БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА
No 0715 : 46836 / 26-04-2022
София, пл. „Княз Александър I“ No 1

Д О Г О В О Р

ЗА ВЪЗЛАГАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНА ПОРЪЧКА ЗА ПРОЕКТИРАНЕ, РАЗРАБОТКА И ВНЕДРЯВАНЕ НА ПОДОБРЕНИЯ, ИЗМЕНЕНИЯ И ДОПЪЛНЕНИЯ

Днес ..... 2022 г., в гр. София между:

БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА, със седалище и адрес на управление: гр. София 1000, пл. „Княз Александър I“ № 1, код по БУЛСТАТ 000694037, представлявана от г-жа СНЕЖАНКА ДЕЯНОВА – главен секретар, в качеството ѝ на възложител съгласно Заповед № БНБ-15058/2.02.2021 г. и г-жа ТЕМЕНУЖКА ЦВЕТКОВА – главен счетоводител, наричана за краткост **ВЪЗЛОЖИТЕЛ**, от една страна

и

"ТехноЛогика" ЕАД, със седалище и адрес на управление: гр. София 1113, р-н Изгрев, ж.к. Изток, бл. 4, вх. А, ет. 1, ап. 2 ЕИК: 201593301, представлявано от ОГНЯН ТРАЯНОВ – изпълнителен директор, наричано за краткост **ИЗПЪЛНИТЕЛ**, от друга страна,

ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ и **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ**, наричани заедно „**Страните**“, а всеки от тях поотделно „**Страна**“);

На основание чл. 82, ал. 2 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) и във връзка с проведена открита процедура по чл. 73, ал. 1 от ЗОП за сключване на рамково споразумение с предмет: „Развитие и абонаментно обслужване на „Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС)” и Решение № БНБ-34805/25.03.2022 г. на главния секретар на БНБ за определяне на изпълнител по договор за обществена поръчка, сключен въз основа на Рамково споразумение № БНБ-123616/8.11.2019 г. („Споразумението“),

се сключи настоящият договор („Договорът“) за следното:

I. ПРЕДМЕТ НА ДОГОВОРА

Чл. 1. **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** възлага, а **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да предоставя срещу възнаграждение и при условията на този договор проектиране, разработка и внедряване на подобрения, изменения и допълнения (наричани по-нататък алтернативно „актуализации на системата” или „функционално развитие“) към Интегрираната статистическа информационна

[redacted]

система (ИСИС/Системата).

Чл. 2. **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да предоставя услугите по чл. 1 чрез лицата, посочени в Списък на персонала, който ще изпълнява поръчката, както и в съответствие със следните приложения, неразделна част от този договор:

1. Техническа спецификация с предмет: „Развитие и абонаментно обслужване на „Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС)" в БНБ" – Приложение № 1;

1.1. „Описание на Интегрираната статистическа информационна система в БНБ" – Приложение № 1.1.;

1.2. „Обхват, изисквания и условия за абонаментно обслужване на ИСИС" – Приложение № 1.2.;

1.3. „Основни насоки за развитие на Интегрираната статистическа информационна система" – Приложение № 1.3.

2. Задания и спецификации, предоставени чрез писменото искане по чл. 4 от споразумението, от **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** до **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**, последният да допълни своята оферта съобразно изискванията и условията на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** с оглед сключване на настоящия договор, и

3. Техническо предложение и ценово предложение на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**, допълнени със съответните предложения в зависимост от изискванията на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**;

4. Списък на персонала, който ще изпълнява поръчката.

II. СРОК И МЯСТО НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Чл. 3. (1) Договорът влиза в сила от датата на подписването му от двете страни и е със срок на действие 5 (пет) месеца, считано от датата на подписването му или до достигане на максимално допустимата стойност на договора по чл. 5, ал. 4, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-рано. Датата на подписване е датата, посочена в деловодния номер на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**, поставен на стр. 1 от настоящия договор.

(2) В срока по ал. 1 **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да осъществи актуализациите на ИСИС, възложени с настоящия договор за не повече от 2 648 (две хиляди шестстотин четиридесет и осем) човекочаса.

(3) **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** осигурява за срок от 1 (една) година гаранционна поддръжка на всички актуализации на ИСИС, извършени по този договор, като срокът на гаранционна поддръжка започва да тече от датата на подписване на приемателно-предавателния протокол по чл. 25, ал. 1 от настоящия договор. След изтичане на срока на гаранционна поддръжка, **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да предоставя за същата абонаментно обслужване на основание чл. 11, т. 4 от Споразумението.

Чл. 4. Мястото на изпълнение на договора е гр. София: пл. „Княз Александър I“ № 1.

III. ЦЕНА, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ПЛАЩАНЕ

Чл. 5. (1) Услугите по проектиране, разработка и внедряване на актуализациите на ИСИС по чл. 1, предмет на настоящия договор, **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** заплаща на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** по часова ставка в размер на 69.00 (шестдесет и девет) лева на час, без ДДС. Така посочената часова ставка не подлежи на увеличение, независимо от обема, естеството или срока за осъществяване на актуализациите.

(2) В часовата ставка на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** са включени всички разходи на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** за изпълнение на услугите по чл. 1 от настоящия договор, включително и разходите за:

а) транспорт[1] до и от сградите на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**;

б) персонала, който ще изпълнява поръчката в това число разходи за посещения на място и труд при извършване на актуализациите;

в) документиране изпълнението на задълженията на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** по настоящия договор;

(3) **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** не дължи заплащането на каквито и да е други разноски, направени от **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**.

(4) Стойността на договора се образува, като броят часове по чл. 3, ал. 2, необходими за извършване актуализациите по договора, се умножи по часовата ставка по ал. 1 и е в размер до 182 712.00 (сто осемдесет и две хиляди седемстотин и дванадесет) лева без ДДС. Не се заплащат часове, изразходвани за извършване актуализации по настоящия договор ако тези часове надвишават максималния брой часове, посочен в чл. 3, ал. 2 от настоящия договор.

(5) Часовата ставка, посочена в ал. 1, е фиксирана за времето на изпълнение на договора и не подлежи на промяна, освен ако промяната е в полза на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**.

Чл. 5а. (1) В случай че **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** е чуждестранно лице, Българската народна банка ще удържа данък при източника в размер на 10 % от възнаграждението на основание чл. 195, във връзка с чл. 12, ал. 5, т. 4, във връзка с § 1, т. 9 от допълнителните разпоредби на Закона за корпоративното подоходно облагане, освен ако **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** удостовери пред органа по приходите основания за прилагане на Спогодба за избягване на двойното данъчно облагане на доходите и имуществото по отношение на чуждестранни лица (СИДДО) между Република България и държавата, на която **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** по договора е местно лице.

(2) В срока до подписване на приемателно-предавателния протокол по чл. 25, ал. 1 от

[1] Времето за транспорт до и от сградите на възложителя не подлежи на заплащане.

[redacted]

[redacted]

[redacted]

този договор, **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да представи следните документи за удостоверяване пред органа по приходите на основания за прилагане на СИДДО между Република България и държавата, на която **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** по договора е местно лице:

1. искане за прилагане на СИДДО по образец, утвърден от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите;

2. декларация, че дружеството е притежател на доходи от възнаграждение за инсталация на електронните устройства и техническите компоненти по този договор и че дружеството не притежава място на стопанска дейност, или определена база в Република България, и

3. удостоверение за съответната година от данъчната администрация на държавата на която притежателят на доходите е местно лице, което удостоверява, че **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** е местно лице по смисъла на СИДДО и подлежи на данъчно облагане в същата държава за доходите за инсталация, получени по този договор.

Чл. 6. (1) **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** заплаща на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** възнаграждение, чийто размер се образува като броят на часовете, реално изразходвани за изпълнение на актуализациите ИСИС, възложени по този договор съгласно приемателно-предавателния протокол по чл. 25, ал. 1, се умножи по часовата ставка на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**, посочена в чл. 5, ал. 1.

(2) **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** заплаща на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** стойността на извършените актуализации в срок до 10 (десет) работни дни след представяне на документите по чл. 7 за всяка извършена актуализация.

(3) **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** има право да задържа плащането при неизпълнение на задължение на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** до изпълнението му. В този случай **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** не дължи неустойки поради забавяне на плащането.

Чл. 7. Плащането по този договор се извършва въз основа на следните документи:

1. Приемателно-предавателен протокол, съставен по реда на чл. 25, ал. 1, подписан от **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** и **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ;**

2. Фактура за дължимата сума, издадена от **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** и представена на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**;

Чл. 8. (1) Плащането по този договор се извършва в лева чрез банков превод по следната банкова сметка на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**:

IBAN: [redacted]

BIC: [redacted]

Банка: [redacted]

[redacted]

(2) **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** е длъжен да уведомява писмено **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** за всички последващи промени по ал. 1 в срок до 3 (*три*) дни, считано от момента на промяната. В случай че **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** не уведоми **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** в този срок, счита се, че плащанията са надлежно извършени.

IV. ГАРАНЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Чл. 9. (1) При подписването на този договор **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** представя на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** гаранция за изпълнение в размер на 5 % (пет на сто) от стойността на договора по чл. 5, ал. 4, а именно 9 135.60 (девет хиляди сто тридесет и пет лева и 60 ст.) лева („**Гаранцията за изпълнение**"), която служи за обезпечаване на изпълнението на задълженията на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** по договора.

(2) Страните се съгласяват, че гаранцията за изпълнение е предназначена за обезпечаване на задълженията на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** по договора, както следва:

1. 70% от сумата по ал. 1 – за изпълнение на дейностите по актуализации на ИСИС;

2. 30% от сумата по ал. 1 – за изпълнение на дейностите по гаранционна поддръжка на актуализациите на ИСИС;

Чл. 10. (1) В случай на изменение на договора[2], извършено в съответствие с този договор и приложимото право, **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да предприеме необходимите действия за привеждане на гаранцията за изпълнение в съответствие с изменените условия на договора, в срок до 10 (десет) работни дни от подписването на допълнително споразумение за изменението.

(2) Действията за привеждане на гаранцията за изпълнение в съответствие с изменените условия на договора могат да включват, по избор на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**:

1. внасяне на допълнителна парична сума по банковата сметка на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**, при спазване на изискванията на чл. 11 от договора; и/или;

2. предоставяне на документ за изменение на първоначалната банкова гаранция или нова банкова гаранция, при спазване на изискванията на чл. 12 от договора; и/или

3. предоставяне на документ за изменение на първоначалната застраховка или нова застраховка, при спазване на изискванията на чл. 13 от договора.

Чл. 11. Когато като гаранция за изпълнение се представя парична сума, сумата се внася по следната банкова сметка на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**:

а) в случай че **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** представя гаранцията в лева, паричната сума се внася по следната банкова сметка:

IBAN: BG 40 BNBG 9661 1000 0661 23;

---

[2] Това е възможност, която е приложима в случаите, предвидени в чл. 116, ал. 1, т.т. 1, 2, 3 и 6, и чл. 116, ал.4 ЗОП при спазване на ограничението по чл. 82, ал. 9 от ЗОП..

[redacted] [redacted] [redacted] [redacted]

BIC: BNBGBGSD

б) в случай че **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** представя гаранцията в евро, паричната сума се внася по следната банкова сметка:

Direct to BNBGBGSF via TARGET2

IBAN: BG83BNBG96611100066141

Чл. 12. (1) Когато като гаранция за изпълнение се представя банкова гаранция, **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** предава на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** оригинален екземпляр на банкова гаранция, издадена в полза на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ,** която трябва да отговаря на следните изисквания:

Да бъде безусловна и неотменяема банкова гаранция и да съдържа задължение на банката – гарант да извърши плащане при първо писмено поискване от **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**, декларящ, че е налице неизпълнение на задължение на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** или друго основание за задържане на гаранцията за изпълнение по този договор.

Да бъде със срок на валидност за целия срок на договора плюс 30 (тридесет) дни след прекратяване на договор, като при необходимост срокът на валидност на банковата гаранция се удължава или се издава нова.

Преди издаването ѝ текстът на банковата гаранцията се съгласува с **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**

(2) Всички банкови разходи свързани с откриването и обслужването на банковата гаранция, по усвояването на средства от страна на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**, при наличието на основание за това, както и при нейното връщане са за сметка на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**.

Чл 13. (1) Когато като гаранция за изпълнение се представя застраховка, **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** предава на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** оригинален екземпляр на застрахователна полица, в която **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** е посочен като трето ползващо се лице (бенефициер), която трябва да отговаря на следните изисквания:

1. Да обезпечава изпълнението на този договор чрез покритие на отговорността на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** в определения в чл. 9 размер;

2. Да бъде със срок на валидност за целия срок на договора плюс 30 (тридесет) дни след прекратяване на договор, като при необходимост срокът на валидност на гаранцията се удължава или се издава нова;

3. Преди издаването ѝ текстът на застраховката се съгласува с **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ;**

4. Застрахователната премия по застраховката следва да е платена на сто процента (не се допуска разсрочено заплащане на застрахователната премия) и не може да бъде използвана за обезпечение на отговорността на изпълнителя по друг договор.

(2) Разходите по сключването на застрахователния договор и поддържането на валидността на застраховката за изисквания срок, както и по всяко изплащане на застрахователно обезщетение в полза на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**, при наличието на основание за

това, са за сметка на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**.

Чл. 14. (1) **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** освобождава гаранцията за изпълнение, в пълен размер, ако липсват основания за задържането от страна на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** на каквато и да е сума от нея, както следва:

1. Сумата по чл. 9, ал. 2, т. 1 се освобождава в срок до 30 (тридесет) дни след приемане на проектираните, разработените и внедрени актуализации по този договор с подписване на приемателно-предавателен протокол по чл. 25;

2. Сумата по чл. 9, ал. 2, т. 2 се освобождава в срок до 30 (тридесет) дни след изтичане на срока на гаранционна поддръжка на проектираните, разработените и внедрени актуализации по този договор

(2) Освобождаването на гаранцията за изпълнение се извършва, както следва:

1. когато е във формата на парична сума – чрез превеждане на сумата по банковата сметка на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**, посочена в чл. 8 от договора;

2. когато е във формата на банкова гаранция – чрез връщане на нейния оригинал на представител на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** или упълномощено от него лице;

3. когато е във формата на застраховка – чрез връщане на оригинала на застрахователната полица на представител на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** или упълномощено от него лице;

(3) Гаранцията или съответната част от нея не се освобождава от **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**, ако в процеса на изпълнение на договора е възникнал спор между страните относно неизпълнение на задълженията на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** и въпросът е отнесен за решаване пред съд. При решаване на спора в полза на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** той може да пристъпи към усвояване на гаранцията.

Чл. 15. ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ има право да задържи съответна част и да се удовлетвори от гаранцията за изпълнение, когато **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** не изпълни някое от своите задължения по договора, както и в случаите на лошо, частично и забавено изпълнение на което и да е задължение на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**, като усвои такава част от гаранцията за изпълнение, която съответства на уговорената в договора неустойка за съответния случай на неизпълнение.

Чл. 16. ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ има право да задържи гаранцията за изпълнение в пълен размер, в следните случаи:

1. При пълно неизпълнение, в т.ч. когато услугите не отговарят на изискванията на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**, и разваляне на договора от страна на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** на това основание;

2. При прекратяване на дейността на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** или при обявяването му в несъстоятелност;

Чл. 17. Във всеки случай на задържане на гаранцията за изпълнение, **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** уведомява **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** за задържането и неговото основание. Задържането на гаранцията за изпълнение изцяло или частично не изчерпва правата на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** да търси

[redacted] [redacted] [redacted] [redacted]

обезщетение в по-голям размер.

Чл. 18. Когато **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** се е удовлетворил от гаранцията за изпълнение и договорът продължава да е в сила, **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава в срок до 10 (десет) дни да допълни гаранцията за изпълнение, като внесе усвоената от **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** сума по сметката на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** или предостави документ за изменение на първоначалната банкова гаранция или нова банкова гаранция, съответно застраховка, така че във всеки момент от действието на договора размерът на гаранцията за изпълнение да бъде в съответствие с чл. 9 от договора.

Чл. 19. ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ не дължи лихва за времето, през което средствата по гаранцията за изпълнение са били предоставени на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** съгласно изискванията на този договор.

V. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СТРАНИТЕ

Чл. 20. Изброяването на конкретни права и задължения на страните в този раздел от договора е неизчерпателно и не засяга действието на други клаузи от договора, от Рамково споразумение № БНБ-123616/8.11.2019 г. или от приложимото право, предвиждащи права и/или задължения на която и да е от страните.

V.1. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ИЗПЪЛНИТЕЛЯ

Чл. 21. ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ има право:

1. Да получи възнаграждение в размера, сроковете и при условията по чл. 5 до чл. 8 от договора;

2. Да иска и да получава от **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** необходимото съдействие за изпълнение на задълженията си по този договор, както и всички необходими данни и информация, пряко свързани или необходими за изпълнение на договора;

Чл. 22. ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ се задължава:

1. Да предоставя услугите по чл. 1 и да изпълнява задълженията си по този договор в уговорените срокове и качествено, в съответствие с договора, приложенията към него, Рамково споразумение № БНБ-123616/8.11.2019 г. и приложенията към него, изискванията на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ,** посочени в писменото искане по чл. 4 от Споразумението и разпоредбите на всички приложими към предмета на договора нормативни актове;

2. Да предоставя на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** актуализациите и да извърши преработване и/или допълване в указания от **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** срок, когато **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** е поискал това;

3. Да изпълнява възложените подобрения, изменения и допълнения към ИСИС, съгласно

заданията и спецификациите, определени с писменото искане на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**;

4. Да извърши актуализациите, възложени с настоящия договор в сроковете, посочени в чл. 3 от настоящия договор;

5. **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава съвместно с **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ,** да тества и подготви за внедряване актуализациите, предмет на договора;

6. Да предава на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** резултатите от изпълнението в два печатни екземпляра и електронен формат.

7. Да изпълнява услугите, предмет на този договор, с предложения в офертата си екип от специалисти, посочени в Списък на персонала, който ще изпълнява поръчката, приложение към настоящия договор;

7.1. **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** отговаря за професионалната компетентност и уменията на лицата от Списъка на персонала, който ще изпълнява поръчката, както и за качественото извършване от тяхна страна на всички дейности във връзка с изпълнението на задълженията на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** по настоящия договор;

7.2. **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да уведомява писмено **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** за всички промени, които настъпват в списъка на персонала, който ще изпълнява поръчката. В уведомлението **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** следва да посочи причините, които налагат необходимост от промяна на съответния специалист като такава промяна се допуска само след писмено съгласие от страна на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** и при положение, че заместващият специалист притежава най-малко опита и професионалната квалификация на заместваният;

8. Да предоставя на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** писмено информация за хода на работата по изпълнение на услугите при писмено поискване от страна на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**, както и да му осигурява възможност за осъществяване на контрол по изпълнението относно качество и др. във всеки момент от изпълнението на договора, без това да пречи на изпълнението;

9. Да не предоставя на физически и юридически лица документи и информация, свързани с изпълнението на услугите без писменото съгласие на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**;

10. Да информира своевременно **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** за всички пречки, възникващи в хода на изпълнението на работата, да предложи начин за отстраняването им, като може да поиска от **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** указания и/или съдействие за отстраняването им;

11. Да изпълнява всички законосъобразни указания и изисквания на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**;

12. Да пази поверителна конфиденциалната информация, в съответствие с уговореното в чл. 41 от договора;

13. Да оказва помощ и да предоставя инструкции на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** за правилното използване на ИСИС и актуализациите, извършени от него.

[redacted]

[redacted]

[redacted]

14. Да уведоми незабавно **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** при възникване на пречки от стопански, административен или друг характер, които могат да забавят или да направят невъзможно изпълнението на този договор.

15. Да спазва правилата за достъп до сградите на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** при спазване на пропускателния режим и работното време съгласно вътрешните правила на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**.

V. 2. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ

Чл. 23. ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ има право:

1. Да изисква и да получава услугите по настоящия договор в уговорените срокове и съобразно уговорените изисквания;

2. Да контролира изпълнението на поетите от **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** задължения, в т.ч. писмено да иска и да получава информация от **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** през целия срок на договора, или да извършва проверки, при необходимост за изпълнението на договора, но без с това да пречи на изпълнението;

3. Да изисква от **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** да документира по подходящ начин дейността си по изпълнението на договора;

4. Да изисква от **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** преработване и/или допълване на извършените актуализации, предмет на този договор;

Чл. 24. ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ се задължава:

1. Да приеме изпълнението на услугите, когато отговаря на договореното, по реда и условията на този договор;

2. Да заплати определената цена в размер, начин и срок, уговорени между страните в настоящия договор;

3. Да съдейства на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** при изпълнение на предмета на договора, като осигурява необходимите специалисти, консултации и организационно-технически условия в хода на изпълнението;

4. Да осигурява подходящи условия за експлоатация на ИСИС. При необходимост, за извършване на услугите по този договор, представителите на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** получават съответния необходим достъп до оборудването, върху които са инсталирани ИСИС.

5. Да осигурява за своя сметка всички базови и/или системни технологични средства (технически, програмни, комуникационни), необходими за функционирането на ИСИС;

6. Да опазва конфиденциалната информация, в съответствие с уговореното в чл. 41 от договора.;

7. Да освободи представената от **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** гаранция за изпълнение, съгласно клаузите на договора.

VI. ПРЕДАВАНЕ И ПРИЕМАНЕ

Чл. 25. (1) **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** предава, а **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** приема актуализациите на ИСИС по чл. 1, възложени с настоящия договор с приемателно-предавателен протокол. В протокола се посочват:

1. обхватът и реалният обем на извършената работа (в часове).

2. определеното съгласно чл. 27, ал. 4 от настоящия договор увеличение в цената на абонаментното обслужване на ИСИС на основание чл. 7 от Рамковото споразумение;

(2) В случай, че **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** има забележки по изпълнението на възложените актуализации на ИСИС по чл. 1, включително поради отклонения от заданията и спецификациите, изпратени до **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** с писменото искане, **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** може да откаже подписването на приемателно – предавателния протокол. В този случай **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** уведомява писмено **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** и в срок до 10 (десет) работни дни от получаване на уведомлението страните подписват констативен протокол, в който се отразяват направените забележки и се определя срок за тяхното отстраняване. В случай, че **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** откаже да подпише констативния протокол, **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** има право сам да състави такъв протокол, като съдържанието му е задължително за **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**. Приемането на актуализациите се извършва с подписването на нов приемателно-предавателен протокол след отстраняване на забележките в посочения срок.

(3) Ако забележките не бъдат отстранени в посочения срок, **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** може да развали договора с едностранно уведомление, отправено до другата страна, без да дава допълнителен срок за изпълнение.

VII. ГАРАНЦИОННА ПОДДРЪЖКА

Чл. 26. (1) **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да осигурява за срок от 1 (една) година гаранционна поддръжка на възложените по този договор актуализации на системата по чл. 1. Гаранционният срок започва да тече от датата на подписване на приемателно – предавателния протокол по чл. 25. Задълженията на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** по гаранционната поддръжка остават валидни до изтичане на срока на гаранционна поддръжка на извършените актуализации на ИСИС и при прекратяване на рамковото споразумение.

(2) В рамките на гаранционната поддръжка по ал. 1, **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да отстранява всички инциденти и/или проблеми, възникнали във връзка с или по повод извършените от него подобрения, изменения и допълнения. В гаранционната поддръжка по ал. 1 не се включва добавянето на нова функционалност.

Чл. 27. (1) **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** се задължава своевременно да уведомява писмено

[redacted]

ИЗПЪЛНИТЕЛЯ за всеки инцидент и/или проблем, възникнал в рамките на срока на гаранционна поддръжка по чл. 26.

(2) **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да осигури дежурство за приемане на заявки за гаранционна поддръжка 24 (двадесет и четири) часа в денонощието, 7 (седем) дни в седмицата (тип Helpdesk), включително през празничните и почивни дни, като осигурява гаранционната поддръжка при условията, подробно описани в Приложение № 1.

(3) След изтичане срока на гаранционна поддръжка на извършените съгласно този договор актуализации, **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да осигурява абонаментно обслужване на същите на основание чл. 11, т. 6 от Рамковото споразумение, когато въз основа на споразумението има сключен договор за абонаментно обслужване на ИСИС, при условие, че увеличението в цената за абонаментно обслужване съгласно чл. 7 от Споразумението не води до надвишаване максималната стойност на договора за абонаментно обслужване съответно на Рамковото споразумение.

(4) Увеличението в цената на абонаментното обслужване, в резултат на извършените съгласно този договор актуализации, се определя на годишна база и е в размер на до **10 %** от стойността на съответната актуализация в лева, без ДДС. Това увеличение като процент се посочва от **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** в писменото искане на основание чл. 4 от споразумението, а окончателната сума, с която ще се увеличи цената на абонаментното обслужване се посочва в приемателно-предавателния протокол по чл. 25, ал. 1 от настоящия договор при спазване на следните стойности и условия в зависимост от естеството на възложените актуализации:

1. Актуализации, които не включват промени по изходния код и архитектурата на ИСИС (нови справки, конфигурации на изходни и входни показатели, нови финансови отчети, неизискващи промени по платформата и др.) – 0 % от стойността на актуализациите;

2. Актуализации, включващи малки промени в изходния код и архитектурата на Р (нови колони в таблици, нови атрибути на бизнес обекти и др.) – до 2% от стойността на актуализацията;

3. Актуализации, включващи промени в изходния код и алгоритми и/или архитектурата на ИСИС (нови сложни отчетни форми, значителна промяна по функционалности, нова схема на автентикация, промени по бизнес процеси и др.) – до 5% от стойността на актуализацията;

4. Разработване на нови подсистеми използващи частично (или като изходна база за доразвиване) съществуващи компоненти, но предлагащи изцяло нова функционалност, несъществувала преди това и базирана на сериозна промяна в алгоритмите на основните компоненти от платформата – до 7% от стойността на актуализацията;

5. Разработване на нови подсистеми, използващи напълно нови платформени компоненти – до 10% от стойността на актуализацията.

VIII. САНКЦИИ ПРИ НЕИЗПЪЛНЕНИЕ

Чл. 28. При просрочване изпълнението на задълженията по този договор, неизправната страна дължи на изправната неустойка в размер на 0,5 % (нула цяло и пет на сто) от стойността на забавеното изпълнение за всеки ден забава, но не повече от 10 % (десет на сто) от тази стойност .

Чл. 29. При констатирано лошо или друго неточно или частично изпълнение на услугите по този договор или при отклонение от изискванията на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**, посочени в:

- Приложение № 1 и Приложение № 1.4 от Рамково споразумение № БНБ-123616/8.11.2019 г. приложение и към настоящия договор или

- Спецификациите и заданията за извършване на услугите по чл. 1, предоставени на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** с писменото искане по чл. 4 от Рамковото споразумение.

ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ има право да поиска от **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** да изпълни изцяло и качествено съответните услуги, без да дължи допълнително възнаграждение за това. В случай, че и повторното изпълнение на услугите е неточно или некачествено, **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** има право да задържи гаранцията за изпълнение и да развали договора.

Чл. 30. При разваляне на договора поради виновно неизпълнение на някоя от страните, виновната страна дължи неустойка в размер на 10 % (десет на сто) от стойността на договора по чл. 5, ал. 4.

Чл. 31. ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ има право да удържи всяка дължима по този договор неустойка чрез задържане на сума от гаранцията за изпълнение, като уведоми писмено **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** за това.

Чл. 32. Плащането на неустойките, уговорени в този договор, не ограничава правото на изправната страна да търси реално изпълнение и/или обезщетение за понесени вреди и пропуснати ползи в по-голям размер, съгласно приложимото право.

IX. ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРА

Чл. 33. (1) Този договор се прекратява:

1. С изтичане на срока на договора;
2. С изпълнението на всички задължения на страните по договора;
3. При настъпване на пълна обективна невъзможност за изпълнение на договора, за което обстоятелство засегнатата страна е длъжна да уведоми другата страна в срок до 7 (седем) работни дни от настъпване на невъзможността и да представи доказателства;

[redacted]

[redacted]

4. При прекратяване на юридическо лице – страна по договора без правоприемство, по смисъла на законодателството на държавата, в която съответното лице е установено;

5. При условията по чл. 5, ал. 1, т. 3 от Закона за икономическите и финансовите отношения с дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, контролираните от тях лица и техните действителни собственици;

6. При предсрочно прекратяване на Рамковото споразумение след изтичане на срока по чл. 113, ал. 3, т. 1 от ЗОП, ако срокът на договора изтича повече от година след прекратяване на споразумението;

(2) Договорът може да бъде прекратен:

1. По взаимно съгласие на страните, изразено в писмена форма;

2. Когато за **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** бъде открито производство по несъстоятелност или ликвидация – по искане на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**.

Чл. 34. (1) Всяка от страните може да развали договора при виновно неизпълнение на съществено задължение на другата страна по договора, при условията и с последиците съгласно чл. 87 и сл. от Закона за задълженията и договорите, чрез отправяне на писмено предупреждение от изправната страна до неизправната и определяне на подходящ срок за изпълнение. Разваляне на договора не се допуска, когато неизпълнената част от задължението е незначителна с оглед на интереса на изправната страна.

(2) Страните ще считат за виновно неизпълнение на съществено задължение на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** всеки от следните случаи:

1. **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** е прекратил изпълнението на задълженията си по договора за повече от 20 (двадесет) календарни дни;

2. **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** е допуснал съществено отклонение от условията за изпълнение на договора.

(3) **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** може да развали договора само с писмено уведомление до **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** и без да му даде допълнителен срок за изпълнение, ако поради забава на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** то е станало безполезно или ако задължението е трябвало да се изпълни непременно в уговореното време.

Чл. 35. ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ прекратява договора в случаите по чл. 118, ал. 1 от ЗОП, без да дължи обезщетение на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** за претърпени от прекратяването на договора вреди, освен ако прекратяването е на основание чл. 118, ал. 1, т. 1 от ЗОП.

Чл. 36. (1) Прекратяване на настоящия договор не води до прекратяване на Рамково споразумение № БНБ-123616/8.11.2019 г. и не прекратява правото на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** да сключва други договори за извършване на актуализации на ИСИС въз основа на същото Рамково споразумение.

(2) Във всички случаи на прекратяване на договора:

1. **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** и **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** съставят констативен протокол за извършената към момента на прекратяване работа и размера на евентуално дължимите плащания; и
2. **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да преустанови предоставянето на Услугите, с изключение на такива дейности, каквито може да бъдат необходими и поискани от **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ**;

Чл. 37. При предсрочно прекратяване на договора, **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** е длъжен да заплати на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** реално изпълнените и приети по установения ред услуги.

IXA. *ДОГОВОР ЗА ПОДИЗПЪЛНЕНИЕ (когато е приложимо)*

Чл. 37а *(1) В срок до 3 (три) дни от сключването на договор за подизпълнение или на допълнително споразумение за замяна на посочен в офертата подизпълнител* ***ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ*** *изпраща копие на договора или на допълнителното споразумение на* ***ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ*** *заедно с доказателства, че са изпълнени условията по чл. 66, ал. 2 и 11 ЗОП.*

(2) Независимо от сключения договор за подизпълнение, отговорността за изпълнение на настоящия договор е на ***ИЗПЪЛНИТЕЛЯ****.*

(3) Когато за частта от услугите, която се изпълнява от подизпълнител, изпълнението може да бъде предадено отделно от изпълнението на останалите услуги, подизпълнителят представя на ***ИЗПЪЛНИТЕЛЯ*** *отчет за изпълнението на съответната част от услугите, заедно с искане за плащане на тази част пряко на подизпълнителя.*

(4) ***ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ*** *се задължава да предостави на* ***ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ*** *отчета и искането за плащане на подизпълнителя в срок до 15 (петнадесет) дни от получаването му, заедно със становище, от което да е видно дали оспорва плащанията или част от тях като недължими.*

(5) ***ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ*** *приема изпълнението на частта от услугите, при съответно спазване на разпоредбите на чл. 25 от договора, и заплаща възнаграждение за тази част на подизпълнителя в срок до 10 (десет) работни дни от подписването на приемо-предавателен протокол за съответните услуги.* ***ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ*** *има право да откаже да извърши плащането, когато искането за плащане е оспорено от* ***ИЗПЪЛНИТЕЛЯ****, до момента на отстраняване на причината за отказа.*

(6) Най-късно преди започване изпълнението на договора, ***ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ*** *уведомява* ***ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ*** *за името, данните за контакт и представителите на подизпълнителите, посочени в офертата на* ***ИЗПЪЛНИТЕЛЯ****.* ***ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ*** *уведомява* ***ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ*** *за всякакви промени в предоставената информация в хода на изпълнението на договора в срок до*

[redacted]

3 (три) дни от настъпване на съответното обстоятелство.

(7) При изпълнението на договора подизпълнителите са длъжни да спазват всички приложими нормативни актове, разпоредби, стандарти и други изисквания, свързани с предмета на договора.

(8) Паричните вземания по договорите за подизпълнение могат да бъдат прехвърляни или залагани съгласно приложимото право.

(9)В цените по чл. 5 са включени всички разходи на ***ИЗПЪЛНИТЕЛЯ*** *за неговите подизпълнители като* ***ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ*** *не дължи заплащането на каквито и да е други разноски, направени от* ***ИЗПЪЛНИТЕЛЯ.***

(10) ***ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ*** *се задължава да контролира изпълнението на задълженията на подизпълнителите и да не възлага работата или части от нея на подизпълнители, извън посочените в офертата на* ***ИЗПЪЛНИТЕЛЯ*** *освен в случаите и при условията, предвидени в ЗОП.*

X. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Дефинирани понятия и тълкуване

Чл. 38. (1) Освен ако са дефинирани изрично по друг начин в този договор или в Рамковото споразумение, използваните в договора понятия имат значението, дадено им в ЗОП, съответно в легалните дефиниции в Допълнителните разпоредби на ЗОП или, ако няма такива за някои понятия – според значението, което им се придава в основните разпоредби на ЗОП.

(2) При противоречие между различни разпоредби или условия, съдържащи се в договора и приложенията, се прилагат следните правила:

1. специалните разпоредби имат предимство пред общите разпоредби;
2. разпоредбите на приложенията имат предимство пред разпоредбите на договора.

Авторски права

Чл. 39. (1) Страните се съгласяват, на основание чл. 42, ал. 1 от Закона за авторското право и сродните му права, че авторските права върху проектираните, разработени и внедрени от страна на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** подобрения, допълнения и изменения в резултат на или във връзка с изпълнението на договора, принадлежат изцяло на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** в същия обем, в който биха принадлежали на автора. **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** декларира и гарантира, че трети лица не притежават права върху изготвените документи и други резултати от изпълнението на договора, които могат да бъдат обект на авторско право.

(2) В случай че бъде установено с влязло в сила съдебно решение или в случай че **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** и/или **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** установят, че с извършване актуализациите по този договор и изготвените документи при изпълнение на договора, е нарушено авторско право

на трето лице, **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да направи възможно за **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** използването им:

1. чрез промяна на актуализациите или документите;

2. чрез замяна на елемент от него със защитени авторски правас друг елемент със същата функция, който не нарушава авторските права на трети лица; или

3. като получи за своя сметка разрешение за ползване на актуализациите от третото лице, чиито права са нарушени.

(3) **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** уведомява **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** за претенциите за нарушени авторски права от страна на трети лица в срок до 3 (три) работни дни от узнаването им. В случай че трети лица предявят основателни претенции, **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** носи пълната отговорност и понася всички щети, произтичащи от това. **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯТ** привлича **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** в евентуален спор за нарушено авторско право във връзка с изпълнението по договора.

(4) **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** заплаща на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** обезщетение за претърпените вреди и пропуснатите ползи вследствие на окончателно признато нарушение на авторски права на трети лица.

Спазване на приложими норми

Чл. 40. (1) При изпълнението на договора, **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** е длъжен да спазва всички приложими нормативни актове, разпоредби, стандарти и други изисквания, свързани с предмета на договора.

(2) **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** се задължава да осигури при работата на неговия персонал на територията на БНБ изпълнението на всички изисквания на Закона за здравословни и безопасни условия на труд и на подзаконовите нормативни актове в тази област.

Конфиденциалност

Чл. 41. (1) Всяка от страните по този договор се задължава да пази в поверителност и да не разкрива или разпространява информация за другата страна, станала ѝ известна при или по повод изпълнението на договора („**Конфиденциална информация**“) включително и след прекратяването на същия, неограничено във времето. Конфиденциална информация включва, без да се ограничава до: обстоятелства, свързани с търговската дейност, техническите процеси, проекти или финанси на страните, както и ноу-хау, изобретения, полезни модели или други права от подобен характер, свързани с изпълнението на договора. Не се смята за конфиденциална информацията, касаеща наименованието на договора, стойността и предмета на този договор, с оглед бъдещо позоваване на придобит професионален опит от **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**.

(2) Не се счита за нарушение на задълженията за неразкриване на Конфиденциална информация, когато:

[redacted]

[redacted]

1. Информацията е станала или става публично достъпна, без нарушаване на този договор от която и да е от страните;

2. Информацията се изисква по силата на закон, приложим спрямо която и да е от страните; или

3. Предоставянето на информацията се изисква от регулаторен или друг компетентен орган и съответната страна е длъжна да изпълни такова изискване;

В случаите по точки 2 или 3 страната, която следва да предостави информацията, уведомява незабавно другата страна по договора.

(3) С изключение на случаите, посочени в ал. 2, конфиденциална информация може да бъде разкривана само след предварително писмено одобрение от другата страна, като това съгласие не може да бъде отказано безпричинно.

(4) Задълженията по опазване от нерегламентиран достъп на конфиденциална информация се отнасят до **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**, всички негови поделения, контролирани от него фирми и организации, всички негови служители и наети от него физически или юридически лица, в това число подизпълнители, като **ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ** отговаря за изпълнението на тези задължения от страна на такива лица. Задълженията, свързани с неразкриване на конфиденциална информация остават в сила и след прекратяване на договора на каквото и да е основание.

(5) Всяка от страните се задължава да информира другата при нарушаване на изискванията за опазване на поверителност на информацията по този договор.

(6) С цел изпълнение на настоящия договор, Страните предоставят единствено необходимите лични данни, представляващи информация за служебни контакти, посочена в чл. 47, ал. 1 и 2 от настоящия договор. По смисъла на този договор „информация за служебни контакти“ е информация за контакт, свързана със служебните отношения, включително имена, длъжности, служебни адреси, служебни телефонни номера и и-мейл адреси на служителите и изпълнителите.

(7) При установяване на лични данни в предоставената от насрещната страна информация, различни от посочените в ал. 6, всяка от страните е длъжна да изтрие или да поиска тези лични данни да бъдат изтрити.

(8) Страните поемат задължение да обработват личните данни законосъобразно и добросъвестно, да не ги предоставят на трети лица и да ги заличат/изтрият след изтичане на установения в нормативен акт за съхранението им срок.

Публични изявления

Чл. 42. ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ няма право да дава публични изявления и съобщения, да

разкрива или разгласява каквато и да е информация, която е получил във връзка с извършване на услугите, предмет на този договор, независимо дали е въз основа на данни и материали на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** или на резултати от работата на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ** без предварителното писмено съгласие на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ,** което съгласие няма да бъде безпричинно отказано.

Прехвърляне на права и задължения

Чл. 43. Никоя от страните няма право да прехвърля никое от правата и задълженията, произтичащи от този договор, без съгласието на другата страна. Паричните вземания по договора могат да бъдат прехвърляни или залагани съгласно приложимото право.

Изменения

Чл. 44. Този договор може да бъде изменян само с допълнителни споразумения, изготвени в писмена форма и подписани от двете страни, в съответствие с изискванията и ограниченията на ЗОП.

Непреодолима сила

Чл. 45. (1) Никоя от страните по този договор не отговаря за неизпълнение, причинено от непреодолима сила. За целите на този договор „непреодолима сила“ има значението на това понятие по смисъла на чл. 306, ал. 2 от Търговския закон.

(2) Не може да се позовава на непреодолима сила страна, която е била в забава към момента на настъпване на обстоятелството, съставляващо непреодолима сила или чиято небрежност или умишлени действия или бездействия са довели до невъзможност за изпълнение на договора.

(3) Страната, която не може да изпълни задължението си поради непреодолима сила, е длъжна да предприеме всички действия с грижата на добър стопанин, за да намали до минимум понесените вреди и загуби, както и да уведоми писмено другата страна в срок до 7 (седем) работни дни от настъпването на непреодолимата сила, като посочи в какво се състои непреодолимата сила и възможните последици от нея за изпълнението на договора. При неуведомяване се дължи обезщетение за настъпилите от това вреди.

(4) Докато трае непреодолимата сила, изпълнението на задълженията на свързаните с тях насрещни задължения се спира.

(5) Липсата на парични средства не представлява непреодолима сила.

Нищожност на отделни клаузи

Чл. 46. В случай, че някоя от клаузите на този договор е недействителна или неприложима, това не засяга останалите клаузи. Недействителната или неприложима клауза се заместват от повелителна правна норма, ако има такава.

Уведомления

Чл. 47. (1) Всички уведомления/заявки между страните във връзка с този Договор се

[redacted]

извършват в писмена форма и могат да се предават лично или чрез препоръчано писмо, по куриер, по факс, електронна поща.

1. За ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ:

Адрес за кореспонденция: [redacted]

Тел.: [redacted]

Факс: [redacted]

e-mail: [redacted]

2. За ИЗПЪЛНИТЕЛЯ:

Адрес за кореспонденция: [redacted]

Тел.: [redacted]

Факс: [redacted]

e-mail: [redacted]

Данни за контакт към Help desk: [redacted]

(2) Страните упълномощават следните представители, които да проследяват и приемат изпълнението на задълженията им по настоящия договор, да осъществяват контрол по цялостното изпълнение на договора и да подписват предвидените в договора документи (протоколи), както следва:

1.За ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ:

[redacted] – началник отдел "Макроикономическа статистика", дирекция„Статистика“

e-mail: [redacted] тел: [redacted]

[redacted] – главен проектант в дирекция „Информационни системи”,

e-mail: [redacted] тел: [redacted] и/или

[redacted] – началник отдел в дирекция „Информационни системи“,

e-mail: [redacted] тел: [redacted]

2. За ИЗПЪЛНИТЕЛЯ:

[redacted] – ръководител проект, e-mail: [redacted]

тел.: [redacted]

(3) За дата на получаване на уведомлението/заявката се счита:

1. датата на предаването – при лично предаване на уведомлението;
2. датата на пощенското клеймо на обратната разписка – при изпращане по пощата;
3. датата на доставка, отбелязана върху куриерската разписка – при изпращане по куриер;
4. датата, посочена в извлечението от факс устройството– при изпращане по факс;
5. датата, съответно час, когато уведомлението (заявката) е постъпило в посочената от

ИЗПЪЛНИТЕЛЯ информационна система (e-mail) – при изпращане по електронна поща.

(4) Всяка кореспонденция между страните ще се счита за валидна, ако е изпратена на посочените по-горе адреси (в т.ч. електронни), чрез посочените по-горе средства за комуникация и на посочените лица по ал. 2. При промяна на посочените адреси или други данни за контакт, съответната страна е длъжна да уведоми другата в писмен вид в срок до 3 (три) работни дни (относно Help desk – 1 (един) работен ден) от настъпване на промяната. При неизпълнение на това задължение всяко уведомление ще се счита за валидно връчено, ако е изпратено на посочените по-горе адреси, чрез описаните средства за комуникация и на посочените лица за контакт.

(5) При преобразуване без прекратяване, промяна на наименованието, правноорганизационната форма, седалището, адреса на управление, предмета на дейност, срока на съществуване, органите на управление и представителство на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**, същият се задължава да уведоми **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** за промяната в срок до 3 (три) дни от вписването ѝ в съответния регистър.

Приложимо право

Чл. 48. За неуредените в този договор въпроси се прилагат разпоредбите на действащото българско законодателство.

Разрешаване на спорове

Чл. 49. Всички спорове, породени от този договор или отнасящи се до него, включително споровете, породени или отнасящи се до неговото тълкуване, недействителност, изпълнение или прекратяване, както и споровете за попълване на празноти в договора или приспособяването му към нововъзникнали обстоятелства, ще се уреждат между страните чрез преговори за постигане на споразумение, а при непостигане на съгласие спорът ще се отнася за решаване от компетентния български съд.

Екземпляри

Чл. 50. Този договор е изготвен и подписан в 2 (два) еднообразни екземпляра – по един за всяка от страните.

Приложения:

1. Техническа спецификация с предмет: „Развитие и абонаментно обслужване на „Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС)" в БНБ" – Приложение № 1;

1.1. „Описание на Интегрираната статистическа информационна система в БНБ" – Приложение № 1.1.;

1.2. „Обхват, изисквания и условия за абонаментно обслужване на ИСИС" – Приложение № 1.2.;

1.3. „Основни насоки за развитие на Интегрираната статистическа информационна

[redacted] [redacted] [redacted]

система“ – Приложение № 1.3;

2. Писмено искане на **ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ** и Задания и спецификации, предоставени чрез писменото искане по чл. 4 от Рамковото споразумение

3. Ценово предложение на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ**.

4. Техническо предложение на **ИЗПЪЛНИТЕЛЯ.**

5. Списък на персонала, който ще изпълнява поръчката.

При подписване на договора са представени гаранция за изпълнение на договора и документи, чрез които се доказва липсата на основание за отстраняване и съответствие с критериите за подбор.

ЗА ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ:
БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА

[redacted]

СНЕЖАНКА ДЕЯНОВА
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР

[redacted]

ТЕМЕНУЖКА ЦВЕТКОВА
ГЛАВЕН СЧЕТОВОДИТЕЛ

ЗА ИЗПЪЛНИТЕЛЯ
"ТехноЛогика" ЕАД

[redacted]

ОГНЯН ТРАЯНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

Приложение № 1

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА БАНКА

ТЕХНИЧЕСКА СПЕЦИФИКАЦИЯ

по

обществена поръчка с предмет:

„Развитие и абонаментно обслужване на Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС) в БНБ“

2019 г.

[redacted]

I. Предмет на възлагане: 3

II. Срок на изпълнение 3

III. Място на изпълнение 4

IV. Приемане и предаване на изпълнението 4

1. Приемане на изпълнението на дейностите по абонаментно обслужване 4

2. Приемане на изпълнението на дейностите по функционално развитие 4

V. Гаранционна поддръжка на съответните актуализации на системата. 5

Център за обслужване на клиенти (Helpdesk) в рамките на гаранционната поддръжка 6

VI. Авторски права 7

VII. Изисквания към техническото предложение на участниците 8

VIII. Приложения 9

[redacted]

I. Предмет на възлагане:

Обществената поръчка „Развитие и абонаментно обслужване на Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС) в БНБ" е за сключване на рамково споразумение и включва следните дейности:

1.1. Абонаментно обслужване на информационната система на Интегрираната статистическа информационна система в БНБ[1], (наричана по-нататък „системата/ИСИС"). Абонаментното обслужване се осъществява съгласно „Обхват, изисквания и условия за абонаментно обслужване на Интегрирана статистическа информационна система (ИСИС) в БНБ" – Приложение № 1.2. и въз основа на отправено Искане за допълване на оферта;

1.2. Проектиране, разработка и внедряване на подобрения, изменения и допълнения (наричани по-нататък алтернативно „актуализации на системата" или „функционално развитие") към ИСИС. Дейностите се осъществяват съгласно „Основни насоки за развитие на Интегрираната статистическа информационна система" – Приложение № 1.3. и въз основа на отправено Искане за допълване на оферта.

Общият обем на дейностите по функционално развитие е в обем 4000 човекочаса, който обем е ориентировъчен.

1.3. Гаранционна поддръжка на съответните актуализации на системата. След изтичане на съответния срок на гаранционна поддръжка обслужването на съответните актуализации става част от абонаментното обслужване на системата по т. 1.1. въз основа на уведомление/искане от страна на възложителя;

Обхватът, естеството и начинът на осъществяване на отделните услуги, включени в обществената поръчка , както и правата и задълженията на страните във връзка с осъществяване на всяка от услугите, ще бъдат определени в съответния/те договор/и, сключен/и въз основа на рамково то споразумение и съобразно офертата на избрания изпълнител относно всеки конкретен договор.

II. Срок на изпълнение

Срокът на обществената поръчка е, както следва:

Срокът на рамковото споразумение е 4 (четири) години, считано от датата на подписването му, като за дата на подписване се счита датата от деловодния номер на възложителя, поставен на стр. 1 от споразумението.

[1] Интегрираната статистическа информационна система е подробно описана в „Описание на Интегрираната статистическа информационна система в БНБ" – Приложение № 1.1.

[redacted]

Времетраенето и крайният срок на изпълнение на отделните услуги ще бъдат определени в съответния/те договор/и, сключен/и въз основа на рамковото споразумение, и съобразно офертата на избрания изпълнител относно всеки конкретен договор. С оглед приключване изпълнението на предмета на съответния договор, срокът на конкретните договори може да надхвърля крайния срок на споразумението с не повече от една година.

Абонаментното обслужване на системата следва да се осъществява за срок от 4 години, считано от 08.02.2020 г.

III. Място на изпълнение

Услугите, свързани с осъществяване на абонаментното обслужване и функционалното развитие на ИСИС ще се извършват в сградата на Възложителя, находяща се в гр. София, пл. „Княз Александър I" № 1.

IV. Приемане и предаване на изпълнението

1. Приемане на изпълнението на дейностите по абонаментно обслужване

Избраният за изпълнител следва да изготвя тримесечни отчети за извършеното от него абонаментно обслужване. В изготвените отчети се посочват:

- извършените дейности в Основния период на абонаментно обслужване на информационната система;
- извършените дейности извън Основния период на абонаментно обслужване на информационната система и на техните актуализации, като се посочва времето за тяхното извършване в часове и сумата, която трябва да се заплати за тях.

2. Приемане на изпълнението на дейностите по функционално развитие

Приемането на изпълнението на дейностите по отделните етапи във всеки договор за функционално развитие се осъществява чрез подписването на двустранен предавателно-приемателен протокол. За всички реализирани изменения и допълнения на ИСИС следва да бъдат проведени своевременни обучения на потребителите и администраторите на системата, както и да бъде актуализирана съответната системна документация.

[redacted]

V. Гаранционна поддръжка на съответните актуализации на системата

Избраният за изпълнител следва да осигури безплатна гаранционна поддръжка за срок от 1 (една) година за всички приети актуализации на информационната система, извършени в . Срокът на гаранционна поддръжка на всяка приета актуализация започва да тече от датата на приемането ѝ, удостоверена с подписване на съответния двустранен предавателно-приемателен протокол.

В рамките на гаранционната поддръжка, изпълнителят следва да отстранява всички инциденти и/или проблеми, възникнали във връзка с или по повод извършените от него актуализации. В гаранционната поддръжка не се включва добавянето на нова функционалност. Задълженията на изпълнителя по гаранционната поддръжка остават валидни до изтичане на съответните гаранционни срокове за извършените актуализации на системата и при прекратяване на договора.

Гаранционната поддръжка се извършва през работни дни, във времето между 8:30 и 18:30 часа или до завършване на работата при проблем/инцидент с най-висок приоритет, освен в случаите на аварийна ситуация.

Време за реакция и време за отстраняване на проблеми/инциденти

№	**Ниво на приоритет на проблем/ инцидент**	**Описание**	**Време за реакция**	**Време за отстраняване на проблем/ инцидент**
1.	**Най-висок приоритет**	Възникналият проблем/инцидент предизвиква прекъсване на работата по изпълнение на значими по важност задачи на банката, свързани с репутационния риск	до **1 (един) час** след уведомяването на изпълнителя	до **4 (четири) часа** след уведомяването на изпълнителя
2.	**Висок приоритет**	Възникналият проблем/инцидент предизвиква спиране на работата на определени бизнес процеси в банката	до **4 (четири) часа** след уведомяването на изпълнителя	до **1 (един) работен ден** след уведомяването на изпълнителя
3.	**Среден приоритет**	Възникналият проблем/инцидент предизвиква трудности при изпълнението на определени бизнес процеси в банката	до **1 (един) работен ден** след уведомяването на изпълнителя	до **3 (три) работни дни** след уведомяването на изпълнителя

[redacted]

№	Ниво на приоритет на проблем/ инцидент	Описание	Време за реакция	Време за отстраняване на проблем/ инцидент
	Нисък приоритет	Възникналият проблем/инцидент предизвиква неудобства при изпълнението на определени бизнес процеси в банката	до **3 (три) работни дни** след уведомяването на изпълнителя	до **7 (седем) работни дни** след уведомяването на изпълнителя
	Аварийна ситуация	Ситуация, при която системата не работи изцяло или частично	Отзоване до **1 час на място** – сградата на БНБ	Продължаване на работата с екипите на БНБ **до отстраняване на проблема**

Нивата на приоритет на проблемите/инцидентите се определят от възложителя, като същият уведомява чрез своите служители своевременно изпълнителя за всеки инцидент и/или проблем, възникнал в рамките на срока на гаранционната поддръжка.

Редът на отстраняване на проблемите се определя в зависимост от техния приоритет.

Център за обслужване на клиенти (Helpdesk) в рамките на гаранционната поддръжка

Участникът следва да притежава център за обслужване на клиенти (Helpdesk), в който да се регистрират възникналите проблеми/инциденти.

Процедура за отстраняване на проблем/инцидент (идентификация→регистрация→реакция) при гаранционната поддръжка

Идентификация

Идентификацията на проблеми (инциденти) се извършва от служителите на дирекция „Статистика" или от служител на дирекция „Информационни системи" при системни ИТ проблеми. Съответният служител регистрира проблема (инцидента) в системата Service Desk на БНБ и системата Helpdesk на изпълнителя и при необходимост уведомява изпълнителя по телефон и/или e-mail, като изпраща типова форма за описание на проблема (инцидента).

[redacted]

Регистрация

Регистрацията на проблеми (инциденти) включва уведомяване и изпращане на минимум следните задължителни атрибути:

- Уникален пореден номер;
- Описание на проблема (инцидента);
- Степен на влияние;
- Приоритет за разрешаване;
- Дата и час на възникване;
- Дата и час на регистрация;
- Име на служител или система, идентифициращи инцидента;
- Свързан ли е с други инциденти.

Реакция

Изпълнителят реагира и отстранява проблемите и инцидентите в сроковете в настоящата техническа спецификация.

Изпълнителят информира служителя на БНБ, извършил идентификацията на проблема (инцидента), за фактически извършената работа в първия работен ден след края на съответния срок, чрез протокол за извършена работа.

Отстраняването на инциденти в системата, свързани със сигурността, се извършва в съответствие с процедурата за действия при инциденти, свързани със сигурността на информационните системи в БНБ.

При подаване на заявка за промяна или извършване на други дейности в обхвата на абонаментното обслужване, които по същество не са проблеми или инциденти, възложителят изготвя писмено запитване, детайлно бизнес описание и/или спецификация, на база на които се съгласуват и определят начинът и срокът за изпълнението им.

Изпълнителят изпълнява заявките за промяна и другите дейности в сроковете, съгласувани с възложителя.

VI. Авторски права

Авторските права върху ИСИС принадлежат на възложителя.

На основание чл. 42, ал. 1 от Закона за авторското право и сродните му права, авторските права върху проектираните, разработени и внедрени от страна на

[redacted]

изпълнителя актуализации по договорите, и всякакви други елементи или компоненти, създадени в резултат на или във връзка с изпълнението на обществената поръчка, принадлежат изцяло на възложителя.

VII. Изисквания към техническото предложение на участниците

1. Участникът следва да представи в Техническото предложение подробно описание на услугите по абонаментно обслужване. Описанието трябва да съответства на изискванията, поставени в документацията за обществената поръчка.

2. Участникът следва да представи в Техническото предложение подробно описание на услугите, свързани с функционалното развитие на системата, съдържащо следната информация:

2.1. използваната от участника методика за провеждане на бизнес анализа при разработка на допълнения и изменения (актуализации) на системата;

2.2. описание на всички дейности, необходими за изпълнението на поръчката - съгласно настоящата техническа спецификация и проектодоговора;

2.3. организационна структура на екипа, която позволява адекватно управление на всички дейности, предмет на поръчката;

2.4. описание на средствата и начините за постигане на резултатите по конкретните дейности, включително и конкретните инструменти за изпълнение на услугата, приложими стандарти и добри практики;

2.5. използваният от участника подход за осигуряване на качеството при изпълнението на предмета на поръчката;

2.6. описание на необходимите дейности за осигуряване на качеството при изпълнението на предмета на поръчката;

2.7. описание на процеса на тестване, видове тестове, които се планира да бъдат извършвани за осигуряване на дейностите по поръчката;

2.8. описание на софтуерните средства и инструменти, които ще се използват за нуждите на тестването;

2.9. описание на критериите за приемане на резултатите от изпълнението на дейностите;

2.10. използваният от участника подход за управление на риска, основни процеси по управлението на риска, използваната методика за оценка на риска, съответстваща на предмета на поръчката;

2.11. идентифициране на рисковете, съответстващи на дейностите, предмет на поръчката. Възможни аспекти на проявление и области на влияние на описаните рискове, степен на въздействието им върху изпълнението на всяка от дейностите по поръчката и предложение за мерки за управлението им.

VIII. Приложения

1. „Описание на Интегрираната статистическа информационна система в БНБ" – Приложение № 1.1.;

2. „Обхват, изисквания и условия за абонаментно обслужване на Интегрирана статистическа информационна система (ИСИС) в БНБ" – Приложение № 1.2.;

3. „Основни насоки за развитие на Интегрираната статистическа информационна система" – Приложение № 1.3.

[redacted]

Приложение № 1.1

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА БАНКА

ОПИСАНИЕ НА ИНТЕГРИРАНАТА СТАТИСТИЧЕСКА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА В БНБ

2019 г.

[redacted]

1. Въведение 4
1.1. Цел и предназначение 4
1.2. Обхват 4
1.3. Определения, съкращения и абревиатури 4
1.4. Референции 5
2. Структура и функционалност 8
2.1. Връзки между подсистемите и външни интерфейси 10
2.2. Основни функции на системата 11
3. Подсистеми на ИСИС 11
3.1. Поддържане на класификатори, номенклатури и други метаданни (Метаданни) 12
3.2. Получаване и контрол на входните данни (Входна подсистема) 12
3.3. Регистри 12
3.4. Подсистема за обработка и съхранение на данните по видове статистики (Схеми на обработка) 13
3.5. Единно хранилище на данни 13
3.6. Изготвяне на публикации и разпространение на данни (Публикации) 13
3.7. Потребители на ИСИС (Приложна администрация) 13
3.8. Обща схема на подсистемите на ИСИС и функционални връзки между подсистемите 14
3.9. Анализ на съхраняваните в ИСИС данни и процедури за архивиране и изтриване на данни 17
3.10. Справки 17
4. Детайлно описание на подсистемите 18
4.1. Подсистема за поддържане на класификатори, номенклатури и други метаданни (Метаданни) 18
4.1.1. Предназначение 18
4.1.2. Функции 18
4.2. Подсистема за получаване и контрол на входните данни (Входна подсистема) 20
4.2.1. Предназначение 20
4.2.2. Изисквания 20
4.2.3. Параметри на входната информация 20
4.2.4. Формат на входната информация 20
4.2.5. Получаване на входната информация. 20
4.2.6. Отчетни единици и отчетни форми 21
4.2.7. Процес на проверка на данните 21
4.2.8. Общи функции 21
4.2.9. Функции за отчетните единици 21
4.2.10. Оперативни функции за експертите от БНБ 22
4.2.11. Административни функции за експертите от БНБ: 22
4.3. Подсистема Регистри 23
4.3.1. Регистър на местните икономически субекти (МИС) 23
4.3.2. Регистър Кредити, Регистър Сметки в чужбина и Регистър Инвестиции 23
4.3.3. Регистър Български ценни книжа 24

[redacted]

4.4. Подсистема за обработка и съхранение на данните по видове статистики (Схеми на обработка) 24
4.4.1. Предназначение 24
4.4.2. Схеми на обработка за планиране на събирането 25
4.4.3. Схеми на обработка на данните за външната търговия (Стоки) 25
4.4.4. Схеми на обработка на данните за услугите (Услуги) 25
4.4.5. Схеми на обработка на данните за преките инвестиции и свързания с тях доход (Преки инвестиции) 26
4.4.6. Схеми на обработка на данните за портфейлните инвестиции и свързания с тях доход и за CSDB (Ценни книжа) 26
4.4.7. Схеми на обработка на данните за другите инвестиции и свързания с тях доход (Търговски кредити, Финансови кредити, Физически лица, Сметки) 28
4.4.8. Схеми на обработка на данните за други финансови институции 29
4.4.9. Схеми на обработка за компилиране на платежния баланс, международната инвестиционна позиция, брутния външен дълг и данните за сметка „Останал свят" на MUFA 30
4.4.10. Трансфер на данни от външни системи 31
4.4.11. RIAD 31
4.4.12. Валутни курсове 31
4.4.13. Изпращане на данни на ЕЦБ 31

4.5. Единно хранилище на данни 32

5. Реализация на системата 32

5.1. Обща архитектура 32
5.1.1. Системни интерфейси 33
5.1.2. Потребителски интерфейси 33
5.1.3. Хардуерни интерфейси 34
5.1.4. Софтуерни интерфейси 36

5.2. Видове потребители 36

5.3. Управление на достъпа 36
5.3.1. Потребители на системата 37
5.3.2. Привилегии 37
5.3.3. Роли 37
5.3.4. Проверка на правата за достъп 38
5.3.5. Защита на данните 38
5.3.6. Възможности за одит и контрол 38

6. Документиране на системата и изисквания към документацията 38

6.1. Потребителска документация 38

6.2. Системна документация 38

6.3. Експлоатационна документация 39

[redacted]

1. Въведение

1.1. Цел и предназначение

През периода 2009-2019 г. за нуждите на дирекция "Статистика" в БНБ бе поетапно разработена и внедрена „Интегрирана статистическа информационна система (ИСИС)", която да служи за осигуряване, обработване и разпространение на статистическа и аналитична информация.

Интегрираната Статистическа Информационна Система (ИСИС) осигурява на експертите от дирекция "Статистика" в БНБ възможност за дефиниране и получаване на входни форми, верификация на статистическата информация, калкулации и обработки, както и изходни справки, отчети и публикации. Системата е реализирана като единна технологична среда с общи функционални подсистеми и подсистеми по видове статистики. Тази технологична среда дава възможност за развитие – добавяне на нови подсистеми и функции и разширяване на обхвата и характеристиките на данните.

Системата покрива изискванията за качество на изготвянето на статистическата информация, както и стандартите за сигурност и конфиденциалност, наложени от БНБ, ЕЦБ, Евростат и други институции.

БНБ притежава изключителна собственост върху авторските права за системата и последващите й доработки.

1.2. Обхват

Системата автоматизира дейностите, свързани със събирането, обработката и разпространението на статистическа информация в дирекция "Статистика", които не се включват в системата ИСПС. Тя обслужва всички потоци от статистическа информация във всяка една фаза, като гарантира консистентността и интегритета им. Системата осигурява изготвянето и докладването на статистическа информация до международните институции в изисквания от тях формат.

1.3. Определения, съкращения и абревиатури

Използвани съкращения:

- CSDB – Centralized Securites Database
- SHSDB – Securities Holdings Statistics Database
- EDX – Statistical Data Exchange
- RIAD – Register of Institutions and Assets DatabaseLEI - Legal Entity Identifier (ISO 17442:2012)
- EDP – Excessive Debt Procedure
- ESA 95 – European System of Accounts '95

[redacted]

- ESA 2010 – European System of Accounts 2010
- GESMES/TS – Generic Statistical Message for Time Series
- MTO – Money Transfer Operators
- MUFA- Monetary Union Financial Accounts
- SDMX – Statistical Data and Metadata Exchange
- VPN – Virtual private network
- QFAGG - Quarterly Financial Accounts for General Government
- eDamis – Система за обмен на данни с Евростат
- БМР – Банка за международни разплащания
- ЕЦБ – Европейска централна банка
- ИСПС – Информационна система „Парична и лихвена статистика"
- ОБИС - Основна банкова информационна система на БНБ
- E-gate – Информационна система за събиране на информация от доставчиците на платежни услуги за целите на статистиката на платежния баланс
- МВФ – Международния валутен фонд
- ИСИС – Интегрирана статистическа информационна система

1.4. Референции

- Закон за БНБ
- Валутен закон
- Закон за статистиката
- Закон за електронното управление
- Закон за електронната идентификация
- Закон за електронния документ и електронния подпис
- Наредба № 17 на БНБ за паричната и лихвената статистика и статистиката на финансовите сметки и Указания към нея
- Наредба №27 на БНБ за статистиката на платежния баланс, международната инвестиционна позиция и статистиката на ценните книжа

[redacted]

- Указания на БНБ за предоставяне на информация за статистиката на платежния баланс, международната инвестиционна позиция и статистиката на ценните книжа, август 2016 г.
- Насоки на Европейската централна банка от 9 декември 2011 година относно изискванията за статистическа отчетност на Европейската централна банка в областта на външната статистика (ЕЦБ/2011/23) (2012/120/ЕС) и последващите ги изменения
- Регламент (ЕО) № 184/2005 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността относно платежния баланс, международната търговия с услуги и преките чуждестранни инвестиции по отношение на осъвременяването на изискванията за данни и определенията и последващите го изменения.
- Меморандум за разбирателство между ЕЦБ и Евростат от 7 ноември 2016 г. за гарантиране на качеството на статистиките в обхвата на Процедурата за макроикономическите дисбаланси.
- Регламент (ЕС) № 1011/2012 на Европейската централна банка от 17 октомври 2012 година относно статистически данни за държани ценни книжа (ЕЦБ/2012/24) и последващите го изменения и Насоки на ЕЦБ от 22 март 2013 г. относно статистическите данни за държани ценни книжа (ЕЦБ/2013/7) и последващите ги изменения
- Насоки на Европейската централна банка от 26 септември 2012 година относно рамката за управление на качеството на данни за Централизираната база данни за ценни книжа (ЕЦБ/2012/21) и Препоръка на Европейската централна банка от 26 септември 2012 година относно рамката за управление на качеството на данни за Централизираната база данни за ценни книжа (ЕЦБ/2012/22)
- Регламент (ЕО) № 747/2008 на Комисията от 30 юли 2008 година за изменение на Регламент (ЕО) № 716/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността за структурата и дейността на предприятията с чуждестранен контрол, по отношение на определенията на характеристиките и прилагането на NACE Rev. 2
- Регламент (ЕО) № 364/2008 на Комисията от 23 април 2008 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 716/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно техническия формат за предаване на статистиката за предприятията с чуждестранен контрол и за дерогациите, които следва да се предоставят на държавите-членки стиките и прилагането на NACE Rev.

[redacted]

- Регламент (ЕО) № 1055/2008 на Комисията от 27 октомври 2008 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 184/2005 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на критериите за качеството и отчетите за качеството на статистиката на платежния баланс и последващите го изменения
- Решение на Европейската централна банка от 27 декември 2010 година относно предаването на поверителни данни съгласно общата рамка за регистрите на предприятията за статистически цели (ЕЦБ/2010/33)
- Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 година относно баланса на сектор „Парично-финансови институции" (преработен текст) (ЕЦБ/2013/33);
- Регламент (ЕС) № 1073/2013 на ЕЦБ от 18 октомври 2013 година относно статистиката на активите и пасивите на инвестиционните фондове (преработен текст) (ЕЦБ/2013/38);
- Регламент (ЕС) 2018/231 на ЕЦБ от 26 януари 2018 година относно изискванията за статистическа отчетност за пенсионни фондове (ЕЦБ/2018/2);
- Регламент (ЕС) № 1075/2013 на ЕЦБ от 18 октомври 2013 година относно статистиката на активите и пасивите на дружествата със специална инвестиционна цел, занимаващи се със секюритизационни транзакции (преработен текст) (ЕЦБ/2013/40);
- Регламент (ЕС) № 1409/2013 на ЕЦБ от 28 ноември 2013 година относно статистика на плащанията (ЕЦБ/2013/43);
- Регламент (ЕС) № 1374/2014 на ЕЦБ от 28 ноември 2014 година относно изисквания за статистическа отчетност за застрахователни (осигурителни) дружества (ЕЦБ/2014/50);
- Насоки на ЕЦБ от 4 април 2014 година относно паричната и финансовата статистика (преработен текст) (ЕЦБ/2014/15).
- Регламент (ЕО) № 951/2009 на Съвета от 9 октомври 2009 година за изменение на Регламент (ЕО) № 2533/98 относно събирането на статистическа информация от Европейската централна банка
- Регламент (ЕС) № 549/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз (ЕСС 2010)

[redacted]

- Ръководство по платежен баланс и международна инвестиционна позиция на Международния валутен фонд (Balance of Payments and International Investment Position Manual, International Monetary Fund, 6th edition, 2008)
- Ръководството по външен дълг на Международния валутен фонд (External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users, IMF, 2014)
- Balance of Payments Vademecum
- ECB Booklet
- SDMX user guide – www.sdmx.org
- EXDI technical specification
- ESCB statistical information management: Security policy
- XML Best Practice - High-Level Principles
- XML Best Practice - Technical Guidelines

2. Структура и функционалност

Приложената функционална схема на ИСИС, показва основните подсистеми и интерфейси.

[redacted]

Обща схема на ИСИС

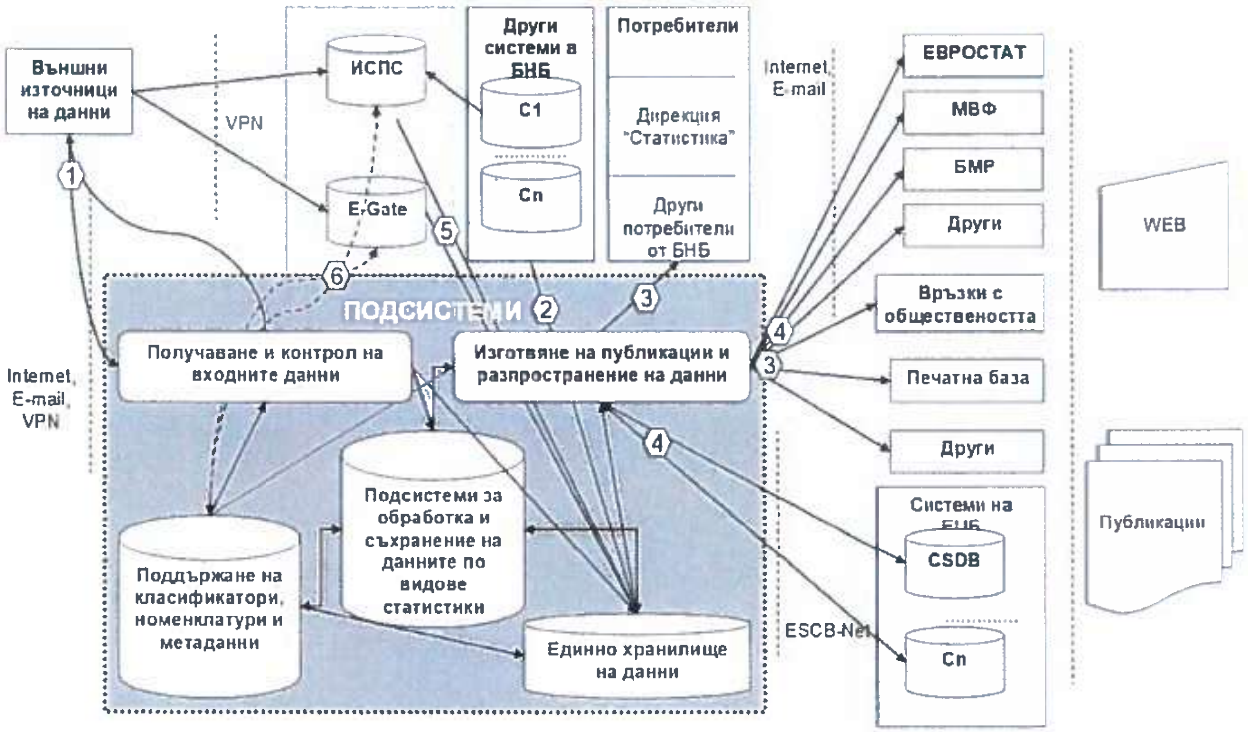

2.1. Връзки между подсистемите и външни интерфейси

Блок-схемата на основните подсистеми на ИСИС представя връзките между тях и външните интерфейси, групирани по функционално предназначение.

(1) Зареждане в системата на данни от външни източници.

Зареждането може да се извършва чрез WEB базиран или друг интерфейс, като отчетните единици имат възможност да въвеждат данните ръчно или да ги зареждат в определен формат.

(2) и (5) Зареждане в системата (Единното хранилище на данни) на готови показатели от други системи в БНБ.

Зареждането на данни в системата става:

- чрез генериране на файлове от други системи и автоматизираното им зареждане в ИСИС;
- database links и интерфейсни таблици
- web service
- чрез ръчно въвеждане на данни

Процесите по описание на данните, протоколи, формат, валидиране и др., свързани със зареждането на данни от други системи отговарят на изискванията в документите XML Best Practice – High-Level Principles и XML Best Practice – Technical Guidelines.

(3) и (4) Публикуване и разпространение на данни към потребители в БНБ и външни потребители.

Чрез ИСИС Дирекция „Статистика" изпълнява една от основните си функции – разпространение на данни, чрез:

- публикации, които се генерират на база на предварително дефинирани шаблони;
- автоматично изготвяне на справки и отчети за WEB страницата на БНБ;
- автоматично и ръчно изготвяне и изпращане на данни до външни потребители.

(6) Връзка със съществуващите статистически информационни системи

Изградена е интерфейсна връзка между ИСИС и съществуващата в дирекцията информационна система ИСПС, с цел обмен на информация и зареждане на данни в единното хранилище.

[redacted]

Връзката с E-gate не се използва от август 2016 г., поради преустановяване на изискването за воденето на регистри от доставчиците на платежни услуги и предоставяне на информация на БНБ за целите на статистиката.

В ИСИС са реализирани и интерфейси към системите на ЕЦБ чрез системата за пренос на данни EXDI/ESCB-net.

2.2. Основни функции на системата

- Дефиниране на отчетни форми;
- Дефиниране на класификатори и номенклатури;
- Зареждане на данни от отчетните единици чрез WEB или друг подходящ интерфейс;
- Контроли на входните данни;
- Ръчно въвеждане на данни от отчетните единици и от експерти на БНБ;
- Автоматично зареждане на данни от други системи в и извън БНБ;
- Ръчни и автоматични обработки на данни;
- Дефиниране на изходни показатели;
- Ръчно и автоматично изчисляване на изходни показатели;
- Дефиниране на изходни отчети и публикации;
- Ръчно и автоматично генериране на изходни отчети и публикации;
- Зареждане на данни за WEB страницата на БНБ;
- Ръчно и автоматично изпращане на данни на ЕЦБ и други международни институции;
- Осигуряване на интерактивен достъп до агрегирани показатели за потребители от БНБ;
- Изготвяне на ad-hoc справки.

3. Подсистеми на ИСИС

Подсистемите са общофункционални (обслужват всички видове статистики) и подсистеми според вида статистика.

Общофункционалните подсистеми са:

[redacted]

3.1. Поддържане на класификатори, номенклатури и други метаданни (Метаданни)

Предназначението на подсистемата е да съхранява информацията, необходима за функционирането на останалите модули на ИСИС. Метаданните се използват за дефиниране на отчитащите се институции, видовете входни отчетни форми, тяхното съдържание и контролите, които следва да се извършват. Метаданните играят роля и при дефинирането на различните видове обработки, които се извършват с информацията.

3.2. Получаване и контрол на входните данни (Входна подсистема)

Предназначението на подсистемата е да предоставя възможност на външни (отчетните единици) и вътрешни (експертите от дирекция „Статистика") потребители да въвеждат данни в ИСИС. Осигурява предварителен формален контрол и автоматично уведомява подаващата отчетна единица за резултатите от него. Чрез нея експертите от дирекция "Статистика" проследяват процеса на получаване на информацията и резултатите от контрола.

3.3. Регистри

Подсистемата се състои от Регистър на наблюдаваните местни икономически единици; Регистър на банкови сметки в чужбина; Регистър Кредити - на финансови кредити между местни и чуждестранни лица; Регистър Преки инвестиции – на преките инвестиции на местни лица; Регистър Български ценни книжа.

В разработения Регистър на наблюдаваните местни икономически единици, се съдържа основна информация за местните лица. Включва всички единици, за които се отчита информация за нуждите на статистиката на платежния баланс, международната инвестиционна позиция, статистиката на ценните книжа, статистиката на другите финансови институции и др., както и всички единици – потребители на Портала на ИСИС.

Регистър МИС съдържа и информация за всички единици, които подлежат на докладване в Регистъра на данни за институциите и филиалите (Register of Institutions and Affiliates Database (RIAD)) на ЕЦБ.В останалите регистри се съдържа индивидуална информация за сделките, които се декларират в БНБ, съгласно изискванията на чл.7, ал.5 от Валутния закон.

Обектите на регистрите се наричат регистрации и са пряко или косвено свързани с процеса на събиране на данни в системата. Тези регистри служат за обогатяване при обработките на данни в подсистемите, които включват входни форми от отчетни единици за определени събития.

Подсистемата Регистри обхваща и функционалности за създаване на нови регистрации, както и подаване и обработка на заявки за промяна във вече съществуващи регистрации, за

[redacted]

преглед и филтриране на регистрации, за поддържане на исторически периоди за една регистрация.

3.4. Подсистема за обработка и съхранение на данните по видове статистики (Схеми на обработка)

Тук се включват схеми на обработка, които са разграничени според спецификата на вида статистика, която се обработва чрез тях.

Схемите на обработка са предназначени да съхраняват входни и изходни данни и показатели, да извършват дефинирани обработки, както и да подържат журнал на всички промени, история на състоянието към даден момент и справки за данните.

3.5. Единно хранилище на данни

В него се съхраняват голям набор от агрегирани показатели, които могат да се използват и от експерти извън дирекция "Статистика" за икономически анализи. Единното хранилище дава възможност за лесен достъп до необходимата информация като предоставя средства за многомерно представяне на данните и извличане на динамични редове на базата на предварително дефинирани от потребителя критерии. Данни в единното хранилище могат да се зареждат както от подсистемите за получаване и обработка и съхранение на данните, така и от други съществуващи в БНБ статистически системи (ИСПС). Данни се зареждат и от други системи в БНБ, извън дирекция Статистика.

3.6. Изготвяне на публикации и разпространение на данни (Публикации)

Предназначението на подсистемата е да предоставя възможност на потребителите, посредством WEB базиран интерфейс (или друг подходящ), да създават изходни отчети за публикуване и изпращане на данни в подходящата структура и формат. Стандартните изходи на системата представят статистическите серии в готов вид за публикуване на хартиен носител, в Интернет или за изпращането им до международните институции в изисквания от тях формат.

Освен стандартните изходи, подсистемата е предназначена да предоставя възможност за дефиниране и генериране на нови справки, чрез настройваем интерфейс.

3.7. Потребители на ИСИС (Приложна администрация)

Потребителите на системата биват вътрешни за БНБ и външни (подотчетни лица и външни потребители на статистическата информация).

Вътрешните потребители са от дирекция "Статистика", както и други потребители от БНБ. Първият вид потребители в БНБ имат достъп както до входните индивидуални данни с цел верификация, така и до агрегираните данни. Потребителите имат достъп до системата

[redacted]

на база на предварително определени права и при спазване на изискванията за конфиденциалност и принципа – достъп се предоставя само на онези потребители, които имат необходимост от него за извършване на работата си.

За администриране на достъпа до системата на подотчетните лица (външни потребители) в подсистемата са разработени функционалности за обслужване на заявленията за достъп, подадени през Портала на ИСИС, и за преглед на уеб потребителите, техните права за достъп и контакти.

3.8. Обща схема на подсистемите на ИСИС и функционални връзки между подсистемите

На следващата страница е представена обща схема на подсистемите на ИСИС.

Подсистеми на ИСИС

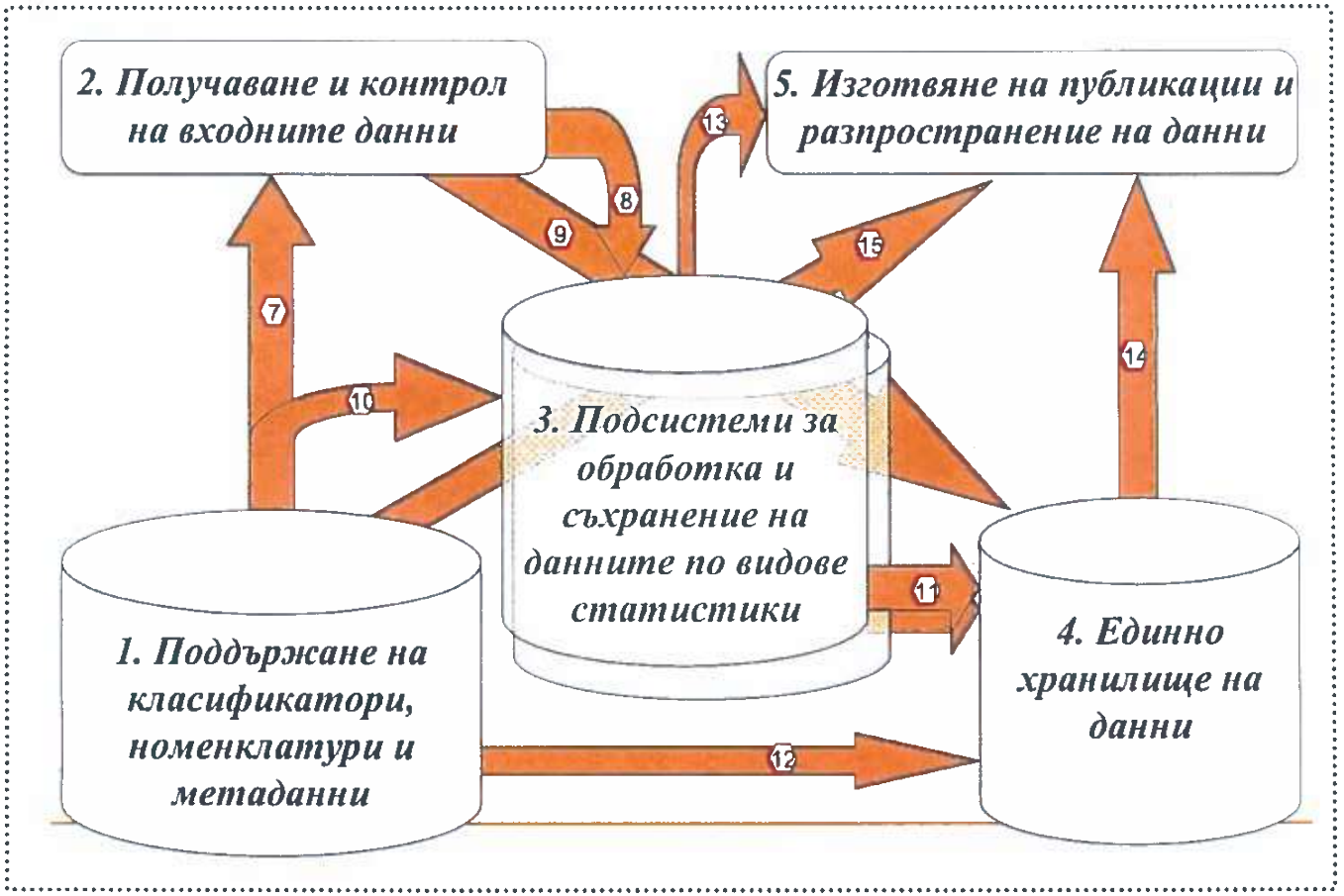

Функционалните връзки между отделните подсистеми, представени и номерирани на схемата, са както следва:

(7) Подсистемата за получаване и контрол на входните данни извършва следните действия:

- проверява дали статуса на отчетните единици и видовете отчети, които те изпращат, отговарят на заложените в метаописанието;
- прилага класификатори и номенклатури към данни, получени от отчетните единици;
- извършва логически и формален контрол върху получените данни на база метаданните, заложени в Подсистемата за поддържане на класификатори, номенклатури и метаданни;
- на база резултатите от контрола системата генерира журнал

(8) Оперативните данни от Подсистемата за получаване и контрол на входните данни се зареждат в Подсистемите за обработка и съхранение на данните по видове статистики.

(9) Готовите показатели от Подсистемата за получаване и контрол на входните данни се зареждат в Единното хранилище на данни.

(10) Подсистемите за обработка и съхранение на данните по видове статистики извършват следните действия:

- използват класификатори и номенклатури за систематизиране на заредените данни за отчетните единици и тяхното съхранение в съответните структури;
- извършват обработки на данните на база на метаданните заложени в Подсистемата за поддържане на класификатори, номенклатури и метаданни.

(11) В Единното хранилище на данни се зареждат обработени данни от Подсистемите за обработка и съхранение на данните по видове статистика.

(12) Единното хранилище на данни използва класификаторите и номенклатурите необходими за публикацията и разпространението на данните заредени в него.

(13) Подсистемата „Изготвяне на публикации и разпространение на данни" осигурява възможност за изготвяне на публикации и изпращане на данни директно от Подсистемите за обработка и съхранение на данните по видове статистика.

[redacted]

(14) Данните, необходими за изготвяне на публикации или изпращане на външни за системата източници, се извличат от Единното хранилище на данни.

(15) Подсистемата за изготвяне на публикации и разпространение на данни извлича:

- структурата и периодичността на изходните данни;
- класификаторите и номенклатурите, използвани за представяне на данните;
- потребителските групи с различни права на достъп до изходните данни.

Коректността на данните в Единното хранилище на данни е резултат от коректността на данните, заредени от отделните подсистеми. Посоката на движение на данните е еднопосочна от подсистемата за получаване и контрол на входните данни през отделните подсистеми за обработка и съхранение на данните по видове статистики към Единното хранилище на данни. Директни корекции на данните в Единното хранилище не се допускат. Ако са необходими такива, те се извършват чрез зареждане на коригиращи данни през входната подсистема и съответната функционална подсистема.

3.9. Анализ на съхраняваните в ИСИС данни и процедури за архивиране и изтриване на данни

В ИСИС е разработен модул за управление на процеса на анализ на съхраняваните в системата данни с цел оптимизиране на използваното дисково пространство. Този процес преминава през следните етапи:

- Откриване на излишни обекти

Откриването на излишни обекти става с използването на фиксирани и реализирани в програмата алгоритми. За различните типове обекти се използват различни алгоритми, от които потребителят, за всяка отделна сесия на търсене, може да си избере.

- Анализ на откритите обекти по видове (потребителят има възможност да разгледа информация за съдържанието на откритите обекти).
- Избор на обекти за изтриване (потребителят има възможност да маркира конкретни обекти за изтриване или за преглед от друг потребител; маркирани обекти за изтриване могат да бъдат изключвани от списъка за трите впоследствие).
- Създаване на график за изтриване на обекти (потребителят има възможност да зададе дата и часа, когато да започне изтриването на избраните обекти).

3.10. Справки

[redacted]

В ИСИС е създадена възможност за извличане на предефинирани помощни справки, съгласно специфицирани от експертите на дирекция „Статистика" изисквания. В справките има възможност за задаване на филтриращи критерии (в зависимост от същността на справката), сортиране на резултатите и извличане в xls формат.

4. Детайлно описание на подсистемите

4.1. Подсистема за поддържане на класификатори, номенклатури и други метаданни (Метаданни)

4.1.1. Предназначение

Подсистемата за поддържане на класификатори, номенклатури и метаданни е предназначена да съхранява информацията, необходима за функционирането на останалите модули на ИСИС.

4.1.2. Функции

За класификатори и номенклатури:

- Създаване на нови и актуализиране;
- Поддържане на версии;
- Възможност за проследяване на всички изменения;
- Поддържане на йерархична структура с възможност за посочване на повече от един "родител";
- Поддържане на таблици на съответствия с периоди на валидност;
- Поддържане на групи за агрегация.

За наблюдаваните икономически единици:

- Поддържане на регистър на отчетните единици;
- Поддържане на регистър на видовете отчетни единици;
- Поддържане на принадлежността на видовете отчетни единици към избрани групи за определен период;
- Поддържане период на валидност за отчетните единици и техните параметри.

За входните отчетни форми – поддържане на:

- Видове: фиксирани, динамични;
- Списък на клетките (фиксирани показатели);

[redacted]

- Списък на полетата от един запис (форми, позволяващи докладване на множество записи).

За потребителите:

- Поддържане на потребители и потребителски групи;
- Поддържане на роли и привилегии;
- Присвояване на роли и привилегии.

За обработките:

- Дефиниране на последователност на процесите на обработка.

За контролите:

- Дефиниране на формат на полетата на входните отчетни форми;
- Определяне на задължителни и незадължителни полета;
- Специфични контроли на съдържанието на полетата;
- Поддържане на параметри за извършването на контролите;
- Дефиниране на връзки между отделните полета в рамките на отделния запис, в рамките на отчетната форма и в рамките на комплекта отчетни форми.

За показателите:

- Добавяне, актуализиране и изтриване;
- Поддържане на формули (аритметични и аналитични операции) за получаване на показателите, които са динамични във времето;
- Поддържане на различни "измерения на показателите", напр. сектор, валута, тип данни и др.;
- Поддържане на допълнителна информация за показателите – бележки, забележки под линия, заглавия на различни езици, йерархично ниво, подредба, мерни единици, множители и др.;
- Всеки показател принадлежи към определен вид статистика и има свой уникален код, чрез който се идентифицира.

За изходни форми и отчети:

- Съхраняване и актуализиране на шаблони за изготвяне на справки и отчети;
- Поддържане на описание на вида на изходните справки и отчети – форматиране, страниране и др.

[redacted]

4.2. Подсистема за получаване и контрол на входните данни (Входна подсистема)

4.2.1. Предназначение

Подсистемата за получаване и контрол на входните данни предоставя възможност на отчетните единици посредством WEB-портал и на експертите от Дирекция „Статистика" да въвеждат ръчно и/или да зареждат файлове с данни.

4.2.2. Изисквания

Видът и обхватът на входната информация се определят чрез метаописание от експерти в дирекция "Статистика". Чрез метаописанието се дефинират и отчетните единици, видовете отчети, които те изпращат, както и честотата на предаване. Допуска се една отчетна единица да докладва информация, отнасяща се до една или повече други.

4.2.3. Параметри на входната информация

"Административна" част. Тя представлява обща информация за докладващата институция като уникален идентификатор (БАЕ, ЕИК/код по БУЛСТАТ), наименование, адрес, телефон за контакт и др. Освен това към нея спада и типа на отчета, както и периода, за който се отнася той.

Детайлна част, където се намират показателите и техните стойности в зависимост от типа. Съдържанието на детайлната част не е предварително фиксирано и зависи от конкретните показатели, които отчетната единица притежава.

4.2.4. Формат на входната информация

Отчетните единици имат възможност да предават данните в няколко формата:

- текстови файл;
- Excel файл;
- XML файл.

Независимо от начина, по който е попълнена и предадена в БНБ справката, нейната визуализация и обработка се осъществява по унифицирана процедура. Освен изброените методи за предаване на информация системата позволява и ръчно въвеждане на данни чрез унифициран интерфейс от страна на експерт от дирекция "Статистика". По този начин могат да бъдат обработвани отчетни форми, пристигащи на хартия или друг вид, при който е невъзможна автоматичната обработка.

4.2.5. Получаване на входната информация.

- Достъпът до ИСИС и директното въвеждане на информация в системата от страна на отчетните единици или упълномощени от тях лица се

[redacted]

осъществява чрез WEB базиран портал в Интернет, осигуряващ идентификация на изпращача и отчетната единица, за която се отнасят данните и криптиране на предаваната информация;

- При изпращане на информацията в БНБ на хартия, същата се въвежда в системата от служителите на БНБ.

4.2.6. Отчетни единици и отчетни форми

- Публикуваните на WEB страницата на БНБ в раздел „Статистика/ Статистически форми и указания (ляво меню)";
- Публикуваните на WEB- портал в Интернет за достъп до ИСИС.

4.2.7. Процес на проверка на данните

Основните действия при зареждане на информацията са следните:

- Отчетните единици или упълномощени от тях лица изпращат данни.
- Ако няма изпратен отчет, съгласно предварително подготвен график, се генерира и изпраща до отчетната единица автоматично напомняне по имейл и в Портала на системата.
- Данните се проверяват. На отчетните единици се връща списък с откритите грешки или отговор, че данните са без грешки.
- Възможни са два вида отговор на отчетните единици за откритите грешки в техните отчети:
  - Ревизия на данни и изпращане на нов отчет.
  - Потвърждение на данните (възможно само при логически контрол).
- Данните са готови за зареждане в отделните подсистеми.

4.2.8. Общи функции

- Осигуряване на достъп чрез потребителско име и парола;
- Изискване на електронен подпис;
- Използване на криптирана връзка;
- Извършване на автоматичен формален контрол;
- Автоматизирано прехвърляне на данните към оперативните подсистеми.

4.2.9. Функции за отчетните единици

- Поддържане на два начина за регистрация – с потвърждение от експерт на БНБ и автоматично, на база на въведени идентификационни данни.

[redacted]

- Извеждане на дължимите от отчетната единица отчети.
- Ръчно попълване на отчетните форми от отчетната единица и автоматично генериране на PDF с попълнените данни във вида на официалните образци на съответните документи; зареждане на подписан електронен подпис PDF.
- Зареждане на текстови, XLS или XML файл.
- Преглед на резултатите от формалния контрол.
- Потвърждаване на данните и изпращане към БНБ.
- Възможност за преглед и печат на вече подадени форми и декларации.
- Възможност за корекции в декларациите и изпращане на ревизирани форми.
- Генериране и изпращане на потвърждение съгласно изискванията на Чл. 34 от Закона за електронното управление.

4.2.10. Оперативни функции за експертите от БНБ

- Следене на процеса на подаване на информация.
- Извеждане на списък на дължимите отчетни форми за честота, период и тип институции.
- Преглед на отчетните форми на всеки етап на входния контрол.
- Достъп до определени данни на база на предварително зададени права.
- Преглед на резултатите от контрола.
- Връщане на информацията за корекции след откриване на грешки.
- Уведомяване на закъснелите отчетни единици чрез интерфейса и по имейл – селектиране на отчетните единици, които не са подали данни и автоматично генериране и изпращане на уведомления според селекция на експерта.
- Ръчно въвеждане на отчетни форми от името на отчетна единица (според зададени права).

4.2.11. Административни функции за експертите от БНБ:

- Дефиниране и актуализиране на входни отчетни форми;
- Задаване на график за отчитане;
- Дефиниране на дължими отчетни форми за групи отчетни единици;
- Задаване на график за изготвяне на данни за други системи.

[redacted]

4.3. Подсистема Регистри

Изходните данни от подсистема Регистри се използват за обогатяване при обработките на данни в подсистемите, които включват входни форми от отчетни единици.

Разработени са функционалности за създаване на нови регистрации, за корекции на грешки и отразяване на исторически промени, за преглед и филтриране на регистрации, както от вътрешните, така и от външните потребители на ИСИС при спазване на съответните права за достъп. Публичността на атрибутите (видимост от външния Портала за подаване на данни) се настройва от Подсистема Метаданни. Новосъздадени регистрации изискват първоначално одобрение от експерт. Информацията от регистрациите в регистри Кредити, Сметки, Инвестиции и Ценни книжа може да се визуализира в pdf формат във вида на официалните образци на декларации-формите по чл. 7, ал. 5 от Валутния закон.

4.3.1. Регистър на местните икономически субекти (МИС)

В Регистъра на наблюдаваните местни икономически единици (МИС), се съдържа основна информация за местните лица. Тя се актуализира при получаване на уведомление за промяна от субекта или при установяване на промяна от експерт на дирекция „Статистика" при проверка на данните за субекта в официалните бизнес регистри. Включва всички единици, за които се отчита информация за нуждите на статистиката на платежния баланс, международната инвестиционна позиция, статистиката на ценните книжа, статистиката на другите финансови институции и др., както и всички единици - външни потребители на системата.

Регистър МИС съдържа и информация за всички единици, които подлежат на докладване в Регистъра на данни за институциите и филиалите (Register of Institutions and Affiliates Database (RIAD)) на ЕЦБ. Характеристиките на субектите се описват с множество от атрибути, които имат стойности, чийто тип може да бъде числов, текстови, номенклатурен или дата. Промяната на атрибутите в Регистър МИС, които служат за RIAD, може да бъде одобрявана само от експерт със съответните права. В системата има възможност за въвеждане на конфиденциалност на RIAD атрибут в регистъра на МИС.

4.3.2. Регистър Кредити, Регистър Сметки в чужбина и Регистър Инвестиции

В Регистър Кредити, Регистър Сметки в чужбина и Регистър Инвестиции се съхраняват данните, получени от местни юридически лица и еднолични търговци за

[redacted]

сключени сделки по чл.7, ал.5 на Валутния закон, в т.ч. за предоставяне или получаване на финансови кредити, откриване на сметки в чужбина и извършване на първоначална пряка инвестиция в чужбина. Информацията се подава чрез декларации-форми по образец, съгласно *Наредба № 27 на БНБ за статистиката на платежния баланс, международната инвестиционна позиция и ценните книжа* и Указанията към нея.

4.3.3. Регистър Български ценни книжа

В Регистър Български ценни книжа се съхранява информация за емитирани от резиденти ценни книжа. Източник на информация са Централен депозитар АД, Депозитаря на държавни ценни книжа (Фискални услуги, БНБ), Българска фондова борса, Комисия за финансов надзор и самите емитенти (съгл. чл. 7, ал. 5 от Валутния закон за дългови ценни книжа, емитирани в чужбина).

Информацията в Регистъра служи за изпращане на ежемесечна информация за български ценни книжа в Централизираната база данни за ценни книжа на ЕСЦБ (CSDB), в съответствие с поетите от БНБ ангажименти за управление на качеството на данните в CSDB, както и при подготовката на данни за RIAD.

4.4. Подсистема за обработка и съхранение на данните по видове статистики (Схеми на обработка)

4.4.1. Предназначение

Подсистемата за обработка и съхранение на данни по видове статистики използват класификаторите и номенклатурите и извършват обработки на данните на база на метаданните заложени в Подсистема Метаданни. Данните се зареждат след потвърждение за зареждане. В зависимост от данните, които се получават и обработват, схемите на обработка и съхранение на данните са в няколко категории:

- Планиране на събирането;
- За външната търговия (Стоки);
- За вноса и износа на услуги (Услуги);
- За преките инвестиции и свързания с тях доход (Преки инвестиции)
- За портфейлни инвестиции и свързания с тях доход (Ценни книжа);
- За другите инвестиции и свързания с тях доход (Търговски кредити; Финансови кредити; Физически лица; Сметки);

[redacted]

- За другите финансови институции (дружества със специална инвестиционна цел, инвестиционни фондове, пенсионни фондове)
- Компилиране (на платежния баланс, МИП, външния дълг, данните за сметка Останал свят за целите на MUFA);
- Данни от външни системи;
- RIAD;
- Валутни курсове;
- Изпращане на данни на ЕЦБ.

4.4.2. Схеми на обработка за планиране на събирането

Функционалностите на тези схеми позволяват планиране и управление на процесите, свързани с получаването на входните данни от външните потребители. За критериите за планиране, заложени в схемите на обработка, може да се използва информация от други схеми на обработки, от регистрите, от входни форми със списъци или други входни форми. Повечето от процесите, които изпълняват функции, свързани с планирането и управлението на процеса по събиране на данни, работят автоматично – стартират се на определени дати и извършват зададени предварително операции. Експертите могат да настройват характеристиките на календара за събиране. Разработено е автоматично генериране на имейли за дължимост на конкретните отчетни форми и известяване на сроковете за подаването им.

4.4.3. Схеми на обработка на данните за външната търговия (Стоки)

Схемите на обработка за външна търговия обработват данните за вноса, износа и стойността на товарния транспорт. Изходните данни се използват при съставянето на текущата сметка на платежния баланс в частта за внос и износ на стоки и услуги и трансфери. В допълнение се компилират и детайлни таблици за външната търговия по стоки и региони (виж Web страницата на БНБ-Статистика/Външна търговия).

Входна информация:

- Intrastat – източник на данните е НСИ: отчетната форма съдържа детайлни данни за вноса и износа на стоки от и за страните от Европейския съюз.
- Extrastat – източник на данните е НСИ: отчетната форма съдържа детайлни данни за вноса и износа на стоки от и за трети страни.
- Данни за внос на природен газ.
- Данни за транзитните такси при преноса на природния газ.

4.4.4. Схеми на обработка на данните за услугите (Услуги)

[redacted]

Чрез тези схеми се събират и обработват данни с цел компилиране на платежния баланс в частта за внос и износ на услуги.

Отчетни единици:

- Юридически лица, подбрани на извадков принцип;
- Данни от проучвания за пътувания, пътнически транспорт и др.
- Данни от НСИ за оценка на нелегални дейности.

4.4.5. Схеми на обработка на данните за преките инвестиции и свързания с тях доход (Преки инвестиции)

Чрез тези схеми се събират и обработват данни за преките инвестиции и свързания с тях доход.

Изходните данни се използват при компилирането на:

- Платежния баланс.
- Международната инвестиционна позиция;
- Данните за преките инвестиции;
- Брутния външен дълг.

Източници на данни:

- Комисия за финансов надзор;
- Нотариуси и съдии по вписванията;
- Местни юридически лица от финансови и нефинансов сектор;
- Българска агенция за инвестиции;
- БНБ – Банков надзор;
- НСИ.

Информацията се събира чрез публикуваните на WEB страницата на БНБ форми , СПБ-7, СПБ-7А, СПБ-7Б, СПБ-4, СПБ-4А, СПБ.-6А, СПБ-6Б, СПБ-12, СПБ-12А, СПБ-Н, както и стандартизирани файлове от НСИ, Управление „Банков надзор" на БНБ, Българската агенция за инвестиции, финансовите предприятия и Комисията за финансов надзор.

4.4.6. Схеми на обработка на данните за портфейлните инвестиции и свързания с тях доход и за CSDB (Ценни книжа)

Схемите за ценни книжа обработват данните за притежаваните и емитираните от резиденти ценни книжа.

[redacted]

Информацията за статистиката на ценните книжа се събира по няколко начина:

- Пряко отчитане – прилага се за финансовия и държавния сектор, българските емитенти на дългови ценни книжа и инвеститори от нефинансовия сектор, които придобиват ценни книжа чрез чуждестранен посредник или директно без участието на посредник;
- Непряко отчитане – прилага се за нефинансовия сектор и физически лица, както и за нерезидентни единици. При непрякото отчитане данните се събират от банките и небанковите инвестиционни посредници за техните клиенти по страна и институционален сектор;
- Информация от Централния депозитар – събират се данни за всички ценни книжа, емитирани на българския пазар и регистрирани в ЦД;
- Информация от депозитарите на държавни ценни книжа;
- Информация от Българска фондова борса;
- Информация от Комисия за финансов надзор;
- Информация от Централизираната база данни за ценните книжа на ЕСЦБ (CSDB).

Събира се и се обработва информация на принципа „ценна книга по ценна книга":

- за общи параметри на емисиите (ISIN код, страна и институционален сектор на емитента, дата на емитиране, дата на падеж, тип на ценната книга и др.);
- за салда, транзакции, други изменения и доход по притежавани ценни книжа (месечни данни).

Изходните данни се използват при компилирането на:

- Платежния баланс;
- Брутния външен дълг;
- Международната инвестиционна позиция;
- Статистика на държаните ценни книжа (SHS);
- Координирано проучване на портфейлните инвестиции;
- Управление на качеството на данните за българските ценни книжа в CSDB;
- Парична и банкова статистика;
- Статистика на другите финансови институции;
- Финансови сметки (MUFA);

[redacted]

- Статистика на сектор "Държавно управление" (QFAGG);
- Справки за целите на надзора и финансовата стабилност и звената за изследвания и проучвания в БНБ.

Информацията се събира чрез публикуваните на WEB страницата на БНБ форми, DR, CR, СПБ-9, СПБ-9Б, СПБ-9В, СПБ-9Г, СПБ-9Д, СПБ-10, СПБ-10А, както и стандартизирани файлове от ECPOT, Централен депозитар АД, Комисия за финансов надзор, БФБ, CSDB.

4.4.7. Схеми на обработка на данните за другите инвестиции и свързания с тях доход (Търговски кредити, Финансови кредити, Физически лица, Сметки)

Схемите обработват данните за текущи операции, салда и доход по предоставени или получени финансови кредити, движението по банкови сметки на местни лица в чужбина, за вземанията/задълженията, различни от финансови кредити на местни лица от/към чуждестранни лица, вземанията и задълженията на местни физически лица, депозити и други вземания/задължения на банките към чуждестранни лица, външни вземания/задължения на сектор "Държавно управление".

Изходните данни се използват при компилирането на:

- Платежния баланс;
- Международната инвестиционна позиция;
- Брутния външен дълг;
- MUFA;
- QFAGG.

Отчетни единици и източници на данни:

- Всички местни юридически лица или еднолични търговци декларирали сделки по финансови кредити (декларация-форма СПБ-1; отчетни форми СПБ-4; СПБ-4А).
- Всички местни юридически лица или еднолични търговци декларирали откриване на сметка в чужбина (декларация-форма СПБ-2; отчетна форма СПБ-5).
- Вземания на местни юридически лица или еднолични търговци от чуждестранни лица (различни от вземанията по предоставени финансови кредити), задълженията на местни юридически лица или еднолични

[redacted]

търговци към чуждестранни лица (различни от задълженията по предоставени финансови кредити) (отчетни форми СПБ-6А; СПБ-6Б).

- Вземанията/задълженията на местни физически лица от/към чуждестранни лица (отчетна форма СПБ-8).
- Информация от банките за финансовите кредити, получени от или предоставени на чуждестранни лица (отчетна форма Б-7).
- Регистър на държавния и държавно гарантирания дълг на Държавно управление на Министерство на Финансите.

Използват се данни и от система ИСПС, от Главно счетоводство на БНБ, от БМР Базел и от други източници.

4.4.8. Схеми на обработка на данните за други финансови институции

Схемите обработват данните за салдата по отделни балансови пера от всички инвестиционни дружества и договорни фондове (ИФ), от пенсионноосигурителните дружества (ПОД), пенсионните фондове (ПФ). Обобщените данни се публикуват на WEB страницата на БНБ и се използват при компилирането на другите видове статистики (платежен баланс, МИП, външен дълг, MUFA). Освен това те се използват и за покриване на изискванията на международните институции за предоставяне на статистически данни.

Събират се данни за салда и прекласификации.. Данните за трансакциите и преоценките се изчисляват от ИСИС.

Отчитането се извършва месечно и тримесечно, като се използват формите, разработени от дирекция „Статистика".

Чрез месечното отчитане се набира информация за инвестиции в ценни книжа – салда, трансакции и доход, както и за емитирани от ДФ акции и дялове. Чрез тримесечното отчитане се набира информация за размера на активите и пасивите, както и промените, които са настъпили в тях, през отчетното тримесечие.

Отчетни единици:

- Всички Инвестиционни дружества и Договорни фондове, организирани като колективни инвестиционни схеми, се отчитат от момента на получаване на лиценз от КФН, с изключение на фондовете на паричния пазар. Инвестиционните дружества и договорните фондове изпращат форма IF_BALANCE_INPUT_BPM6;

[redacted]

- Всички пенсионноосигурителни дружества, получили лиценз от КФН (форма POD_BPM6);
- Всички фондове за допълнително пенсионно осигуряване (форми PF1_BPM6 и PF2_BPM6):
  - Фондове за задължително допълнително пенсионно осигуряване: Универсални пенсионни фондове (УПФ); Професионални пенсионни фондове (ППФ);
  - Фондове за допълнително доброволно осигуряване Доброволни пенсионни фондове (ДПФ) Доброволни пенсионни фондове по професионални схеми (ДПФПС).

4.4.9. Схеми на обработка за компилиране на платежния баланс, международната инвестиционна позиция, брутния външен дълг и данните за сметка „Останал свят" на MUFA

Основното предназначение на тези схеми е да обобщят информацията, получавана от останалите схеми с цел компилиране на платежния баланс на България в неговото стандартно представяне, както и международната инвестиционна позиция, брутния външен дълг и сметка "Останал свят" на националните финансови сметки. (Виж WEB страница на БНБ – Статистика)

Източници:

Тази схема използва данни за операциите и салдата между местни и чуждестранни лица в съответна структура от другите схеми на ИСИС и ги обработва съгласно съответни правила за изготвянето на платежния баланс, международната инвестиционна позиция, външния дълг и сметка "Останал свят" на националните финансови сметки..

Функции:

- Компилиране на платежния баланс, външния дълг и международната инвестиционна позиция за WEB страницата на БНБ;
- Компилиране на платежния баланс, външния дълг и международната инвестиционна позиция, както и справки към тях за изпращане на международните институции;
- Компилиране на платежния баланс, външния дълг и международната инвестиционна позиция за други потребители;
- Компилиране на данни за сметка „Останал свят" на MUFA;
- Компилиране на данни за сметка „Останал свят" на годишните финансови сметки за НСИ.

[redacted]

4.4.10. Трансфер на данни от външни системи

Разработена е схема на обработка за трансфер на данни от ИСПС в ИСИС, която осигурява:

- Данни за нуждите на платежния баланс, международната инвестиционна позиция, рамката за международните резерви и ликвидност в чуждестранна валута, външния дълг и индикаторите на външния сектор;
- Данни за нуждите на QFAGG, MUFA и макроикономическите индикатори.

4.4.11. RIAD

Модулът RIAD е реализиран с цел улесняване на докладването на данни за финансови институции в Регистъра на данни за институциите и филиалите (Register of Institutions and Affiliates Database (RIAD)) на ЕЦБ. Данни за всички български респонденти, които подлежат за докладване към ЕЦБ, се съдържат в Регистър МИС в ИСИС. Допълнително, данни се зареждат и чрез предварително дефинирани входни форми и от Регистър Български ценни книжа.

Чрез схемите на обработка в модула се трансформира съхраняваната информация в XML формат, специфициран от ЕЦБ, и се изпраща на системата RIAD, посредством приложението EXDI на ЕЦБ. Според изискванията за докладване от ЕЦБ, данните се изпращат с различна честота според сектора на местното лице: първоначално при създаването му; периодично при настъпване на промените; с определена регулярност (месечно, тримесечно).

4.4.12. Валутни курсове

Основното предназначение на схемата е да поддържа данните за валутните курсове, които се използват от всички останали обработки. Схемата осигурява ежедневни данни за всички необходими валутни курсове. В допълнение тя предоставя данни за курсове към края на периода и средни курсове за месец, тримесечие, година от и към лева, от и към еврото и от и към долара.

Източници:

- Курсове, котирани от БНБ – зареждат се курсовете, които са налични в ОБИС
- Курсове на други валути – курсовете се зареждат чрез входна форма от експерти на дирекция „Статистика";

4.4.13. Изпращане на данни на ЕЦБ

[redacted]

Приложението за изпращане на данни на ЕЦБ служи за комуникация с EXDI. Чрез него се осъществява обмен на данни с ЕЦБ – изпращане на данни и получаване на потвърждения.

4.5. Единно хранилище на данни

Единното хранилище за данни събира информация от всички съществуващи и нововнедрявани системи, следи за съответствията на информацията и съхранява история на данните. По своята същност единното хранилище на данни представлява основния склад на динамични редове и метаданни към тях в рамките на системата. Основното предназначение на единното хранилище на данни е да съхранява данни от различните вътрешни и външни източници с цел подобряването на възможностите за анализ и достъп като по-този начин осигурява възможност за преглед на данните от страна на крайните потребители, които нямат възможност да достъпват специализираните бази данни на отделните функционални подсистеми. Достъпът до различните видове данни в единното хранилище се определя на базата на присвоени роли на отделните потребители.

5. Реализация на системата

5.1. Обща архитектура

Функционалните подсистеми са реализирани чрез 2 приложения, използващи централизирана и интегрирана база данни.

Чрез „Приложение за конфигуриране на метаданни и управление на обработката на данни" са реализирани подсистемите „Поддържане и класификатори, номенклатури и метаданни", частта за контрол от „Получаване и контрол на входните данни", „Подсистеми за обработка и съхранение на данните по видове статистики", „Единно хранилище на данни", частта за изготвяне на публикации от подсистема „Изготвяне на публикации и разпространение на данни".

Чрез приложението „Web базиран интерфейс за подаване на данни" са реализирани изискванията за подсистема „Получаване и контрол на входните данни".

[redacted]

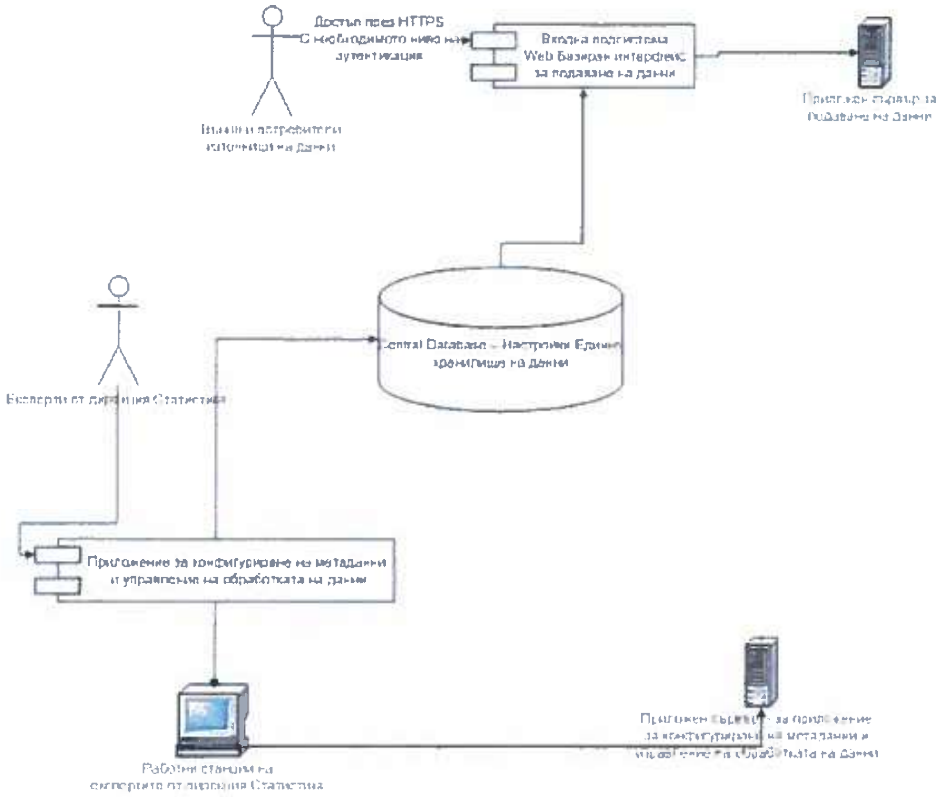

5.1.1. Системни интерфейси

Всички системни интерфейси са реализирани на базата на стандартни протоколи за съответния тип връзка. Това включва TCP/IP, HTTP, HTTPS, SSL, FTP, CIFS, SMTP, XML SOAP Web Services, Oracle Net (SQL*Net).

5.1.2. Потребителски интерфейси

Системата реализира следните интерфейси за потребителя:

- Приложение за експертите от Дирекция „Статистика" в БНБ - разработено с помощта на Java(TM) Swing технология и Oracle ADF. Приложението реализира функционалността, необходима на експертите от Дирекция „Статистика", за цялостно управление на процеса по събиране, обработка, анализ и разпространение на статистическа информация. Приложението представлява графичен потребителски интерфейс, съобразен със Java(TM) Look and Feel Design Guidelines.

- Публичен сайт за предаване на данни - разработен с Oracle JAVA EE. Порталът реализира функционалността, необходима за регистрация на местни икономически субекти и наблюдавани икономически събития на регистрационен режим и регулярно докладване на статистическа информация. Сайтът е достъпен през Интернет, достъпът

до него става с квалифициран електронен подпис (КЕП) и се използва от външни за БНБ юридически и физически лица.

5.1.3. Хардуерни интерфейси

Продукционна среда

С цел осигуряване на по-висока надеждност на системата и възможност за продължаване на работата в случай на срив на съществен хардуерен компонент е осигурено дублиране на всички системи. За външните потребители подаващи данни в системата е осигурен достъп от интернет.

Продукционната среда на системата е изпълнена върху следната хардуерна конфигурация:

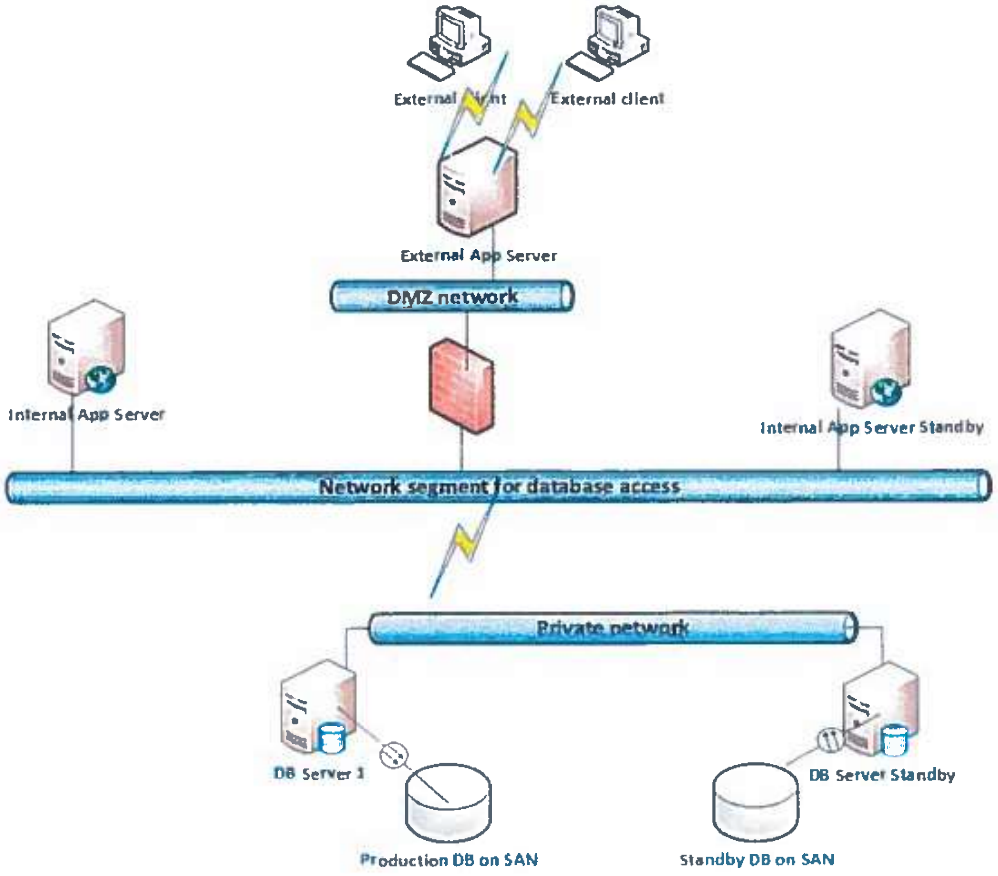

Характеристики на сървърите:

[redacted]

- "App Server" – основен приложен сървър за вътрешните потребители. Операционна система: Linux x86_64 (SuSE Linux Enterprise Server - SLES12 SP4)
- "App Server Standby" – резервен приложен сървър за вътрешните потребители. Операционна система: Linux x86_64 (SuSE Linux Enterprise Server - SLES12 SP4)
- "Ext App Server " – приложен сървър за потребителите на външните приложения. Операционна система: Linux x86_64 (SuSE Linux Enterprise Server - SLES12 SP3)
- "DB Server 1" – продукционен database сървър 1. Работещ под AIX 7.2 (Power8)
- "DB Server Standby" – резервен продукционен database сървър. Работещ под AIX 7.2 (Power8)

Сървърът "Ext App Server " е видим от интернет пространството чрез HTTPS протокол(и) и има достъп чрез SQL*Net протокол до продукционната база данни. Разположен е в DMZ.

Тестова конфигурация

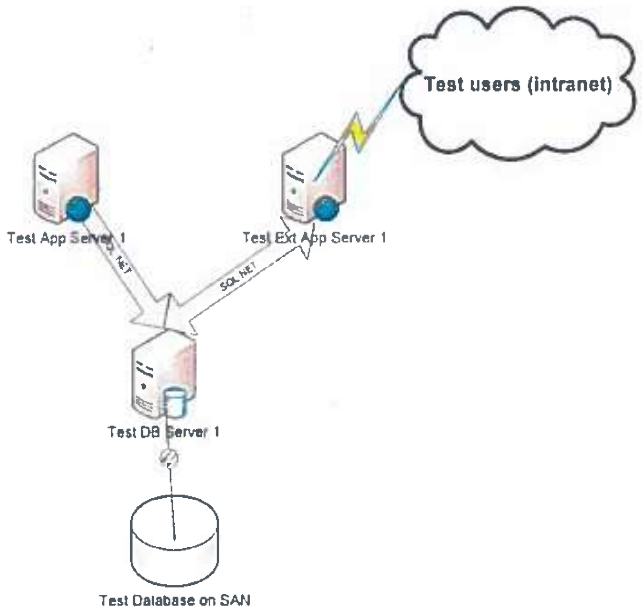

Базов софтуер за сървърите:

За приложните сървъри - JavaEnterprise базиран приложен сървър – Oracle WebLogic Server Enterprise Edition.

[redacted]

За сървърите за база данни - Oracle 12g Enterprise Edition with Partitioning Option. За архивиране на базата данни се използва достъп до система за архивиране – Tivoli Storage Manager.

5.1.4. Софтуерни интерфейси

- Интерфейс към Информационната система за парична статистика (ИСПС). ИСПС е свързана с ИСИС по начин, позволяващ двупосочен обмен на данни. Интерфейсът осигурява възможност да се прехвърлят актуални статистически данни между двете системи. Реализацията използва Oracle средства (database links и интерфейсни таблици).

- Интерфейс към системите на ЕЦБ чрез средата за връзка ESCB-net. Обменът на данни с ЕЦБ се извършва посредством системата за пренос на данни EXDI като самите данни се зареждат съответно в системите Statistical Data Exchange, Register of Institutions and Assets Database и Centralized Securities Database.

- Интерфейс за зареждане на данни в Интернет страницата на БНБ. Интерфейсът е изходен за системата и е предназначен да осигурява необходимата информация за сайта на БНБ. Обменът на данни използва GESMES и SDMX-ML структура.

- Интерфейс към Основната банкова система (ОБИС) за изтегляне на валутни курсове. Интерфейсът е входен за ИСИС и се използва за доставяне на информация за фиксираните от БНБ валутни курсове. Интерфейсът е реализиран с web service.

5.2. Видове потребители

Предвид функциите, които изпълнява системата и общата схема на обработка на данните, са дефинирани следните категории потребители:

Експерти от дирекция „Статистика“ - имат достъп до пълната функционалност на системата в зависимост от дефинираните права.

Потребители от БНБ извън дирекция „Статистика“– имат достъп за четене на информация и достъп до разпространяваната агрегирана статистическа информация.

Икономически субекти с квалифициран електронен подпис (КЕП) – имат достъп през публичния сайт за регистриране на наблюдавани икономически събития, модификация на данните за икономически субект, докладване на изискваните от тях отчети и преглеждане на журнала на обработките.

Икономически субекти без електронен сертификат – нямат достъп до системата. Информацията, предоставяна от тях, се въвежда от потребители от БНБ в системата след постъпване на информацията в БНБ по канали извън системата.

5.3. Управление на достъпа

[redacted]

5.3.1. Потребители на системата

Потребителите на системата се идентифицират с потребителско име и парола. Това име е уникално за системата и идентифицира така наречения application account.

Всеки потребител притежава роли, които дефинират правата му за достъп до реализираната функционалност.

В системата са възможни следните категории потребители:

- *Вътрешни потребители*

За всеки експерт, който оперира с данните и с мета данните в системата, трябва да се регистрира вътрешен акаунт.

- *Външни потребители*

Външни потребители за системата са само такива, които доставят данни през публичния сайт за докладване.

5.3.2. Привилегии

Привилегиите представляват формалната връзка на разработената в системата функционалност и правата за нейното използване.

Поддържат се следните видове привилегии:

- *Системни привилегии:*

Представляват привилегии, които не са свързани с обекти и данни в системата. Те са свързани само с разработена в системата функционалност и могат да се използват върху всички обекти и данни.

- *Обектни привилегии:*

Представляват привилегии, използването на които е ограничено до определени обекти или данни в системата. Даден потребител, който притежава такава привилегия може да я използва само върху дадено множество от обекти или данни.

Обектите, с които могат да се свързват привилегии са статистическите множества и схемите за обработка на данни.

Обектите от подсистемата за мета данни не представляват обекти, с които могат да се свързват привилегии.

Привилегиите, свързани с обектите, нямат ограничения във времето – проверката се прави в момента на използване на привилегията – и не могат да се дефинират като валидни за интервал от време.

5.3.3. Роли

Ролите представляват съвкупност от привилегии.

Всяка роля може да се раздава на един или повече потребителя.

Добавянето, изтриването и модифицирането на ролите става от потребителите на системата със съответните права, посредством предоставения интерфейс.

5.3.4. Проверка на правата за достъп

Проверката на правата за достъп се изпълнява и контролира от модула Security Manager.

5.3.5. Защита на данните

Данните в базата данни могат да бъдат променяни само от реализираната програмна логика, съобразено с правата за достъп. Не могат да бъдат променяни данни директно в таблиците.

5.3.6. Възможности за одит и контрол

В системата са осигурени журнали за записване на промените на конфигурацията и на действията на потребителите.

6. Документиране на системата и изисквания към документацията

6.1. Потребителска документация

- Ръководство за потребителите от БНБ
- Приложение 1 към ръководство за потребителя - Описание на реализирани специфични обработки
- Приложение 2 към ръководство за потребителя - Описание на конфигурираните обработки
- Ръководство за потребителя - Входна подсистема – модул предаване на данни
- Ръководство за външните потребители - модул подаване на данни през интернет
- Ръководство за потребителя - подсистема публикации и разпространение

6.2. Системна документация

- Спецификация на изискванията за ИСИС
- Описание на ИСИС
- Ръководство за инсталация на ИСИС
- Ръководство за програмиста - описание на програмите
- Описание на модела на данните

[redacted]

- Програмен код на системата

6.3. Експлоатационна документация

- Ръководство за системния администратор

При всички доработки и изменения на системата съответната документация се актуализира.

Приложение № 1.2

ОБХВАТ, ИЗИСКВАНИЯ И УСЛОВИЯ ЗА АБОНАМЕНТНО ОБСЛУЖВАНЕ НА „ИНТЕГРИРАНА СТАТИСТИЧЕСКА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА" (ИСИС) в БНБ

1. Обхват

Услугата „Абонаментно обслужване на системата" включва:

- Основни дейности
- Допълнителни дейности
- Дейности за осигуряване на нормална функционалност и развитие на системата

1.1. Основни дейности, включени в обхвата на услугата „Абонаментно обслужване на системата":

1.1.1. Експертна помощ за отстраняване на проблем от технологично-експлоатационен характер, резултат от външни въздействия и пречещ на нормалното функциониране на продукта;

1.1.2. Отстраняване на "скрити" дефекти и грешки в продукта;

1.1.3. Ежемесечна профилактика, състояща се в наблюдение и евентуални действия за корекция на параметрите на базата данни и на системата като цяло, с цел предотвратяване на бъдещи проблеми, при спазване на процедурите на БНБ за достъп до базата данни;

1.1.4. Настройка и контрол на ефективността на работа на продукта;

1.1.5. Анализ и отстраняване на възникнали проблеми с входните форми, работата със системата на външните потребители и обратната връзка с подотчетните лица;

1.1.6. Анализ и отстраняване на възникнали проблеми с изходните справки и таблици, генерирани от продукта;

1.1.7. Отстраняване на проблеми, свързани с функционирането на базовия софтуер върху работни станции и сървъри, отнасящи се до функционирането на продукта;

1.1.8. Наблюдение и при необходимост – коригиране на процедурите за архивиране;

1.1.9. Консултации и техническа помощ за разрешаване на проблеми при експлоатацията на продукта;

1.1.10. Инсталиране, конфигуриране, настройки, обновяване на версиите и поддържане на базови и/или системни технологични програмни средства (бази данни и др.), свързани с функционирането и развитието на системата;

1.1.11. Предложения за конфигурация и настройка на работните станции на потребителите, при промени в ОС, версията на браузърите, версията на системата;

[redacted]

1.1.12. Обслужване, наложено поради взаимодействие на продукта с интерфейси на други програмни продукти, които не се поддържат от ИЗПЪЛНИТЕЛЯ;

1.1.13. Администриране на бази данни и приложни програмни продукти, свързани с функционирането и развитието на системата;

1.1.14. Участие в съвместни работни срещи за решаването на оперативни въпроси;

1.1.15. Помощ по телефона на потребителите от БНБ, включително извън периода на обслужване;

1.1.16. Наблюдение поведението на програмния продукт с цел формулиране на препоръки за подобряване на функционирането му. Изпълнителят предава препоръките на БНБ в писмен вид за по-нататъшна обработка (обсъждане, стартиране на промени и т.н.).

1.1.17. Поддръжка и актуализация на сертификати за автентикация с други системи;

1.1.18. Съдействие при въвеждане на допълнителни помощни и промяна на съществуващи структурни дефиниции, множества от статистически данни и форми (напр., таблици на съответствие или списъци с кодове);

1.2. Допълнителни дейности, включени в обхвата на услугата „Абонаментно обслужване на системата":

1.2.1. Възстановяване на системата от архив;

1.2.2. Оказване на съдействие при създаване и поддържане на процедурите за архивиране на системите – продукционна и тестова;

1.2.3. Оказване на съдействие при администрирането на приложението;

1.2.4. Оказване на съдействие при мониторинга на системата;

1.2.5. Допълнително обучение на потребители и на експерти по експлоатацията на продукта;

1.2.6. Оказване на помощ на потребителите от БНБ за работа със системата – при необходимост;

1.2.7. Корекции на съществуващи входни отчетни форми и добавяне на нови – при необходимост;

1.2.8. Корекции на съществуващи контроли и добавяне на нови – при необходимост;

1.2.9. Корекции в описанията на структурата на изходни данни – при необходимост;

1.2.10. Корекции в допълнителни помощни структурни дефиниции, множества от статистически данни и форми (например таблици на съответствие, или списъци с кодове) – при необходимост;

1.2.11. Корекции в схемите на обработки – при необходимост.

[redacted]

1.3. Дейности за осигуряване на нормална функционалност и развитие на системата

1.3.1. Анализ на възникнали несъответствия;

1.3.2. Оказване на помощ за реализираните или подлежащи на промяна бизнес процеси;

1.3.3. Изготвяне на тестови сценарии за симулация за процеси, подлежащи на проверка или промяна;

1.3.4. Оказване на помощ при необходимост от интерфейсните процедури за връзка с други системи;

1.3.5. Изготвяне на предложения за промяна на наличната функционалност с цел оптимизиране на процеси или ускоряване на времето за изпълнението им.

1.4. Дейностите по т.1.2 и т.1.3 се извършват по заявка на Възложителя и са в обем до 200 човекочаса годишно.

2. Време за реакция

2.1. Време за реакция:

2.1.1. Инцидент и/или проблем с най-висок приоритет – реакция до 1 час след уведомяването, време за отстраняване до 4 часа след уведомяването;

2.1.2. Инцидент и/или проблем с висок приоритет – реакция до 4 часа след уведомяването, време за отстраняване до 1 работен ден след уведомяването;

2.1.3. Инцидент и/или проблем със среден приоритет – реакция до 1 работен ден след уведомяването, време за отстраняване до 3 работни дни след уведомяването;

- Инцидент и/или проблем с нисък приоритет – реакция до 3 работни дни след уведомяването, време за отстраняване до 7 работни дни или друг срок по споразумение след уведомяването.

2.2. Време за реакция при възникване на аварийни ситуации

При възникване на аварийна ситуация (ситуация, поради която системата не работи изцяло или частично) - отзоваване до 1 час на място в сградата на БНБ. Продължаване на работата с екипите на БНБ до отстраняване на проблема.

[redacted]

3. Критерии за приоритизиране:

▪ Най-висок приоритет – възникналият инцидент и/или проблем предизвиква прекъсване на работата по изпълнение на значими по важност задачи на банката, свързани с репутационен риск;

▪ Висок приоритет – възникналият инцидент и/или проблем предизвиква спиране на работата по определени бизнес процеси в банката;

▪ Среден приоритет - възникналият инцидент и/или проблем предизвиква трудности при изпълнението на определени бизнес процеси в банката;

▪ Нисък приоритет - възникналият инцидент и/или проблем предизвиква неудобства при изпълнението на определени бизнес процеси в банката

4. Процедура

4.1. Идентификация

Идентификацията на проблема (инцидента) или подаване на заявка за промени по т.1.1 се извършва от служител на дирекция „Статистика", ИТ администратор или друг служител на дирекция ИС при системни ИТ проблеми. Съответният служител докладва на своя пряк началник и в системата Service Desk на Възложителя или по специално определения за това начин за информиране на Изпълнителя, като за целта ползва системата Helpdesk на Изпълнителя, телефон или e-mail, като изпраща типова форма за описание на проблема (инцидента).

4.2. Регистрация

Регистрацията се извършва в системата Service Desk на Възложителя и в системата Helpdesk на Изпълнителя и включва попълването на минимум следните задължителни атрибути:

- Уникален пореден номер
- Описание на проблема (инцидента)
- Спешност на разрешаване
- Степен на влияние
- Приоритет
- Дата и час на възникване
- Дата и час на регистрация
- Име на служител или система идентифицираща инцидента
- Свързан ли е с други инциденти

При подаване на заявка за промени по т.1.1, тя задължително е придружена от детайлно бизнес описание на исканите промени.

[redacted]

4.3. Изпълнителят изпълнява заявката или отстранява проблема (инцидента) в сроковете по т.2 от настоящия документ.

4.4. Изпълнителят информира служителя на БНБ, извършил идентификацията на проблема (инцидента) или подавал заявка за промени по т.1.1 за фактически извършената работа в първия работен ден след края на съответния срок по т.2 от настоящия документ, чрез протокол за извършена работа.

4.5. Отстраняването на инциденти в ИСИС се извършва в съответствие с процедурата за ИТ инциденти на БНБ.

5. Период на абонаментното обслужване

Абонаментното обслужване се извършва в работни дни между 8.30 и 18.30 часа ("Основен период на абонаментно обслужване") или до завършване на работата при проблем/инцидент с най-висок приоритет.

Заявки за абонаментно обслужване извън основния период на обслужване се извършват срещу заплащане по часова ставка. Не се счита за обслужване извън основния период на обслужване дейност на изпълнителя, която е започнала в рамките на основния период.

[redacted]

Приложение № 1.3

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА БАНКА

Основни насоки за развитие на

Интегрираната статистическа информационна система

2019 г.

[redacted]

Съдържание

1. Въведение ... 3

2. Изисквания за модернизация на архитектурата на ИСИС ... 3

3. Изисквания към съхраняваните в ИСИС данни и процедурите за архивиране и изтриване на данни ... 3

4. Изисквания към сигурността на ИСИС и управлението на рисковете ... 4

5. Промени и доработки в съществуващите подсистеми и техните функционалности, нови разработки ... 4

5.1. Подсистема за получаване и контрол на входните данни (Входна подсистема) ... 4

5.1.1. Създаване на нови входни форми, изменения в текущите ... 4

5.1.2. Изменения във входни форми, подавани от външни потребители ... 5

5.2. Подсистема Регистри ... 5

5.2.1. Изменения в Регистъра на местните икономически субекти (МИС) ... 5

5.2.2. Изменения в Регистър Кредити и Регистър Сметки в чужбина ... 6

5.2.3. Изменения в Регистър Инвестиции ... 6

5.2.4. Изменения в Регистър Ценни книжа ... 6

5.2.5. Промени във функционалностите на подсистемата ... 6

5.3. Подсистема за обработка и съхранение на данните по видове статистики (Схеми на обработка) ... 7

5.3.1. Общи ... 7

5.3.2. Специфични промени по видове статистики ... 7

5.4. Подсистема за изготвяне на публикации и разпространение на данни (Публикации) ... 10

5.5. Подсистема Потребители на ИСИС (Приложна администрация) ... 10

5.6. Справки ... 11

6. Промени в Портала за подаване на данни по електронен път от външни потребители на ИСИС ... 11

[redacted]

1. Въведение

Настоящият документ съдържа основни насоки за развитие на *Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС)*. Промените в системата се налагат предимно заради изменения в националните и международни изисквания в областта на статистиката, както и с оглед изискванията на потребителите на статистическа информация. Допълнително, усъвършенстването на системата цели подобряване на нейните функционалности и нейната използваемост, както от страна на вътрешните, така и от страна на външните потребители.

Прогнозния обем на дейностите по развитие на ИСИС за срока на рамковото споразумение е в размер на 4000 чкч.

Пълното и детайлно описание на необходимите промени в системата ще бъде извършвано поетапно в срока на рамковото споразумение, съвместно от Възложителя и Изпълнителя. Включените в обхвата дейности ще бъдат детайлно специфицирани съвместно с Изпълнителя и съгласувани относно изискванията за изпълнение и сроковете.

2. Изисквания за модернизация на архитектурата на ИСИС

При необходимост от модернизация на архитектурата на ИСИС в срока на рамковото споразумение, ще бъде необходимо извършване на дейности като:

- инсталиране и конфигуриране на системен и базов софтуер;

- миграция към по-висока версия на СУБД (Oracle RDBMS), вкл. upgrade на операционната система на сървърите;

- ъпгрейд на приложенията, в съответствие с новите версии на ОС и СУБД, тестване и подготовка за реална работа;

- подготовка и тестване на процедури за архив, бекъп, репликация.

3. Изисквания към съхраняваните в ИСИС данни и процедурите за архивиране и изтриване на данни

По отношение на изискванията за оптимизиране на използваното от системата дисково пространство, е необходимо да се извършва периодичен анализ на състоянието на данните и свободните статистически множества. Актуализации на разработените за това функционалности могат да включват разработване на нови фиксирани алгоритми за откриване на излишни обекти, промяна на текущите, както и промени във връзка с използваемостта на модула и възможностите за проследяване на неговото действие.

[redacted]

4. Изисквания към сигурността на ИСИС и управлението на рисковете

ИСИС трябва да поддържа високо ниво на сигурност по отношение на достъпа до данните. Достъпът до системата трябва да става по защитени протоколи и комуникационни канали.

Анализът на съществуващата система и бизнес процеси следва да се извършва периодично, като в резултат се очаква изготвяне на предложения и препоръки и реализация на промени във връзка с гарантиране на изискванията на БНБ по отношение на сигурността и управлението на рисковете и изискванията на Закона за електронното управление, Закона за електронната идентификация и Закона за електронния документ и електронния подпис.

При разработване на ИСИС трябва да се осигури изпълнение на изискванията на „Процедурата за образуване и ползване на потребителски имена и пароли", приета в БНБ, както и изискванията на останалите политики и процедури за сигурност на информационните системи, имащи отношение към проекта.

Предлаганите решения за сигурността на информацията трябва да се базират на утвърдени стандарти и технологии. Те трябва да осигуряват лесно управление на потребителите на системата.

Системата трябва да се интегрира със системите за мониторинг на БНБ.Системата следва да прихваща и обработва грешки или грешен вход от потребител (както външни – потребители на Портала на ИСИС, така и вътрешни – потребители от БНБ) и да се извежда подходящо съобщение за възникналата ситуация.

5. Промени и доработки в съществуващите подсистеми и техните функционалности, нови разработки

5.1. Подсистема за получаване и контрол на входните данни (Входна подсистема)

5.1.1. Създаване на нови входни форми, изменения в текущите

При необходимост от разработване на нови входни форми или изменение на текущите, се дефинират всички необходими метаданни – входни таблици, полета във входните таблици, тип на полетата, използвани номенклатури, предназначение на формата – за външна и/или вътрешна употреба, честота, др., както и формалния контрол на формите.

Разработването и/или изменението на входни форми е свързано с миграция на стари данни в съответната структура (при наличие на такива), както и с разработване на/промени в схеми на обработки.

[redacted]

Предвижданите промени във Входна подсистема са свързани още и с осигуряването на възможност за получаване на масиви от данни от административни източници (напр. Агенция по вписванията към Министерство на правосъдието, Национална агенция по приходите (НАП), Комисия за финансов надзор (КФН), Централен депозитар АД и др.) и тяхното съхранение и подготовка за обработка.

Входна подсистема следва да осигурява ефективни функционалности за зареждане, филтриране, разглеждане, извличане и идентифициране на данни.

5.1.2. Изменения във входни форми, подавани от външни потребители

Необходими са промени при подаването на данни чрез Портала на ИСИС с цел улесняване на потребителите на ИСИС.

Такива са напр.:

- Добавяне на падащи менюта със списък от стойности в xls-шаблоните за подаване на данни с възможност за автоматично актуализиране на списъците от стойности при извършена промяна в тях;
- Разработване на шаблони за подаване на данни в друг формат (напр. csv) и спецификация на характеристиките им с цел автоматичното им създаване от други системи и последващо зареждане в ИСИС;
- Разработване на възможност за изтриване на редове в xls-шаблоните за подаване на данни; за филтриране и други основни excel функционалности;
- Промени във визуализацията на входни форми с повече на брой колони при попълване на екран (напр. СПБ-6А, СПБ-6Б, СПБ-10А) за въвеждане без необходимост от преместване на екрана в странична посока;
- Възможни са и други промени във връзка с проекта за създаване на интегрирана информационна система в БНБ, като например приемане и изпращане на форми в XBRL формат

5.2. Подсистема Регистри

5.2.1. Изменения в Регистъра на местните икономически субекти (МИС)

Изменения в *Регистър МИС* са възможни в следните случаи:

- Промени в изискванията за Регистъра на данни за институциите и филиалите (Register of Institutions and Affiliates Database (RIAD)) на ЕЦБ, в т.ч.:
  - разширяване на обхвата на RIAD субектите:

[redacted]

- промени (вкл. добавяне) в атрибутите/характеристиките, връзките между субектите, използваните номенклатури;
- промени в процеса на администриране на RIAD субекти;
- промени във функционалността за генериране на съобщенията (заявките) за изпращане на данните към ЕЦБ.

- Нови източници на данни, напр. осигуряване на свързаност с Търговския регистър, НАП и др.;
- Промени във връзка с проекта за създаване на интегрирана информационна система в БНБ;
- Промени във връзка с проектите за събиране на данни за мултинационални компании (multinational enterprises, MNEs);

5.2.2. Изменения в Регистър Кредити и Регистър Сметки в чужбина

Изменения в атрибутите на *Регистър Кредити* и *Регистър Сметки в чужбина* са възможни по линия на проекта за създаване на интегрирана информационна система в БНБ, както и по линия на проекта за аналитична информация за кредитите и кредитния риск.

5.2.3. Изменения в Регистър Инвестиции

Изменения в атрибутите на *Регистър Инвестиции* са възможни заради промени в изискванията за докладване на данни за преки инвестиции, в т.ч. и по линия на пилотния проект за FDI Extended Measures на съвместната целева работна група на Евростат и ЕЦБ.

5.2.4. Изменения в Регистър Ценни книжа

Изменения в атрибутите на *Регистър Ценни книжа* са възможни по линия на ангажимента на БНБ за управление на качеството на данни за български ценни книжа в Централизираната база данни за ценни книжа (Centralised Securities Database, CSDB) на ЕСЦБ, както и за осигуряването на свързаност с другите системи на ЕСЦБ (RIAD и SHSDB).

5.2.5. Промени във функционалностите на подсистемата

Необходимите промени във функционалностите на подсистема Регистри касаят усъвършенстване на нейната използваемост като напр. разработването на възможност за запазване на регистрация в статус „редакция".

Промени ще са необходими още във връзка с прилагането на *Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ*

[redacted]

регламент относно защитата на данните) по отношение на личните данни, които се събират и съхраняват в ИСИС за целите на статистическата отчетност.

5.3. Подсистема за обработка и съхранение на данните по видове статистики (Схеми на обработка)

5.3.1. Общи

Общите доработки включват реализиране на промени в обработката на първични данни, които са приложими за всички схеми, като напр. в изчисляването на флагове на конфиденциалност, в реконсилацията на позиции и потоци, както и за изчисляването на месечни данни от данни с по-малка честота.

5.3.2. Специфични промени по видове статистики

Конкретните изменения в отделните схеми на обработка по видове статистики обхващат основно добавяне на нови източници на данни или промени в методологията за обработка на текущите, както и разработване на нови изходи.

5.3.2.1. Схеми за на обработка на данните за външната търговия и услугите (Стоки и услуги)

В областта на статистиката на търговията със стоки и услуги са възможни доработки и нови разработки по следните направления:

- Разработване на методология за отчитане на дигитална търговия;
- Включване на данни от нови източници на информация (напр. VIES декларации от НАП);
- Доработки в схемите за външната търговия при необходимост поради промени в данните за внос и износ, получавани от Агенция Митници чрез НСИ;
- Промени в схемите във връзка с промени в кодовете за Вид на сделка (Nature of transaction) от митническите декларации;
- Промени в отчетността за целите на статистиката на търговията с услуги във връзка с Регламента относно европейската бизнес статистика (FRIBS);
- Промени в методологията за изчисляване на валутна структура на данните за търговията със стоки и услуги;
- Усъвършенстване на методологията за изчисляване на туристически услуги, в т.ч. и чрез провеждане на актуализирани проучвания на границата и обработка на резултатите от тях в ИСИС;
- Проучване на възможността за използване на информация от фактури за внос и износ за оценка на транспортни разходи (invoice data);

[redacted]

- Разработване на методология за оценка на застрахователни услуги, в т.ч. чрез обработка на данни от източници НСИ и отчетни форми ЗК-3;

- Усъвършенстване и прилагане на методологията за оценка на косвено измерените услуги на финансовите посредници (FISIM);

- Усъвършенстване на принципите за формиране на извадка за подаване на тримесечна отчетна форма *СПБ-11 за операциите между местни и чуждестранни лица по получаването и предоставянето на услуги, възнаграждения и безвъзмездни постъпления и плащания* и съответните схеми на обработка; промени в схемите за експертен контрол на СПБ-11 при необходимост; създаване на инструмент за анализ адекватността на съставената извадка и сравнение на данните от СПБ-11 с данните от годишната отчетност на НСИ.

5.3.2.2. Схеми на обработка за статистиката на ценните книжа (Ценни книжа)

Предвижданите промени в областта на статистиката на ценните книжа са свързани основно с внедряването на данни от базата данни за статистиката на държаните ценни книжа (Securities Holdings Statistics Database, SHSDB) като източник за изчисляване на географска и секторна структура на чуждестранните инвеститори в български ценни книжа.

Също така са възможни промени при евентуално включване на БНБ в докладването по втори и трети модул от статистиката на държаните ценни книжа (SHS).

5.3.2.3. Схеми на обработка на данните за преките инвестиции и свързания с тях доход (Преки инвестиции)

В областта на статистиката на преките инвестиции се предвиждат промени в схемите на обработка във връзка с:

- пилотния проект за FDI Extended Measures на съвместната целева работна група на Евростат и ЕЦБ – изчисляване на данни за:
    - Краен инвеститор и краен контролиращ собственик (Ultimate investor country, Ultimate controlling investor);
    - Крайно дъщерно предприятие (Ultimate host country);
    - Инвестиции на зелено (Greenfield investments).
- съставяне на данни за преки инвестиции, в т.ч. и инвестиции в недвижими имоти, във връзка с присъединяването на Р.България към Капиталовите кодекси на ОИСР;
- разработване на инструмент за анализ на асиметрии в данните (спрямо огледални данни от други страни);

[redacted]

5.3.2.4. Схеми на обработка на данните за други финансови институции

Възможни са доработки в схемите на обработка на данните за други финансови институции (в частност инвестиционни фондове и пенсионни фондове) в случай на внедряване на използването на надзорни данни (от КФН) за съставяне на статистиките съгласно регламентите на ЕЦБ.

5.3.2.5. Схеми на обработка за компилиране

- Компилиране на Платежен баланс;
- Компилиране на Международна инвестиционна позиция;
- Компилиране на данни за Секторни сметки;
- Компилиране на Външен дълг.

Промени в изброените по-горе схеми на обработка се налагат основно с цел постигане на консистентност между данните (напр. между Платежен баланс и Международна инвестиционна позиция и сметка „Останал свят" на Секторни сметки; между Външен дълг и Международна инвестиционна позиция). Консистентността се гарантира чрез използване на едни и същи източници за съставяне на данните и едни и същи методи за обработка с отчитане на съответните методологически разлики, в случай че има такива.

Допълнително, промени в схемите могат да възникнат и при необходимост от разработване на нови публикации на данните, както и за внедряване на промени в регламентите (напр. Насоки (ЕС) 2018/1151 на ЕЦБ от 2 август 2018 г. за изменение на Насоки ЕЦБ/2011/23относно изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в областта на външната статистика (ЕЦБ/2018/19) в сила от 1 март 2021 г.).

5.3.2.6. Трансфер на данни с външни системи

- Трансфер на данни с Информационната система „Парична и лихвена статистика" (ИСПС)

Предвижда се разработеният автоматичен трансфер на данни за парично-финансови институции между ИСИС и ИСПС да се приложи и за обмен на данни за други дружества (напр. застрахователни компании, лизингови и кредитиращи дружества от ИСПС), както в посока ИСПС-ИСИС за балансови данни, така и в посока ИСИС-ИСПС за данни от статистиката на ценните книжа.

- Трансфер на данни с други системи, вкл. с бъдещата интегрирана информационна система

Необходимо е при наличие на възможност да се разработва автоматична свързаност с други системи (напр. Търговския регистър, НАП). ИСИС трябва да може както да

[redacted]

получава, така и да изпраща данни към други системи при спазване на приложимите правила за опазване конфиденциалността на индивидуални данни.

5.3.2.7. RIAD

В случай на промяна в изискванията на ЕЦБ за докладване на данни в RIAD, е необходимо схемите на обработка в ИСИС да бъдат актуализирани в съответствие с тези промени.

Също са възможни доработки в модула с цел установяването на връзка между RIAD и другите системи на ЕСЦБ, за които БНБ предоставя данни (CSDB и SHSDB).

Промени в схемите се предвиждат и при всяка идентифицирана възможност за оптимизация на обработките и функционалностите на модула.

5.4. Подсистема за изготвяне на публикации и разпространение на данни (Публикации)

Доработки в подсистема Публикации се предвиждат по две линии:

- в случай че е необходимо разработване на изходни отчети в нови формати, например в XBRL формат и тяхното автоматизирано изпращане извън БНБ;
- конвертиране между SDMX и XBRL формати;
- при идентифицирани възможности за оптимизация на ефективността на модула.

5.5. Подсистема Потребители на ИСИС (Приложна администрация)

Развитието на подсистемата за администрация на потребителите на ИСИС цели основно внедряване на подобрения при необходимост от гледна точка на:

- Актуализиране на процедурите и правилата за администриране на външни потребители – видове права за достъп; заявления за достъп; обслужване на заявления за достъп; справки за одобрен достъп; отмяна на достъп; отказ от достъп; анализ на неактивни потребители; прилагане на *Общия регламент относно защитата на данните* по отношение на личните данни, които се събират и съхраняват в ИСИС във връзка с достъпа до Портала за подаване на данни и др.
- Актуализиране на правилата за администриране на вътрешни потребители съгласно изискванията на БНБ за информационна сигурност и в съответствие с международните стандарти и добри практики. Актуализация на привилегиите съобразно функционалните задължения на потребителите. Подобряване на визуализацията и използваемостта на модула

[redacted]

5.6. Справки

В разработения модул за извличане на помощни справки по предварително зададени критерии се предвижда разработване на нови такива, в зависимост от нуждите на дирекция „Статистика".

6. Промени в Портала за подаване на данни по електронен път от външни потребители на ИСИС

Порталът за подаване на данни по електронен път от външни потребители на ИСИС подлежи на доработки за усъвършенстване на неговата използваемост, в т.ч. чрез:

- Подобрения на визуализацията;
- Добавяне на помощни функции за преглед и управление на подадени данни и потребителски профили;
- Добавяне на възможност за изпращане на обратна връзка и оценка на удовлетвореността от работа с Портала, вкл. създаване на инструментариум за изготвяне на анкети с потребителите и получаване и обработка на отговорите им;
- Прилагане на добри практики в областта на предлагането на подобни електронни услуги.

Също така, Порталът може да претърпи промени в случай на необходимост от интеграцията му или използване на функционалностите му за други услуги за електронно подаване на данни в БНБ.

[redacted]

Българска народна банка

БНБ-31200/ 17-03-2022

ДО

[redacted]

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА

„ТЕХНОЛОГИКА“ ЕАД,

АДРЕС: [redacted]

[redacted]

ЕЛЕКТРОННА ПОЩА:

[redacted]

ИСКАНЕ ЗА ДОПЪЛВАНЕ НА ОФЕРТА

Относно: Проектиране, разработка и внедряване на подобрения, изменения и допълнения (наричани по-нататък алтернативно „актуализации на системата” или „функционално развитие“) към Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС/Системата).

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ТРАЯНОВ,

На основание чл. 82, ал. 2 от Закона за обществените поръчки (ЗОП), във връзка с чл. 4, ал. 1 от Рамково споразумение № БНБ-123616/8.11.2019 г. с предмет „Развитие и абонаментно обслужване на „Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС)” (наричано по-нататък „Рамковото споразумение“), изпращам настоящото

[redacted]

Искане за допълване на оферта за сключване на договор въз основа на горепосоченото рамково споразумение при следните условия и изисквания:

I. Предмет на обществената поръчка:

Настоящата искане за допълване на оферта е за възлагане на следните дейности в рамките на Рамковото споразумение: проектиране, разработка и внедряване на подобрения, изменения и допълнения („актуализации на системата") към системата, както и безплатна гаранционна поддръжка на тези актуализации.

След изтичане на съответния срок на гаранционната поддръжка обслужването на съответните актуализации става част от абонаментното обслужване на системата по чл. 1, ал. 1, т. 1 от споразумението.

II. Срок за изпълнение на договора за проектиране, разработка и внедряване на подобрения, изменения и допълнения (актуализации на системата)

1. Срокът за изпълнение на услугите по актуализации на системата е **5 (пет) месеца**, считано от датата на подписването на договор от двете страни. Датата на подписване е датата, посочена в деловодния номер на възложителя, поставен на стр. 1 от договора.

2. В срока на действие на договора по т. 1, актуализациите на системата ще се осъществяват за не повече от **2648 човекочаса.**

III. Място на изпълнение на обществената поръчка:

Услугите, свързани с осъществяване на функционалното развитие на информационната система ще се извършват в сградата на Възложителя, находяща се в гр. София, пл. „Княз Александър I" № 1.

IV. Изисквания по изпълнението на обществената поръчка:

1. Участникът, избран за изпълнител, следва да изпълнява поръчката в настоящото искане за допълване на оферта и в съответствие с изискванията, посочени в:

1.1. Техническа спецификация с предмет: „Развитие и абонаментно обслужване на „Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС)" в БНБ" – Приложение № 1;

1.1.1. „Описание на Интегрираната статистическа информационна система в БНБ" – Приложение № 1.1;

[redacted]

1.1.2. „Обхват, изисквания и условия за абонаментно обслужване на ИСИС“ – Приложение № 1.2;

1.1.3. „Основни насоки за развитие на Интегрираната статистическа информационна система“ – Приложение № 1.3;

1.1.4. „Функционална спецификация за развитие на Интегрирана статистическа информационна система (ИСИС)“ – Приложение № 1.4 към Рамковото споразумение;

1.2. Техническа спецификация за проектиране, разработка и внедряване на изменения и допълнения на Интегрирана статистическа информационна система (ИСИС) – Приложение № 2 към настоящето Искане за допълване на оферта

1.3. Техническото предложение на изпълнителя, заедно с приложенията към него, неразделна част от Рамковото споразумение, допълнена със съответните предложения в зависимост от изискванията на възложителя;

1.4. Ценово предложение на изпълнителя, неразделна част от Рамковото споразумение, допълнена със съответните предложения в зависимост от изискванията на възложителя.

2. Изпълнението на поръчката се извършва съгласно Списък на персонала, който ще изпълнява поръчката, неразделна част от Рамковото споразумение.

V. Други изисквания, свързани с обществената поръчка:

1. Прогнозна стойност на обществената поръчка:

1.1. Прогнозна стойност за услугите по проектиране, разработка и подготовка за внедряване на актуализациите е до **182 712 (сто осемдесет и две хиляди седемстотин и дванадесет) лева без ДДС**.

1.2. Съгласно чл. 4, ал. 2, във връзка с чл. 6, ал. 1 от Рамково споразумение изпълнителят се задължава в офертата си да предлага часова ставка – същата или по-ниска от тази, предложена в ценовото му предложение.

1.3. Съгласно чл. 4, ал. 1, б. „г“, във връзка с чл. 7 от рамковото споразумение, както и предвид чл. 27, ал. 4, т. 2 и т. 3 от проекта на договор за проектиране, разработка и внедряване на подобрения, изменения и допълнения към Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС), цената за абонаментно обслужване на ИСИС подлежи

[redacted]

на увеличение при включване в обхвата на абонаментното обслужване на актуализациите по настоящото искане, както следва:

- За актуализациите, съгласно т. 3.2.1 от Техническа спецификация за проектиране, разработка и внедряване на подобрения, изменения и допълнения към Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС), увеличението е 1 % от стойността на актуализацията;

- За актуализациите, съгласно т. 3.2.2 от Техническа спецификация за проектиране, разработка и внедряване на подобрения, изменения и допълнения към Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС), увеличението е 1 % от стойността на актуализацията;

- За актуализациите, съгласно т. 3.2.3 от Техническа спецификация за проектиране, разработка и внедряване на подобрения, изменения и допълнения към Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС), увеличението е 3 % от стойността на актуализацията;

- За актуализациите, съгласно т. 3.2.4 от Техническа спецификация за проектиране, разработка и внедряване на подобрения, изменения и допълнения към Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС), увеличението е 3 % от стойността на актуализацията.

2. Гаранция за изпълнение:

2.1. Гаранцията за изпълнение на договора се представя от участника, определен за изпълнител на поръчката, при подписване на договора в размер на 5% (пет процента) от стойността по чл. 5, ал. 4 от проекта на договор, неразделна част от документацията за обществената поръчка за сключване на Рамковото споразумение.

2.2. Условията за освобождаване и задържане на гаранцията за изпълнение са определени в проекта на договор, неразделна част от документацията за обществената поръчка за сключване на Рамковото споразумение .

2.3. Гаранцията за изпълнение се представя под формата на банкова гаранция - в оригинал, парична сума (платежно нареждане в копие) или застраховка която обезпечава изпълнението чрез покритие на отговорността на изпълнителя.

2.4. Участникът определен за изпълнител избира сам формата на гаранцията за изпълнение.

[redacted]

2.5. Ако гаранцията за изпълнение на договора се представя под формата на парична сума, тя се превежда по банкова сметка на БНБ - IBAN: BG40 BNBG 9661 1000 0661 23, BIC: BNBGBGSD, като банковите такси по превода са за сметка на наредителя.

2.6. В случай че гаранцията за изпълнение на договора е под формата на банкова гаранция, същата трябва отговаря на клаузите на договора, неразделна част от документацията за обществената поръчка за сключване на Рамковото споразумение

2.7. В случай че гаранцията за изпълнение на договора е под формата на застраховка същата трябва отговаря на клаузите на договора, неразделна част от документацията за обществената поръчка за сключване на Рамковото споразумение.

2.8. При представяне на гаранцията в нея изрично се посочва предметът на договора, за изпълнението на който се представя гаранцията.

2.9. Разходите по откриването и поддържането на гаранцията за изпълнение са за сметка на изпълнителя. Последният следва да предвиди и заплати своите такси по откриване и обслужване на гаранцията така, че размерът на получената от възложителя гаранция да не бъде по-малък от определения в настоящето искане за допълване на оферта.

3. Условия и начин на плащане:

Условията и начинът на плащане са подробно описани в проекта на договор, неразделна част от документацията за обществената поръчка за сключване на Рамковото споразумение.

VI. Оферта. Указания към изготвянето и подаването ѝ:

1. Общи изисквания към представянето на офертата:

Участникът следва да изготви своята оферта на български език, в съответствие с изискванията на Закона за обществените поръчки, Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки и като се придържа точно към обявените от възложителя условия.

При подаване на оферта участникът приема всички изисквания и условия по обществената поръчка, обективирани в решението за откриване на процедурата и настоящето искане за допълване на оферта.

Участникът в процедурата може да промени, допълни или да оттегли офертата си до изтичане на срока за подаване на офертата, посочен в т. 4 от настоящето искане за допълване на оферта. В случай че се подаде допълнение или промяна на офертата, тя трябва да отговаря на изискванията и условията за представяне на първоначалната оферта, като върху плика бъде отбелязано следното: „Допълнение/промяна към вх. №...".

[redacted]

Участникът в процедурата има право да представи само една оферта.

Офертата следва да включва пълния обем на поръчката. Участникът няма право да представя варианти на офертата. При наличието на варианти на офертата, същата не се разглежда и участникът се отстранява.

2. Подаване на офертата на участника:

Документите, свързани с участието в процедурата, се представят от участника или от упълномощен от него представител, лично на гише № 43 в Паричния салон на БНБ или чрез пощенска или друга куриерска услуга с препоръчана пратка с обратна разписка, на адреса на възложителя, както следва: гр. София, пл. „Княз Александър I“ № 1, Българска народна банка. Документите се представят в запечатана непрозрачна опаковка, върху която се посочват:

- наименованието на участника,;
- адрес за кореспонденция, телефон и по възможност факс и електронен адрес;
- наименованието на обществената поръчка, за която се подават документите.

Ако участникът изпраща офертата чрез препоръчано писмо с обратна разписка, разходите са за сметка на участника. В този случай, той следва да изпрати предложението така, че да обезпечи неговото пристигане на посочения от възложителя адрес преди изтичане на срока за подаване на офертите.

Съдържанието на опаковката следва да отговаря на изискванията на възложителя, посочени в т. 3. „Съдържание на опаковката“.

Възложителят води регистър на получените оферти. При получаване на оферта от страна на Възложителя, върху опаковката се отбелязват поредният номер, датата и часът на получаването, за което на приносителя се издава документ.

Офертите се подават в срока, посочен в т. 4 от настоящето искане за допълване на оферта. Не се приемат оферти, които са представени след изтичане на крайния срок за получаване или са в незапечатана опаковка или в опаковка с нарушена цялост. Тези обстоятелства се отразяват във входящия регистър.

3. Съдържание на опаковката:

В представената от участника непрозрачна опаковка следва да се съдържат:

3.1. Опис на представените документи – свободен текст;

3.2. еЕЕДОП*

3.3. Документ за упълномощаване, когато лицето, което подава офертата, не е законният представител на участника;

[redacted]

3.4. Техническо предложение (*по образец*).

3.5. Ценово предложение (по образец).

Документите в офертата се подписват на всеки лист от **лицата с представителни и управителни функции**, посочени в Търговския регистър или **упълномощени за това лица**. В този случай се изисква да се представи съответното пълномощно.

Когато в офертата не са приложени оригинални документи се представят копия от документи, като същите следва да бъдат заверени „вярно с оригинала", подпис и печат на участника, избран за изпълнител по Рамковото споразумение.

***Забележка**: *Не е необходимо подаване на еЕЕДОП в случай, че не е настъпила промяна в обстоятелствата, посочени в него.*

Съгласно § 29, т. 5, б. „а" от ПРЗ на ЗОП, във връзка с чл. 67, ал. 4 от ЗОП, в сила от 1 април 2018 г. в случай, че е необходимо представяне на нов еЕЕДОП, същият се представя задължително в електронен вид, подписан с квалифициран електронен подпис.

4. Краен срок на подаване на офертата:

Крайният срок за подаване на офертата е 24.03.2022 г., 15:45 ч.

VII. Разглеждане и оценка на офертата. Критерий за възлагане на поръчката. Избор на изпълнител по договор въз основа на рамково споразумение:

1. Дата и място на отваряне на офертата:

Офертата ще бъде отворена на 25.03.2022 г. от 10:00 часа в сградата на БНБ, находяща се в гр. София, пл. „Княз Александър I" № 1.

При промяна на датата, часа или мястото за отваряне на офертата участникът се уведомява чрез съобщение, публикувано в електронната преписка на обществената поръчка в профила на купувача, най-малко 48 часа преди определения нов час.

2. Разглеждане на офертата:

2.1. На основание чл. 82, ал. 4, т. 4 от ЗОП възложителят назначава комисия за разглеждането и класирането на офертата съгласно посочения в искането критерий за възлагане.

2.2. Комисията разглежда офертата като преценява съответствието ѝ с изискванията на възложителя, описани в искането. Оценката и класирането се документират в протокол, който се подписва от всички членове на комисията. Комисията приключва работа с изготвянето на доклад по чл. 60 от ППЗОП.

[redacted]

2.3. За оценяване се приема само оферта, която отговаря на изискванията на възложителя, посочена в настоящото искане. Оферта, която не отговаря на изискванията на възложителя не се разглежда.

2.4. Възложителят определя с решение изпълнител и сключва договор за обществена поръчка с него или преустановява процедурата по чл. 82, ал. 2 от ЗОП.

3. Възложителят сключва договор с определения изпълнител, при условие, че преди неговото подписване определеният изпълнител изпълни задълженията си по чл. 112, ал. 1 от ЗОП.

4. Критерий за възлагане на поръчката: „най-ниска цена".

VIII. Достъп до документацията по поръчката. Обмен на информация. Лица за контакт:

1. Достъп до документацията по поръчката:

Участникът може да изтегли безплатно документацията по настоящата обществена поръчка, включително образците, които е необходимо да попълни и представи в офертата си, от интернет страницата на възложителя: http://www.bnb.bg, раздел „Профил на купувача – обществени поръчки":

https://www.bnb.bg/AboutUs/AUPublicProcurements/AUPPList/PP_01224-2019-0024_BG

2. Обмен на информация:

2.1. Участникът има право да получи разяснения по процедурата.

Запитванията се адресират до г-жа Снежанка Деянова - Главен секретар на БНБ, като се изпращат на факс: [redacted] по електронна поща на адрес - [redacted] или на адрес: гр. София 1000, пл. „Княз Александър I" № 1.

2.2. Всички действия на възложителя към участника са в писмена форма. Решенията на възложителя, за които той е длъжен да уведоми участника, се извършва на адрес, посочен от участника: на електронна поща, като съобщението, с което се изпращат, се подписва с електронен подпис, чрез пощенска или друга куриерска услуга с препоръчана пратка с обратна разписка или по факс или чрез комбинация от тези средства по избор на възложителя.

Когато решението не е получено от участника по някой от изброените начини, възложителят публикува съобщение до участника в профила на купувача. Решението се смята за връчено от датата на публикуване на съобщението.

[redacted]

3. ***Лица за контакт:***

При необходимост от допълнителна информация, свързана с предмета на поръчката или процедурата можете да получите, както следва:

По предмета на поръчката: [redacted] главен проектант в дирекция „Информационни системи", тел: [redacted];

По процедурата: [redacted] старши експерт в дирекция „Обществени поръчки", тел: [redacted]

IX. Други условия:

По въпроси, свързани с провеждането на процедурата и подготовката на офертата на участника, които не са разгледани в настоящето Искане за допълване на оферта, се прилагат разпоредбите на Закона за обществените поръчки и Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Техническа спецификация с предмет: „Развитие и абонаментно обслужване на „Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС)" в БНБ" – Приложение № 1 към Рамковото споразумение;

1.1. „Описание на Интегрираната статистическа информационна система в БНБ" – Приложение № 1.1 към Рамковото споразумение;

1.2. „Обхват, изисквания и условия за абонаментно обслужване на ИСИС" – Приложение № 1.2 към Рамковото споразумение;

1.3. „Основни насоки за развитие на Интегрираната статистическа информационна система" – Приложение № 1.3 към Рамковото споразумение;

1.4. „Функционална спецификация за развитие на Интегрирана статистическа информационна система (ИСИС)" – Приложение № 1.4 към Рамковото споразумение;

2. Техническа спецификация за проектиране, разработка и внедряване на изменения и допълнения на Интегрирана статистическа информационна система (ИСИС) – Приложение № 2 към настоящето Искане за допълване на оферта;

3. Техническо предложение на изпълнителя (*образец*);

4. Ценово предложение на изпълнителя (*образец*);

[redacted]

5. Проект на договор за възлагане на обществена поръчка за проектиране, разработка и внедряване на подобрения, изменения и допълнения към Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС).

[redacted]

СНЕЖАНКА ДЕЯНОВА

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР

[redacted]

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА БАНКА

ТЕХНИЧЕСКА СПЕЦИФИКАЦИЯ

ЗА

ЗА ПРОЕКТИРАНЕ, РАЗРАБОТКА И ВНЕДРЯВАНЕ НА ПОДОБРЕНИЯ, ИЗМЕНЕНИЯ И ДОПЪЛНЕНИЯ НА

ИНТЕГРИРАНА СТАТИСТИЧЕСКА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА (ИСИС)

[redacted]

Съдържание

1. СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ, ДЕФИНИЦИИ И СЪКРАЩЕНИЯ 8

2. ВЪВЕДЕНИЕ 9

2.1. ПРЕДМЕТ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ПОРЪЧКА 9

2.2. НОРМАТИВНА РАМКА 9

2.2.1. НОРМАТИВНА УРЕДБА, ОТНОСИМА КЪМ ДЕЙНОСТТА НА СИСТЕМАТА 9

2.2.2. НАЦИОНАЛНА НОРМАТИВНА УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА ЕЛЕКТРОННОТО УПРАВЛЕНИЕ 12

2.3. ОПИСАНИЕ НА СИСТЕМАТА. ТЕХНИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ 13

2.3.1. Въведение 13

2.3.1.1. Цел и предназначение 13

2.3.1.2. Обхват 13

2.3.2. Структура и функционалност 14

2.3.2.1. Връзки между подсистемите и външни интерфейси 16

2.3.2.2. Основни функции на системата 17

2.3.3. Подсистеми на ИСИС 18

2.3.3.1. Поддържане на класификатори, номенклатури и други метаданни (Метаданни) 18

2.3.3.2. Получаване и контрол на входните данни (Входна подсистема) 18

2.3.3.3. Регистри 18

2.3.3.4. Подсистема за обработка и съхранение на данните по видове статистики (Схеми на обработка) 19

2.3.3.5. Единно хранилище на данни 19

2.3.3.6. Изготвяне на публикации и разпространение на данни (Публикации) 20

2.3.3.7. Потребители на ИСИС (Приложна администрация) 20

2.3.3.8. Обща схема на подсистемите на ИСИС и функционални връзки между подсистемите 20

2.3.3.9. Анализ на съхраняваните в ИСИС данни и процедури за архивиране и изтриване на данни 23

2.3.3.10. Справки 24

2.3.4. Детайлно описание на подсистемите 24
2.3.4.1. Подсистема за поддържане на класификатори, номенклатури и други метаданни (Метаданни) 24
2.3.4.1.1. Предназначение 24
2.3.4.1.2. Функции 24
2.3.4.2. Подсистема за получаване и контрол на входните данни (Входна подсистема) 26
2.3.4.2.1. Предназначение 26
2.3.4.2.2. Изисквания 26
2.3.4.2.3. Параметри на входната информация 26
2.3.4.2.4. Формат на входната информация 27
2.3.4.2.5. Получаване на входната информация 27
2.3.4.2.6. Отчетни единици и отчетни форми 27
2.3.4.2.7. Процес на проверка на данните 27
2.3.4.2.8. Общи функции 28
2.3.4.2.9. Функции за отчетните единици 28
2.3.4.2.10. Оперативни функции за експертите от БНБ 29
2.3.4.2.11. Административни функции за експертите от БНБ 29
2.3.4.3. Подсистема Регистри 29
2.3.4.3.1. Регистър на местните икономически субекти (МИС) 30
2.3.4.3.2. Регистър Кредити, Регистър Сметки в чужбина и Регистър Инвестиции 30
2.3.4.3.3. Регистър Български ценни книжа 31
2.3.4.4. Подсистема за обработка и съхранение на данните по видове статистики (Схеми на обработка) 31
2.3.4.4.1. Предназначение 31
2.3.4.4.2. Схеми на обработка за планиране на събирането 32
2.3.4.4.3. Схеми на обработка на данните за външната търговия (Стоки) 32
2.3.4.4.4. Схеми на обработка на данните за услугите (Услуги) 33
2.3.4.4.5. Схеми на обработка на данните за преките инвестиции и свързания с тях доход (Преки инвестиции) 33

[redacted]

2.3.4.4.6. Схеми на обработка на данните за портфейлните инвестиции и свързания с тях доход и за CSDB (Ценни книжа) 34

2.3.4.4.7. Схеми на обработка на данните за другите инвестиции и свързания с тях доход (Търговски кредити, Финансови кредити, Физически лица, Сметки) 35

2.3.4.4.8. Схеми на обработка на данните за други финансови институции 36

2.3.4.4.9. Схеми на обработка за компилиране на платежния баланс, международната инвестиционна позиция, брутния външен дълг и данните за сметка „Останал свят" на MUFA 37

2.3.4.4.10. Трансфер на данни от външни системи 38

2.3.4.4.11. RIAD 38

2.3.4.4.12. Валутни курсове 39

2.3.4.4.13. Изпращане на данни на ЕЦБ 39

2.3.4.5. Единно хранилище на данни 39

2.3.5. Реализация на системата 40

2.3.5.1. Обща архитектура 40

2.3.5.1.1. Системни интерфейси 41

2.3.5.1.2. Потребителски интерфейси 41

2.3.5.1.3. Хардуерни интерфейси 42

2.3.5.1.4. Софтуерни интерфейси 44

2.3.5.2. Видове потребители 44

2.3.5.3. Управление на достъпа 45

2.3.5.3.1. Потребители на системата 45

2.3.5.3.2. Привилегии 45

2.3.5.3.3. Роли 46

2.3.5.3.4. Проверка на правата за достъп 46

2.3.5.3.5. Защита на данните 46

2.3.5.3.6. Възможности за одит и контрол 46

2.3.6. Документиране на системата и изисквания към документацията 46

2.3.6.1. Потребителска документация 47

2.3.6.2. Системна документация 47
2.3.6.3. Експлоатационна документация 47
3. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАЯВКАТА 48
3.1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ И НЕОБХОДИМОСТ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРОМЕНИТЕ 48
3.2. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ВКЛЮЧЕНИ В ЗАЯВКАТА 48
3.2.1. Оптимизация на модула за получаване и контрол на входните данни (Входна подсистема): 48
3.2.1.1. Свиване на полетата за деловодна информация при подаване на входна форма на гише. 48
3.2.1.2. Създаване на нова входна форма СПБ-5 (SPB_5_BPM6_2021) 49
3.2.1.3. Промени във входна форма СПБ-7 50
3.2.1.4. Промяна във форма Активи и пасиви на ИФ (IF_BALANCE_INPUT_BPM6) 51
3.2.1.5. Промени при формалния контрол на форма СПБ-8 51
3.2.1.6. Създаване на входна форма с коментари при експертния контрол на форма СПБ-11 52
3.2.1.7. Промени в експертния контрол на форма СПБ-8 52
3.2.1.8. Промени в експертния контрол на форма СПБ-5 52
3.2.1.9. Промени в експертния контрол на форма СПБ-7 54
3.2.1.10. Файлове, свалени за подписване да не могат да се променят 55
3.2.2. Оптимизация на модул Регистри 55
3.2.2.1. Изменения в Регистъра на Местните икономически субекти 55
1. Първоначално одобрение на нова регистрация (нов МИС) от експерт на БНБ 55
2. Попълване по подразбиране на определени полета при създаване на нова регистрация (нов МИС) от експерт на БНБ 56
3.2.2.2. Изменения в Регистър Сметки в чужбина 57
3.2.3. Оптимизация на модул за обработка и съхранение на данните по видове статистики (Схеми на обработка) 58
3.2.3.1. Промяна в схема за Валутна структура на стоки и услуги (IRE) 58
3.2.3.2. Промяна в схема Подготовка на извадката относно справка за сумите от регистъра на НСИ за участващите в извадката за СПБ-11 62

3.2.3.3. Промяна в експертния контрол на форма СПБ-11 - добавяне на КИД и вътрешен коментар на експерта в квадратчето за приемане 64

3.2.3.4. Промяна в схема ПрИ в страната - първична, месечни данни 65

3.2.3.5. Промяна в третиране на дивиденти по инструмент F89 в преки инвестиции в чужбина и пропускане за обработка на преки инвестиции, за които в Регистъра на инвестициите е посочен ISIN код 66

3.2.3.6. Промяна в третиране на дивиденти по инструмент F89 в пр. инвестиции в страната 70

3.2.3.7. Промяна в схемата за обработка на данни от Инвестиционните фондове 72

3.2.3.8. Промени в схема Компилиране на MUFA/AFA 80

3.2.3.9. Реализиране на реконсилация на потоци и позиции на ПБ и МИП за целите на ТФС 81

3.2.3.10. Схема трансфер на данни от ИСПС към ИСИС 83

3.2.4. Оптимизация на модула за потребители на ИСИС (Приложна администрация): 84

3.2.4.1. Промени в модулите за обслужване на заявления за достъп 84

3.2.4.1.1. Нов МИС и нов контакт с автоматично извличане на данни от заявления и възможност за редакция 84

3.2.4.1.2. Промени при създаване на нов контакт 85

3.2.4.1.3. Създаване на МИС с идентификатор различен от ЕГН/ЛНЧ/Булстат 86

3.2.4.1.4. Промени в таб Обслужване на заявленията относно поле Коментар 88

3.2.4.1.5. Създаване на възможност за прикачване на документи при обслужване на заявленията 89

3.2.4.1.6. Промени при генериране и изпращане на временна парола на нов контакт ... 89

3.2.4.1.7. Нови възможности за търсене 90

3.2.4.1.8. Промени по образците на заявленията 92

3.2.4.1.9. Промени в Регистър МИС във връзка с промените при достъпа до Портала .. 94

3.2.4.1.10. Промени в изпращането на уведомителни съобщения от системата във връзка с промяната в достъпа до Портала 96

3.2.4.1.11. Отмяна на достъп 97

3.2.4.1.12.Необходими промени за защита от автоматизирано изпращане на заявления 97

3.3. МЯСТО НА ИЗПЪЛНЕНИЕ 98

3.4. СРОКОВЕ 98

3.5. ПРИЕМАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЗАЯВКАТА 98

3.6. ГАРАНЦИОННА ПОДДРЪЖКА 98

3.7. ВРЕМЕ ЗА РЕАКЦИЯ И ВРЕМЕ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ НА ПРОБЛЕМИ/ИНЦИДЕНТИ ПРИ ГАРАНЦИОННА ПОДДРЪЖКА 99

3.8. ЦЕНТЪР ЗА ОБСЛУЖВАНЕ НА КЛИЕНТИ / HELPDESK В РАМКИТЕ НА ГАРАНЦИОННАТА ПОДДРЪЖКА 100

3.9. ПРОЦЕДУРА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОБЛЕМИ/ИНЦИДЕНТИ 100

3.9.1. ИДЕНТИФИКАЦИЯ 100

3.9.2. РЕГИСТРАЦИЯ 101

3.9.3. ИЗПЪЛНЕНИЕ 101

4. ЗАЩИТА НА ИНФОРМАЦИЯТА 101

[redacted]

1. СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ, ДЕФИНИЦИИ И СЪКРАЩЕНИЯ

Съкращение	Описание
БНБ	Българска народна банка
ИСПС	Информационна система по парична статистика
КУКЕП	Квалифицирано удостоверение за квалифициран електронен подпис
ИСИС	Интегрирана статистическа информационна система
CSDB	Centralized Securites Database
SHSDB	Securities Holdings Statistics Database
EDX	Statistical Data Exchange
RIAD	Register of Institutions and Assets DatabaseLEI - Legal Entity Identifier (ISO 17442:2012)
EDP	Excessive Debt Procedure
ESA 95	European System of Accounts '95
ESA 2010	European System of Accounts 2010
GESMES/TS	Generic Statistical Message for Time Series
MTO	Money Transfer Operators
MUFA	Monetary Union Financial Accounts
SDMX	Statistical Data and Metadata Exchange
VPN	Virtual private network
QFAGG	Quarterly Financial Accounts for General Government
eDamis	Система за обмен на данни с Евростат
БМР	Банка за международни разплащания
ЕЦБ	Европейска централна банка

ОБИС	Основна банкова информационна система на БНБ
МВФ	Международния валутен фонд

2. ВЪВЕДЕНИЕ

2.1. ПРЕДМЕТ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ПОРЪЧКА

Предмет на възлагане са следните дейности:

2.1.1. Проектиране, разработка и внедряване на изменения и допълнения („функционално развитие/актуализации на Системата“) към Системата, подробно описани в т. 3.2. от настоящата Техническа спецификация.

2.1.2. Гаранционна поддръжка на всички актуализации на Системата, изпълнени по т. 2.1.1., която се осъществява при условията посочени в настоящата Техническа спецификация за срок от 1 (една) година.

2.2. НОРМАТИВНА РАМКА

2.2.1. НОРМАТИВНА УРЕДБА, ОТНОСИМА КЪМ ДЕЙНОСТТА НА СИСТЕМАТА

- Закон за БНБ;
- Закон за статистиката;
- Валутен закон;
- Наредба №27 на БНБ за статистиката на платежния баланс, международната инвестиционна позиция и статистиката на ценните книжа;
- Наредба №17 на БНБ от 29 март 2018 г. за паричната и лихвената статистика и статистиката на финансовите сметки и Указанията към нея;
- Указания на БНБ за предоставяне на информация за статистиката на платежния баланс, международната инвестиционна позиция и статистиката на ценните книжа, януари 2021 г.;
- Регламент (ЕО) № 951/2009 на Съвета от 9 октомври 2009 година за изменение на Регламент (ЕО) № 2533/98 относно събирането на статистическа информация от Европейската централна банка;

[redacted]

- Регламент (ЕО) № 184/2005 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността относно платежния баланс, международната търговия с услуги и преките чуждестранни инвестиции по отношение на осъвременяването на изискванията за данни и определенията и последващите го изменения;

- Насоки на Европейската централна банка от 9 декември 2011 година относно изискванията за статистическа отчетност на Европейската централна банка в областта на външната статистика (ЕЦБ/2011/23) (2012/120/ЕС) и последващите ги изменения (последното от 02.08.2018 г. - ЕЦБ/2018/19);

- Европейската система от национални и регионални сметки, ревизия 2010 г. (ЕСС 2010);

- Насоки (ЕС) 2021/831 на Европейската централна банка от 26 март 2021 година относно отчитаната статистическа информация за финансови посредници, различни от парично-финансови институции (ЕЦБ/2021/12);

- Меморандум за разбирателство между ЕЦБ и Евростат от 7 ноември 2016 г. за гарантиране на качеството на статистиките в обхвата на Процедурата за макроикономическите дисбаланси;

- Регламент (ЕС) № 1011/2012 на Европейската централна банка от 17 октомври 2012 година относно статистически данни за държани ценни книжа (ЕЦБ/2012/24) и последващите го изменения и Насоки на ЕЦБ от 22 март 2013 г. относно статистическите данни за държани ценни книжа (ЕЦБ/2013/7) и последващите ги изменения;

- Насоки на Европейската централна банка от 26 септември 2012 година относно рамката за управление на качеството на данни за Централизираната база данни за ценни книжа (ЕЦБ/2012/21) и Препоръка на Европейската централна банка от 26 септември 2012 година относно рамката за управление на качеството на данни за Централизираната база данни за ценни книжа (ЕЦБ/2012/22);

- Регламент (ЕО) № 747/2008 на Комисията от 30 юли 2008 година за изменение на Регламент (ЕО) № 716/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността за структурата и дейността на предприятията с чуждестранен контрол, по отношение на определенията на характеристиките и прилагането на NACE Rev. 2;

- Регламент (ЕО) № 364/2008 на Комисията от 23 април 2008 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 716/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно техническия формат за предаване на статистиката за предприятията с чуждестранен контрол и за дерогациите, които следва да се предоставят на държавите-членки стиките и прилагането на NACE Rev. 2;

- Регламент (ЕО) № 1055/2008 на Комисията от 27 октомври 2008 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 184/2005 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на критериите за качеството и отчетите за качеството на статистиката на платежния баланс и последващите го изменения;

- Решение на Европейската централна банка от 27 декември 2010 година относно предаването на поверителни данни съгласно общата рамка за регистрите на предприятията за статистически цели (ЕЦБ/2010/33);

- Регламент (ЕС) 2021/379 на Европейската централна банка от 22 януари 2021 година относно балансовите позиции на кредитните институции и на сектор „Парично-финансови институции“ (преработен текст) (ЕЦБ/2021/2);

- Регламент (ЕС) № 1073/2013 на ЕЦБ от 18 октомври 2013 година относно статистиката на активите и пасивите на инвестиционните фондове (преработен текст) (ЕЦБ/2013/38);

- Регламент (ЕС) 2018/231 на ЕЦБ от 26 януари 2018 г. относно изискванията за статистическа отчетност за пенсионни фондове (ЕЦБ/2018/2);

- Регламент (ЕС) № 1374/2014 на Европейската централна банка от 28 ноември 2014 година относно изисквания за статистическа отчетност за застрахователни (осигурителни) дружества (ЕЦБ/2014/50);

- Регламент (ЕС) № 1075/2013 на ЕЦБ от 18 октомври 2013 година относно статистиката на активите и пасивите на дружествата със специална инвестиционна цел, занимаващи се със секюритизационни транзакции (преработен текст) (ЕЦБ/2013/40);

- Регламент (ЕС) № 1409/2013 на ЕЦБ от 28 ноември 2013 година относно статистика на плащанията (ЕЦБ/2013/43);

- Насоки на ЕЦБ от 4 април 2014 година относно паричната и финансовата статистика (преработен текст) (ЕЦБ/2014/15);

[redacted]

- Регламент (ЕС) № 549/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз (ЕСС 2010);
- Ръководство по платежен баланс и международна инвестиционна позиция на Международния валутен фонд (Balance of Payments and International Investment Position Manual, International Monetary Fund, 6th edition, 2009);
- Ръководството по външен дълг на Международния валутен фонд (External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users, IMF, 2014);
- Balance of Payments Vademecum;
- ECB Booklet;
- SDMX user guide – www.sdmx.org;
- EXDI technical specification;
- ESCB statistical information management: Security policy;
- XML Best Practice - High-Level Principles;
- XML Best Practice - Technical Guidelines.

2.2.2. НАЦИОНАЛНА НОРМАТИВНА УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА ЕЛЕКТРОННОТО УПРАВЛЕНИЕ

- Закон за електронното управление;
- Закон за електронния документ и електронните удостоверителни услуги;
- Закон за електронната идентификация;
- Закон за защита на личните данни;
- Закон за защита на класифицираната информация;
- Закон за администрацията;
- Закон за достъп до обществена информация;
- подзаконовите нормативни актове (правилници и наредби) към горепосочените закони.

Изпълнителят следва да вземе под внимание и нормативните актове, които междувременно .могат да влязат в сила и имат отношение към изпълнението на поръчката.

При установяване на противоречие между настоящата спецификация и действащ нормативен акт, приоритет има съответният акт.

2.3. ОПИСАНИЕ НА СИСТЕМАТА. ТЕХНИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ

2.3.1. Въведение

2.3.1.1. Цел и предназначение

През периода 2009-2019 г. за нуждите на дирекция "Статистика" в БНБ бе поетапно разработена и внедрена „Интегрирана статистическа информационна система (ИСИС)", която да служи за осигуряване, обработване и разпространение на статистическа и аналитична информация.

Интегрираната Статистическа Информационна Система (ИСИС) осигурява на експертите от дирекция "Статистика" в БНБ възможност за дефиниране и получаване на входни форми, верификация на статистическата информация, калкулации и обработки, както и изходни справки, отчети и публикации. Системата е реализирана като единна технологична среда с общи функционални подсистеми и подсистеми по видове статистики. Тази технологична среда дава възможност за развитие – добавяне на нови подсистеми и функции и разширяване на обхвата и характеристиките на данните.

Системата покрива изискванията за качество на изготвянето на статистическата информация, както и стандартите за сигурност и конфиденциалност, наложени от БНБ, ЕЦБ, Евростат и други институции.

БНБ притежава изключителна собственост върху авторските права за системата и последващите ѝ доработки.

2.3.1.2. Обхват

Системата автоматизира дейностите, свързани със събирането, обработката и разпространението на статистическа информация в дирекция "Статистика", които не се включват в системата ИСПС. Тя обслужва всички потоци от статистическа информация във всяка една фаза, като гарантира консистентността и интегритета им. Системата осигурява изготвянето и докладването на статистическа информация до международните институции в изисквания от тях формат.

[redacted]

2.3.2. Структура и функционалност

Приложената функционална схема на ИСИС, показва основните подсистеми и интерфейси.

Обща схема на ИСИС

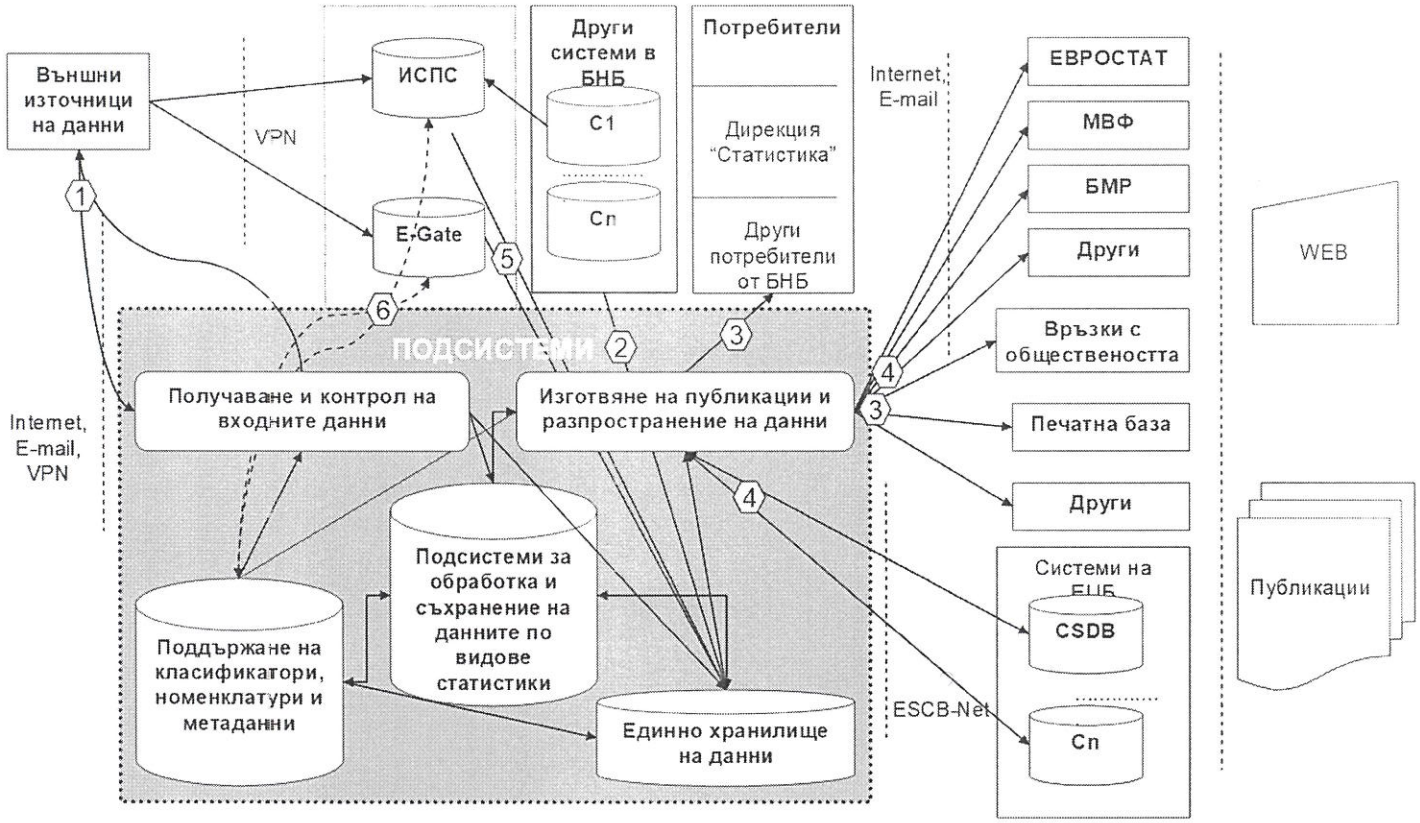

2.3.2.1. Връзки между подсистемите и външни интерфейси

Блок-схемата на основните подсистеми на ИСИС представя връзките между тях и външните интерфейси, групирани по функционално предназначение.

(1) Зареждане в системата на данни от външни източници.

Зареждането може да се извършва чрез WEB базиран или друг интерфейс, като отчетните единици имат възможност да въвеждат данните ръчно или да ги зареждат в определен формат.

(2) и (5) Зареждане в системата (Единното хранилище на данни) на готови показатели от други системи в БНБ.

Зареждането на данни в системата става:

- чрез генериране на файлове от други системи и автоматизираното им зареждане в ИСИС;
- database links и интерфейсни таблици
- web service
- чрез ръчно въвеждане на данни

Процесите по описание на данните, протоколи, формат, валидиране и др., свързани със зареждането на данни от други системи отговарят на изискванията в документите XML Best Practice – High-Level Principles и XML Best Practice – Technical Guidelines.

(3) и (4) Публикуване и разпространение на данни към потребители в БНБ и външни потребители.

Чрез ИСИС Дирекция „Статистика" изпълнява една от основните си функции – разпространение на данни, чрез:

- публикации, които се генерират на база на предварително дефинирани шаблони;
- автоматично изготвяне на справки и отчети за WEB страницата на БНБ;
- автоматично и ръчно изготвяне и изпращане на данни до външни потребители.

(6) Връзка със съществуващите статистически информационни системи

Изградена е интерфейсна връзка между ИСИС и съществуващата в дирекцията информационна система ИСПС, с цел обмен на информация и зареждане на данни в единното хранилище.

Връзката с E-gate не се използва от август 2016 г., поради преустановяване на изискването за воденето на регистри от доставчиците на платежни услуги и предоставяне на информация на БНБ за целите на статистиката.

В ИСИС са реализирани и интерфейси към системите на ЕЦБ чрез системата за пренос на данни EXDI/ESCB-net.

2.3.2.2. Основни функции на системата

- Дефиниране на отчетни форми;
- Дефиниране на класификатори и номенклатури;
- Зареждане на данни от отчетните единици чрез WEB или друг подходящ интерфейс;
- Контроли на входните данни;
- Ръчно въвеждане на данни от отчетните единици и от експерти на БНБ;
- Автоматично зареждане на данни от други системи в и извън БНБ;
- Ръчни и автоматични обработки на данни;
- Дефиниране на изходни показатели;
- Ръчно и автоматично изчисляване на изходни показатели;
- Дефиниране на изходни отчети и публикации;
- Ръчно и автоматично генериране на изходни отчети и публикации;
- Зареждане на данни за WEB страницата на БНБ;
- Ръчно и автоматично изпращане на данни на ЕЦБ и други международни институции;
- Осигуряване на интерактивен достъп до агрегирани показатели за потребители от БНБ;

[redacted]

- Изготвяне на ad-hoc справки.

2.3.3. Подсистеми на ИСИС

Подсистемите са общофункционални (обслужват всички видове статистики) и подсистеми според вида статистика.

Общофункционалните подсистеми са:

2.3.3.1. Поддържане на класификатори, номенклатури и други метаданни (Метаданни)

Предназначението на подсистемата е да съхранява информацията, необходима за функционирането на останалите модули на ИСИС. Метаданните се използват за дефиниране на отчитащите се институции, видовете входни отчетни форми, тяхното съдържание и контролите, които следва да се извършват. Метаданните играят роля и при дефинирането на различните видове обработки, които се извършват с информацията.

2.3.3.2. Получаване и контрол на входните данни (Входна подсистема)

Предназначението на подсистемата е да предоставя възможност на външни (отчетните единици) и вътрешни (експертите от дирекция „Статистика“) потребители да въвеждат данни в ИСИС. Осигурява предварителен формален контрол и автоматично уведомява подаващата отчетна единица за резултатите от него. Чрез нея експертите от дирекция "Статистика" проследяват процеса на получаване на информацията и резултатите от контрола.

2.3.3.3. Регистри

Подсистемата се състои от Регистър на наблюдаваните местни икономически единици; Регистър на банкови сметки в чужбина; Регистър Кредити - на финансови кредити между местни и чуждестранни лица; Регистър Преки инвестиции – на преките инвестиции на местни лица; Регистър Български ценни книжа.

В разработения Регистър на наблюдаваните местни икономически единици, се съдържа основна информация за местните лица. Включва всички единици, за които се отчита информация за нуждите на статистиката на платежния баланс, международната

инвестиционна позиция, статистиката на ценните книжа, статистиката на другите финансови институции и др., както и всички единици – потребители на Портала на ИСИС.

Регистър МИС съдържа и информация за всички единици, които подлежат на докладване в Регистъра на институциите и филиалите (Register of Institutions and Affiliates Database (RIAD)) на ЕЦБ. В останалите регистри се съдържа индивидуална информация за сделките, които се декларират в БНБ, съгласно изискванията на чл.7, ал.5 от Валутния закон.

Обектите на регистрите се наричат регистрации и са пряко или косвено свързани с процеса на събиране на данни в системата. Тези регистри служат за обогатяване при обработките на данни в подсистемите, които включват входни форми от отчетни единици за определени събития.

Подсистемата Регистри обхваща и функционалности за създаване на нови регистрации, както и подаване и обработка на заявки за промяна във вече съществуващи регистрации, за преглед и филтриране на регистрации, за поддържане на исторически периоди за една регистрация.

2.3.3.4. Подсистема за обработка и съхранение на данните по видове статистики (Схеми на обработка)

Тук се включват схеми на обработка, които са разграничени според спецификата на вида статистика, която се обработва чрез тях.

Схемите на обработка са предназначени да съхраняват входни и изходни данни и показатели, да извършват дефинирани обработки, както и да поддържат журнал на всички промени, история на състоянието към даден момент и справки за данните.

2.3.3.5. Единно хранилище на данни

В него се съхраняват голям набор от агрегирани показатели, които могат да се използват и от експерти извън дирекция "Статистика" за икономически анализи. Единното хранилище дава възможност за лесен достъп до необходимата информация като предоставя средства за многомерно представяне на данните и извличане на динамични редове на базата на предварително дефинирани от потребителя критерии. Данни в единното хранилище могат да се зареждат както от подсистемите за получаване и

[redacted]

обработка и съхранение на данните, така и от други съществуващи в БНБ статистически системи (ИСПС). Данни се зареждат и от други системи в БНБ, извън дирекция Статистика.

2.3.3.6. Изготвяне на публикации и разпространение на данни (Публикации)

Предназначението на подсистемата е да предоставя възможност на потребителите, посредством WEB базиран интерфейс (или друг подходящ), да създават изходни отчети за публикуване и изпращане на данни в подходящата структура и формат. Стандартните изходи на системата представят статистическите серии в готов вид за публикуване на хартиен носител, в Интернет или за изпращането им до международните институции в изисквания от тях формат.

Освен стандартните изходи, подсистемата е предназначена да предоставя възможност за дефиниране и генериране на нови справки, чрез настройваем интерфейс.

2.3.3.7. Потребители на ИСИС (Приложна администрация)

Потребителите на системата биват вътрешни за БНБ и външни (подотчетни лица и външни потребители на статистическата информация).

Вътрешните потребители са от дирекция "Статистика", както и други потребители от БНБ. Първият вид потребители в БНБ имат достъп както до входните индивидуални данни с цел верификация, така и до агрегираните данни. Потребителите имат достъп до системата на база на предварително определени права и при спазване на изискванията за конфиденциалност и принципа – достъп се предоставя само на онези потребители, които имат необходимост от него за извършване на работата си.

За администриране на достъпа до системата на подотчетните лица (външни потребители) в подсистемата са разработени функционалности за обслужване на заявленията за достъп, подадени през Портала на ИСИС, и за преглед на уеб потребителите, техните права за достъп и контакти.

2.3.3.8. Обща схема на подсистемите на ИСИС и функционални връзки между подсистемите

На следващата страница е представена обща схема на подсистемите на ИСИС.

Подсистеми на ИСИС

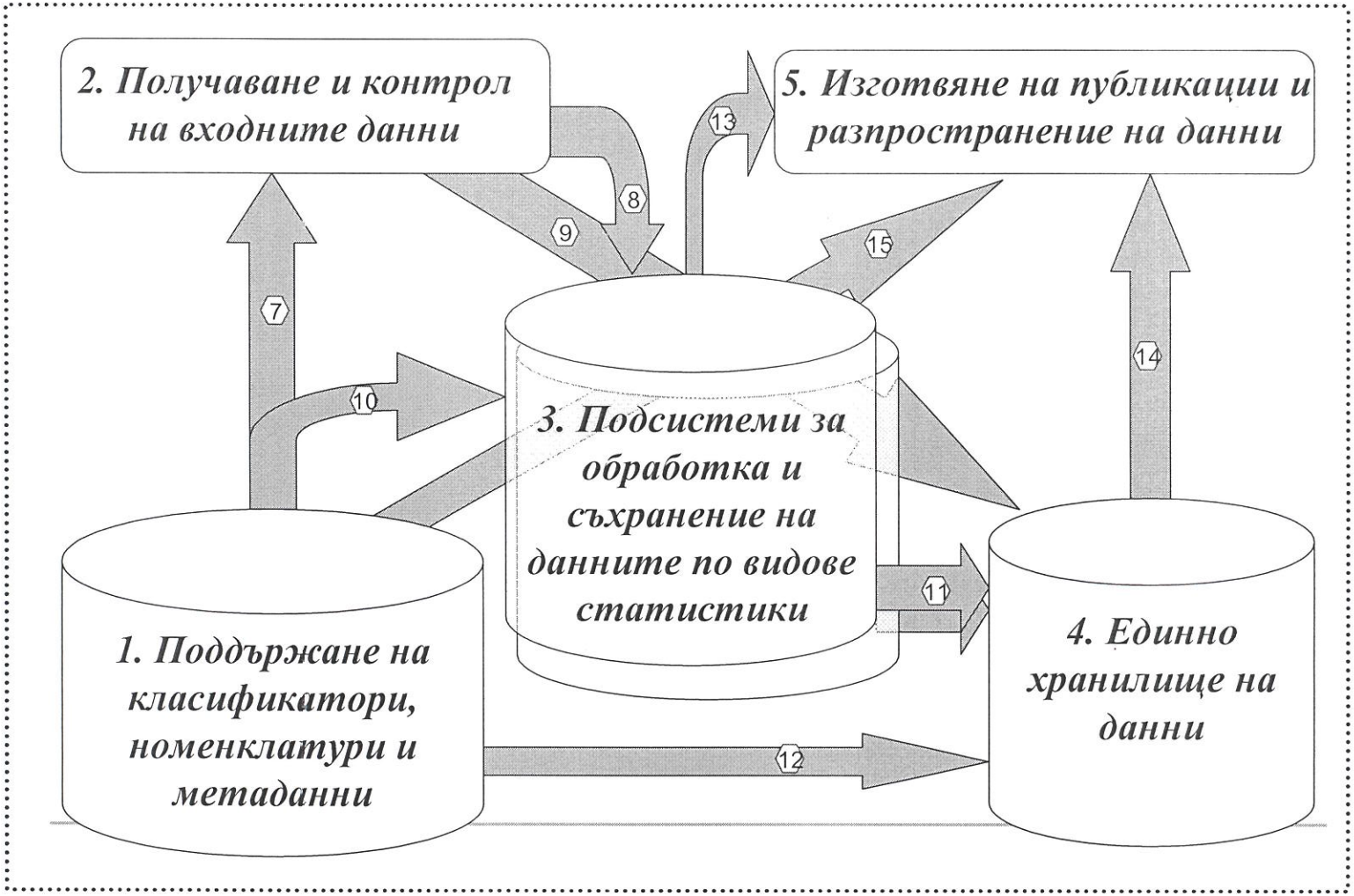

Функционалните връзки между отделните подсистеми, представени и номерирани на схемата, са както следва:

(7) Подсистемата за получаване и контрол на входните данни извършва следните действия:

- проверява дали статуса на отчетните единици и видовете отчети, които те изпращат, отговарят на заложените в метаописанието;
- прилага класификатори и номенклатури към данни, получени от отчетните единици;
- извършва логически и формален контрол върху получените данни на база метаданните, заложени в Подсистемата за поддържане на класификатори, номенклатури и метаданни;
- на база резултатите от контрола системата генерира журнал

(8) Оперативните данни от Подсистемата за получаване и контрол на входните данни се зареждат в Подсистемите за обработка и съхранение на данните по видове статистики.

(9) Готовите показатели от Подсистемата за получаване и контрол на входните данни се зареждат в Единното хранилище на данни.

(10) Подсистемите за обработка и съхранение на данните по видове статистики извършват следните действия:

- използват класификатори и номенклатури за систематизиране на заредените данни за отчетните единици и тяхното съхранение в съответните структури;
- извършват обработки на данните на база на метаданните заложени в Подсистемата за поддържане на класификатори, номенклатури и метаданни.

(11) В Единното хранилище на данни се зареждат обработени данни от Подсистемите за обработка и съхранение на данните по видове статистика.

(12) Единното хранилище на данни използва класификаторите и номенклатурите необходими за публикацията и разпространението на данните заредени в него.

(13) Подсистемата „Изготвяне на публикации и разпространение на данни" осигурява възможност за изготвяне на публикации и изпращане на данни директно от Подсистемите за обработка и съхранение на данните по видове статистика.

(14) Данните, необходими за изготвяне на публикации или изпращане на външни за системата източници, се извличат от Единното хранилище на данни.

(15) Подсистемата за изготвяне на публикации и разпространение на данни извлича:

- структурата и периодичността на изходните данни;
- класификаторите и номенклатурите, използвани за представяне на данните;
- потребителските групи с различни права на достъп до изходните данни.

Коректността на данните в Единното хранилище на данни е резултат от коректността на данните, заредени от отделните подсистеми. Посоката на движение на данните е еднопосочна от подсистемата за получаване и контрол на входните данни през отделните подсистеми за обработка и съхранение на данните по видове статистики към Единното хранилище на данни. Директни корекции на данните в Единното хранилище не се допускат. Ако са необходими такива, те се извършват чрез зареждане на коригиращи данни през входната подсистема и съответната функционална подсистема.

2.3.3.9. Анализ на съхраняваните в ИСИС данни и процедури за архивиране и изтриване на данни

В ИСИС е разработен модул за управление на процеса на анализ на съхраняваните в системата данни с цел оптимизиране на използваното дисково пространство. Този процес преминава през следните етапи:

- Откриване на излишни обекти

Откриването на излишни обекти става с използването на фиксирани и реализирани в програмата алгоритми. За различните типове обекти се използват различни алгоритми, от които потребителят, за всяка отделна сесия на търсене, може да си избере.

- Анализ на откритите обекти по видове (потребителят има възможност да разгледа информация за съдържанието на откритите обекти).

[redacted]

- Избор на обекти за изтриване (потребителят има възможност да маркира конкретни обекти за изтриване или за преглед от друг потребител; маркирани обекти за изтриване могат да бъдат изключвани от списъка за триене впоследствие).

- Създаване на график за изтриване на обекти (потребителят има възможност да зададе дата и часа, когато да започне изтриването на избраните обекти).

2.3.3.10. Справки

В ИСИС е създадена възможност за извличане на предефинирани помощни справки, съгласно специфицирани от експертите на дирекция „Статистика“ изисквания. В справките има възможност за задаване на филтриращи критерии (в зависимост от същността на справката), сортиране на резултатите и извличане в xls формат.

2.3.4. Детайлно описание на подсистемите

2.3.4.1. Подсистема за поддържане на класификатори, номенклатури и други метаданни (Метаданни)

2.3.4.1.1. Предназначение

Подсистемата за поддържане на класификатори, номенклатури и метаданни е предназначена да съхранява информацията, необходима за функционирането на останалите модули на ИСИС.

2.3.4.1.2. Функции

За класификатори и номенклатури:

- Създаване на нови и актуализиране;

- Поддържане на версии;

- Възможност за проследяване на всички изменения;

- Поддържане на йерархична структура с възможност за посочване на повече от един "родител";

- Поддържане на таблици на съответствия с периоди на валидност;

- Поддържане на групи за агрегация.

За наблюдаваните икономически единици:

- Поддържане на регистър на отчетните единици;
- Поддържане на регистър на видовете отчетни единици;
- Поддържане на принадлежността на видовете отчетни единици към избрани групи за определен период;
- Поддържане период на валидност за отчетните единици и техните параметри.

За входните отчетни форми – поддържане на:

- Видове: фиксирани, динамични;
- Списък на клетките (фиксирани показатели),
- Списък на полетата от един запис (форми, позволяващи докладване на множество записи).

За потребителите:

- Поддържане на потребители и потребителски групи;
- Поддържане на роли и привилегии;
- Присвояване на роли и привилегии.

За обработките:

- Дефиниране на последователност на процесите на обработка.

За контролите:

- Дефиниране на формат на полетата на входните отчетни форми;
- Определяне на задължителни и незадължителни полета;
- Специфични контроли на съдържането на полетата;
- Поддържане на параметри за извършването на контролите;
- Дефиниране на връзки между отделните полета в рамките на отделния запис, в рамките на отчетната форма и в рамките на комплекта отчетни форми.

За показателите:

- Добавяне, актуализиране и изтриване;
- Поддържане на формули (аритметични и аналитични операции) за получаване на показателите, които са динамични във времето;

[redacted]

- Поддържане на различни "измерения на показателите", напр. сектор, валута, тип данни и др.;
- Поддържане на допълнителна информация за показателите – бележки, забележки под линия, заглавия на различни езици, йерархично ниво, подредба, мерни единици, множители и др.;
- Всеки показател принадлежи към определен вид статистика и има свой уникален код, чрез който се идентифицира.

За изходни форми и отчети:

- Съхраняване и актуализиране на шаблони за изготвяне на справки и отчети;
- Поддържане на описание на вида на изходните справки и отчети – форматиране, страниране и др.

2.3.4.2. Подсистема за получаване и контрол на входните данни (Входна подсистема)

2.3.4.2.1. Предназначение

Подсистемата за получаване и контрол на входните данни предоставя възможност на отчетните единици посредством WEB-портал и на експертите от Дирекция „Статистика" да въвеждат ръчно и/или да зареждат файлове с данни.

2.3.4.2.2. Изисквания

Видът и обхватът на входната информация се определят чрез метаописание от експерти в дирекция "Статистика". Чрез метаописанието се дефинират и отчетните единици, видовете отчети, които те изпращат, както и честотата на предаване. Допуска се една отчетна единица да докладва информация, отнасяща се до една или повече други.

2.3.4.2.3. Параметри на входната информация

"Административна" част. Тя представлява обща информация за докладващата институция като уникален идентификатор (БАЕ, ЕИК/код по БУЛСТАТ), наименование, адрес, телефон за контакт и др. Освен това към нея спада и типа на отчета, както и периода, за който се отнася той.

Детайлна част, където се намират показателите и техните стойности в зависимост от типа. Съдържанието на детайлната част не е предварително фиксирано и зависи от конкретните показатели, които отчетната единица притежава.

2.3.4.2.4. Формат на входната информация

Отчетните единици имат възможност да предават данните в няколко формата:

- текстови файл;
- Excel файл;
- XML файл.

Независимо от начина, по който е попълнена и предадена в БНБ справката, нейната визуализация и обработка се осъществява по унифицирана процедура. Освен изброените методи за предаване на информация системата позволява и ръчно въвеждане на данни чрез унифициран интерфейс от страна на експерт от дирекция "Статистика". По този начин могат да бъдат обработвани отчетни форми, пристигащи на хартия или друг вид, при който е невъзможна автоматичната обработка.

2.3.4.2.5. Получаване на входната информация

- Достъпът до ИСИС и директното въвеждане на информация в системата от страна на отчетните единици или упълномощени от тях лица се осъществява чрез WEB базиран портал в Интернет, осигуряващ идентификация на изпращача и отчетната единица, за която се отнасят данните и криптиране на предаваната информация;
- При изпращане на информацията в БНБ на хартия, същата се въвежда в системата от служителите на БНБ.

2.3.4.2.6. Отчетни единици и отчетни форми

- Публикуваните на WEB страницата на БНБ в раздел „Статистика/ Статистически форми и указания (ляво меню)";
- Публикуваните на WEB- портал в Интернет за достъп до ИСИС.

2.3.4.2.7. Процес на проверка на данните

Основните действия при зареждане на информацията са следните:

- Отчетните единици или упълномощени от тях лица изпращат данни;

[redacted]

- Ако няма изпратен отчет, съгласно предварително подготвен график, се генерира и изпраща до отчетната единица автоматично напомняне по имейл и в Портала на системата;
- Данните се проверяват. На отчетните единици се връща списък с откритите грешки или отговор, че данните са без грешки;
- Възможни са два вида отговор на отчетните единици за откритите грешки в техните отчети:
  - Ревизия на данни и изпращане на нов отчет;
  - Потвърждение на данните (възможно само при логически контрол);
- Данните са готови за зареждане в отделните подсистеми.

2.3.4.2.8. Общи функции

- Осигуряване на достъп чрез потребителско име и парола;
- Изискване на електронен подпис;
- Използване на криптирана връзка;
- Извършване на автоматичен формален контрол;
- Автоматизирано прехвърляне на данните към оперативните подсистеми.

2.3.4.2.9. Функции за отчетните единици

- Поддържане на два начина за регистрация – с потвърждение от експерт на БНБ и автоматично, на база на въведени идентификационни данни;
- Извеждане на дължимите от отчетната единица отчети;
- Ръчно попълване на отчетните форми от отчетната единица и автоматично генериране на PDF с попълнените данни във вида на официалните образци на съответните документи; зареждане на подписан електронен подпис PDF;
- Зареждане на текстови, XLS или XML файл;
- Преглед на резултатите от формалния контрол;
- Потвърждаване на данните и изпращане към БНБ;
- Възможност за преглед и печат на вече подадени форми и декларации;

- Възможност за корекции в декларациите и изпращане на ревизирани форми;
- Генериране и изпращане на потвърждение съгласно изискванията на чл. 34 от Закона за електронното управление.

2.3.4.2.10. Оперативни функции за експертите от БНБ

- Следене на процеса на подаване на информация;
- Извеждане на списък на дължимите отчетни форми за честота, период и тип институции;
- Преглед на отчетните форми на всеки етап на входния контрол;
- Достъп до определени данни на база на предварително зададени права;
- Преглед на резултатите от контрола;
- Връщане на информацията за корекции след откриване на грешки;
- Уведомяване на закъснелите отчетни единици чрез интерфейса и по имейл – селектиране на отчетните единици, които не са подали данни и автоматично генериране и изпращане на уведомления според селекция на експерта;
- Ръчно въвеждане на отчетни форми от името на отчетна единица (според зададени права).

2.3.4.2.11. Административни функции за експертите от БНБ

- Дефиниране и актуализиране на входни отчетни форми;
- Задаване на график за отчитане;
- Дефиниране на дължими отчетни форми за групи отчетни единици;
- Задаване на график за изготвяне на данни за други системи.

2.3.4.3. Подсистема Регистри

Изходните данни от подсистема Регистри се използват за обогатяване при обработките на данни в подсистемите, които включват входни форми от отчетни единици.

Разработени са функционалности за създаване на нови регистрации, за корекции на грешки и отразяване на исторически промени, за преглед и филтриране на

[redacted]

регистрации, както от вътрешните, така и от външните потребители на ИСИС при спазване на съответните права за достъп. Публичността на атрибутите (видимост от външния Портала за подаване на данни) се настройва от Подсистема Метаданни. Новосъздадени регистрации изискват първоначално одобрение от експерт. Информацията от регистрациите в регистри Кредити, Сметки, Инвестиции и Ценни книжа може да се визуализира в pdf формат във вида на официалните образци на декларации-формите по чл. 7, ал. 5 от Валутния закон.

2.3.4.3.1. Регистър на местните икономически субекти (МИС)

В Регистъра на наблюдаваните местни икономически единици (МИС), се съдържа основна информация за местните лица. Тя се актуализира при получаване на уведомление за промяна от субекта или при установяване на промяна от експерт на дирекция „Статистика“ при проверка на данните за субекта в официалните бизнес регистри. Включва всички единици, за които се отчита информация за нуждите на статистиката на платежния баланс, международната инвестиционна позиция, статистиката на ценните книжа, статистиката на другите финансови институции и др., както и всички единици - външни потребители на системата.

Регистър МИС съдържа и информация за всички единици, които подлежат на докладване в Регистъра на институциите и филиалите (Register of Institutions and Affiliates Database (RIAD)) на ЕЦБ. Характеристиките на субектите се описват с множество от атрибути, които имат стойности, чийто тип може да бъде числов, текстови, номенклатурен или дата. Промяната на атрибутите в Регистър МИС, които служат за RIAD, може да бъде одобрявана само от експерт със съответните права. В системата има възможност за въвеждане на конфиденциалност на RIAD атрибут в регистъра на МИС.

2.3.4.3.2. Регистър Кредити, Регистър Сметки в чужбина и Регистър Инвестиции

В Регистър Кредити, Регистър Сметки в чужбина и Регистър Инвестиции се съхраняват данните, получени от местни юридически лица и еднолични търговци за сключени сделки по чл.7, ал.5 на Валутния закон, в т.ч. за предоставяне или получаване на финансови кредити, откриване на сметки в чужбина и извършване на първоначална пряка инвестиция в чужбина. Информацията се подава чрез декларации-форми по образец, съгласно *Наредба № 27 на БНБ за статистиката на платежния баланс, международната инвестиционна позиция и ценните книжа* и Указанията към нея.

2.3.4.3.3. Регистър Български ценни книжа

В Регистър Български ценни книжа се съхранява информация за емитирани от резиденти ценни книжа. Източник на информация са Централен депозитар АД, Депозитаря на държавни ценни книжа (Фискални услуги, БНБ), Българска фондова борса, Комисия за финансов надзор и самите емитенти (съгл. чл. 7, ал. 5 от Валутния закон за дългови ценни книжа, емитирани в чужбина).

Информацията в Регистъра служи за изпращане на ежемесечна информация за български ценни книжа в Централизираната база данни за ценни книжа на ЕСЦБ (CSDB), в съответствие с поетите от БНБ ангажименти за управление на качеството на данните в CSDB, както и при подготовката на данни за RIAD.

2.3.4.4. Подсистема за обработка и съхранение на данните по видове статистики (Схеми на обработка)

2.3.4.4.1. Предназначение

Подсистемата за обработка и съхранение на данни по видове статистики използват класификаторите и номенклатурите и извършват обработки на данните на база на метаданните заложени в Подсистема Метаданни. Данните се зареждат след потвърждение за зареждане. В зависимост от данните, които се получават и обработват, схемите на обработка и съхранение на данните са в няколко категории:

- Планиране на събирането;
- За външната търговия (Стоки);
- За вноса и износа на услуги (Услуги);
- За преките инвестиции и свързания с тях доход (Преки инвестиции);
- За портфейлни инвестиции и свързания с тях доход (Ценни книжа);
- За другите инвестиции и свързания с тях доход (Търговски кредити; Финансови кредити; Физически лица; Сметки);
- За другите финансови институции (дружества със специална инвестиционна цел, инвестиционни фондове, пенсионни фондове);
- Компилиране (на платежния баланс, МИП, външния дълг, данните за сметка Останал свят за целите на MUFA);

[redacted]

- Данни от външни системи;
- RIAD;
- Валутни курсове;
- Изпращане на данни на ЕЦБ.

2.3.4.4.2. Схеми на обработка за планиране на събирането

Функционалностите на тези схеми позволяват планиране и управление на процесите, свързани с получаването на входните данни от външните потребители. За критериите за планиране, заложени в схемите на обработка, може да се използва информация от други схеми на обработки, от регистрите, от входни форми със списъци или други входни форми. Повечето от процесите, които изпълняват функции, свързани с планирането и управлението на процеса по събиране на данни, работят автоматично – стартират се на определени дати и извършват зададени предварително операции. Експертите могат да настройват характеристиките на календара за събиране. Разработено е автоматично генериране на имейли за дължимост на конкретните отчетни форми и известяване на сроковете за подаването им.

2.3.4.4.3. Схеми на обработка на данните за външната търговия (Стоки)

Схемите на обработка за външна търговия обработват данните за вноса, износа и стойността на товарния транспорт. Изходните данни се използват при съставянето на текущата сметка на платежния баланс в частта за внос и износ на стоки и услуги и трансфери. В допълнение се компилират и детайлни таблици за външната търговия по стоки и региони (виж Web страницата на БНБ-Статистика/Външна търговия).

Входна информация:

- Intrastat – източник на данните е НСИ; отчетната форма съдържа детайлни данни за вноса и износа на стоки от и за страните от Европейския съюз;
- Extrastat – източник на данните е НСИ; отчетната форма съдържа детайлни данни за вноса и износа на стоки от и за трети страни;
- Данни за внос на природен газ;
- Данни за транзитните такси при преноса на природния газ.

2.3.4.4.4. Схеми на обработка на данните за услугите (Услуги)

Чрез тези схеми се събират и обработват данни с цел компилиране на платежния баланс в частта за внос и износ на услуги.

Отчетни единици:

- Юридически лица, подбрани на извадков принцип;
- Данни от проучвания за пътувания, пътнически транспорт и др.
- Данни от НСИ за оценка на нелегални дейности.

2.3.4.4.5. Схеми на обработка на данните за преките инвестиции и свързания с тях доход (Преки инвестиции)

Чрез тези схеми се събират и обработват данни за преките инвестиции и свързания с тях доход.

Изходните данни се използват при компилирането на:

- Платежния баланс;
- Международната инвестиционна позиция;
- Данните за преките инвестиции;
- Брутния външен дълг.

Източници на данни:

- Комисия за финансов надзор;
- Нотариуси и съдии по вписванията;
- Местни юридически лица от финансови и нефинансов сектор;
- Българска агенция за инвестиции;
- БНБ – Банков надзор;
- НСИ.

Информацията се събира чрез публикуваните на WEB страницата на БНБ форми СПБ-7, СПБ-7А, СПБ-7Б, СПБ-4, СПБ-4А, СПБ-6А, СПБ-6Б, СПБ-12, СПБ-12А, СПБ-Н, както и стандартизирани файлове от НСИ, Управление „Банков надзор" на БНБ,

[redacted]

Българската агенция за инвестиции, финансовите предприятия и Комисията за финансов надзор.

2.3.4.4.6. Схеми на обработка на данните за портфейлните инвестиции и свързания с тях доход и за CSDB (Ценни книжа)

Схемите за ценни книжа обработват данните за притежаваните и емитираните от резиденти ценни книжа.

Информацията за статистиката на ценните книжа се събира по няколко начина:

- Пряко отчитане – прилага се за финансовия и държавния сектор, българските емитенти на дългови ценни книжа и инвеститори от нефинансовия сектор, които придобиват ценни книжа чрез чуждестранен посредник или директно без участието на посредник;
- Непряко отчитане – прилага се за нефинансовия сектор и физически лица, както и за нерезидентни единици. При непрякото отчитане данните се събират от банките и небанковите инвестиционни посредници за техните клиенти по страна и институционален сектор;
- Информация от Централния депозитар – събират се данни за всички ценни книжа, емитирани на българския пазар и регистрирани в ЦД;
- Информация от депозитарите на държавни ценни книжа;
- Информация от Българска фондова борса;
- Информация от Комисия за финансов надзор;
- Информация от Централизираната база данни за ценните книжа на ЕСЦБ (CSDB).

Събира се и се обработва информация на принципа „ценна книга по ценна книга“:

- за общи параметри на емисиите (ISIN код, страна и институционален сектор на емитента, дата на емитиране, дата на падеж, тип на ценната книга и др.);
- за салда, транзакции, други изменения и доход по притежавани ценни книжа (месечни данни).

Изходните данни се използват при компилирането на:

- Платежния баланс;

- Брутния външен дълг;
- Международната инвестиционна позиция;
- Статистика на държаните ценни книжа (SHS);
- Координирано проучване на портфейлните инвестиции;
- Управление на качеството на данните за българските ценни книжа в CSDB;
- Парична и финансова статистика;
- Статистика на другите финансови институции;
- Финансови сметки (MUFA);
- Статистика на сектор "Държавно управление" (QFAGG);
- Справки за целите на надзора и финансовата стабилност и звената за изследвания и проучвания в БНБ.

Информацията се събира чрез публикуваните на WEB страницата на БНБ форми, DR, CR, СПБ-9, СПБ-9Б, СПБ-9В, СПБ-9Г, СПБ-9Д, СПБ-10, СПБ-10А, както и стандартизирани файлове от ЕСРОТ, Централен депозитар АД, Комисия за финансов надзор, БФБ, CSDB.

2.3.4.4.7. Схеми на обработка на данните за другите инвестиции и свързания с тях доход (Търговски кредити, Финансови кредити, Физически лица, Сметки)

Схемите обработват данните за текущи операции, салда и доход по предоставени или получени финансови кредити, движението по банкови сметки на местни лица в чужбина, за вземанията/задълженията, различни от финансови кредити на местни лица от/към чуждестранни лица, вземанията и задълженията на местни физически лица, депозити и други вземания/задължения на банките към чуждестранни лица, външни вземания/задължения на сектор "Държавно управление".

Изходните данни се използват при компилирането на:

- Платежния баланс;
- Международната инвестиционна позиция;
- Брутния външен дълг;
- MUFA;

[redacted]

- QFAGG.

Отчетни единици и източници на данни:

- Всички местни юридически лица или еднолични търговци декларирали сделки по финансови кредити (декларация-форма СПБ-1; отчетни форми СПБ-4; СПБ-4А);

- Всички местни юридически лица или еднолични търговци декларирали откриване на сметка в чужбина (декларация-форма СПБ-2; отчетна форма СПБ-5);

- Вземания на местни юридически лица или еднолични търговци от чуждестранни лица (различни от вземанията по предоставени финансови кредити), задълженията на местни юридически лица или еднолични търговци към чуждестранни лица (различни от задълженията по предоставени финансови кредити) (отчетни форми СПБ-6А; СПБ-6Б);

- Вземанията/задълженията на местни физически лица от/към чуждестранни лица (отчетна форма СПБ-8);

- Информация от банките за финансовите кредити, получени от или предоставени на чуждестранни лица (отчетна форма Б-7);

- Регистър на държавния и държавно гарантирания дълг на Държавно управление на Министерство на Финансите.

Използват се данни и от система ИСПС, от Главно счетоводство на БНБ, от Уникредит Булбанк и от БМР Базел.

2.3.4.4.8. Схеми на обработка на данните за други финансови институции

Схемите обработват данните за салдата по отделни балансови пера от всички инвестиционни дружества и договорни фондове (ИФ), от пенсионноосигурителните дружества (ПОД), пенсионните фондове (ПФ). Обобщените данни се публикуват на WEB страницата на БНБ и се използват при компилирането на другите видове статистики (платежен баланс, МИП, външен дълг, MUFA). Освен това те се използват и за покриване на изискванията на международните институции за предоставяне на статистически данни.

Събират се данни за салда и прекласификации. Данните за трансакциите и преоценките се изчисляват от ИСИС.

Отчитането се извършва месечно и тримесечно, като се използват формите, разработени от дирекция „Статистика".

Чрез месечното отчитане се набира информация за инвестиции в ценни книжа – салда, трансакции и доход, както и за емитирани от ДФ акции и дялове. Чрез тримесечното отчитане се набира информация за размера на активите и пасивите, както и промените, които са настъпили в тях, през отчетното тримесечие.

Отчетни единици:

- Всички Инвестиционни дружества и Договорни фондове, организирани като колективни инвестиционни схеми, се отчитат от момента на получаване на лиценз от КФН, с изключение на фондовете на паричния пазар. Инвестиционните дружества и договорните фондове изпращат форма IF_BALANCE_INPUT_BPM6;
- Всички пенсионноосигурителни дружества, получили лиценз от КФН (форма POD_BPM6);
- Всички фондове за допълнително пенсионно осигуряване (форми PF1_BPM6 и PF2_BPM6):
  - Фондове за задължително допълнително пенсионно осигуряване: Универсални пенсионни фондове (УПФ); Професионални пенсионни фондове (ППФ);
  - Фондове за допълнително доброволно осигуряване Доброволни пенсионни фондове (ДПФ) Доброволни пенсионни фондове по професионални схеми (ДПФПС).

2.3.4.4.9. Схеми на обработка за компилиране на платежния баланс, международната инвестиционна позиция, брутния външен дълг и данните за сметка „Останал свят" на MUFA

Основното предназначение на тези схеми е да обобщят информацията, получавана от останалите схеми с цел компилиране на платежния баланс на България в неговото стандартно представяне, както и международната инвестиционна позиция, брутния външен дълг и сметка "Останал свят" на националните финансови сметки. (Виж WEB страница на БНБ – Статистика)

Източници:

Тази схема използва данни за операциите и салдата между местни и чуждестранни лица в съответна структура от другите схеми на ИСИС и ги обработва

[redacted]

съгласно съответни правила за изготвянето на платежния баланс, международната инвестиционна позиция, външния дълг и сметка "Останал свят" на националните финансови сметки..

Функции:

- Компилиране на платежния баланс, външния дълг и международната инвестиционна позиция за WEB страницата на БНБ;
- Компилиране на платежния баланс, външния дълг и международната инвестиционна позиция, както и справки към тях за изпращане на международните институции;
- Компилиране на платежния баланс, външния дълг и международната инвестиционна позиция за други потребители;
- Компилиране на данни за сметка „Останал свят" на MUFA;
- Компилиране на данни за сметка „Останал свят" на годишните финансови сметки за НСИ.

2.3.4.4.10. Трансфер на данни от външни системи

Разработена е схема на обработка за трансфер на данни от ИСПС в ИСИС, която осигурява:

- Данни за нуждите на платежния баланс, международната инвестиционна позиция, рамката за международните резерви и ликвидност в чуждестранна валута, външния дълг и индикаторите на външния сектор;
- Данни за нуждите на QFAGG, MUFA и макроикономическите индикатори.

2.3.4.4.11. RIAD

Модулът RIAD е реализиран с цел улесняване на докладването на данни за финансови и в последствие на нефинансови институции в Регистъра на институциите и филиалите (Register of Institutions and Affiliates Database (RIAD)) на ЕЦБ. Данни за всички български респонденти, които подлежат за докладване към ЕЦБ, се съдържат в Регистър МИС в ИСИС. Допълнително, данни се зареждат и чрез предварително дефинирани входни форми и от Регистър Български ценни книжа.

Чрез схемите на обработка в модула се трансформира съхраняваната информация в XML формат, специфициран от ЕЦБ, и се изпраща на системата RIAD, посредством приложението EXDI на ЕЦБ. Според изискванията за докладване от ЕЦБ, данните се изпращат с различна честота според сектора на местното лице: първоначално при създаването му (временна единица, друга); периодично при настъпване на промените; с определена регулярност (ежедневно, месечно, тримесечно и годишно).

2.3.4.4.12. Валутни курсове

Основното предназначение на схемата е да поддържа данните за валутните курсове, които се използват от всички останали обработки. Схемата осигурява ежедневни данни за всички необходими валутни курсове. В допълнение тя предоставя данни за курсове към края на периода и средни курсове за месец, тримесечие, година от и към лева, от и към еврото и от и към долара.

Източници:

- Курсове, котирани от БНБ – зареждат се курсовете, които са налични в ОБИС
- Курсове на други валути – курсовете се зареждат чрез входна форма от експерти на дирекция „Статистика“.

2.3.4.4.13. Изпращане на данни на ЕЦБ

Приложението за изпращане на данни на ЕЦБ служи за комуникация с EXDI. Чрез него се осъществява обмен на данни с ЕЦБ – изпращане на данни и получаване на потвърждения.

2.3.4.5. Единно хранилище на данни

Единното хранилище за данни събира информация от всички съществуващи и нововнедрявани системи, следи за съответствията на информацията и съхранява история на данните. По своята същност единното хранилище на данни представлява основния склад на динамични редове и метаданни към тях в рамките на системата. Основното предназначение на единното хранилище на данни е да съхранява данни от различните вътрешни и външни източници с цел подобряването на възможностите за анализ и достъп като по-този начин осигурява възможност за преглед на данните от страна на крайните потребители, които нямат възможност да достъпват специализираните бази данни на отделните функционални подсистеми. Достъпът до различните видове данни в

[redacted]

единното хранилище се определя на базата на присвоени роли на отделните потребители.

2.3.5. Реализация на системата

2.3.5.1. Обща архитектура

Функционалните подсистеми са реализирани чрез 2 приложения, използващи централизирана и интегрирана база данни.

Чрез „Приложение за конфигуриране на метаданни и управление на обработката на данни" са реализирани подсистемите „Поддържане и класификатори, номенклатури и метаданни", частта за контрол от „Получаване и контрол на входните данни", „Подсистеми за обработка и съхранение на данните по видове статистики", „Единно хранилище на данни", частта за изготвяне на публикации от подсистема „Изготвяне на публикации и разпространение на данни".

Чрез приложението „Web базиран интерфейс за подаване на данни" са реализирани изискванията за подсистема „Получаване и контрол на входните данни".

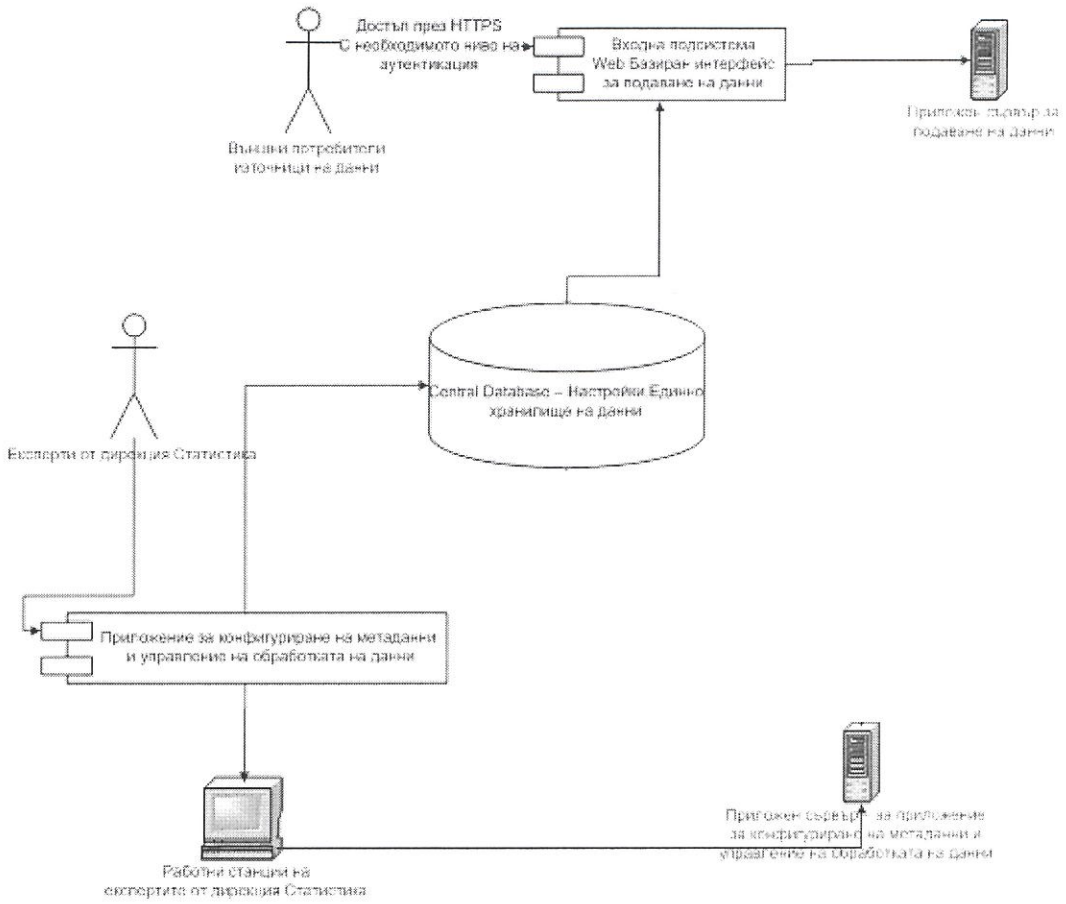

2.3.5.1.1. Системни интерфейси

Всички системни интерфейси са реализирани на базата на стандартни протоколи за съответния тип връзка. Това включва TCP/IP, HTTP, HTTPS, SSL, FTP, CIFS, SMTP, XML SOAP Web Services, Oracle Net (SQL*Net).

2.3.5.1.2. Потребителски интерфейси

Системата реализира следните интерфейси за потребителя:

- Приложение за експертите от Дирекция „Статистика“ в БНБ - разработено с помощта на Java(TM) Swing технология и Oracle ADF. Приложението реализира функционалността, необходима на експертите от Дирекция „Статистика“, за цялостно управление на процеса по събиране, обработка, анализ и разпространение на статистическа информация. Приложението представлява графичен потребителски интерфейс, съобразен със Java(TM) Look and Feel Design Guidelines.

- Публичен сайт за предаване на данни - разработен с Oracle JAVA EE. Порталът реализира функционалността, необходима за регистрация на местни икономически субекти и наблюдавани икономически събития на регистрационен режим и регулярно

докладване на статистическа информация. Сайтът е достъпен през Интернет, достъпът до него става с квалифициран електронен подпис (КЕП) и се използва от външни за БНБ юридически и физически лица.

2.3.5.1.3. Хардуерни интерфейси

Продукционна среда

С цел осигуряване на по-висока надеждност на системата и възможност за продължаване на работата в случай на срив на съществен хардуерен компонент е осигурено дублиране на всички системи. За външните потребители подаващи данни в системата е осигурен достъп от интернет.

Продукционната среда на системата е изпълнена върху следната хардуерна конфигурация:

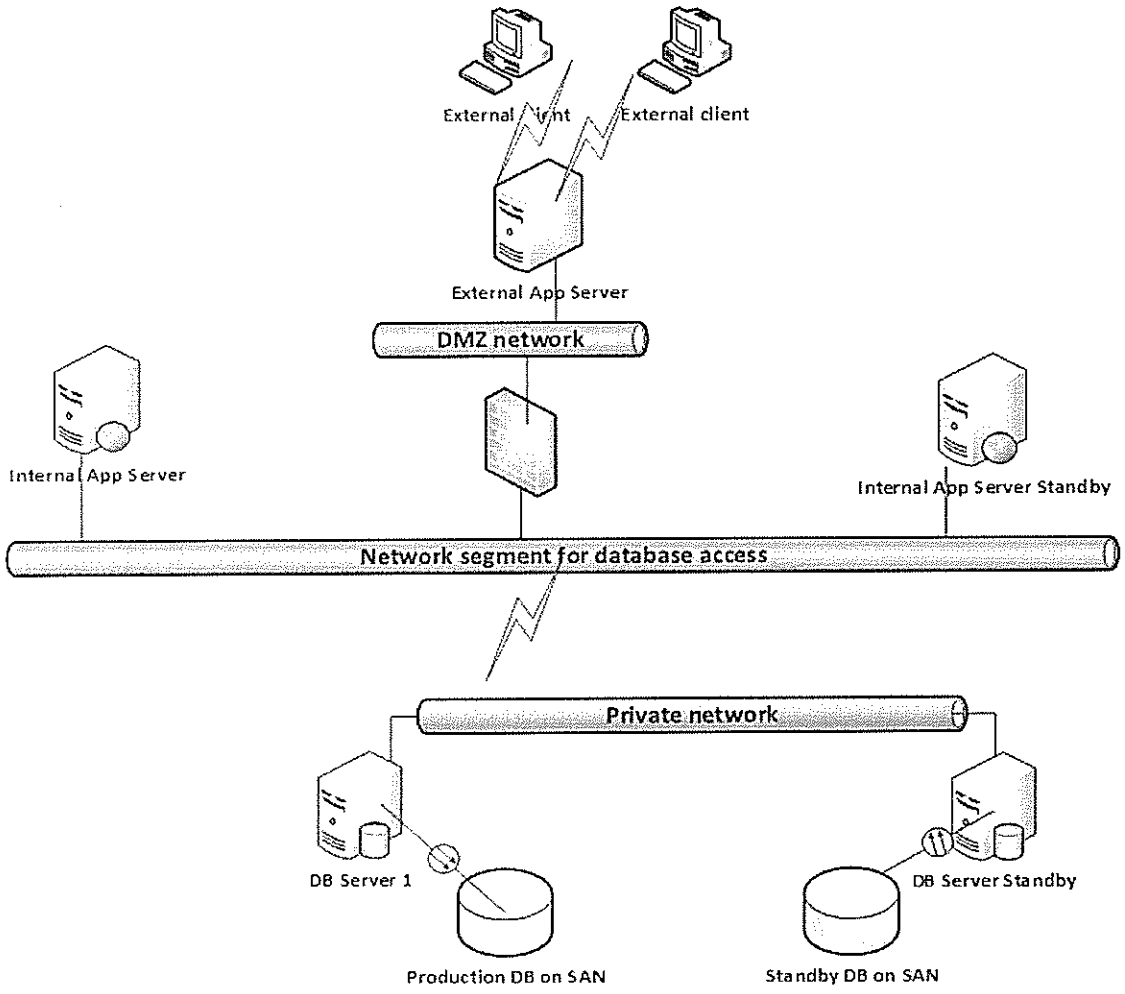

Характеристики на сървърите:

- "App Server" – основен приложен сървър за вътрешните потребители. Операционна система: Linux x86_64 (SuSE Linux Enterprise Server - SLES12 SP4)
- "App Server Standby" – резервен приложен сървър за вътрешните потребители. Операционна система: Linux x86_64 (SuSE Linux Enterprise Server - SLES12 SP4)
- "Ext App Server " – приложен сървър за потребителите на външните приложения. Операционна система: Linux x86_64 (SuSE Linux Enterprise Server - SLES12 SP3)
- "DB Server 1" – продукционен database сървър 1. Работещ под AIX 7.2 (Power8)
- "DB Server Standby" – резервен продукционен database сървър. Работещ под AIX 7.2 (Power8)

Сървърът "Ext App Server " е видим от интернет пространството чрез HTTPS протокол(и) и има достъп чрез SQL*Net протокол до продукционната база данни. Разположен е в DMZ.

Тестова конфигурация

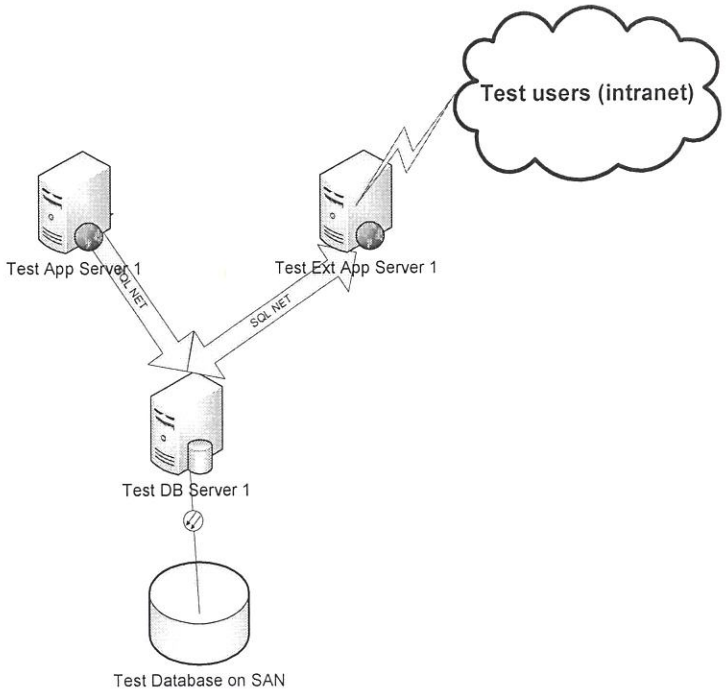

[redacted]

Базов софтуер за сървърите:

За приложните сървъри - JavaEnterprise базиран приложен сървър – Oracle WebLogic Server Enterprise Edition.

За сървърите за база данни - Oracle 12g Enterprise Edition with Partitioning Option. За архивиране на базата данни се използва достъп до система за архивиране – Tivoli Storage Manager.

2.3.5.1.4. Софтуерни интерфейси

- Интерфейс към Информационната система за парична статистика (ИСПС). ИСПС е свързана с ИСИС по начин, позволяващ двупосочен обмен на данни. Интерфейсът осигурява възможност да се прехвърлят актуални статистически данни между двете системи. Реализацията използва Oracle средства (database links и интерфейсни таблици).

- Интерфейс към системите на ЕЦБ чрез средата за връзка ESCB-net. Обменът на данни с ЕЦБ се извършва посредством системата за пренос на данни EXDI като самите данни се зареждат съответно в системите Statistical Data Exchange, Register of Institutions and Assets Database и Centralized Securities Database.

- Интерфейс за зареждане на данни в Интернет страницата на БНБ. Интерфейсът е изходен за системата и е предназначен да осигурява необходимата информация за сайта на БНБ. Обменът на данни използва GESMES и SDMX-ML структура.

- Интерфейс към Основната банкова система (ОБИС) за изтегляне на валутни курсове. Интерфейсът е входен за ИСИС и се използва за доставяне на информация за фиксираните от БНБ валутни курсове. Интерфейсът е реализиран с web service.

2.3.5.2. Видове потребители

Предвид функциите, които изпълнява системата и общата схема на обработка на данните, са дефинирани следните категории потребители:

Експерти от дирекция „Статистика“ - имат достъп до пълната функционалност на системата в зависимост от дефинираните права.

Потребители от БНБ извън дирекция „Статистика”– имат достъп за четене на информация и достъп до разпространяваната агрегирана статистическа информация.

Икономически субекти с квалифициран електронен подпис (КЕП) – имат достъп през публичния сайт за регистриране на наблюдавани икономически събития, модификация на данните за икономически субект, докладване на изискваните от тях отчети и преглеждане на журнала на обработките.

Икономически субекти без електронен сертификат – нямат достъп до системата. Информацията, предоставяна от тях, се въвежда от потребители от БНБ в системата след постъпване на информацията в БНБ по канали извън системата.

2.3.5.3. Управление на достъпа

2.3.5.3.1. Потребители на системата

Потребителите на системата се идентифицират с потребителско име и парола. Това име е уникално за системата и идентифицира така наречения application account.

Всеки потребител притежава роли, които дефинират правата му за достъп до реализираната функционалност.

В системата са възможни следните категории потребители:

- *Вътрешни потребители*

За всеки експерт, който оперира с данните и с мета данните в системата, трябва да се регистрира вътрешен акаунт.

- *Външни потребители*

Външни потребители за системата са само такива, които доставят данни през публичния сайт за докладване.

2.3.5.3.2. Привилегии

Привилегиите представляват формалната връзка на разработената в системата функционалност и правата за нейното използване.

Поддържат се следните видове привилегии:

- *Системни привилегии:*

Представляват привилегии, които не са свързани с обекти и данни в системата. Те са свързани само с разработена в системата функционалност и могат да се използват върху всички обекти и данни.

[redacted]

- *Обектни привилегии:*

Представляват привилегии, използването на които е ограничено до определени обекти или данни в системата. Даден потребител, който притежава такава привилегия може да я използва само върху дадено множество от обекти или данни.

Обектите, с които могат да се свързват привилегии са статистическите множества и схемите за обработка на данни.

Обектите от подсистемата за мета данни не представляват обекти, с които могат да се свързват привилегии.

Привилегиите, свързани с обектите, нямат ограничения във времето – проверката се прави в момента на използване на привилегията – и не могат да се дефинират като валидни за интервал от време.

2.3.5.3.3. Роли

Ролите представляват съвкупност от привилегии.

Всяка роля може да се раздава на един или повече потребителя.

Добавянето, изтриването и модифицирането на ролите става от потребителите на системата със съответните права, посредством предоставения интерфейс.

2.3.5.3.4. Проверка на правата за достъп

Проверката на правата за достъп се изпълнява и контролира от модула Security Manager.

2.3.5.3.5. Защита на данните

Данните в базата данни могат да бъдат променяни само от реализираната програмна логика, съобразено с правата за достъп. Не могат да бъдат променяни данни директно в таблиците.

2.3.5.3.6. Възможности за одит и контрол

В системата са осигурени журнали за записване на промените на конфигурацията и на действията на потребителите.

2.3.6. Документиране на системата и изисквания към документацията

2.3.6.1. Потребителска документация

- Ръководство за потребителите от БНБ
- Приложение 1 към ръководство за потребителя - Описание на реализирани специфични обработки
- Приложение 2 към ръководство за потребителя - Описание на конфигурираните обработки
- Ръководство за потребителя - Входна подсистема – модул предаване на данни
- Ръководство за външните потребители - модул подаване на данни през интернет
- Ръководство за потребителя - подсистема публикации и разпространение

2.3.6.2. Системна документация

- Спецификация на изискванията за ИСИС
- Описание на ИСИС
- Ръководство за инсталация на ИСИС
- Ръководство за програмиста - описание на програмите
- Описание на модела на данните
- Програмен код на системата

2.3.6.3. Експлоатационна документация

- Ръководство за системния администратор

При всички доработки и изменения на системата съответната документация се актуализира.

[redacted]

3. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАЯВКАТА

3.1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ И НЕОБХОДИМОСТ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРОМЕНИТЕ

Информационна система "Интегрирана статистическа информационна система (ИСИС)" в БНБ автоматизира и осигурява информационно дейностите, свързани със събиране, съхраняване, обработка и предоставяне на статистическа информация за целите на платежния баланс, международната инвестиционна позиция и статистиката на ценните книжа. Дейността е регламентирана от Наредба № 27 на БНБ от 13 март 2014 г. с последно изменение в сила от 01.01.2021 г.

Във връзка с промени в декларациите–форми и отчетните форми по Наредба №27 на БНБ, се налагат промени във входните форми и съответните схеми на обработка в ИСИС, както и следва да бъдат извършени допълнителни подобрения и доработки на функционалностите, касаещи както вътрешните, така и външните потребители на системата. Част от промените са свързани и с промени в изискванията за докладване на статистически данни към ЕЦБ и Евростат, както и в модула за достъп до Портала на ИСИС от външните потребители и в администрирането му с цел по-добра защита на получаваните от отчетните единици данни. Настоящият документ съдържа описание на новите изисквания и функционалности, които следва да бъдат разработени в ИСИС.

3.2. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ВКЛЮЧЕНИ В ЗАЯВКАТА

3.2.1. Оптимизация на модула за получаване и контрол на входните данни (Входна подсистема):

3.2.1.1. Свиване на полетата за деловодна информация при подаване на входна форма на гише

В екрана за разглеждане на входна форма, панелите за информацията за МИС и контакта му и деловодната информация ще могат да се скриват и показват с бутони (бутон за скриване и показване на информацията за МИС, контакт и деловодната такава ще е само добавен в екрана за разглеждане на входна форма). При попълване няма да има скриване на информация. По подразбиране могат да бъдат скрити или показани както предпочитат експертите, които въвеждат или разглеждат формите. По този начин

на екрана (вертикално) ще има повече място за извеждане на таблиците с информация. Промяната засяга само вътрешното приложение и ще се приложи за всички входни форми.

3.2.1.2. Създаване на нова входна форма СПБ-5 (SPB_5_BPM6_2021)

Поради създаване на нов форма СПБ-5 в сила от 01.01.2021 г. се налага създаване на нова входна форма SPB_5_BPM6_2021. Формалните проверки при нея са следните:

1. Към съответния булстат има регистрация - извършване на проверка „Изписаният номер на сметка го има в регистъра и е за МИС, за който се отнася входната форма“. Т.е. ако за конкретен булстат няма регистрирани активни сметки, няма да може да подаде форма.
2. Допустимите цифрови стойности са цели числа.
3. Проверка за валидна регистрация – за всяка таблица от формата всяка попълнена в нея сметка се проверява дали е активна за месеца, за който се отнася таблицата. При попълване на информация в таблица за месец, в който сметката не е активна да излиза следното съобщение: Въведените данни са за период, в който сметката не е активна. Например сметката е валидна от 02.02.2020 г., а отчетната единица иска да подаде движения от 02.01.2020 г. Тъй като във формата ще има три идентични таблици с информация за всеки месец от тримесечието, в случая с този пример би следвало да бъдат попълнени само таблиците за втория и третия месец от тримесечието и да не могат да попълват данни за неактивен период (в случая януари 2020). Същото съобщение да се отнася и за закрити сметки. Например, когато сметката е закрита в първия месец от тримесечието, за втория и третия месец да не е възможно попълването на данни за сметката (при проверката трябва да се гледа не само валидността на регистрацията, но и статуса на сметката- когато е С, не трябва да изисква подаването на данни.).
4. Проверка за липса на празно поле - задължително трябва да има стойност, дори 0 (нула). В такъв случай с описания в т.6 пример – не трябва да са попълнили таблицата за първия месец от тримесечието.
5. Допустими отрицателни стойности във всички полета.
6. Проверка за дублиране на регистрация в една отчетна форма, т.е. не е разрешено изписването на номера на сметката на два или повече реда във всяка една от таблиците за съответния месец от тримесечието.
7. Проверка за изписване на сметката във всяка една от таблиците за месеците, за които е активна – извършване на следната проверка: „Проверка за наличие

[redacted]

на данни по сметка за всеки месец от тримесечието, при който сметката е активна (преди да бъде създадена и след като е закрита не трябва да е възможно попълването на данни).

8. Проверка за неравнение между крайното салдо от предходен месец от отчетната форма и началното салдо от следващ месец от същата отчетна форма – за таблица 2 и таблица 3 от формата, при положение, че сметката е активна през тези месеци. В случай на неравнение още при подаване да излиза съобщение „Неравнение между началното салдо и крайното салдо от предходния месец".

9. Проверка, която не допуска подаването на форма с три празни таблици.

Създадената нова входна форма следва да бъде включена за автоматично планиране на събирането на отчетни форми, както и да бъде реализирана възможността за конфигуриране на изпращането на регулярни събития за нея. При планирането на формата се запазва досегашното правило, че следва да бъдат планирани всички регистрации, чиито статус на активност към края на отчетното тримесечие е ACTIVE = A. При положение, че сметка е закрита през м. ноември, то няма да бъде планирана за събиране форма СПБ-5 за четвърто тримесечие.

3.2.1.3. Промени във входна форма СПБ-7

В съществуващата входна форма СПБ-7 (SPB7_BPM6) се добавя нов ред в Таблица 3 относно данък върху дивидента, удържан при източника и това води до следните промени във формата:

1. Таблица 3 Дивиденти и промяна на основния капитал за сметка на МИС се преименува на Дивиденти, данък и промяна на основния капитал за сметка на МИС;

2. В номенклатура CL_DIVIDENT_SPB7_12 се добавя нов код 04 - Данък върху дивидента, удържан при източника (Taxes on income). Този нов код да е допустим и видим за потребителите и за него да има възможност да се попълват дробни положителни числа, нула, непопълнена стойност (във валутата на отчета, в хиляди валутни единици) за всеки един от месеците от тримесечието;

3. Допустимите стойности за съществуващите стойности да бъдат както следва:

- код 01 – цели числа, нула, непопълнена стойност
- код 02 и 03 - цели положителни числа, нула, непопълнена стойност

В резултат на това Обработка Преки инвестиции в чужбина се модифицира, така че:

1. Попълнените стойности по новия код за Данък върху дивидента, удържан при източника да се включат на входа на обработката;

2. Да се превалутират в BGN по среден (AVG) курс на месеца от тримесечието в който/които са посочени;

3. Да се извеждат на изхода на обработката в квадрат BOP_IIP_NSI OUT в колона TAXES_PAID с OPD_DATE месеца, през който са посочени във входната форма.

3.2.1.4. Промяна във форма Активи и пасиви на ИФ (IF_BALANCE_INPUT_BPM6)

Промените са следните:

1. Във връзка с излизането на Великобритания от ЕС код GB трябва да бъде преместен от *ЕС, извън Еврозоната* в *Други страни и международни институции*;

2. Необходимо е да бъдат коригирани кодовете на държави Чехия и Дания - Чехия да е с код CZ (във формата е посочен код CS, който се е използвал за Чехословакия, след разделянето Чехия е CZ, а Словакия SK). Дания трябва да е DK, а не DM;

3. Необходимо е добавянето на допълнителни колони с детайлен сектор на насрещната страна:

- Сектор S12O Други финансови предприятия (S.125+S.126+S127) да бъде разделен на:

Финансови посредници (S.125);

ФПАСФД (S.126);

Каптивни финансови институции и заемодатели (S.127);

- Сектор S1M -Домакинства и НТООД (S.14+S.15) да бъде разделен на:

Домакинства (S.14);

НТООД (S.15).

Досегашната форма Активи и пасиви на ИФ (IF_BALANCE_INPUT_BPM6) следва да бъде преработена съгласно описаните по-горе промени, като за стари периоди за корекции и за нови периоди ще бъде използвана само тя.

3.2.1.5. Промени при формалния контрол на форма СПБ-8

При подаване на форма СПБ-8 не трябва да е възможно подаването ѝ от юридическо лице. Считаме, субект в МИС за юридическо лице ако:

[redacted]

Лицето е регистрирано в Регистър МИС със SUBJECT_TYPE = L от номенклатура CL_SUBJECT_TYPE

Или

Броят на символите на LEGAL_NUMBER в Регистър МИС е по-малък от 10.

Да се извежда следното съобщение на отчетните единици, ако форма СПБ-8 се попълва за местни юридически лица: „Форма СПБ-8 се подава за местни физически лица."

3.2.1.6. Създаване на входна форма с коментари при експертния контрол на форма СПБ-11

Формата следва да има 2 колони – ЕИК/Булстат на местното лице и коментар на експерт, като се зарежда с файл и Event дата. Информацията от формата служи при експертния контрол на форма СПБ-11 за по-лесно определяне дали даден отчет да бъде одобрен или отхвърлен. Колоната с коментар трябва да има възможност за въвеждане на текст с максимална дължина.

3.2.1.7. Промени в експертния контрол на форма СПБ-8

Форми СПБ-8, които вече са одобрени на предишен експертен контрол да влизат отново на последващ експертен контрол само когато има подадена нова, непреминала експертен контрол форма за същия период (от едно и също МЛ).

3.2.1.8. Промени в експертния контрол на форма СПБ-5

Във връзка с въведената нова входна форма СПБ-5 в сила от 01.01.2021 г. е направена нова схема за експертен контрол.

1. В квадратче CURRENT PERIOD влизат данните от трите таблици за текущия период. Това са форми, които не са минали експертен контрол и форми, които са били одобрени на експертен контрол. Вторите се използват само за проверката за дублирани форми;

2. Квадратче DOUBLE CHECK реализира проверка *1. Дублирана регистрация за същия отчетен период* – DBL_REG_FORM>1. Флаг Y в колоната IS_DOUBLE показва, че регистрацията се дублира.

3. В квадратче PREVIOUS PERIOD се обединяват данните от трите таблици за предходни период (само от одобрените на експертен контрол входни форми).

4. Квадратче PREV SALDO реализира проверка *2. Проверка за равнение на салда с предходен отчетен период.* В проверката се сравняват само входни форми за текущия период, които не са преминали експертен контрол с форми за предходен период, които са одобрени като се търси равнение между крайно салдо в трета таблица от формата за предходен период и началното салдо в първа таблица от формата за текущ период. В квадратчето са изведени и двете суми, както и резултата от проверката в колонка STATUS – OK при равнение и NOK – при неравнение;

5. Квадратче PREV OTCHET реализира проверка *3. Проверка за липса на отчет за регистрация за предходен отчетен период* - ако липсва такъв, излиза NOK. Ако има отчет на регистрация за предходен отчетен период, пише OK.

6. За сметки възникнали в тримесечието, резултатът от проверките PREV_SALDO_CHECK и PREV_PERIOD_CHECK са OK. В квадратче CURRENT PERIOD може да се види датата на регистрацията (ACC_DATE), а флаг NEW_ACCOUNT показва дали сметката е възникнала в тримесечието.

7. Форми, които вече са одобрени на предишен експертен контрол да влизат отново на последващ експертен контрол само когато има подадена нова, непреминала експертен контрол форма за същия период за една и съща сметка.

В схемата за експертен контрол е създадена и отделна схема (PLAN), от която да може да се изтегли актуална информация за всички сметки от Регистъра, а именно:

1. Отчетна дата;
2. ЕИК/Булстат;
3. Име на местното юридическо лице, открило сметка в чужбина;
4. Сектор на местното лице, открило сметка в чужбина
5. Крайна контролираща единица на местното лице, открило сметка в чужбина
6. Номер на регистрация на БНБ- номер на сметката;
7. Валута на сметката;
8. Име на чуждестранното лице, при което е открита сметката;
9. Държава, където е открита сметката;
10. Сектор на чуждестранното лице, при което е открита сметката;
11. Тип на чуждестранното лице;
12. Салдо при откриване на сметката в чужбина в оригинална валута
13. Салдо при откриване на сметката в чужбина в национална валута
14. Салдо по сметката към края на периода в оригинална валута;

[redacted]

15. Салдо по сметката към края на периода в национална валута.

3.2.1.9. Промени в експертния контрол на форма СПБ-7

Във връзка с промяна във отчетна форма СПБ-7 и събирането на данни за дивидентите в таблица 3 е необходима промяна в схемата за експертен контрол, като следва да бъдат добавени следните проверки:

1. Проверка за плащането на дивидент през текущия месец да не надхвърля натрупаните към момента дивиденти, вкл. начислените през отчетния месец дивиденти. Ако за поне един от месеците проверката не е вярна, резултатът е NOK. Изчисленията се правят във валутата на подадената форма. Ако е необходимо валутата на натрупания дивидент се превръща във валутата на формата по курс към края на отчетния период (EOP) към датата на натрупване. В Квадратче [EXPERT CONTROL EDIT] се добавя колона PAID_vs_ACCR_DIV за резултата от проверката с натрупаните, начислени, но не изплатени до момента дивиденти от квадратче ACCR DIVIDENT CHECK;

2. Проверка съгласно формулата:

Сборът на начисления дивидент в таблица Дивиденти, данък и промяна на основния капитал за сметка на МИС

Разделен на

Дял в капитала към края на тримесечието (%) от таблица Участие в капитала на ЧЛ – размер

Умножен по -1

=

Стойността, посочена в колона Увеличение(+)/Намаление(-) на ред Натрупана печалба/загуба от минали години на таблица Капитал на предприятието в чужбина (хил.)

При неизпълнение на условието, резултатът да е NOK.

Сравнението да става с предварително зададената и заложена в обработката допустима относителна разлика от 5% по аналогия на квадратче [TAB2 PREV CHECK], поради разлики в резултат на закръглението до цяло число.

В квадратче [EXPERT CONTROL EDIT] се добавя колона DIV_RIE за резултата от проверката в квадратче DIVIDENDS CAPITAL CHECK.

3. Проверка capital_code = '09' (Текущо оперативно представяне) от таблица 2 Капитал на предприятието в чужбина (хил.) да НЕ участва в проверката дали началното

салдо е равно на крайното от одобрената форма за предходното тримесечие (ERRORS_CNT TAB2 в квадратче [TAB2 PREV CHECK];

Да бъде въведена допълнителна колона в квадратче [EXPERT CONTROL EDIT] за проверка „въведена от експерт“ - ако една форма е въведена от експерт – резултатът в колоната е ОК, ако е въведена през Портала – NOK. Целта е да не се преглеждат отново, въведените от експертите форми, тъй като се предполага, че трябва само уточнени форми за одобряване да бъдат въвеждани в програмата. Статусът от проверката да бъде последна колона.

3.2.1.10. Файлове, свалени за подписване да не могат да се променят

Един от основните проблеми, с които се сблъскват потребителите на портала на ИСИС е, че при изтеглянето на PDF файл за подпис, съдържащ декларации, отчетни форми и заявления, без умисъл от тяхна страна модифицират файла, след което го подписват, а за системата това е недопустимо и при опит за подаване се извежда съобщение за грешка. Както беше предложено на срещата генерирания от системата PDF файл за подписване, да бъде заключен за модификация при изтеглянето му.

3.2.2. Оптимизация на модул Регистри

3.2.2.1. Изменения в Регистъра на Местните икономически субекти

1. Първоначално одобрение на нова регистрация (нов МИС) от експерт на БНБ

Когато регистрацията на ново местно лице се извършва от експерт на БНБ посредством формата за регистрация на нов местен субект (Основно меню -> Регистри -> Създаване на нова регистрация -> Нов местен икономически субект) чрез избор на бутон **Запази**, освен съществуващите действия по запазване на новата регистрацията, да се извършва и Първоначално одобрение на регистрацията, без допълнителни потвърждения.

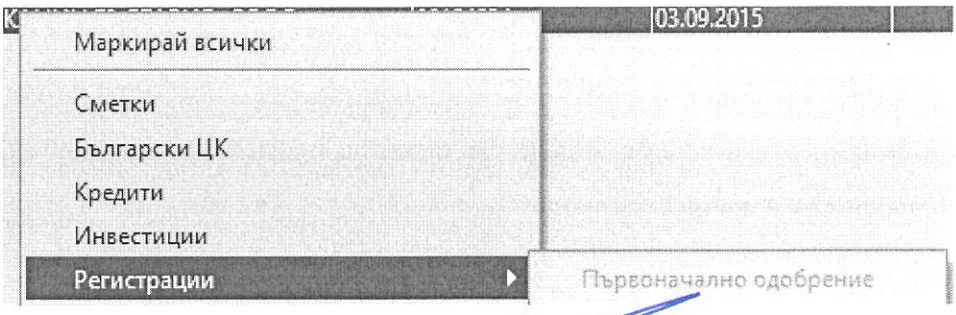

[redacted]

Изборът на бутона **Запази** да инициира действащите към момента проверки за консистентност, като при липса на попълнен/избран задължителен атрибут, се визуализира съобщение за грешка и полето/атрибутът, което не е попълнено/който не е избран да светва в червено.

След потвърждение от експерта на БНБ на регистрацията с избор на бутон **Да** в съобщението *Сигурни ли сте, че искате да създадете нов икономически субект?* , да се визуализира съобщение, само в случай на грешка . Да отпадне следното съобщение:

2. Попълване по подразбиране на определени полета при създаване на нова регистрация (нов МИС) от експерт на БНБ

Когато регистрацията на ново местно лице се извършва от експерт на БНБ посредством формата за регистрация на нов местен субект (Основно меню -> Регистри -> Създаване на нова регистрация -> Нов местен икономически субект) да се попълват по подразбиране следните атрибути:

- В полето IS ACTIVE (Активност) по подразбиране системата да попълва стойност 1-Развиваща дейност. Експерт от БНБ да може да променя тази стойност чрез избор от съществуващия списък на стойности;
- При избор на тип регистрация Физическо лице в полето INST SECTOR ESA 2010 (Институционален сектор ESA 2010) по подразбиране системата да попълва стойност S14 – Домакинства. Експерт от БНБ да може да променя тази стойност чрез избор от съществуващия списък на стойности;

- При избор на тип регистрация Физическо лице в полето ID TYPE (Тип идентификатор) по подразбиране системата да попълва стойност PNO-ЕГН. Експерт от БНБ да може да променя тази стойност чрез избор от съществуващия списък на стойности;
- При избор на тип регистрация Юридическо лице в полето ID TYPE (Тип идентификатор) по подразбиране системата да попълва стойност NTR-Булстат. Експерт от БНБ да може да променя тази стойност чрез избор от съществуващия списък на стойности.

3.2.2.2. Изменения в Регистър Сметки в чужбина

Поради промени в декларация – форма СПБ-2 в сила от 01.01.2021 г. се налагат следните промени в Регистър Сметки в чужбина

1. Добавяне на ново меню CASH POOL, което не е задължително;

a. Ново подменю FR_CASH_POOL_NAME;

b. Ново подменю ACC_COUNTRY_CASH_POOL;

В тази връзка добавяне на нова номенклатура CL_CASH_POOL със следните стойности:

- Сметка по договор за управление на средства (cash pool)
- Единна сметка по договор за управление на средства (single account cash pool)
- Физическа сметка по договор за управление на средства (physical cash pool)
- Виртуална сметка по договор за управление на средства (notional cash pool)

Полета *Лидер на сметката по договор за управление на средства* (текстово поле) и *Държава на лидера на сметката по договор за управление на средства* (избор от номенклатура CL_CURRENCY версия 1) да бъдат допустими за попълване, само ако е избрано полето CASH POOL.

2. В номенклатура(CL_SECTOR_ESA2010) за атрибут "Чуждестранно лице: сектор" (FP_SECTOR_ESA2010) се добавят нови допустими стойности, а именно:

- Депозитни институции (Банки) (S122);
- Фондове на паричния пазар (S123);
- Дружества за електронни пари;

[redacted]

3. Добавяне на нова стойност в номенклатура FP_SECTOR_ESA_2010 - S122ZEM - Дружества за електронни пари (Electronic money institutions principally engaged in financial intermediation). Актуализиране на регистъра, след въвеждане на новата стойност, като тя следва да бъде валидна от датата на валидност на регистрацията (която съвпада със стойността на атрибут ACC_DATE „Дата на откриване на сметката“);

4. Премахване на поле „Салдо при деклариране“ (остава видимо само за експерти);

5. Премахване на атрибут FP_SECTOR(Чуждестранно лице: сектор (стар)) за стари (съществуващи) и нови сметки;

6. За всички активни сметки със срочност над 1 година атрибут ACC_MAT със стойност *Дългосрочен оригинален матуритет (над 1 година или без срок) Long-term original maturity (over 1 year or no stated maturity)* да бъде зададена стойност на атрибут ACC_TYPE: TRANS – Прехвърляема;

7. За всички активни сметки със срочност под 1 година атрибут ACC_MAT със стойност *Краткосрочен оригинален матуритет (до 1 година) Short-term original maturity (up to 1 year)* да бъде зададена стойност на атрибут ACC_TYPE: NTRANS – Непрехвърляема;

Промяната по т.6 и т.7 да бъде валидна от Датата на валидност на регистрацията, която съвпада с атрибута ACC_DATE *Дата на откриване на сметката*. Промяната да бъде валидна за всички периоди на валидност на сметката, ако периода е бил коригиран/разделен със заявка за пререгистрация.

3.2.3. Оптимизация на модул за обработка и съхранение на данните по видове статистики (Схеми на обработка)

3.2.3.1. Промяна в схема за Валутна структура на стоки и услуги (IRE)

Валутната структура на стоки и услуги се изчислява годишно. Файлът, който трябва да се попълни, се получава от ЕЦБ през м. февруари. В него следва да се посочат следните данни:

Износ на стоки:

- Отн. дял на еврото (EUR) при износа на стоки G-credit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на еврото (EUR) при износа на стоки G-credit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);

- Отн. дял на щ.долари (USD) при износа на стоки G-credit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на щ.долари (USD) при износа на стоки G-credit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при износа на стоки G-credit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при износа на стоки G-credit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при износа на стоки G-credit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при износа на стоки G-credit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6).

Износ на услуги:

- Отн. дял на еврото (EUR) при износа на услуги S-credit за целия свят (W1);
- Отн. дял на еврото (EUR) при износа на услуги S-credit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на еврото (EUR) при износа на услуги S-credit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на щ.долари (USD) при износа на услуги S-credit за целия свят (W1);
- Отн. дял на щ.долари (USD) при износа на услуги S-credit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на щ.долари (USD) при износа на услуги S-credit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при износа на услуги S-credit за целия свят (W1);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при износа на услуги S-credit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при износа на услуги S-credit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при износа на услуги S-credit за целия свят (W1);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при износа на услуги S-credit за страни извън ЕС-28 (D5);

[redacted]

- Отн. дял на национална валута (BGN) при износа на услуги S-credit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);

Внос на стоки:

- Отн. дял на еврото (EUR) при вноса на стоки G-debit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на еврото (EUR) при вноса на стоки G-debit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на щ.долари (USD) при вноса на стоки G-debit за страни извън ЕС-28 (D5)
- Отн. дял на щ.долари (USD) при вноса на стоки G-debit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при вноса на стоки G-debit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при вноса на стоки G-debit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при вноса на стоки G-debit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при вноса на стоки G-debit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6).

Внос на услуги:

- Отн. дял на еврото (EUR) при вноса на услуги S-debit за целия свят (W1)
- Отн. дял на еврото (EUR) при вноса на услуги S-debit за страни извън ЕС-28 (D5)
- Отн. дял на еврото (EUR) при вноса на услуги S-debit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на щ.долари (USD) при вноса на услуги S-debit за целия свят (W1)
- Отн. дял на щ.долари (USD) при вноса на услуги S-debit за страни извън ЕС-28 (D5)
- Отн. дял на щ.долари (USD) при вноса на услуги S-debit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при вноса на услуги S-debit за целия свят (W1);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при вноса на услуги S-debit за страни извън ЕС-28 (D5);

- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при вноса на услуги S-debit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при вноса на услуги S-debit за целия свят (W);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при вноса на услуги S-debit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при вноса на услуги S-debit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6).

Схема на обработка *Компилиране на IRE съгласно BPM6*

Входни данни

- Стат.множество GOODS от схема на обработка Обобщаваща схема за Стоки за ПБ;
- Стат.множество SERVICES от схема на обработка Обобщаваща схема за Стоки за ПБ.

Обработка

Валутна структура на стоки:

Данните от стат. множество GOODS:

- За определяне на валутната структура за износа и вноса на стоки за/от страни извън ЕС-28 (D5) и за извън ЕС-27 (D6) се вземат данните от източник TRADE и държави извън ЕС, както и тези от източник SERVICES (GOODS SERVICES).

Валутна структура на услуги:

За да се определи валутната структура на износа и на вноса на услуги за/от целия свят (W1), последните се разделят на видове:

- За SERVICES - за други транспортни услуги и други услуги се използват данни стат. множество SERVICES от схема на обработка Обобщаваща схема за Стоки за ПБ, където ще се вземат данните за източник SERVICES;
- За TRANSPORT – има валутна разбивка за част от данните и тя ще се използва. За другите, за които няма валутна разбивка – няма да се прави нищо;
- За TRANZIT CHARGE – има валутна разбивка.

За валутната структура на услугите ще се използват само данни, за които има валутна структура в първичните данни без използване на стари структури от E-gate.

Крайният резултат трябва да показва валутна структура на всички услуги, а не по видове услуги.

Изходни данни

[redacted]

Изходните данни трябва да съдържат следните полета:

- Year
- Freq – Y
- REF_AREA – BG
- COUNTERPART_AREA – Екстрастат(D5), Екстрастат (D6) и Свят(W1)
- ACCOUNT_ENTRY – C, D
- INT_ACC_ITEM - Стойност от номенкатура 9 INT_ACC_ITEM_rev1- G и S
- CURRENCY_DENOM - EUR, USD, BGN и X41 (=All currencies except: EUR, USD, BGN)
- VALUE – %

Особености:

Сумата от процентите на EUR, USD, BGN и X41 за определена посока (ACCOUNT_ENTRY), код от платежния баланс (INT_ACC_ITEM) и географска разбивка (COUNTERPART_AREA) трябва да бъде 100.

3.2.3.2. Промяна в схема Подготовка на извадката относно справка за сумите от регистъра на НСИ за участващите в извадката за СПБ-11

След определяне на извадката е необходимо да се прецени новите и продължаващите фирми какъв процент от генералната съвкупност покриват и дали е нужно да се правят дооценки. Справката ще използва за вход готовата извадка (след като са направени корекциите относно смяна на категорията в квадратче EXCTRACT) и регистъра на НСИ, като ще бъде реализирана като допълнителна част от схемата за извадката и ще представлява оценка на получения резултат. Изчисленията следва да бъдат по категории NEW, PROCEED и TOTAL= NEW + PROCEED. Необходимите изчисления са следните:

1. Сумата на всички приходи по колона F_15710 от чуждестранни контрагенти за всички фирми в извадката и всички разходи по колона F_31010 от чуждестранни контрагенти за всички фирми в извадката, съответно и за код F_2820 и F_2920, което се отнася за фин.посредници, за всички които са с категория NEW и PROCEED по отделно;

2. Сумата на всички приходи от чуждестранни .контрагенти от Бизнес регистъра на НСИ (без значение дали са в извадката или не) и съответно всички разходи от чуждестранни контрагенти от Бизнес регистъра. В тези две суми не трябва да бъдат включвани тези фирми, чиито КИД 2008 започва с 55 (хотели), 49, 50, 51, 52 и 53.

Сумата на всички приходи ще служи за генерална съвкупност на всички приходи, а сумата на всички разходи за генерална съвкупност за всички разходи;

3. Приходите на всички фирми от извадката да бъдат разделени на генералната съвкупност и резултатът да е колко процента от генералната съвкупност участват в извадката;

4. Разходите на всички фирми от извадката да бъдат разделени на генералната съвкупност и резултатът да е колко процента от генералната съвкупност участват в извадката.

Примерен изглед на справката:

	SOURCE	F_15710	F_31010	F_2820	F_2920
NEW	SPB11	a			
PROCEED	SPB11	b			
TOTAL	SPB11	X1=a+b	X2	X3	X4
TOTAL	NSI	Y1	Y2	Y3	Y4
% TOTAL		X1/Y1*100	X2/Y2*100	X3/Y3*100	X4/Y4*100

Да бъде реализирана и справка, свързана с КИД 2008, която да съдържа следната информация:

1. За всеки четири разряден КИД 2008 от файла с данни от НСИ (за конкретна година, само активни фирми) да се съдържа информация за общ брой на фирмите по конкретния КИД, както и брой на фирмите от извадката за СПБ-11 по категории (NEW, PROCEED);

2. По КИД – обща сума на показател „INC" за всички ЕИК от масива на НСИ и по сумата на ЕИК за участващи в извадката;

3. По КИД – обща сума на показател „F_15710" за всички ЕИК от масива на НСИ и по сумата на ЕИК за участващи в извадката;

4. По КИД – обща сума на показател „F_31010" за всички ЕИК от масива на НСИ и по сумата на ЕИК за участващи в извадката;

5. По КИД – обща сума на показател „F2820" за всички ЕИК от масива на НСИ и по сумата на ЕИК за участващи в извадката;

6. По КИД – обща сума на показател „F2920" за всички ЕИК от масива на НСИ и по сумата на ЕИК за участващи в извадката.

Целта на справката е да се види представителност в извадката по КИД2008, въпреки че тя е направена с праг.

[redacted]

3.2.3.3. Промяна в експертния контрол на форма СПБ-11 - добавяне на КИД и вътрешен коментар на експерта в квадратчето за приемане

До значителни улеснения в работата на експертите и до едновременното правене на контрола върху формите от няколко експерта биха довели следните промени в схема Експертен контрол на форма СПБ-11:

1. Отхвърлените форми да не се виждат на таб „PREV CHECK“;

2. Да бъде създадена нова входна форма SPB11_RESPONDENT_COMMENTS, която да се зарежда с файл към определена Event дата. Информацията от нея да се извежда в текстово поле в квадратче EXPERT_CONTROL_EDIT. Това поле представлява коментарите и разясненията и/или потвържденията, които са получени от отчетните единици по отношение на подадените от тях данни;

3. Да се извежда информация за КИД 2008 на фирмата, като освен кода да се извежда информация и за наименованието на кода – тази информация е сравнима доста често с вида на услугите, които отчитат респондентите и би улеснила експертите във вземането на решение дали да бъде одобрена или отхвърлена конкретна форма;

4. Да бъде въведена допълнителна колона за проверка „въведена от експерт“ - ако една форма е въведена от експерт – резултатът в колоната е ОК, ако е въведена през Портала – NOK. Целта е да не се преглеждат отново, въведените от експертите форми, тъй като се предполага, че трябва само уточнени форми за одобряване да бъдат въвеждани в програмата.

5. Във връзка с прекратяване на входни данни от E-gate да бъдат изтрити всички квадрати в схемата, а именно:

- TRANSFERS
- EGATE FOR REGLIST
- EGATE
- SPB11 EMPTY EGATE
- EMPTY WITHOUT EGATEDATA
- EMPTY WITH EGATEDATA
- EMPTY WITH SPBDATA.

както и свързаните с тях колони в квадрат EXPERT CONTROL EDIT:

- EMPTY_SPB11_AND_EGATE
- EMPTYSPB11_WITH_EGATEDATA
- EMPTY_WITH_SPB11DATA

6. Да се добави колонка „Is empty” в квадрат EXPERT CONTROL EDIT и с флаг Y да е отбелязано, при положение, че формата е празна.

3.2.3.4. Промяна в схема ПрИ в страната - първична, месечни данни

Във връзка получаването на месечни данни за размера на чуждестранното участие в капитала на банките се налагат промени в схема ПрИ в страната - първична, месечни данни:

1. Клон Banks Capital да се отдели напълно от Participation, като бъде със същата структура – с два входа Banks Capital и FP_PARTICIPATION_BPM6_M, в които ще постъпват месечни данни. За целта да се създаде нова входна форма FP_PARTICIPATION_BPM6_M, аналогична на FP_PARTICIPATION_BPM6, но месечна, която да може да се зарежда като екранна форма, както и чрез файл. Тъй като данните в този клон са само месечни, няма разделяне на 3 и посочване на месеца на промяната в основния капитал, както в клон Participation. Добавя се квадратче [BANKS PARTICIPATION], което обработва месечните процентни участия за банките. Изхода от това квадратче се използва като вход за [BANKS PARTICIPATION PREPARE], в което е обработката за капитала. Обработката за капитала не е променяна. Дивидентите се отчитат месечно, така че и при тяхната обработка да се взимат месечните данни за процентите на чуждестранното участие от клона ИСПС за банките, а не тримесечните от Participation. На последния квадрат преди Munion да се добави възможност за изключване на данни от потока за капитала на банките.

2. Клон Participation остава само за тримесечните данни на финансовия сектор с досегашната си структура, от него единствено се маха разклонението, което води към клон Banks Capital. Задължително да се запази възможността за изключване на записи, понеже данните от този клон ще влизат само веднъж на тримесечие, често непълни и със закъснение.

3. Създаване на приоритет в Munion, така че данните за банките от ИСПС да са с приоритет спрямо потоците, които се генерират от Participation. Смисълът на това е, когато има тримесечни данни за финансовия сектор, да не трябва ръчно да бъдат изключвани от там банките, а това да го прави създаденият приоритет.

4. При тримесечните данни в Participation има специфична особеност при данните за първо тримесечие – изчисляването на потока на T-RIE не е като разлика спрямо предходния период, защото започва от 0, а сумата на T-RIE в края на годината се

[redacted]

пренася като елемент на капитала – по същия начин трябва да бъде и при месечните данни за януари.

5. След промените клон Participation да бъде преместен най-долу до клона с данните от форма СПБ-12, защото това са двата тримесечни източника.

3.2.3.5. Промяна в третиране на дивиденти по инструмент F89 в преки инвестиции в чужбина и пропускане за обработка на преки инвестиции, за които в Регистъра на инвестициите е посочен ISIN код

Във връзка с взето решение начислените и изплатени дивиденти да се отнасят към функционална категория Преки инвестиции, вместо както досега във функционална категория Други инвестиции и натрупване и „превлачване“ на салда за целите на Международната инвестиционна позиция (МИП) е необходимо да бъдат направени следните промени:

Обработка Преки инвестиции в чужбина

Стойностите изчислени в колона DIVIDENT_ACCR да се третират като увеличение на инструмент F89, транзакция:

DIRECTION	1
REF_AREA	Обогатено от Регистър на инвестициите (както останалите инструменти)
INS_SECTOR	Обогатено от Регистър МИС (както останалите инструменти)
FP_SECTOR	S1/ Обогатено от Регистър на инвестициите (както останалите инструменти)
FUNCTIONAL_CAT	D1
INSTRUMENT	F89
ORIG_MATURITY	S
ORIG_CURR	Обогатяване/mapping както за останалите инструменти
BOP_SUPP	N
T_SUM_BGN	Стойността на DIVIDENT_ACCR

Стойностите изчислени в колона DIVIDENT_PAID да се третират като намаление на инструмент F89, транзакция:

DIRECTION	1
REF_AREA	Обогатено от Регистър на инвестициите (както останалите инструменти)
INS_SECTOR	Обогатено от Регистър МИС (както останалите инструменти)
FP_SECTOR	S1/Обогатено от Регистър на инвестициите (както останалите инструменти)
FUNCTIONAL_CAT	D1
INSTRUMENT	F89

ORIG_MATURITY	S
ORIG_CURR	Обогатяване/mapping както за останалите инструменти
BOP_SUPP	N
T_SUM_BGN	(-1) * Стойността на DIVIDENT_PAID

1. Необходимо е LE_SUM_BGN да се увеличава с разликата между начислените през отчетния месец и изплатени през отчетния месец дивиденти (DIVIDENT_ACCR минус DIVIDENT_PAID) по инструмент F89 и платеният за сметка на местното лице данък върху доходите от дивидент. Съответно тази LE_SUM_BGN е LS_SUM_BGN за следващия месец. Останалите димeнсии (Direction, REF_Area …. са както в горната таблица).

2. Необходимо е да се натрупа някакво неотрицателно салдо за начислени, но неизплатени дивиденти (DIVIDENT_ACCR минус DIVIDENT_PAID) към някаква дата - 31.12.2018 по номер на инвестиция, което салдо да бъде входно за изпълнение на обработката за първо тримесечие на 2019 и да започне да се увеличава/намалява при последователно изпълнение на обработката за първо тримесечие на 2019, второ тримесечие на 2019 и т.н. В тази връзка в ново изпълнение да се направи допълнителна обработка, която ще се пусне еднократно, за да зареди натрупаните начални позиции за начислените, но все още неизплатени дивиденти. Натрупват се *независимо* начислените и изплатените дивиденти от 01.01.2014 г. Прави се разлика между тях. Не се отчита дали позицията е отрицателна за всеки месец. Само към 31.12.2018 се проверява и ако позицията е отрицателна, натрупаните, но не изплатени дивиденти стават нула.

3. След първоначалнот натруване към 31.12.2018 позициите се натрупват месец за месец и се отчита дали позицията в даден месец става отрицателна. Ако се получи така, тя се занулява. В квадратче [SPB7 ALL DIVIDENDS] следва да бъдат извлечени всички подадени начислени и платени дивиденти от подадените и одобрени входни форми на експертен контрол. Резултатите трябва да са с месечна детайлност, превалутирани според валутата, която е подадена във входната форма. В квадратче [SPB7 CUMULATIVE DIVIDENDS] трябва да са натрупаните начислени и платени дивиденти. Натрупването е независимо едно от друго. За всяка месечна отчетна дата, за всяка от инвестициите, независимо дали има или не начислени или платени дивиденти за периода да се изведат в отделни колонки натрупаните начислени и платени дивиденти. Последващото натрупване на дивидент след 01.01.2019 г. се извършва в оригинална валута. В случай, че е има промяна на валутата (т.е . натрупаният досега дивидент е в една валута, а фирмата подава СПБ-7 с дивидент в друга валута), то се извършва

[redacted]

превалутиране на натрупаният дивидент в новата валута по курс EOP(t-1) периода, за който се отнася СПБ-7 с променената валута.

В случаите когато натрупаният дивидент е по-голям от 0 разликата:

Натрупан дивидент в BGN към края на периода = Натрупан дивидент във валута X курс EOP

-

Натрупан дивидент в BGN към началото на периода = Натрупан дивидент във валута X курс EOP(t-1)

-

DIV_ACCR в BGN = DIV_ACCR във валута X курс AVG(t)

+

DIV_PAID в BGN = DIV_PAID във валута X курс AVG(t)

+

TAXES_PAID в BGN = TAXES_PAID във валута X курс AVG(t)

се отчита в колона K7A_EXC_RATE (валутно-курсови разлики) на реда за дивидента.

4. В случаите когато натрупаният дивидент е по-малък от нула и занулуваме натрупания дивидент, корекцията на занулуването се отчита в колона КА на реда за дивидента.

5. При превлачването на натрупания размер на дивиденти за следващи периоди, да се прави проверка дали инвестицията е валидна в този период (Date_To в регистъра на инвестициите > от Target/Spec Date) и дали местното юридическо лице е активно дружество в Регистър МИС. Ако не е изпълнено едно от тези условия, дивидентът спира да се превлачва и разликата до нула се посочва в колона КА на реда за дивидента (проверява се към 31.12.2018 дали МИС и регистрацията са активни и ако не са натрупаното да се занулява само към тази дата).

6. Натрупаните позиции за начислени дивиденти ще се включват в текущия отчетен период дори и в случаите, когато няма начислени или платени дивиденти; например няма СПБ-7; ще се отчита активността на МИС и регистрацията на инвестицията. В редовете, които преминават по този начин ще има само LS, LE и валутни преоценки с месечна детайлност.

7. Изчисляване на потока и позициите за отделения ред с дивиденти - залегнал е принципа за свързани потоци и позиции – позицията в началото на следващия

период е равна на позицията в предишния и позицията в края на периода е равна на позицията в началото плюс всички потоци за периода. При реализацията това ще има отделни колонки за транзакция, валутни преоценки, такси (данък) и други ако се налага. За да се съобрази този принцип, в отчетните периоди, когато трябва да се сложи позиция нула, защото няма достатъчно начислени, трябва да се изчисли компенсиращ поток.

8. В случаите, когато LE се установява на нула по логиката за недостатъчна сума за изплащане, разликата LE-LS-ACCR+PAID+TAX да отива в колона KA_SUM_BGN (други промени в обема), без изчисляване на валутни преоценки. Тази разлика е в резултат на грешка – не можем да твърдим, че са ценови преоценки, не можем да твърдим, че са валутно-курсови разлики и единствена колона за реконсилиране на салда и потоци остава КА.

9. Да не се допуска LE_SUM_BGN/LS_SUM_BGN да са отрицателни числа. Отрицателна стойност означава плащане на дивидент, без той да е начислен. (Необходимо е да бъде начислен тъй като се записва в текущата сметка като доход и намаление на реинвестираната печалба в периода на начисление). В случай на получаване на отрицателна стойност да се замества с нула.

10. Начислените дивиденти във финансовата сметка (увеличение на инструмент F89) и изплатените дивиденти във финансовата сметка (намаление на инструмент F89), поток и позиция, трябва да се извеждат във всички изходи на обработка Обобщаваща за преки инвестиции. С йерахия инструмет F89, функционална категория D се агрегира до инструмент FL (засега). Изискванията на ЕЦБ/Еростат за ПБ са дългови инструменти F3, F4, F81 да се докладват отделно, а дългови инструменти F2+F6+F89 да се докладват сумарно като инструмент FLF.

11. Промените по-горе се отнасят за изходи BOP_IIP_NSI_OUT и DI_OUT.

12. Тъй като инструмент F89 е дългов инструмент, то изчислените в тази обработка стойности за инструмент F89 трябва да бъдат доведени като вход за обработка Външен дълг – тоест да се реализира изход Външен дълг със структурата на входа на обработка Външен дълг. (Независимо, че са активи; имат отношение при бъдещото изчисление на нетен външен дълг).

13. Възможно е да се наложат промени и в обработки Обобщаваща за изходи за Преки инвестиции, Компилиране на ПБ версия 6, Компилиране на ПБ6 за МВФ. Като минимум вдигане с йерахия на F89 с функционална категория D (вкл. деца) до FL и корекция на макети.

[redacted]

14. От обработката на портфейлните инвестиции не са постъпвали ЦК, докладвани със СПБ-7. Поради това в обработка Преки инвестиции в чужбина трябва да бъдат пропуснати тези инвестиции да продължат напред (CASE_IND = 3). Всички формули за изчисляване на потоци (не само за транзакцията) да бъдат коригирани, така че да включват и CASE_IND=3. Преди са били сложени ограничения, тъй като е имало идея за тези инвестиции да се използва по някакъв начин Таблица №4 от форма СПБ-7. След промяната за всички инвестиции изчисленията се правят по един и същи начин; с изключение на KEXCH_BGN, което се изчислява само за CASE_IND=2 и остава без промяна.

15. С цел недопускане третиране на дялове в инвестиционни фондове в чужбина като преки инвестиции, каквото е настоящето становище на ЕЦБ, в обработка Преки инвестиции в чужбина не следва да се допускат инвестиции, за които за сектор на чуждестранното лице в Регистъра преките инвестиции е посочен S124 (и деца).

3.2.3.6. Промяна в третиране на дивиденти по инструмент F89 в преки инвестиции в страната

Поради спецификата на компилирането на преките инвестиции в страната, данни за начислените и изплатени дивиденти може да идват от схема *ПрИ в страната – първична, месечни данни*, както и от схема *ПрИ в страната – НСИ*, затова промените трябва да са налични като изход в остър квадрат BOP_IIP_NSI_OUT и в *двете схеми*. Също така, тъй като данните за дивиденти трябва да са налични както за ПрИ (обобщаваща схема) така и за ПБ, МИП и ВД (защото е дългов инструмент, пасив), промяната следва да бъде направена след квадрат [PREVLE KA] в схема *ПрИ в страната – първична, месечни данни* и съответното място в схема *ПрИ в страната – НСИ*.

Подобно на направеното в обработка „Преки инвестиции в чужбина“, нека в отделен квадрат се извличат с **месечна** детайлност всички подадени начислени и изплатени дивиденти, като третирането е еднакво, независимо от източника на данните. Данните се извличат с детайлност по държава на прекия инвеститор, сектор и BULSTAT и така влизат като вход на схема *Обобщаваща за изходи за преки инвестиции*. Данните за дивиденти ще бъдат на отделен ред с инструмент F89 и ще се премахнат от реда, в който са в момента с оригиналния инструмент на инвестицията.

Начислените и изплатени дивиденти трябва да се изчисляват с натрупване и да се изчислява като салдо разликата между тях както следва: **LE = *начислени***

дивиденти*0.95 **минус** ***изплатени дивиденти***. Това салдо не може да е отрицателно, отрицателните стойности да се заместват с нула. Първоначално натрупване на салда няма да се прави, а само текущо натрупване на салдото по F89 по време на обработките. При текущото натрупване за идентификатор се ползва BULSTAT и държава на прекия инвеститор. Редовете с дивиденти ще бъдат на отделни редове, за които формулата на потоците е следната: LE(t) = LE(t-1) +Da****0.95*** – Dp – Tx + Cx, където Da, Dp са съответно начислените и изплатените дивиденти, Tx е данъкът върху дивидента, Cx е корекция, която изравнява формулата в случаите, когато се налага занулуване на LE(t) тъй като не се допуска LE(t) да е отрицателно. При занулуване, корекцията да се отнася в колонка КА. Последващото прилагане на описаните по-долу формули да бъде с детайлност по BULSTAT и държава. За разлика от схема *ПрИ в чужбина*, тук всички стойности са в BGN и няма превалутиране и преоценки.

Всички останали колонки, които са за изходи за ПБ, МИП и ВД, както и за Обобщаващата за ПрИ, се запазват така, както са на входа – например функционална категория D1, валута BGN, секторът и държавата на чуждестранното лице, оригинален матуритет (за новия ред за F89, оригиналният матуритет е S).

От този нов квадрат, стойностите от колона **DIVIDENT_ACCR** да се третират като увеличение на инструмент F89, транзакция, в колона T_SUM_BGN. Също така, в колона TAXES_PAID трябва да се изчисли, пропорционално по държава на прекия инвеститор, 5% данък върху дивидента, платим при източника на дохода; данъкът трябва да е положително число (кредит в текущата сметка).

DIRECTION	2
FUNCTIONAL_CAT	D1
INSTRUMENT	F89
BULSTAT	
COUNTRY	
T_SUM_BGN	Стойността на DIVIDENT_ACCR
TAXES_PAID	(5/100)*DIVIDENT_ACCR – положително число; трябва да се изчисли пропорционално по държава на прекия инвеститор

Стойностите от колона **DIVIDENT_PAID** да се третират като намаление по F89, транзакция:

DIRECTION	2

[redacted]

FUNCTIONAL_CAT	D1
INSTRUMENT	F89
BULSTAT	
COUNTRY	
T_SUM_BGN	(-1) * стойността на DIVIDENT_PAID – отрицателно число; трябва да се изчисли пропорционално по държава на прекия инвеститор

Данъкът TAXES_PAID трябва да се изчислява с DIRECTION 1 (нашето правителство го получава) и сектор на МЛ – S13:

DIRECTION	1
COUNTRY	
SECTOR	S13 (с използване на МИС със сектор S13 – фиктивен или на Министерство на финансите)
TAXES_PAID	(5/100)*DIVIDENT_ACCR – положително число; трябва да се изчисли пропорционално по държава на прекия инвеститор

Стойностите за данъците (TAXES_PAID) са с функционална категория D1, валута – BGN, оригинален матуритет – S, сектор на чуждестранното лице – S1.

Стойностите за TAXES_PAID няма да се използват в обработката за ВД и Обобщаващата за преки инвестиции.

По-нататъшното придвижване на данните от инструмент F89, например като вход за обработка Външен дълг, както и евентуални промени в обработки Обобщаваща за изходи за Преки инвестиции, Компилиране на ПБ версия 6, Компилиране на ПБ6 за МВФ (вдигане с йерархия на F89 с функционална категория D (вкл. деца) до FL и корекция на макети) са аналогични на преките инвестиции в чужбина – става въпрос само за номенклатури и макети, които ние управляваме самостоятелно.

3.2.3.7. Промяна в схемата за обработка на данни от Инвестиционните фондове

Описание на необходимите промени

В схема Обработка DR, SPB-10A и CR да се направи нов изход по подобие на **BNB_PI_IF**, но в него да продължават данни за T_BGN, K7A_BGN, K7B_BGN,

KA_MV2_BGN. Месечните данни от новия изход [BNB_PI_IF_MT] да влизат в **SIMPLE: Monthly transactions** в схемата за ***Обработка за Инвестиционни фондове***, където да се обединяват с балансовите данни. Изчислените стойност да бъдат агрегирани по съответните инструменти, валути, сектор, държава и Булстат. Остатъчната категория КА (прекласификации) да обира разликите.

- T_BGN от схемата за ЦК да отива в T_HNDR

T_BGN = T_HNDR

- K7A_BGN и K7B_BGN от схемата за ЦК да отива в K7A_HNDR

K7A_BGN + K7B_BGN = K7A_HNDR

- KA_MV2_BGN от схемата за ЦК да отива в KA_HNDR + да обира останали разлики в последния месец от тримесечието

KA_MV2_BGN = KA_HNDR

Данните от схемата за ЦК да се взимат с приоритет при изчислението на T_HNDR, K7A_HNDR и KA_HNDR. В случай че липсват данни от схемата за ЦК, а от подадените балансови данни има разлика между позицията в края и началото на тримесечието, да се запази текущия принцип на изчисление и установената разлика да се дели на три.

В новия изход BNB_PI_IF_MT в схемата за ЦК да продължават всички изчислени стойности за K7B_BGN, K7A_BGN, KA_MV2_BGN и T_BGN_CLEAN.

Прекласификации, които да бъдат добавени към вече изчислените KA_HNDR.

При използване на месечните данни от схемата за ценни книжа се очаква да има и разлика между позициите в началото и края на тримесечието при докладваните балансови данни и потоците от DR. Разликата да бъде разпределяна по равно във всеки месец от тримесечието и да бъде добавяна към KA_HNDR.

Прекласификации, добавени към KA_HNDR =

Крайно салдо (балансово число) - Начално салдо (крайно от предходния) + Транзакции (от DR общо за трите месеца от тримесечието) + Преоценки ((от DR общо за трите месеца от тримесечието K7A_BGN + K7B_BGN) + прекласификации *(*от DR общо за трите месеца от тримесечието*)*.

Приложено е как би изглеждало разпределението.

ДФ АДВАНС ВЪЗМОЖНОСТИ В НОВА ЕВРОПА - използваме T, K7A (K7A+K7B) и KA от схемата за ценните книжа и *LS_HNDR и LE_HNDR в първия и последния месец от тримесечието от балансовата форма.*

[redacted]

ACCOUNT_ENTRY	INSTR_ASSET	LS_HNDR	T_HNDR	K7A_HNDR	KA_HNDR	LE_HNDR	KA_HNDR_2
A	F52	14,919.00	0.00	403.47	0.00	15,324.15	1.69
A	F52	15,324.15	0.00	427.12	0.00	15,752.96	1.69
A	F52	15,752.96	32.90	-1,292.54	0.00	14,495.00	1.69
Общо			32.90	-461.96	0.00		
Разлика за разпределение KA_HNDR_2 **KA_HNDR_2 = LE_HNDR- LS_HNDR+ T_HNDR(SUM)+ K7A_HNDR(SUM)+ KA_HNDR(SUM).**							**5.06**

За да се уеднаквят данните от ЦК към ИФ следва да бъдат приложени следните мапинги за всеки атрибут:

- Матуритет

ORIG_MATURITY	
Елемент (източник) ЦК	**Елемент (резултат) ИФ**
S	T
Y12	T
O2	T
_Z	T
LL	T

- Сектор на насрещната страна- всички сектори от схемата за ЦК да влизат със сектор S1.
- Държава - Държава BG от ЦК остава BG в ИФ. Всички останали държави - W1.
- Валута- всички валути от ЦК отиват в схемата за ИФ с код Z01.
- Инструмент

INSTRUMENT ЦК	INSTRUMENT ИФ
F3	F3AA

F511	F51
F512	F51
F519	F51
F521	F52
F522	F52
F7	Да не влиза в обработката на ИФ

В схемата на ИФ в MONTHLY_TRANS инструмент F3AA и F89H са отделени. В MONTHLY_CK се обединяват в F3. Тук се взима общата стойност подадена в балансовата форма за F3, F5.

4. Ценни книжа, различни от акции	**A**	**F3**
4.1. Ценни книжа, различни от акции	A	F3AA
4.2. Начислени лихви по ценни книжа, различни от акции	A	F89H
5. Акции и други форми на собственост	**A**	**F5**
5.1 Акции	A	F51
5.2 Акции в инвестиционни фондове	A	F52

В схемата да се направи така, че при наличие на данни от ЦК за изчисление на LS_HNDR и LE_HNDR в първия и последния месец от тримесечието, в които ще се използва балансовото число, инструмент F3AA да бъде агрегиран с F89H.

LS_HNDR	F3AA + F89H
LE_HNDR	F3AA + F89H

В случай че липсват данни от схемата за ЦК, а от подадените балансови данни има разлика между позицията в края и началото на тримесечието, да се запази текущия принцип на изчисление и установената разлика да се дели на три и F3AA и F89H да не се агрегират.

Ако от схемата за ЦК имаме данни за първите два месеца от тримесечието, но нямаме за третия, тогава взимаме T, KA и K7A от ЦК за месеците за които имаме, а за третия слагаме нули за T, KA и K7A. Ако нямаме данни от ЦК за нито един месец от тримесечието, балансовите данни продължават както и до сега - не се променяме нищо.

[redacted]

След това сумираме Т, КА и К7А за трите месеца от тримесечието (както и до сега), без да идва нищо излишно от балансовите данни. Разликата между позициите в началото и края на тримесечието при докладваните балансови данни и потоците от ЦК се разпределя по равно в месеците от тримесечието, за които има данни от ЦК- в случая първия и втория месец.

Когато има агрегиране на инструмент (F3AA + F89H) само в един месец от тримесечието, тъй като само за него са пристигнали данни от ЦК, се прилага същият принцип на изчисление.

Промяната в схемата на обработка на ИФ касаеща структурата на ЦК се отнася до това да се използва структурата на ЦК не само за позициите към края на периода LE_SUM_BGN, но и за потоците от ЦК. За целта е нужно да бъде изчисляван коефициент и за транзакции, преоценки и преквалификации. Изчислената структура да бъде приложена към съответните потоци за правилно разпределение по сектор, матуритет, валута и държава. Необходимо е да се създаде нова входна форма „IF_STRUCT_COEF ИФ - Структура за разбиване на балансовите данни коефициенти“ за зареждане на коефициенти от експерт, която да включва (и в двете входни таблици) коефициенти за Т, КА, К7А.

В квадратче [APPLY L30 STRUCT], се запазва настоящият принцип на изчисление и за потоците (Т, КА и К7А) и позицията в края на периода (LE) се прилага коефициент за позиция в края на периода (LE). При позицията в началото на периода (LS) се прилага коефициент за LE от края на предходния период. В квадратче [APPLY LIAB STUCT], колона T_RIE се умножава по коефициент за позиция в края на периода (LE).

Коефициентите да се изчисляват на база реалната, а не абсолютната им стойност за по-коректно разпределение по структура при потоците. В случай, че за някой месец липсва коефициент за транзакции (Т), преоценки (К7А) и прекласификации (КА) при актива може да се прилага този за позиция в края на периода (LE). Липсващите коефициенти могат да бъдат зареждани с входна форма „IF_STRUCT_COEF ИФ - Структура за разбиване на балансовите данни коефициенти“

За правилното разпределение на потоците и позициите в началото и края на отчетния период по сектор, матуритет, валута и държава при инструмент F51 и F52 е направена корекция на формулата за изчисление на коефициентите за Т, К7А, КА, LE и LS спрямо предходната схема. Коефициентите се изчисляват отделно за F51 и F52, а не общо F5. Промяната има отражение само при изчисление на данните за актива. При

пасива инструмента е винаги F52, F5. Корекцията е в SIMPLE:CK STRUCT, като във формулата за AMOUNT_TOT, INSTRUMENT_IN (F3,F5) е заменен с по-детайлния INSTRUMENT_OUT (F3, F51 и F52).

Формула от предходната схема:

```
sum(abs(AMOUNT)) over (partition by
  TARGET_DATE, TARGET_FREQ, SUBJECT_ID,
  ACCOUNT_ENTRY, INSTRUMENT_IN)
```

Формула от новата схема:

```
sum(abs(AMOUNT)) over (partition by
  TARGET_DATE, TARGET_FREQ, SUBJECT_ID,
  ACCOUNT_ENTRY, INSTRUMENT_OUT)
```

В JOIN:APPLY CK STRUCT има заложена формула за TY_HNDR, която обира разликите. След това в UNION ALL: PUBLICATION COLLECT, TY_HNDR се добавя към T_HNDR. В новата схема е направена корекция и TY_HNDR се добавя към KA_ HNDR, защото по-коректно би било да се разпредели като други промени в размера, а и така няма да се изменят реалните изчислени транзакции от схемата за ценни книжа.

Във връзка с разработването на изход от схемата за ИФ, от който да влизат данни в ПБ, МИП и дълга са необходими следните допълнителни промени:

1. Към изхода за ПБ/МИП/МУФА инструмент F522 да бъде заменен с F52B. Промяната може да стане като бъде променена формулата в SIMPLE: FIND_T_RIE за INSTR_ASSET_CODE и F522 да бъде заменен с F52B.

Трябва да бъде променена и формулата в SIMPLE:PREPARE DEBT за INCLUDE_IND - F522 да бъде заменен с F52B.

```
case when
  COUNT_AREA_CODE != 'BG' and
  INSTR_ASSET_CODE not in ('F522','F7') and
  LE_HNDR is not null OR INT_ACCR is not null
then 'Y'
else 'N'
end
```

Инструмент F52B трябва да продължава към изхода за ПБ/МИП/МУФА с функционална категория Р-портфейлна инвестиция. Направена е корекция във

[redacted]

формулата за FUNC_CAT_CODE в UNION ALL: MODIFY FOR BOP_IIP_MUFA и е добавен код F52B.

```
case INSTR_ASSET_CODE
 when 'F71' then 'F'
 when 'F522' then 'P'
 when 'F52B' then 'P'
 else 'O'
end
```

2. Да бъде коригирано разпределението на F89E Други активи/пасиви - Вземания/задължения по начислени лихви (FVC). В UNION ALL: Modify_for_bop_iip-mufa да бъде направен следния мапинг:

Код F89E= F2M. при актив DIRECTION = 1;

Код F89E= F4 При пасив. DIRECTION = 2.

3. За да имаме константност в данните от изходите за ПБ/МИП и MUFA OUT (BG/BG) същата промяна трябва да се направи и в JOIN: ISIS_SITE PUBL_PREPARE, като освен промяната в F89E трябва да се коригират и инструментите F29C, F2M,F81 и F89G.

	В момента в схемата		Промяна
ACCOUNT_ENTRY	INSTRUMENT_ORIG на входа	INSTRUMENT на изхода	INSTRUMENT на изхода нов
A	F21	F21	F21
	F29C	F2M	F29C
	F2M	F2M	F2M
	F3	F3	F3
	F4	F4	F4
	F51	F51	F51
	F52	F52	F52
	F71	F71	F71
	F81	F8	F81
	F89E	F8	F2M
	F89G	F8	F89
	NYN	NYN	NYN
L	F29C	F2M	F29C
	F4	F4	F4
	F52	F52	F52
	F71	F71	F71
	F81	F8	F81
	F89E	F8	F4
	F89G	F8	F89

За цените на публикацията инструментите са агрегирани, като към изхода SIMPLE:SITE PUBL OUT да бъде приложена следната агрегация:

	В момента в схемата		Промяна за целите на публикацията
ACCOUNT_ENTRY	INSTRUMENT_ORIG на входа	INSTRUMENT на изхода нов след промяната	INSTRUMENT на изхода
A	F21	F21	F21
	F29C	F29C	F2M
	F2M	F2M	F2M
	F3	F3	F3
	F4	F4	F4
	F51	F51	F51
	F52	F52	F52
	F71	F71	F71
	F81	F81	F8
	F89E	F2M	F2M
	F89G	F89	F8
	NYN	NYN	NYN
L	F29C	F29C	F2M
	F4	F4	F4
	F52	F52	F52
	F71	F71	F71
	F81	F81	F8
	F89E	F4	F4
	F89G	F89	F8

[redacted]

4. Към изхода за ПБ/МИП при AREA код I8 да бъде заменен с U29. Същата промяна трябва да бъде отразена и в UNION ALL:PUBLICATION COLLECT. В изхода MUFA BG/BG не е необходима промяна , защото там насрещната страна е BG.

I8 Euro area 19 (fixed composition) as of 1 January 2015

U29 Euro area (changing composition) not allocated

5. Към изхода за ПБ/МИП при AREA да бъде ограничен код D5.

В балансовата форма за инструмент F21 има допустими стойности само за _X - Некласифицирани. Има заложена формула, в която държавите се разпределят според валутата. За валута различна от EUR и BGN, COUNTRY= U8. След това се прилага схема на съответствие и 2069 и U8=D5. Ако ограничим D5 няма да влизат данни за инструмент F21. Трябва да бъде заменен с друг. След съгласуване кодът е променен на D09.

6. Остава и ограничението към разработения изход за ПБ, МИП да продължават само инструменти различни от ЦК и COUNT_AREA различна от BG. Не са включени също:

F21- Currency – currency_code = BGN, count_area_code = BG;

F4 – Loans;

NYN - Non-financial assets (includes total produced fixed assets and land underlying dwellings).

3.2.3.8. Промени в схема Компилиране на MUFA/AFA

В изпълнение №52 на схема на обработка "Компилираща за MUFA/AFA" да се реализират следните промени:

1. Реинвестирана печалба - от входен кръг [B2_MUFA_AFA] данните от колона AMOUNT_RIE_BGN (реинвестирана печалба) да продължат към квадрат [ISIS_MAKET_APPLY], като резултатната колона AMOUNT_BGN да сумира стойностите и от двете LOAN_TRANS_BGN и AMOUNT_RIE_BGN;

2. Добавяне на характеристика функционална категория – промяната засяга всички квадрати и характеристиката да се пренесена от източниците до изхода [ROW MUFA OUT].

3. Преобразувания на инструменти в квадрат [DATA UNION]при следните условия:

1) инструмент INSTR_ASSET F4, ACCOUNT_ENTRY=A, с матуритет ORIG_MATURITY=S, сектор на местното лице REF_SECTOR= S122 и насрещен сектор COUNT_SECTOR= S121, S122, S123 се трансформира в INSTR_ASSET F29A;

2) инструмент INSTR_ASSET F4, ACCOUNT_ENTRY=L, с матуритет ORIG_MATURITY=S, сектор на местното лице REF_SECTOR= S122 и всички насрещни сектори COUNT_SECTOR се трансформира в INSTR_ASSET F29A;

3) инструмент INSTR_ASSET F29C, ACCOUNT_ENTRY=A, с матуритет ORIG_MATURITY=S, сектор на местното лице REF_SECTOR= S122 и насрещен сектор COUNT_SECTOR различен от S121, S122, S123 се трансформира в INSTR_ASSET F4 и ORIG_MATURITY=S;

4) инструмент INSTR_ASSET FK, ACCOUNT_ENTRY=A, с матуритет ORIG_MATURITY=L, сектор на местното лице REF_SECTOR= S121 и всички насрещни сектори COUNT_SECTOR се трансформира в INSTR_ASSET F229;

5) инструмент INSTR_ASSET F519R, ACCOUNT_ENTRY=L, сектор на местното лице REF_SECTOR= S14 се трансформира в INSTR_ASSET F519R и сектор на местното лице REF_SECTOR= S11.(т.е. сменя си само сектора).

4. Премахване на условия (where clause) и добавяне на нови:

1) Премахване на where clause в кръг HIER преди квадрат [HIER COUT SECTOR] и добавянето ѝ в кръг DATA след квадрата. В условието да се включат следните кодове: 'S1', 'S11', 'S121', 'S122', 'S123', 'S124', 'S125', 'S126', 'S127', 'S128', 'S129', 'S13, "S12M', 'S12O', 'S12T', 'S1M', 'S1N', 'S1P'.

2) Премахване на where clause в кръг HIER преди квадрат [HIER REF SECTOR] и добавянето ѝ в кръг DATA след квадрата. В условието остават следните кодове: 'S1', 'S11', 'S121', 'S122', 'S123', 'S124', 'S125', 'S126', 'S127', 'S128', 'S129', 'S1311', 'S1313', 'S1314', 'S14', 'S15'. Отпадат следните кодове: 'S13', 'S12T', 'S12M', 'S1V', 'S1P'.

3) След агрегация по съответния сектор в изхода да останат само изброените в условията сектори. Резултата и по двата сектора е в квадрат [HIER AREA].

3.2.3.9. Реализиране на реконсилация на потоци и позиции на ПБ и МИП за целите на ТФС

1. Логиката на реконсилацията е подобна на тази за МИП. Представлява изчисление на изравняваща позиция на формулата на потоците по следния начин: Неравнение = Размер в края на отчетното тримесечие (LE t) - Други промени в обема (KAt) - Преоценки (K7t) - Транзакции (Tt) - Размер в края на предходното тримесечие (LE t-1):

[redacted]

2. Изчислението на реконсилацията да се направи в последователност от квадратчета [RUNS DATA] [RUN PREVIOS] , след квадратче с агрегация [HIER AREA], като всички потоци да са в отделни колони. В отделна колона да бъде и изчислената по начина от точка (1) изравняващата стойност, като нов отделен тип поток (FLOW STOCK ENTRY=INCONS). Потокът FLOW STOCK ENTRY=INCONS се изчислява поотделно за всеки инструмент INSTR_ASSET с детайлност по всички характеристики/колони COUNT_AREA_DATA, COUNT_AREA, COUNT_SECTOR, REF_SECTOR, ACCOUNT_ENTRY, ORIG_MATURITY, CURRENCY_DENOM;

3. Изходът да представлява квадратче със структурата на [HIER AREA], с вертикално развити потоци. В изхода изравняващата стойност (неравнение) да бъде отнесена както е описано в следващите точки (3.9.4) и (3.9.5);

4. В изхода, квадрат [ROW MUFA OUT] полученият поток FLOW STOCK ENTRY=INCONS при инструменти (F.11A), (F.11B), (F.12), (F.21), (F.221), (F.229), (F.29A), (F.29B), (F.29C), (F.3), (F.511), (F.512), (F.519), (F.519O), (F.519R), (F.521), (F.522), (F.529), (F.6), (FK), (FL) отива като преоценки, т.е сумира се с поток FLOW_STOCK_ENTRY=K7;

5. В изхода, квадратче [MUFA OUT], полученият потокът FLOW STOCK ENTRY=INCONS при инструменти (F.4), (F.71), (F.81), (F.89) отива като други изменения, т.е сумира се с поток FLOW_STOCK_ENTRY=KA;

6. Създаване на колона K7_OUT, която да бъде сума на K7+K7A+K7B+ INCONS независимо дали изравняването се прави в KA или в K7. Създаване на колона KA_OUT, която да е равна на сумата от колони KA и INCONS. Колона INCON_TARGET да показва в коя колона (KA_OUT или K7_OUT) се насочва INCONS;

7. В изхода изравняващата стойност FLOW STOCK ENTRY=INCONS да бъде добавена на отделен ред. Към изхода в квадратче [ROW MUFA OUT] да преминава само K7_OUT=K7, K7A и K7B да бъдат спрени в топката [DATA][ROW MUFA OUT] и да не преминават към изхода.

8. Изход на схемата

- Да се изтрие изхода [ANNUAL DATA].
- Новият изход да бъде с тримесечна честота с име [ROW_MUFA OUT].
- Колоните в изхода [ROW_MUFA OUT] да бъдат подредени в следния ред:

1. ID

2. PROCINST_ID

3. TARGET_DATE
4. TARGET_FREQ
5. AMOUNT_BGN
6. FUNCTIONAL_CAT - НОВА
7. COUNT_AREA
8. COUNT_SECTOR
9. REF_SECTOR
10. ACCOUNT_ENTRY
11. INSTR_ASSET
12. ORIG_MATURITY
13. CURRENCY_DENOM
14. FLOW_STOCK_ENTRY

Други

- Да се изтрият сивите квадратчета в ляво от предишната версия, които не се използват;
- След успешно приключване на тестовете и внедряване на промените да се смени името на схемата в менюто на "Компилиране на МИП за ТФС".

3.2.3.10. Схема трансфер на данни от ИСПС към ИСИС

Във връзка с методологически различия между месечните отчетите на банките, които получаваме от отдел ПФС и изискванията за включване само на сделки между резидент-нерезидент в платежния баланс и международната инвестиционна позиция се налага да бъде направено ограничение по отношение на класификацията на резидентност. Съгласно методологическите указания към банките по отношение на тяхната отчетност всички позиции, за които не се изисква секторна класификация са обособени като некласифицирани. Некласифицираните записи не следва да се разглеждат нито като отношения с резиденти, нито с нерезиденти. За БНБ има изключения, които се отчитат некласифицирано, но са част от международните резерви. Те са – каса, монетарно злато, притежавани СПТ и лихвите по тях, специални отношения и разчети с МВФ, емитирани банкноти и монети. По дефиниция на ПФС вътрешно-банковите отношения, както и капиталът и неговите подкомпоненти за БНБ и за банките, са некласифицирани. По отношение на платежния баланс е необходимо ясно да се разграничат отношенията резидент-нерезидент. Затова записите, влизащи като

[redacted]

некласифицирани по резидентност (държава), следва да не влизат за целите на ПБ и МИП, като се имат предвид само ясно указаните по-горе изключения.

Във връзка с това се налага да бъдат реализирани промени в мапинга на държавите и прилагане на допълнително условие, което трябва да се заложи в квадратче MAP в схема Трансфер на данни от ИСПС (форми версия 2018). Условието е:

Ако ISPS6_RESIDENCE=NC, то за изброените в таблицата инструменти, COUNTRY (BOP)=W19

ISPS instrument	BOP instrument	BOP COUNTRY
MG	F11	W19
XDR	F12	W19
C	F21	W19

Ако кодът е F229 (код Z3D1 от ИСПС) и валутата е XDR, то NC=W19

За всички останали инструменти, влизащи с ISPS6_RESIDENCE=NC, държавата COUNTRY (BOP)=_X.

3.2.4. Оптимизация на модула за потребители на ИСИС (Приложна администрация):

3.2.4.1. Промени в модулите за обслужване на заявления за достъп

3.2.4.1.1. Нов МИС и нов контакт с автоматично извличане на данни от заявления и възможност за редакция

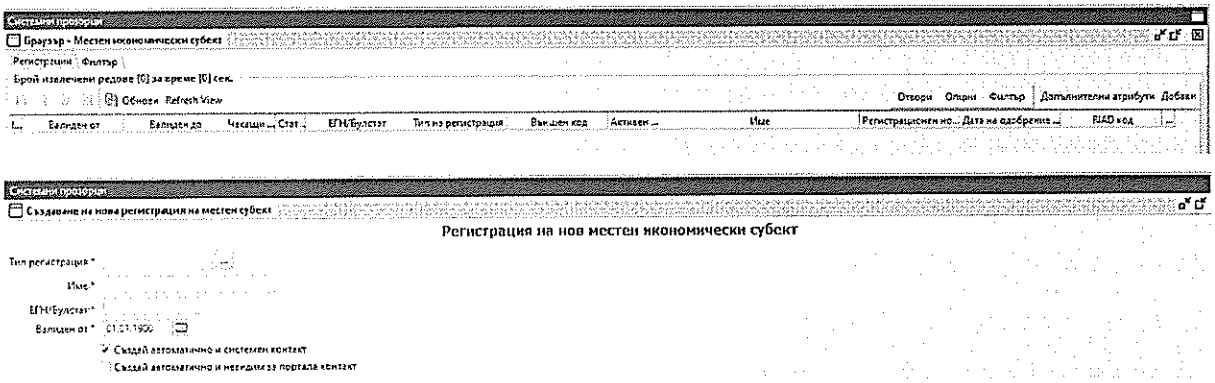

При създаване на нов МИС (Регистри – Браузър на регистрации – Местни икономически субекти, бутон Добави или Регистри – Създаване на нови регистрации – Нов местен икономически субект) на екран Регистрация на нов местен икономически субект да се добави нов бутон (например Извлечи данни от заявление) с функционалност за извличане на данните от заявление. При избора на бутона Извлечи данни от заявление

да се отваря екран, от който да се избира конкретното заявление. Номерата на заявления да се показват низходящ ред и да са достъпни всички с изключение на тези със статус: потвърден, деактивиран, отхвърлен и отменен. Т.е. всички необработени и с междинен статус. След избор на заявление, (например под новия бутон) да има възможност за избор на опции за извличане на данни от заявлението за създаване на МИС от декларатора или МИС от задълженото лице. Данните от заявлението следва да се попълнени в съответните полета вкл. полето Тип регистрация (попълването на полето да бъде съобразено с промяната описана в т.2). Извлечените данни да са достъпни за редакция и допълнение. При запазване на информацията следва да има проверка за дублиран МИС, ако до сега няма.

3.2.4.1.2. Промени при създаване на нов контакт

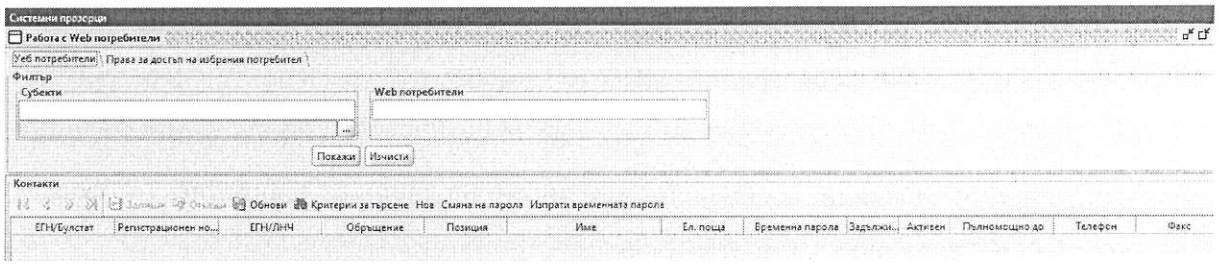

При избиране на бутон Нов, на екран Създай контакт, да има нов бутон (например Извлечи данни от заявление) с функционалност за извличане на данните от заявление. При избора на бутона Извлечи данни от заявление да се отваря екран, от който да се избира конкретното заявление. Номерата на заявления да се показват низходящ ред и да са достъпни всички с изключение на тези със статус: потвърден, деактивиран, отхвърлен и отменен. Т.е. всички необработени и с междинен статус. Следва да има проверка (ако няма) за уникалност на записа – да не може да се създаде втори контакт в комбинация еднакви “IsHatId” и ЕГН,

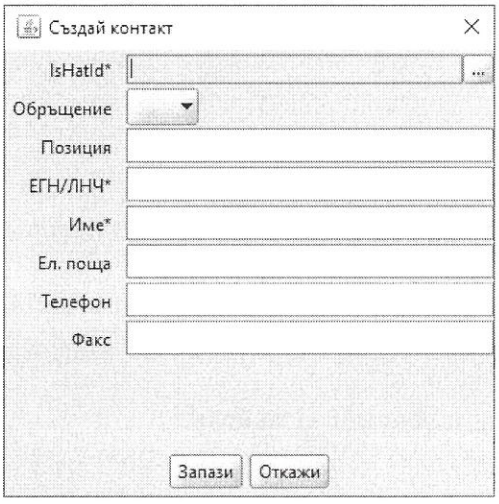

[redacted]

Всички съществуващи функционалности не трябва да бъдат променяни и следва да се запазят. Системата ще работи паралелно със съществуващите и с новите функционалности.

3.2.4.1.3. Създаване на МИС с идентификатор различен от ЕГН/ЛНЧ/Булстат

При подадено заявление с подпис на физическо лице в ИСИС, където в подписа е въведен за идентификатор номер на паспорт или номер от НАП и др. системата не създава автоматично МИС и не се обработва заявлението автоматично.

Необходимо е добавяне на атрибут в регистъра МИС, който да се списък от изброени стойности (LoV). Тези стойности са: Булстат и стойностите за идентификатор в т. 5.1. от стандарта ETSI EN 319 412 Electronic Signatures and Infrastructures (ESI); Certificate Profiles. При автоматично създаване на МИС стойността на този атрибут се взема от сертификата. При създаване на МИС от потребител на ИСИС стойността на този атрибут се изтегля от сертификата, заедно с останалите данни (автоматично извличане на данни от заявления), а ако няма извличане на данни от заявление, то тогава се попълва ръчно по преценка на потребителя.

За създадените до сега МИС полето следва да се попълни:

- Ако е 9 или 13 позиции да е Булстат;
- Ако е с 10 позиции и е валиден алгоритъма* за ЕГН да е ЕГН;
- Ако е с 10 позиции и е валиден алгоритъма* за ЛНЧ да е ЛНЧ;

*Забележка:

Пресмятане на контролна цифра за ЕГН

Всеки български гражданин има ЕГН и това го идентифицира еднозначно. ЕГН се поддържа от ЕСГРАОН. В него има около 12 милиона записа (включени са и записи за български граждани, които не са между живите вече).

Значения на цифрите по ред:

1, 2 –> година

3, 4 –> месец (за след 31.12.1999 = +40 за периода 1800 – 1899 = + 20)

5, 6 –> дата

7, 8, 9 –> поредност на раждането

10 –> контролна цифра.

9 -тата цифра означава също пол – четна за мъжки и нечетна за женски.

Изчисление на контролната цифра:

Числата с поредност

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 се умножават съответно по

2, 4, 8, 5,10, 9, 7, 3, 6,

сумират се получените произведения, и резултата се дели на 11. При остатък 10 или 0 – контролното число е 0, иначе е равно на остатъка.

Числото за "месец" се променя съответно с +40 за годините 2000 до 2099, и +20 за годините 1800 до 1899.

Пример: месец май 1895 година е: 9525

Пример: месец май 2003 година е: 0345

Внимание:

Регистър ЕГН се поддържа от ЕСГРАОН а ЛНЧ (личен номер на чужденец) от МВР. Между двата регистъра все още няма връзка и е възможно ЕГН да съвпада с ЛНЧ и обратното.

Пресмятане на контролна цифра за ЛНЧ

ЛНЧ (Личен номер на чужденец се издава на всички чужденци, които възнамеряват да пребивават продължително време в България. Издава се от МВР.

Числата с поредност

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 се умножават съответно по

21, 19, 17, 13, 11, 9, 7, 3, 1,

сумират се получените произведения и резултата се дели на 10. Остатъкът отива като последна контролна цифра.

Полето Тип на идентификатора да има следните допустими стойности:

Ако е юридическо лице може да е: 1) Булстат (NTR) – прави се проверка за валиден Булстат; 2) Дан.номер (VAT) – няма проверка за валидност; 3) *друго* – не се прави проверка за валидност.

Ако е физ. лице: 1) ЕГН (PNO) – проверка за валидно ЕГН ; 2) ЛНЧ (PI) – проверка за валидно ЛНЧ; 3) Номер на лична карта (IDC) – няма проверка за валидност; 4) Номер на паспорт (PAS) – няма проверка за валидност; 5) Номер от НАП (TIN) – няма проверка за валидност; 6) *друго* – няма проверка за валидност.

Полето Тип на идентификатора да се проверява за задължителност във всички случаи, освен когато булстата е FAKE(с проверка за консистентност). Проверяват се следните кодове за Тип на идентификатора:

- За Булстат – NTR – Прави се проверка за валиден булстат
- За ЛНЧ – PI: - Прави се проверка за валидно ЛНЧ

[redacted]

- За ЕГН – PNO – Прави се проверка за валидно ЕГН

3.2.4.1.4. Промени в таб Обслужване на заявленията относно поле Коментар

Полето „Забележки“ да не е видимо за външните потребители. Да се добави поле „Коментар на експерт от БНБ“ (както е на портала), което да е видимо за външните потребители. При автоматична обработка на заявление текста „Автоматично потвърждение“ да се слага в полето „Коментар на експерт от БНБ“.

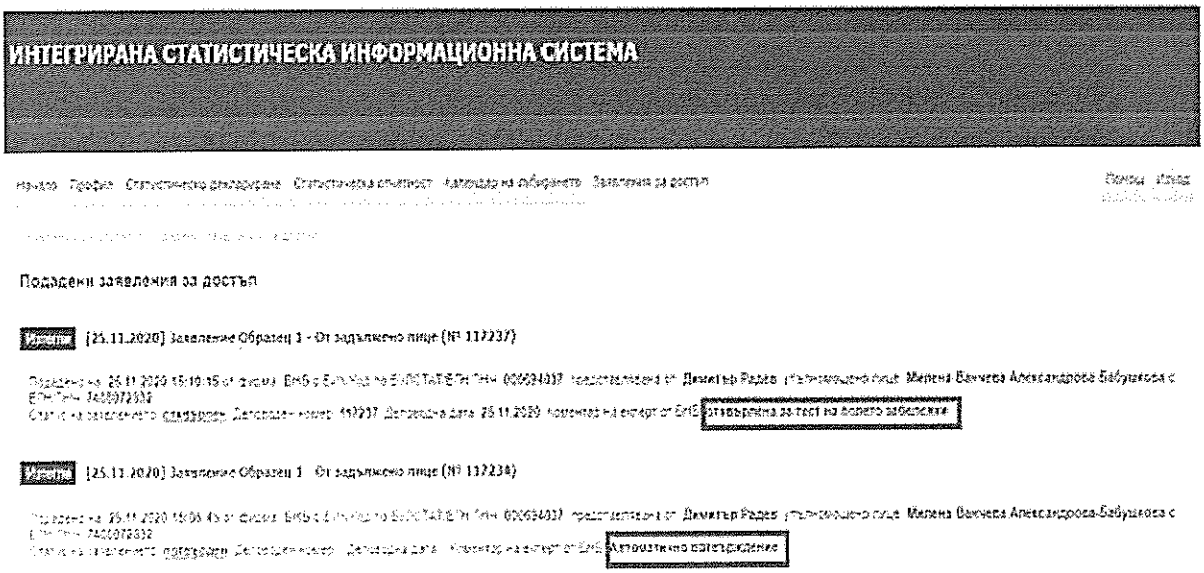

3.2.4.1.5. Създаване на възможност за прикачване на документи при обслужване на заявленията

Да се създаде функционалност (екран Обслужване на заявления за достъп в уеб портала -> таб Обслужване на текущо избраното) за прикачване/добавяне на сканирани документи относно упълномощаване на деклараторите от задължените лица. Всички получени по ел. поща или изтеглени от деловодната система Микси пълномощни/прил. обр. 4 да се добавят към вече подаденото заявление за достъп. Да се поддържат различни форматите pdf, doc, rtf, jpg, bmp и др. и ограничение от най-много 5 файла. Файловете ще се прилагат в обособен за целта панел, който ще представлява списък с приложените до момента файлове и функционалност за добавяне на нови. В екранната форма за обслужване на заявленията се добавя отделен панел, след панела „Междинна обработка“. Както е и за всички останали панели, така и в този, информацията се отнася за текущо избраното заявление от списъка. Този панел има таблица с приложените файлове. Всеки

файл може да се сваля като се избере реда в таблицата и се натисне бутон „Разгледай файла“. Всеки файл може да се изтрие като се избере в таблицата и се натисне бутона „Изтрий файл“.

Над таблицата има следните компоненти:

a. Бутон „Избери файл за качване“, с който се избира файла за качване. Това е само избор и файла още не е качен.

b. Комбобокс, с който се указва ролята на файла, т.е. какво представлява той – пълномощно, оттегляне, друго.

c. Кутийка за кратка забележка, ако потребителя иска да направи някакви уточнения за този файл.

d. Бутон „Приложи файла“ – натискането на този бутон прави самото прилагане и съхраняване на файла.

e. След използване на бутона (d), компонентите се зачистват и файла се добавя в таблицата.

3.2.4.1.6. Промени при генериране и изпращане на временна парола на нов контакт

Обединяване на електронни съобщения до потребител за одобрение на заявление и изпращане на временна парола за достъп. Системата да генерира и изпраща временна парола на нов потребител (нов контакт) при изпълнение на две условия – 1. потребителят да е нов за системата и 2. заявлението, в което този потребител участва с роля Декларатор да бъде одобрено от експерт от БНБ. Промяната да се отнася за ръчната обработка на заявления от експерт на БНБ.

В екрана за контакти, при запазване (бутон Запази) на създаден нов контакт да се добави флаг (за нов запис в таблицата или нещо подобно) и контакта става активен. На този етап имейл не се изпраща. При потвърждаване на заявление с участие на контакт с такъв флаг системата генерира временна парола и изпраща имейл, който освен текст за одобрение на заявлението, да съдържа и паролата за достъп, и флага се премахва. При потвърждаване на заявление с контакт, който вече съществува и е активен (контакта не следва да има флаг) системата изпраща имейл, който съдържа само текст за одобрение на заявлението, без парола.

При избор на бутон **Приеми** на заявлението (Основно меню -> Обслужване на заявления за достъп в уеб портала -> Обслужване на текущо избраното), в което дадения нов контакт участва с роля Декларатор, да се активира контакта и да се генерира временна парола на новия потребител. След това ИСИС да генерира електронно

[redacted]

съобщение, което освен досега съществуващия текст за одобрение на заявлението, да съдържа временната парола за достъп на новия потребител и линка за промяна на паролата с нова.

3.2.4.1.7. Нови възможности за търсене

В основно меню Календар -> Конфигуриране на докладването от локални субекти в двата таба *Локални субекти, за които отговарят респонденти* и *Респонденти, отговарящи за локални субекти* да се добавят полета за търсене по ЕГН/Булстат по подобие на съществуващото поле за търсене в частта ***Избор на респондент***. В това поле след въвеждане или поставяне на идентификатор и потвърждение с **Enter** или бутон **Търси**, системата да извлича информация за въведения идентификатор.

Гореописаното поле за търсене да се добави на три места до Критерии за търсене, както следва:

- в частта *Локални субекти* на приложения таб,

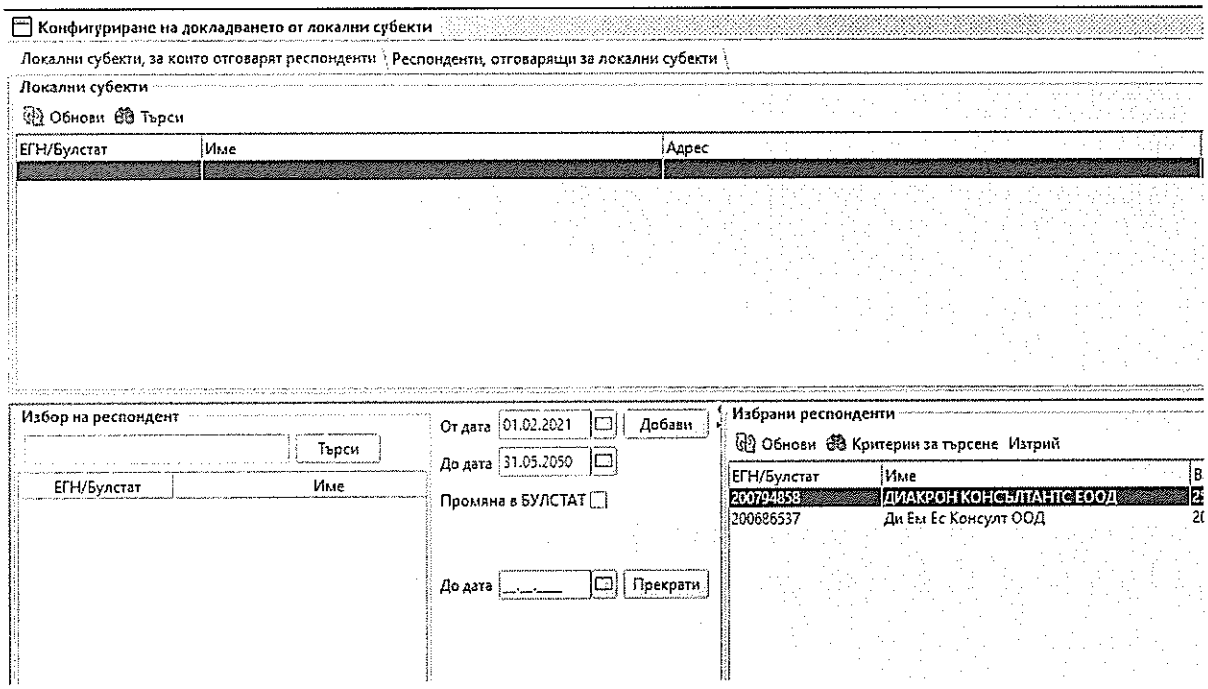

- в частта *Респонденти* и в частта *Избор на контакти* на приложения таб.

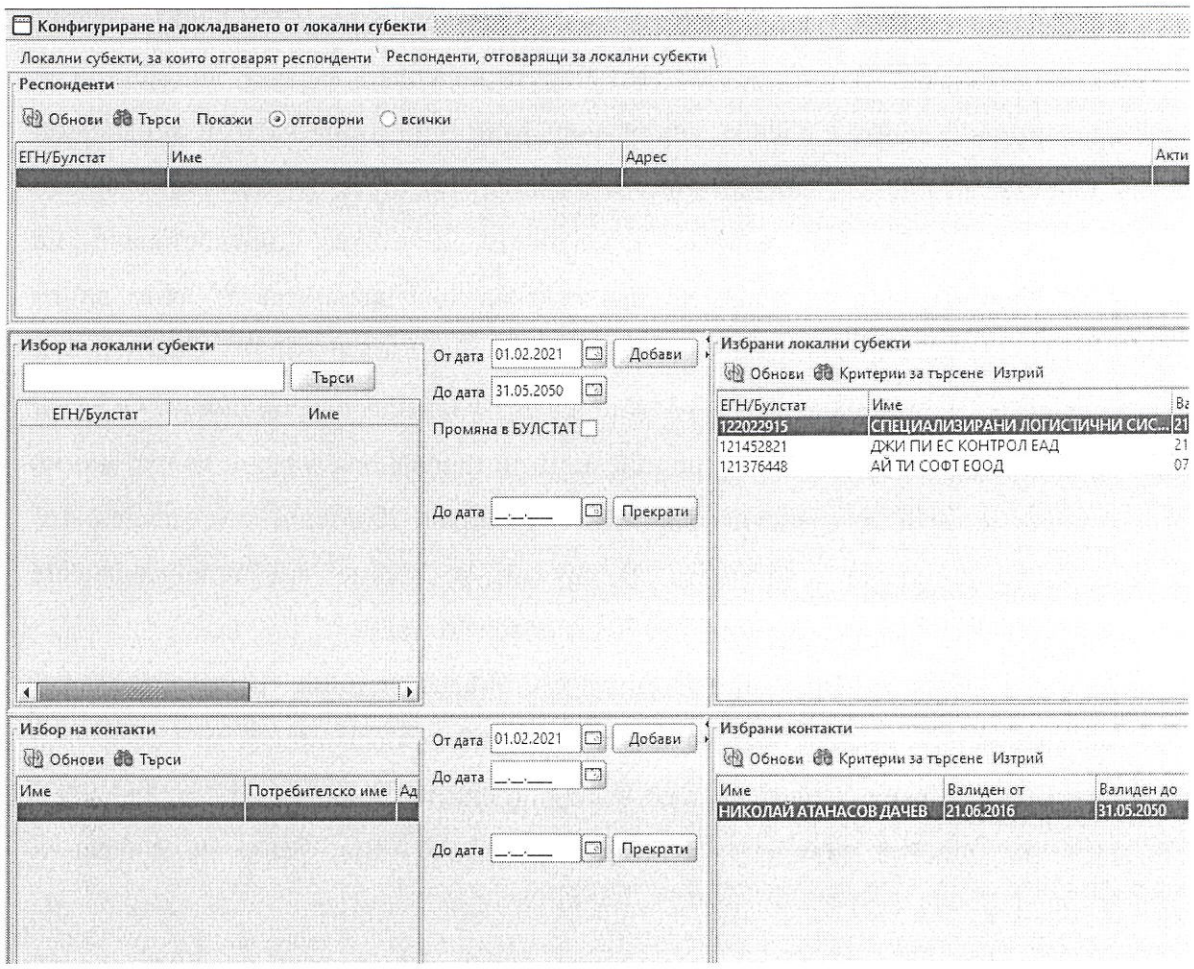

В частта Избор на контакт след колона **Име** Да се визуализира нова колона ЕГН/ Булстат на съответния потребител.

3.2.4.1.8. Промени по образците на заявленията

Външните потребители достъпват ИСИС след подаване на заявление Образец 1 или Образец 2, в които избират какъв достъп да получат – стандартен, специфичен или пълен. Подробни описания за видовете достъп и указания за потребителите могат да се видят в Приложение 1 – Видове достъп в ИСИС и Приложение 2 – Указания за видовете заявления и видовете достъп в Портала.

При влизане в системата да се визуализират полета за попълване, спрямо вида на КЕП (личен или професионален), с който потребителят достъпва ИСИС (касае само Образец 2 и Образец 4).

При стандартния достъп лицето подава заявление, в което декларира, че е лице, което ще достъпва Портала и ще подава информацията и заявлението се одобрява автоматично. До сега използвания термин „задължено лице“ се заменя с „отчетна единица“.

[redacted]

При специфичния и пълния достъп лицето подава заявление (Образец 1 или Образец 2), като при избор на един от тези видове достъп на екрана става активен линк/бутон за подаване на Образец 4, който служи за упълномощаване. При избор на този линк/бутон се зарежда Образец 4, в който автоматично се извличат полетата от КЕП/попълненото вече заявление. Потребителят записва заявлението в статус „предоставяне на документи", а Образец 4 предоставя на представляващия задълженото лице да го подпише с КЕП. Потребителят прикача в системата подписаният с КЕП Образец 4 и подава заявлението. В случай, че не е възможно представляващите да подпишат Образец 4 с КЕП, ще го приемаме разпечатано, подписано и нотариално заверено, изпратено на хартия. Служител на БНБ ще прикача полученият сканиран Образец 4 към заявлението по начина, който се прави в момента. В случай, че имаме преупълномощаване документите, които ще се прикачат могат да бъдат повече от един.

Подаването на Обр.4 и Обр.5 през Портала е с attached подпис. Подаването на и Обр.6 е с detached подпис. Всичко останало (Обр.1, Обр.2, декларации, отчетни форми и заявки за корекция) остава по действащия сега начин (detached подпис).

Използване на attached подписи - добавяне на HMAC. Във файла се добавя (в примера в долния ляв ъгъл на първа страница) криптографски хеш, аналог на електронния подпис, но използващ симетричен ключ. Такъв хеш не може да се проверява от потребителите, а само от програмата (в случая ИСИС), която го е генерирала. За задачата, която имаме – проверка, че файлът, който се прилага, е генериран от ИСИС и се отнася за конкретно заявление.

За целта ще бъде необходимо да бъде добавен още един статус в процеса на обработка на заявленията – „предоставяне на документи". Този статус е необходим с цел потребителите да не могат да подават заявления, при които има разминаване на информацията в заявлението и в Обр.4.

Необходима е промяна в системата с цел да има повече от едно активно заявление, тъй като ако остане както е досега да има само по едно активно копие за редакция за обр. 1 и обр.2 ще затрудним потребителите, които имат достъп да подават информация за повече от едно юридическо лице.

Служител на БНБ разглежда електронно подписания Образец 4/хартиения вариант и одобрява /отхвърля/ избира междинен статус за заявлението.

В случай, че с подпис на физическо лице – представляващ дружеството, искат пълен достъп, се подава на всеки 2 г. заявление без пълномощно. Служител на БНБ одобрява заявлението въз основа на информацията в ТР.

Достъпът с одобреното заявление за пълен/специфичен до системата с предоставен Образец 4 е за срок от 2 год. независимо от валидността на КЕП. В случай, че сертификатът изтече преди края на 2-те години, потребителят може да си поднови достъпа чрез бутон „Обнови данни за сертификат“. След изтичането на 2-те години, подновяването на достъпа е с подаване на ново заявление и нов Образец 4. При изтичането на срока от 2 год. на заявление за пълен/специфичен достъп се изпраща напомнителен имейл един месец преди изтичане на срока. Ако потребителят не подаде ново заявление с нов Образец 4, достъпът му се прекратява, вкл. изпращането на имейли и заявлението се отменя автоматично.

При попълване на Образец 4, след като се копират всички полета от основното заявление, те не могат да се модифицират от потребителя. Потребителят може да редактира/ попълни само полета за тримата представляващи в секция 1. Ако потребителят забележи грешка, тя се коригира в основното заявление. 2. В Образец 4, полетата за номер и дата (най-горе на втора страница) се попълват с номера на основното заявление и датата, когато то е проверено и е преминато към попълване на Образец 4. Образец 4 може да се попълва винаги (незадължително) в системата, когато достъпа в основното заявление е пълен или специфичен. Не се правят проверки в системата за случаите, когато се иска пълен или специфичен достъп, но не се изисква упълномощаване – например – физическо лице докладва за себе си или управителя на фирмата докладва за собствената си фирма. Когато се използва бутона „Изтегли/ Разпечатай“ се извежда попълнен с данните от основното заявление Образец 4. После той се дописва с химикал и се прилага към заявлението или се изпраща на хартия.

Достъпът с одобреното заявление за стандартен достъп до системата е за срока на валидността на КЕП. Подновяването на достъпа е чрез Обнови данни за сертификат, независимо дали е персонален или професионален КЕП.

Фрагментите за номера и идентификатора на сертификата се премахват от генерирания pdf-формуляр.

Да се актуализират съобщенията за грешка, които се генерират след „Проверка“ при подаване на заявления. Разработен е файл с проверките и съобщенията за грешки.

Предвижда се да има гратисен период, през който потребителите да ползват предоставения достъп по предходните заявления. След изтичането на този период всички заявления подадени и потвърдени по старите указания следва да бъдат отменени. Тъй като отмяната следва да се случи веднага след изтичането на гратисния период, то това следва да бъде извършено от разработчика.

[redacted]

3.2.4.1.9. Промени в Регистър МИС във връзка с промените при достъпа до Портала

При потвърждаване на заявление, в което е въведена информация за МИС и този МИС липсва в регистъра се създава автоматично. Полето *Дата на създаване* (за ЕТ и юридически лица) отпада от заявленията и не е задължително поле при автоматично създаване на МИС. Прието е, когато няма попълнена информация за това поле, да се слага стойност по подразбиране и това да е 1.1.1900. Да се промени „Дата на създаване“ на „Дата на създаване/раждане“.

Полетата за *представляващи* няма да бъдат задължителни в регистър МИС и няма да се извличат от заявления, отпада и полето за факс. Информацията за представляващите лица следва да може да се попълни ръчно в Образец 4 и не се съхранява в системата. Проверката за представляващ отпада, това поле не се изисква да е попълнено. При автоматичното създаване на МИС, полето за представляващ не се попълва. В обр.4 полето за представляващ се попълва ръчно от потребителя, това поле не се записва никъде в системата. Ще се ползва само при проверката от експерт от БНБ дали лицето, което е подписало (и е записано като представляващ) и е подписало обр.4 е същото и в търговския регистър.

Ще бъде добавено ново поле за **официален имейл** на МИС, който трябва да се включи в регистъра. Имейлът от заявлението, който е най-отдолу под името Електронна поща (на лицето, подаващо информация или на отчетната единица - имейлът е на отчетната единица, в секция 2) да се съхранява в регистър МИС в ново поле, което да се казва Имейл на МИС (ново поле за Регистър МИС, което не е задължително).

Полето за *адрес* се разделя на 3. Трите полета ПК, Населено място и Адрес не са задължителни за Регистър МИС, но са задължителни за заявленията за отчетната единица и незадължителни за упълномощеното/предоставящото лице. Отчетните лица са местни лица и е редно да имат адрес в България. Лицата предоставящи информация/упълномощените лица обаче може би могат да са с адрес в чужбина. Полето Населено място да бъде направено както е за полето HQ_CITY (Град (седалище)). Да се избира от номенклатура, при въвеждане името на град, ако намери съвпадение да го избира, при повече от едно съвпадение се отваря списъка с номенклатурата с намерените съвпадения и да може да се избира по кода по ЕКАТЕ.

При попълване на Обр. 1 с персонален сертификат Адрес е задължително поле. Трябва да променим думите от „Пълен адрес на седалище“ на „Пълен адрес“ и в

указанията да им пишем с червени букви за юридически лица се пише адрес на седалището.

Полето ЕГН и Булстат се обединява в заявленията като се добавя поле *Тип на идентификатор*, с което се определя дали е ЕГН или Булстат. При възможност тази информация да се извлича от КЕП.

Полето *Име/Наименование на латиница* се визуализира в заявленията, информацията се извлича от КЕП (при възможност) и се записва в регистър МИС, като това не е задължително поле при автоматично създаване на МИС. Полето е задължително само за юридически лица.

При попълването на заявление при въвеждане на идентификатора, в случай че съществува такъв МИС, информацията се извежда от системата и се визуализира на екрана (в полетата, в които пише Извлича се от ИСИС). В указанията е заложен текст, според който ако информацията не е актуална, корекцията следва да бъде извършена от служител на БНБ и с подаване на Заявление не се позволява редакция. След одобряване на заявлението, потребителите ще могат да правят промени по данните за задълженото лице. Техните промени ще генерират заявка за промяна, която служител на БНБ да одобри.

Да се създава автоматично МИС само с идентификатор, име и имейл и тези полета (включително дата на създаване) да са задължителни за Регистър МИС. Полетата Име на латиница, ПК, Населено място и адрес са задължителни само за заявленията. В приложението за експерти работят бутоните Използвай информация за упълномощено лице и Използвай информация за МИС, като информацията се изтегля от секциите, в които се съдържа. За бутон Използвай информация за задължено лице считаме, че няма да има промяна в логиката.

Взаимовръзките между задължителните полета за попълване в заявленията и полетата от Регистър МИС могат подробно да се разгледат в Приложение 3 и Приложение 4 – Полета в регистър МИС – задължителни и незадължителни.

3.2.4.1.10. Промени в изпращането на уведомителни съобщения от системата във връзка с промяната в достъпа до Портала

При одобрено заявление за стандартен достъп потребителят получава имейли за дължими отчетни форми, без да е указано за кои регистрации и какви форми. Имейлите за получена отчетна форма и резултатите от експертен контрол за приета форма, отхвърлена форма и причини за отхвърляне на формата също се получават. Вижда само

[redacted]

подадените от него (като контакт) декларации и отчетни форми. В имейла трябва да присъства ЕИК на отчетните единици, за които дължи съответните форми.

При потребители със стандартен достъп имейлите се получават винаги, докато не се откажат от достъпа си до нашата система с Образец 5 или Образец 6 или ако администратор от БНБ не отнеме достъпа.

При одобрено заявление за пълен достъп потребителят получава имейли за дължими отчетни форми, с прикачена информация кои са. Имейлите за получена отчетна форма и резултатите от експертен контрол за приета форма, отхвърлена форма и причини за отхвърляне на формата също се получават. Вижда всички подадени декларации и отчетни форми за този МИС. При пълен достъп няма промяна спрямо сегашното положение.

При одобрено заявление за специфичен достъп потребителят получава имейли за дължими отчетни форми, без да е указано кои са. Имейлите за получена отчетна форма и резултатите от експертен контрол за приета форма, отхвърлена форма и причини за отхвърляне на формата също се получават. Вижда само подадените от него (като контакт) декларации и отчетни форми и според посочения достъп в заявлението (конкретна форма и/или декларация или форма и декларации подадени от конкретен контакт).

Онагледената и синтезирана информация за всички видове достъп може да се разгледа в Приложение 1 – Видове достъп в ИСИС.

3.2.4.1.11. Отмяна на достъп

Задължените лица могат да подадат уведомление за отнемане на права на достъп – Образец 5, което да е подписано с електронен подпис на представляващите задълженото лице или на хартия подписано (без нотариална заверка). В случай, че лице желае да прекрати достъпа си до ИСИС, подава Образец 6, електронно подписан от самото лице или Образец 6 се подава от дружеството, чийто служител е лицето, чийто достъп ще се прекрати. Образецът се подава електронно подписан от представляващия дружеството или на хартия, подписан и без нотариална заверка. Тези образци се подават през системата, но ще се обработват ръчно, тъй като се очаква да са малко на брой. В случай, че след въвеждането на промените се окаже, че са много, ще се търси вариант за автоматизация.

3.2.4.1.12. Необходими промени за защита от автоматизирано изпращане на заявления

Системата да има възможност да следи за нереално голям брой подадени заявления или декларации/отчетни форми от един потребител и да изпраща съобщение към администраторите на системата. Ще се прецени какъв интервал от време да изберем. Например, подаване на няколко форми в рамките на 60 секунди от един потребител е нереално и е възможно формите да са изпратени от програма.

Необходимо е да се следят броят на заявки от един потребител (контакт) и сертификат с цел защита от автоматизирано изпращане на заявления. Ще се отчитат само *подаванията* на заявления, входни форми, декларации и заявки за промяна. Ще бъде добавена обща формална проверка, която ще се изпълнява заедно с другите (на бутоните Провери и при проверка преди подаване), която ще казва, че се подава твърде често. Например ако се подава отново 3-то (или друго число) в рамките на последните 5 минути (или друго число), проверката ще извежда съобщение „Моля изчакайте с подаването на заявление или входна форма или декларация или заявка за промяна“. При подаване на повече от зададеното (например 40) за определен интервал (например час) ще се прави временно блокиране, което ще се разблокира след зададен от вас интервал от време (например 1 час). Разблокирането ще се прави асинхронно, от допълнителна задача във фонов режим (която ще работи/ проверява например през 5-10 минути) и е възможно разблокирането да не стане точно на секундата след зададения интервал от време.

Защитата следва да сработва автоматично. Информация за блокирането да се направи в Работа с WEB потребители, в нов таб с кой, кога, за колко време, причина за блокиране и възможност за филтър по идентификатор, за период (от дата до дата) и на този екран да има опция за слагане на отметка вкл./изкл.„Блокиран“. Не следва да има уведомяване по имейл за блокиран потребител. Ако вътрешен потребител на ИСИС има необходимост да провери има или няма блокирани потребители – ще провери в системата. Но ако се включи много пъти блокирането – много потребители (например над 50), много пъти се блокира един потребител (например над 10 пъти в рамките на един месец) да има уведомяване по имейл (както е при схемите, които работят прекалено дълго време). Известяването за твърде много блокирания може да се направи също асинхронно, програмата да следи за твърде много блокирания и ще известява експерт, по стандартния за ИСИС начин – със имейл по нерегулярно събитие. Допълнително вътрешен потребител на ИСИС да може да блокира потребител и ако е блокиран ръчно, трябва да се разблокира отново ръчно.

[redacted]

Служителите обработващи заявления следва да имат възможност да деактивират/активират заявления, с цел блокиране на достъпа или възстановяване след блокиран достъп. Потребител с КЕП на деактивирано заявление да не може в следващите час (два или колкото решим време) да ползва системата.

С цел временно блокиране на достъпа или възстановяване след блокиран достъп да се активира/деактивира потребител (контакт) за определено юридическо лице, а не целия достъп на потребител (контакт). Деактивирането и активирането да е автоматично, но да има възможност за намеса на вътрешен потребител на ИСИС.

3.3. МЯСТО НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Услугите, свързани с настоящата заявка ще се извършват в сградата на Възложителя, находяща се в гр. София 1000, пл. „Княз Александър I“ № 1.

3.4. СРОКОВЕ

Срокът на изпълнение на договора е до 5 (пет) месеца, считано от датата на подписването му, като за дата на подписване се счита датата от деловодния номер на възложителя.

3.5. ПРИЕМАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЗАЯВКАТА

Приемането на изпълнението на възложените актуализации се осъществява чрез подписването на двустранен предавателно-приемателен протокол. За всички реализирани изменения и допълнения на ИСИС следва да бъдат проведени своевременни обучения на потребителите и администраторите на Системата, както и да бъде актуализирана съответната системна документация.

3.6. ГАРАНЦИОННА ПОДДРЪЖКА

Изпълнителят следва да осигури гаранционна поддръжка за срок от 1 (една) година за приетата актуализация на информационната система. Срокът на гаранционна поддръжка на приетата актуализация започва да тече от датата на приемането ѝ, удостоверена с подписване на съответния двустранен предавателно-приемателен протокол.

В рамките на гаранционната поддръжка, изпълнителят следва да отстранява всички инциденти и/или проблеми, възникнали във връзка с или по повод извършените

от него актуализации. В гаранционната поддръжка не се включва добавянето на нова функционалност.

Задълженията на изпълнителя по гаранционната поддръжка остават валидни до изтичане на съответните гаранционни срокове за извършените актуализации на Системата и при прекратяване на договора.

Гаранционната поддръжка се извършва през работни дни, във времето между 8:30 и 18:00 часа или до завършване на работата при проблем/инцидент с най-висок приоритет.

3.7. ВРЕМЕ ЗА РЕАКЦИЯ И ВРЕМЕ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ НА ПРОБЛЕМИ/ИНЦИДЕНТИ ПРИ ГАРАНЦИОННА ПОДДРЪЖКА

№	Ниво на приоритет на проблем/ инцидент	Описание	Време за реакция	Време за отстраняване на проблем/ инцидент
1.	**Най-висок приоритет**	Възникналият проблем/инцидент предизвиква прекъсване на работата по изпълнение на значими по важност задачи на банката, свързани с репутационния риск	до **4 (четири) часа** след уведомяването на изпълнителя	до **1 (един) работен ден** след уведомяването на изпълнителя
2.	**Висок приоритет**	Възникналият проблем/инцидент предизвиква спиране на работата на определени бизнес процеси в банката	до **1 (един) работен ден** след уведомяването на изпълнителя	до **3 (три) работни дни** след уведомяването на изпълнителя
3.	**Среден приоритет**	Възникналият проблем/инцидент предизвиква трудности при изпълнението на определени бизнес процеси в банката	до **2 (два) работни дни** след уведомяването на изпълнителя	до **5 (пет) работни дни** след уведомяването на изпълнителя
3.	**Нисък**	Възникналият	до	до

[redacted]

№	Ниво на приоритет на проблем/ инцидент	Описание	Време за реакция	Време за отстраняване на проблем/ инцидент
	приоритет	проблем/инцидент предизвиква неудобства при изпълнението на определени бизнес процеси в банката	**3 (три) работни дни** след уведомяването	**7 (седем) работни дни** след уведомяването на изпълнителя
4.	**Аварийна ситуация**	Ситуация, при която системата не работи изцяло или частично	Отзоваване до **2 часа на място** – сградата на БНБ	Продължаване на работата с екипите на БНБ **до отстраняване на проблема/инцидента**

Редът на отстраняване на проблемите се определя в зависимост от техния приоритет.

3.8. ЦЕНТЪР ЗА ОБСЛУЖВАНЕ НА КЛИЕНТИ / HELPDESK В РАМКИТЕ НА ГАРАНЦИОННАТА ПОДДРЪЖКА

В центъра за обслужване на клиенти https://helpdesk.technologica.com , Възложителя регистрира възникналите проблеми/инциденти.

3.9. ПРОЦЕДУРА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОБЛЕМИ/ИНЦИДЕНТИ

3.9.1. ИДЕНТИФИКАЦИЯ

Идентификацията на проблеми/инциденти се извършва от служителите на дирекция „Статистика", ИТ администратор или друг служител на дирекция „Информационни системи" при системни ИТ проблеми. Съответният служител информира собственика на информационния актив в БНБ и регистрира проблема (инцидента) в Системата Service Desk на БНБ и Системата Helpdesk на Изпълнителя или при необходимост уведомява Изпълнителя по e-mail, като изпраща типова форма за описание на проблема (инцидента).

3.9.2. РЕГИСТРАЦИЯ

Регистрацията на проблеми (инциденти) включва уведомяване и изпращане на минимум следните задължителни атрибути:

- Уникален пореден номер
- Система
- Описание на проблема (инцидента)
- Степен на влияние
- Приоритет за разрешаване
- Дата и час на възникване
- Дата и час на регистрация
- Име на служител или система, идентифициращи инцидента
- Свързан ли е с други инциденти

3.9.3. ИЗПЪЛНЕНИЕ

- Изпълнителят отстранява проблемите и реагира при инциденти/проблеми в сроковете по т. 3.7.
- Изпълнителят информира служителя на БНБ, извършил идентификацията на проблема (инцидента), за фактически извършената работа в първия работен ден след края на съответния срок по т. 3.7. чрез протокол за извършена работа.
- Отстраняването на инциденти/проблеми в Системата, свързани със сигурността, се извършва в съответствие с процедурата за действия при инциденти, свързани със сигурността на информационните системи в БНБ.

4. ЗАЩИТА НА ИНФОРМАЦИЯТА

Всяка от страните се задължава да пази в поверителност и да не разкрива или разпространява информация за другата страна, станала ѝ известна при или по повод изпълнението на заявката включително и след прекратяването на същите, неограничено във времето.

Забележка: Към Техническото си предложение участникът следва да приложи подробно описание на услугите по проектиране, разработка и внедряване на подобрения, изменения и допълнения на Интегрирана информационна статистическа система (ИСИС)

[redacted]

Приложение 1

ВИДОВЕ ДОСТЪП В ИНТЕГРИРАНАТА СТАТИСТИЧЕСКА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА

Вид достъп	Срочност	Функции	Видове КЕП	Подновяване	Упълномощаване	Прекратяване на достъп	Отнемане на достъп
Стандартен	Безсрочен	• Подава всички статистически форми и декларации за посочената Отчетна единица. • Достъпва само информацията за Отчетната единица, която той, като потребител на ИСИС е подал (със същия идентификатор – ЕГН/ЛНЧ/др.) • Получава известия за дължими данни за посочената в заявлението Отчетна единица. Известията информират потребителят за задължение за предоставяне на данни, като не съдържат информация, която представлява индивидуални статистически данни или информация относно притежаваните от Отчетната единица активи/пасиви, вкл. и какви отчетни форми дължи. • Резултатът от проверките по формите е общ, вкл. и от експертния контрол. • Потребителят може да редактира информацията за Отчетната единица.	професионален или персонален	Подновяване с бутон **Поднови данните за сертификат**	не	При изтичане на **валидността** на сертификата, в случай че **не е** натиснат бутон **Поднови данните за сертификат**	Чрез **Образец 5** или **Образец 6** Достъпът може да бъде отнет и **по преценка** на администратор на ИСИС
Пълен	2 години	• Подава всички статистически форми и декларации за посочената в заявлението Отчетна единица. • Достъпва цялата информация за Отчетната единица, налична в ИСИС • Получава известия за дължими данни за посочената в заявлението Отчетна единица. Известията съдържат всичката информация, която се изпраща към момента. • Резултатът от проверките по формите се изпраща както досега. • Потребителят може да редактира информацията за Отчетната единица.	професионален или персонален	При изтичане валидността на КЕП, подновяване с бутон **Обнови данните за сертификат.** При изтичане на **срок от 2 години** е необходимо подаване на **ново заявление и нов Образец 4**	**Образец 4**	При изтичане на **валидността** на сертификата, в случай че **не е** натиснат бутон **Поднови данните за сертификат** или **2 години** след одобряване на достъпа	Чрез **Образец 5** или **Образец 6** Достъпът може да бъде отнет и **по преценка** на администратор на ИСИС
Специфичен	2 години	• Подава всички статистически форми и декларации за посочената в заявлението Отчетна единица. • Достъпва информацията за Отчетната единица, по начина, указан в заявлението (както досега), както и информацията, която той, като потребител на ИСИС е подал • Получава известия за дължими данни за посочената в заявлението Отчетна единица. Известията информират потребителя за задължение за предоставяне на данни, като не съдържат информация, която представлява индивидуални статистически данни или информация относно притежаваните от Отчетната единица активи/пасиви, вкл. и какви отчетни форми дължи. • Резултатът от проверките по формите е общ, вкл. и от експертния контрол. • Потребителят може да редактира информацията за Отчетната единица.	професионален или персонален	При изтичане валидността на КЕП, подновяване с бутон **Обнови данните за сертификат.** При изтичане на **срок от 2 години** е необходимо подаване на **ново заявление и нов Образец 4**	**Образец 4**	При изтичане на **валидността** на сертификата, в случай че **не е** натиснат бутон **Поднови данните за сертификат** или **2 години** след одобряване на достъпа	Чрез **Образец 5** или **Образец 6** Достъпът може да бъде отнет и **по преценка** на администратор на ИСИС

Приложение 2
УКАЗАНИЯ ЗА ВИДОВЕТЕ ЗАЯВЛЕНИЯ И ВИДОВЕТЕ ДОСТЪП В ПОРТАЛА

За кого ще подавате информация	С какъв КЕП ще подавате информация	Какъв достъп искате да получите	Какви действия можете да извършите	Необходим документ за упълномощаване	Валидност на достъпа	Обслужване	След изтичане на достъпа	Кой образец на заявление трябва да попълните
За себе си като физическо лице	**Персонален**	Стандартен	Подава **всички** декларации/отчети Достъпва само данните, подадени от него Променя декларации, подадено от него	Не	безсрочен	автоматично (в случай че идентификаторът на автора в КУКЕП е **ЕГН/ЛНЧ**)		Образец 1
		Пълен	Подава всички декларации/отчети Достъпва всички данни за отчетната единица Променя всички декларации			експерт		
		Специфичен	Подава **всички** декларации/отчети Достъпва данни съгласно **избраните** декларации/отчети Променя декларации съгласно **избраните** в заявлението					
За физическо лице, което ме е **упълномощило** да го представлявам	**Персонален или професионален**	Стандартен	Подава **всички** декларации/отчети Достъпва само данните, подадени от него Променя декларации, подадено от него	Не	безсрочен	автоматично (в случай че идентификаторът на автора в КУКЕП е **ЕГН/ЛНЧ**)		Образец 2
		Пълен	Подава всички декларации/отчети Достъпва всички данни за отчетната единица Променя всички декларации	Образец 4	срок от 2 години	експерт	Заявлението автоматично се отхвърля от системата и се прекратява достъпа	
		Специфичен	Подава **всички** декларации/отчети Достъпва данни съгласно **избраните** декларации/отчети Променя декларации съгласно **избраните** в заявлението					
За юридическо лице, което представлявам **самостоятелно**	**Персонален**	Стандартен	Подава **всички** декларации/отчети Достъпва само данните, подадени от него Променя декларации, подадено от него	Не	безсрочен	автоматично (в случай че идентификаторът на автора в КУКЕП е **ЕГН/ЛНЧ**)		Образец 2
		Пълен	Подава всички декларации/отчети Достъпва всички данни за отчетната единица Променя всички декларации		срок от 2 години	експерт	Заявлението автоматично се отхвърля от системата и се прекратява достъпа	
		Специфичен	Подава **всички** декларации/отчети Достъпва данни съгласно **избраните** декларации/отчети Променя декларации съгласно **избраните** в заявлението					
	Професионален КЕП с титуляр **отчетната единица**	Стандартен	Подава **всички** декларации/отчети Достъпва само данните, подадени от него Променя декларации, подадено от него	Не	безсрочен	автоматично (в случай че идентификаторът на автора в КУКЕП е **ЕГН/ЛНЧ**)		Образец 1
		Пълен	Подава всички декларации/отчети Достъпва всички данни за отчетната единица Променя всички декларации		срок от 2 години	експерт	Заявлението автоматично се отхвърля от системата и се прекратява достъпа	
		Специфичен	Подава **всички** декларации/отчети Достъпва данни съгласно **избраните** декларации/отчети Променя декларации съгласно **избраните** в заявлението					

Приложение 2

УКАЗАНИЯ ЗА ВИДОВЕТЕ ЗАЯВЛЕНИЯ И ВИДОВЕТЕ ДОСТЪП В ПОРТАЛА

За юридическо лице, на което съм служител или представляващ, **но не самостоятелно**	**Персонален**	Стандартен	Подава **всички** декларации/отчети Достъпва само данните, подадени от него Променя декларации, подадено от него	Не	безсрочен	автоматично (в случай че идентификаторът на автора в КУКЕП е **ЕГН/ЛНЧ**)		Образец 2
		Пълен	Подава всички декларации/отчети Достъпва всички данни за отчетната единица Променя всички декларации	Образец 4	срок от 2 години	експерт	Заявлението автоматично се отхвърля от системата и се прекратява достъпа	
		Специфичен	Подава **всички** декларации/отчети Достъпва данни съгласно **избраните** декларации/отчети Променя декларации съгласно **избраните** в заявлението					
	Професионален КЕП с титуляр отчетната единица	Стандартен	Подава **всички** декларации/отчети Достъпва само данните, подадени от него Променя декларации, подадено от него	Не	безсрочен	автоматично (в случай че идентификаторът на автора в КУКЕП е **ЕГН/ЛНЧ**)		Образец 1
		Пълен	Подава всички декларации/отчети Достъпва всички данни за отчетната единица Променя всички декларации	Образец 4	срок от 2 години	експерт	Заявлението автоматично се отхвърля от системата и се прекратява достъпа	
		Специфичен	Подава **всички** декларации/отчети Достъпва данни съгласно **избраните** декларации/отчети Променя декларации съгласно **избраните** в заявлението					
За юридическо лице, на което **не съм** служител или представляващ	**Персонален или професионален с титуляр различен от отчетната единица**	Стандартен	Подава **всички** декларации/отчети Достъпва само данните, подадени от него Променя декларации, подадено от него	Не	безсрочен	автоматично (в случай че идентификаторът на автора в КУКЕП е **ЕГН/ЛНЧ**)		Образец 2
		Пълен	Подава всички декларации/отчети Достъпва всички данни за отчетната единица Променя всички декларации	Образец 4	срок от 2 години	експерт	Заявлението автоматично се отхвърля от системата и се прекратява достъпа	
		Специфичен	Подава **всички** декларации/отчети Достъпва данни съгласно **избраните** декларации/отчети Променя декларации съгласно **избраните** в заявлението					

Допълнителни разяснения

Персонален КЕП – титулярът и авторът на КЕП са едно и също физическо лице

Професионален КЕП – титулярът на КЕП е юридическо лице, а авторът на КЕП е физическо лице, което може да го представлява, например негов служител

Стандартен достъп - Мога да подавам всички Декларации-форми и Отчетни форми. Мога да достъпвам информацията, която аз съм подал в ИСИС и да променям подадените от мен Декларации-форми.

Специфичен достъп - Мога да подавам избрани в заявлението декларации/отчети. Достъпвам данни съгласно избраните декларации/отчети. Мога да променям декларации съгласно избраните в заявлението.

Пълен достъп - Мога да подавам всички Декларации-форми и Отчетни форми. Мога да достъпвам цялата информация за отчетната единица , както и да променям подадени декларации-форми.

Приложение 3
ВЗАИМОВРЪЗКА МЕЖДУ ЗАЯВЛЕНИЯ И РЕГИСТЪР МИС

Вид сертификат	Какъв Образец подава	Подава за:	Задължителни полета за заявлението			Поле от регистър МИС	Задължително за регистър МИС да/не	Скрити полета
персонален	Образец 1	себе си (физическо лице)	секция 1 (автор на КЕП)	създава се контакт	Тип Идентификатор			
					Стойност на Идентификатор			
					Телефон			
					Електронна поща 1			
					Електронна поща 2			
			секция 2 (отчетно лице)	създава се МИС	Тип Идентификатор	39. Тип идентификатор	да	
					Стойност на Идентификатор	1. Булстат (ново име идентификатор)	да	
					Име на латиница	4. Име/Наименование на латиница	не	
					Дата на създаване/раждане	35. Дата на създаване	да	
					ПК	8. Пощенски код (седалище)	не	
					Населено място	9. Населено място	не	
					Адрес	10. Адрес	не	
					Телефон	11. Телефон	да	
					Електронна поща	13. Електронна поща	да	
персонален	Образец 2	друго физическо лице	секция 1 (автор на КЕП)	създава се контакт и МИС	Тип Идентификатор	39. Тип идентификатор	да	секция 1 (титуляр на КЕП)
					Стойност на Идентификатор	1. Булстат (ново име идентификатор)	да	
					Телефон	11. Телефон	да	
					Електронна поща 1	13. Електронна поща	да	
					Електронна поща 2			
			секция 2 (отчетно лице)	създава се МИС	Тип Идентификатор	39. Тип идентификатор	да	
					Стойност на Идентификатор	1. Булстат (ново име идентификатор)	да	
					Име на латиница	4. Име/Наименование на латиница	не	
					Дата на създаване/раждане	35. Дата на създаване	да	
					ПК	8. Пощенски код (седалище)	не	
					Населено място	9. Населено място	не	
					Адрес	10. Адрес	не	
					Телефон	11. Телефон	да	
					Електронна поща	13. Електронна поща	да	

Приложение 3

ВЗАИМОВРЪЗКА МЕЖДУ ЗАЯВЛЕНИЯ И РЕГИСТЪР МИС

персонален	Образец 2	юридическо лице	секция 1 (автор на КЕП)	създава се контакт и МИС	Тип Идентификатор	39. Тип идентификатор	да	секция 1 (титуляр на КЕП)
					Стойност на Идентификатор	1. Булстат (ново име идентификатор)	да	
					Телефон	11. Телефон	да	
					Електронна поща 1	13. Електронна поща	да	
					Електронна поща 2			
			секция 2 (отчетно лице)	създава се МИС	Тип Идентификатор	39. Тип идентификатор	да	
					Стойност на Идентификатор	1. Булстат (ново име идентификатор)	да	
					Име на латиница	4. Име/Наименование на латиница	не	
					дата на създаване	35. Дата на създаване	да	
					ПК	8. Пощенски код (седалище)	не	
					Населено място	9. Населено място	не	
					Адрес	10. Адрес	не	
					Телефон	11. Телефон	да	
					Електронна поща	13. Електронна поща	да	
професонален	Образец 1	юридическо лице титуляр на КЕП	секция 1 (автор на КЕП)	създава се контакт	Тип Идентификатор			
					Стойност на Идентификатор			
					Телефон			
					Електронна поща 1			
					Електронна поща 2			
			секция 2 (отчетно лице)	създава се МИС	Тип Идентификатор	39. Тип идентификатор	да	
					Стойност на Идентификатор	1. Булстат (ново име идентификатор)	да	
					Име на латиница	4. Име/Наименование на латиница	не	
					дата на създаване	35. Дата на създаване	да	
					ПК	8. Пощенски код (седалище)	не	
					Населено място	9. Населено място	не	
					Адрес	10. Адрес	не	
					Телефон	11. Телефон	да	
					Електронна поща	13. Електронна поща	да	

Приложение 3
ВЗАИМОВРЪЗКА МЕЖДУ ЗАЯВЛЕНИЯ И РЕГИСТЪР МИС

професонален	Образец 2	друго юридическо лице	секция 1 (автор на КЕП)	създава се контакт	Тип Идентификатор			
					Стойност на Идентификатор			
					Телефон			
					Електронна поща 1			
					Електронна поща 2			
			секция 1 (титуляр на КЕП)	създава се МИС	Тип Идентификатор	39. Тип идентификатор	да	
					Стойност на Идентификатор	1. Булстат (ново име идентификатор)	да	
					Име на латиница	4. Име/Наименование на латиница	не	
					Телефон	11. Телефон	да	
					Електронна поща	13. Електронна поща	да	
			секция 2 (отчетно лице)	създава се МИС	Тип Идентификатор	39. Тип идентификатор	да	
					Стойност на Идентификатор	1. Булстат (ново име идентификатор)	да	
					Име на латиница	4. Име/Наименование на латиница	не	
					дата на създаване	35. Дата на създаване	да	
					ПК	8. Пощенски код (седалище)	не	
					Населено място	9. Населено място	не	
					Адрес	10. Адрес	не	
					Телефон	11. Телефон	да	
					Електронна поща	13. Електронна поща	да	
професонален	Образец 2	физическо лице	секция 1 (автор на КЕП)	създава се контакт	Тип Идентификатор			
					Стойност на Идентификатор			
					Телефон			
					Електронна поща 1			
					Електронна поща 2			
			секция 1 (титуляр на КЕП)	създава се МИС	Тип Идентификатор	39. Тип идентификатор	да	
					Стойност на Идентификатор	1. Булстат (ново име идентификатор)	да	
					Име на латиница	4. Име/Наименсвание на латиница	не	
					Телефон	11. Телефон	да	
					Електронна поща	13. Електронна поща	да	
			секция 2 (отчетно лице)	създава се МИС	Тип Идентификатор	39. Тип идентификатор	да	
					Стойност на Идентификатор	1. Булстат (ново име идентификатор)	да	
					Име на латиница	4. Име/Наименование на латиница	не	
					Дата на създаване/раждане	35. Дата на създаване	да	
					ПК	8. Пощенски код (седалище)	не	
					Населено място	9. Населено място	не	
					Адрес	10. Адрес	не	
					Телефон	11. Телефон	да	
					Електронна поща	13. Електронна поща	да	

Приложение 4
ПОЛЕТА В РЕГИСТЪР МИС

№	Име	Задължителен за всички	Задължителен за юридически лица	Задължителен за физ. лица	Поле от заявлението при автоматично създаване на МИС
1	Булстат (ново име идентификатор)	Да	Да	Да	Ако заявлението е подадено с персонален КЕП - МИС 1, секция 1 (автор на КЕП), стойност на идентификатор; МИС 2, секция 2, стойност на идентификатор Ако заявлението е подадено с професионален КЕП - МИС 1, секция 1 (титуляр на КЕП), стойност на идентификатор; МИС 2, секция 2, стойност на идентификатор
2	Държава на крайна контролираща единица	Не	Не	Не	
3	Тип на субекта	Да	Да	Да	Ако заявлението е подадено с персонален КЕП е физическо лице Ако заявлението е подадено с професионален КЕП е юридическо лице
4	Име/Наименование на латиница	Не	Не	Не	
5	Име/Наименование	Да	Да	Да	
6	Активност	Да	Да	Да	При автоматично създаване се попълва по подразбиране стойност 1
7	Правна форма	Не	Не	Не	
8	Пощенски код (седалище)	Не	Не	Не	Ако заявлението е подадено с персонален КЕП, секция 2 (отчетно лице), ПК Ако заявлението е подадено с професионален КЕП - МИС 1, секция 1 (титуляр на КЕП), ПК; МИС 2, секция 2, ПК
9	Град (ново име Населено място)(седалище)	Не	Не	Не	Ако заявлението е подадено с персонален КЕП, секция 2 (отчетно лице), Населено място Ако заявлението е подадено с професионален КЕП - МИС 1, секция 1 (титуляр на КЕП), Населено място; МИС 2, секция 2, Населено място
10	Адрес (седалище)	Не	Не	Не	Ако заявлението е подадено с персонален КЕП, секция 2 (отчетно лице), Адрес Ако заявлението е подадено с професионален КЕП - МИС 1, секция 1 (титуляр на КЕП), Адрес; МИС 2, секция 2, Адрес

[redacted]

Приложение 4
ПОЛЕТА В РЕГИСТЪР МИС

11	Телефон	Да	Да	Да	Ако заявлението е подадено с персонален КЕП - МИС 1, секция 1 (автор на КЕП), телефон; МИС 2, секция 2, телефон; Ако заявлението е подадено с професионален КЕП - МИС 1, секция 1 (титуляр на КЕП), телефон; МИС 2, секция 2, телефон
12	Факс	Не	Не	Не	отпада
13	Електронна поща	Да	Да	Да	Ако заявлението е подадено с персонален КЕП - МИС 1, секция 1 (автор на КЕП), електронна поща; МИС 2, секция 2, електронна поща Ако заявлението е подадено с професионален КЕП - МИС 1, секция 1 (титуляр на КЕП), електронна поща; МИС 2, секция 2, електронна поща
14	Електронна поща - Декларации	Не	Не	Не	
15	Електронна поща – СПБ-6А и СПБ-6Б	Не	Не	Не	
16	Електронна поща – СПБ-11	Не	Не	Не	
17	Електронна поща – СПБ-12	Не	Не	Не	
18	Представляващо лице	Не	Не	Не	
19	Представляващо лице	Не	Не	Не	
20	Представляващо лице	Не	Не	Не	
21	Институционален сектор ESA 95	Не	Не	Не	
22	Институционален сектор ESA 2010	Не	Не	Не	
23	Подсектор по ESA 2010	Не	Не	Не	
24	Основна икономическа дейност (КИД 2008)	Не	Не	Не	
25	Основна икономическа дейност (НКИД 2003)	Не	Не	Не	
26	Регистриран капитал	Не	Не	Не	
27	MFI код	Не	Не	Не	
28	Тип на местното лице (стар)	Не	Не	Не	
29	Тип на местното лице по BPM6	Не	Не	Не	
30	Инвестиционна политика на OFIs, ИФ, ЗК, ПФ и ИП	Не	Не	Не	
31	Преобразуване (код)	Не	Не	Не	
32	Начална дата	Да	Да	Да	По подразбиране се слага 01.01.1900
33	Крайна дата	Да	Да	Да	По подразбиране се слага 01.01.2500
34	Маркер за Предприятия със специална инвестиционна цел	Не	Не	Не	
35	Дата на създаване	Да	Да	Да	Взема се от заявлението, секция 2. Ако няма попълнено такова поле се слага по подразбиране 01.01.1900 г.
36	Дата на заличаване	Не	Не	Не	
37	Представител - стар	Не	Не	Не	
38	Булстата е FAKE	Не	Не	Не	
39	Тип идентификатор	Да	Да	Да	Ако заявлението е подадено с персонален КЕП - МИС 1, секция 1 (автор на КЕП), тип на идентификатор; МИС 2, секция 2, тип на идентификатор Ако заявлението е подадено с професионален КЕП - МИС 1, секция 1 (титуляр на КЕП), тип на идентификатор; МИС 2, секция 2, тип на идентификатор

ДО
БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА
СОФИЯ 1000
ПЛ. „КНЯЗ АЛЕКСАНДЪР I“ № 1

ЦЕНОВО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от

Наименование на участника: „ТехноЛогика“ ЕАД

БУЛСТАТ/ЕИК/: 201593301

Седалище и адрес на управление: град София, ж.к. Изток, блок 4, вход А, етаж 1, ап. 2

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

С настоящото Ви представяме нашето ценово предложение в отговор на отправеното Искане за допълване на оферта, въз основа на Рамково споразумение № БНБ-123616/8.11.2019 г. с предмет **„Развитие и абонаментно обслужване на Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС) в БНБ“.**

Часовата ставка за услугите по проектиране, разработка и внедряване на актуализациите на ИСИС по чл. 1 от проекта на договор за възлагане на обществена поръчка за актуализации на системата (*Проект № 1*) и Писмено искане на възложителя № БНБ- 31200/17.03.2022 г. е: 69 (шестдесет и девет) лева[1] на час, без ДДС;

Забележка:

В предлаганите цени са включени всички възможни разходи на изпълнителя по изпълнение на услугите, предмет на обществената поръчка, като възложителят не дължи заплащането на каквито и да е други разноски, направени от изпълнителя.

[1] Цената за часовата ставка за услугите по проектиране, разработка и внедряване на актуализациите на ИСИС да не надвишава стойността по Рамковото споразумение с предмет „Развитие и абонаментно обслужване на Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС) в БНБ“

Настоящото ценово предложение се попълва и подписва от представляващия участника по регистрация или от упълномощено от него лице.

Дата на подписване: 23 / 03 / 2022 г.

Подпис и печат: [redacted]

Име и фамилия [redacted]

Длъжност Упълномощено лице

Наименование на участника „ТехноЛогика“ ЕАД

Централен офис
ул. “Червена стена” 46, София 1421
Развоен офис
ул. “Софийско поле” 3, София 1756
тел: /+359 2/ 91 91 2
факс: /+359 2/ 963 16 10
office@technologica.com
www.technologica.com

[redacted]

ДО
БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА
СОФИЯ 1000
ПЛ. „КНЯЗ АЛЕКСАНДЪР I“ № 1

ТЕХНИЧЕСКО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от

Наименование на участника: „ТехноЛогика“ ЕАД

БУЛСТАТ/ЕИК/: 201593301

Седалище и адрес на управление: град София, ж.к. Изток, блок 4, вход А, етаж 1, ап. 2

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

С настоящото Ви представяме нашето техническо предложение в отговор на отправеното Искане за допълване на оферта, въз основа на Рамково споразумение № БНБ-123616/8.11.2019 г. с предмет **„Развитие и абонаментно обслужване на Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС) в БНБ“.**

I. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОРЪЧКАТА

Попълва се въз основа на писмено искане от страна на възложителя на основание чл. 82, ал. 2 от ЗОП и чл. 4 от проекта на рамково споразумение за сключване на договор за обществена поръчка за осъществяване на актуализации на ИСИС:

1. Задължаваме се да извършим актуализациите, съгласно заданията и спецификациите на възложителя, представени с писмено искане **№ БНБ-31200/17.03.2022 г.**;

2. Задължаваме се да сключим договор за обществена поръчка за осъществяване актуализациите по т. 1 в срока, посочен в Писмено искане **№ БНБ-31200/17.03.2022 г.**;

3. В срока по т. 2 ще извършим съответните актуализации в рамките **на 2 648 (две хиляди шестстотин четиридесет и осем) човекочаса.** Приемаме, че ако за извършването на съответните актуализации са необходими повече часове, то изразходваните часове извън посочените няма да ни бъдат заплащани от възложителя.

4. Задължаваме се да осигурим гаранционна поддръжка на извършените актуализации за период от 1 (една) година.

5. Задължаваме се да документираме дейността си по изпълнение на задълженията си по договора в съответствие с предвидения в проекта на договор (*Проект № 1*) ред;

Забележка: *Настоящото техническо предложение се попълва и подписва от представляващия участника по регистрация или от упълномощено от него лице. В случай, че участник в процедурата е обединение, техническото предложение се попълва и подписва от представляващия обединението.*

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Подробно описание на услугите по проектиране, разработка и внедряване на подобрения, изменения и допълнения (актуализации/развитие на системата) към „Интегрираната статистическа информационна система" (ИСИС) в БНБ

Дата на подписване:	23 / 03 / 2022 г.
Подпис и печат:	[redacted]
Име и фамилия	[redacted]
Длъжност	Упълномощено лице
Наименование на участника	„ТехноЛогика" ЕАД

Приложение №1

ПОДРОБНО ОПИСАНИЕ

на услугите по проектиране, разработка и внедряване на подобрения, изменения и допълнения (актуализации/развитие на системата) към „Интегрираната статистическа информационна система" (ИСИС) в БНБ

„ТЕХНОЛОГИКА" ЕАД

[redacted]

Съдържание

1 Общо описание на подхода 4
2 Методика за провеждане на бизнес анализа при разработка на допълнения и изменения (актуализации) на системата 5
2.1 Подход за анализ и специфициране на изискванията 5
1.1.1 Планиране и управление на бизнес анализа 5
1.1.2 Изясняване на изискванията 6
1.1.3 Управление и комуникация на изискванията 6
1.1.4 Организационен анализ 7
1.1.5 Анализ на изискванията 7
3 Описание на всички дейности, необходими за изпълнението на поръчката - съгласно техническата спецификация и проектодоговора 8
3.1 ОБШИ ПОЛОЖЕНИЯ И НЕОБХОДИМОСТ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НАПРОМЕНИТЕ 8
3.2 ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ВКЛЮЧЕНИ В ЗАЯВКАТА 9
3.2.1 Оптимизация на модула за получаване и контрол на входните данни (Входна подсистема): 9
3.2.2 Оптимизация на модул Регистри 14
3.2.3 Оптимизация на модул за обработка и съхранение на данните по видове статистики (Схеми на обработка) 16
3.2.4 Оптимизация на модула за потребители на ИСИС (Приложна администрация): 33
3.3 Гаранционна поддръжка на съответните актуализации на системата. 42
3.3.1 Център за обслужване на клиенти (Helpdesk) в рамките на гаранционната поддръжка 44
4 Организационна структура на екипа, която позволява адекватно управление на всички дейности, предмет на поръчката 45
5 Описание на средствата и начините за постигане на резултатите по конкретните дейности, включително и конкретните инструменти за изпълнение на услугата, приложими стандарти и добри практики 47
5.1 Използвани инструменти и технологии 47
5.2 Подход за изготвяне на системен проект 50
5.3 Логически модел на данните 51
5.4 Физически модел на данните 52
6 Подход за осигуряване на качеството при изпълнението на предмета на поръчката 53
6.1.1 Методика за управление на качеството 54
6.2 Описание на необходимите дейности за осигуряване на качеството при изпълнението на предмета на поръчката 54
1.1.6 Планиране управлението на качеството 54
1.1.7 Текущ контрол на качеството 54
1.1.8 Контрол на крайния продукт и критерии за приемане на резултатите 54
1.1.9 Управление на конфигурацията 55
7 Описание на процеса на тестване, видове тестове, които се планира да бъдат извършвани за осигуряване на дейностите по поръчката 56
7.1 План за провеждане на тестове 56
7.2 Тестване на компоненти 57
7.3 Интеграционно тестване 58
7.4 Системно тестване 58

7.5 Приемно тестване 62
7.6 Управление на дефекти 63
7.7 Регресионна политика 63
8 Подход за управление на риска, основни процеси по управлението на риска, използваната методика за оценка на риска, съответстваща на предмета на поръчката 63
8.1 Методика за управление на риска 64
8.2 Допускания 68
8.3 Идентифициране на рисковете, съответстващи на дейностите, предмет на поръчката. Възможни аспекти на проявление и области на влияние на описаните рискове, степен на въздействието им върху изпълнението на всяка от дейностите по поръчката и предложение за мерки за управлението им. 68

1 Общо описание на подхода

При дефинирането на подхода за управление и изпълнение на дейностите по настоящата обществена поръчка ТехноЛогика ЕАД изхожда от следните предпоставки:

- Специфичните особености, с които е свързана реализацията на проекта при Възложителя;
- Сложността на проекта и връзките му с други проекти;
- Натрупания опит и знания в ТехноЛогика ЕАД, извлечени от реализацията на много на брой, разнообразни по обхват и сложност проекти, свързани с проектиране, изграждане, внедряване, поддръжка и съпровождане на информационни системи и решения в различни области.

Подходът, който ТехноЛогика ЕАД използва, се базира на определени политики, процедури и документи, регламентирани в система за управление на проекти, която е част от системата за управление на качеството и информационната сигурност (СУКИС) на ТехноЛогика ЕАД.

Системата за управление на проекти на ТехноЛогика ЕАД съчетава процеси, методи и средства, разработени в рамките на световно утвърдени методологии и възприети като стандарти и най-добри практики за управление на проекти, и по-специално PMBOK Guide и други практически стандарти (Practice Standards) на Института по управление на проекти (Project Management Institute - PMI).

Като неразделна част от СУКИС, процесите за управление на проекти в ТехноЛогика ЕАД са разработени и одобрени за съответствие с изискванията на международния стандарт ISO 9001:2015 и съюзната публикация на НАТО AQAP 160. СУКИС на ТехноЛогика ЕАД е сертифицирана за съответствие и със стандарта ISO 27001:2013.

С конкретно предложения подход за изпълнение на дейностите по поръчката се цели постигането на следните качества:

- Последователност, осигурена от прилагане на стандартизирани процедури за планиране, организиране, изпълнение, следене и контролиране на дейностите в целия ход на проекта;
- Гъвкавост, осигурена от възможността за модифициране на подхода, при необходимост, за да бъдат отразени специфичните изисквания на Възложителя, очакванията на всички заинтересовани страни, особеностите на средата или други условия, които може да наложат това.

Избраният подход за управление и изпълнение на дейностите, съчетан с процесите по осигуряване на качеството, дава възможност за изпълнение на процесите по Plan-Do-Check-Act (Планиране-Изпълнение-Проверка-Действие/Реакция) цикъла на Деминг/Шухарт, което гарантира непрекъснато повишаване на качеството през целия жизнен цикъл на проекта.

В зависимост от специфичните особености на конкретните технически задания, подходът ще бъде адаптиран, като от базовите методики бъдат избрани приложимите процеси, методи и практики, така че да бъде осигурено ефективно и ефикасно постигане на поставените цели.

Ключовите методики, на които се базира подходът за управление и изпълнение на дейностите по „Проектиране, разработка и внедряване на подобрения, изменения и допълнения („актуализации на системата") към информационната система „Интегрираната статистическа информационна система (ИСИС) в БНБ" са описани по-долу в настоящия документ.

2 Методика за провеждане на бизнес анализа при разработка на допълнения и изменения (актуализации) на системата

2.1 Подход за анализ и специфициране на изискванията

Работата по бизнес анализ е структурирана в няколко взаимосвързани области:

1. Планиране и управление на бизнес анализа;
2. Изясняване на изискванията;
3. Управление и комуникация на изискванията;
4. Организационен анализ;
5. Анализ на изискванията;
6. Оценка и валидиране на решението.

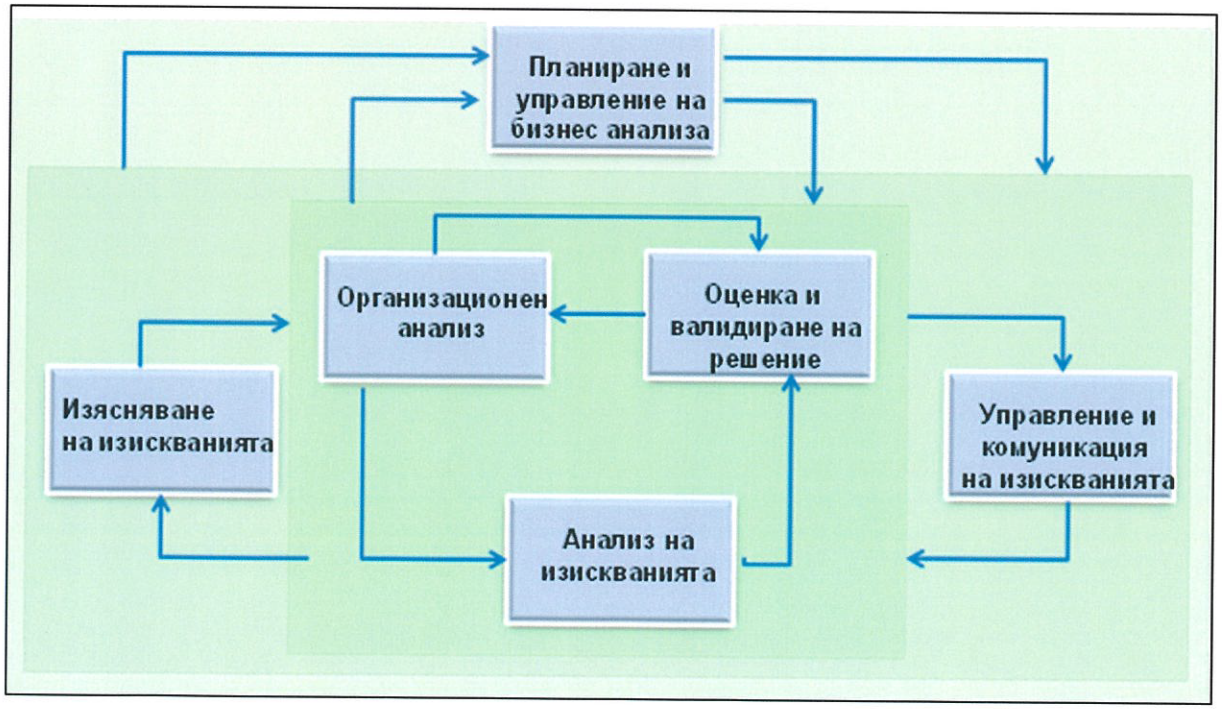

1.1.1 Планиране и управление на бизнес анализа

Изпълняват се задачи по бизнес анализ, които се отнасят до:

- Идентифициране на заинтересованите лица
- Дефиниране на роли и отговорности на заинтересованите лица в проекта
- Планиране на подхода за извличане, приоритизиране и проследяване на изискванията
- Дефиниране на основните дейности по бизнес анализ за постигане целите на проекта

Анализът на заинтересованите лица спомага ще се определи ролята, влиянието и интереса на различните участници по отношение на проекта. Това могат да бъдат ръководители в организацията, експерти, участващи в одобрението на резултатите, крайни потребители на системата и др.
Съвместно с Възложителя се уточнява подхода за събиране, документиране, приоритизиране, преглед и проследяване на изискванията.

1.1.2 Изясняване на изискванията

Дейностите по изясняване на изискванията са насочени към установяване потребностите и очакванията на заинтересованите лица към предлаганото решение. Изискванията се идентифицират чрез изясняване (извличане), анализ, верифициране и валидиране. Приложимите техники за изясняване на изискванията са следните:

- Преглед и анализ на документи
- Интервюта с експерти в предметната област
- Въпросници
- Сформиране на работни групи

От особено значение е ще се валидира, че документираните изисквания на заинтересованите лица съответстват в пълна степен на техните разбирания и очаквания.

1.1.3 Управление и комуникация на изискванията

Изискванията се разглеждат в няколко категории:

- Изисквания на организацията
- Изисквания на заинтересованите лица
- Изисквания към решението (системата)
- Преходни изисквания, свързани с преминаване към новия начин на работа

Комуникирането на изискванията цели да постигне общо разбиране сред заинтересованите лица за характеристиките на решението. Наличието на широк кръг участници с различни познания и опит изисква ще се обърне особено внимание как ще се представят изискванията, в каква структура и формат. Изискванията се представят във формализиран и добре организиран формат, който е разбираем за заинтересованите лица в проекта. Извършват се междинни съгласувания на изискванията в хода на проекта чрез работни срещи.
Чрез проследимостта на изискванията се идентифицира и документира връзката на всяко изискване с останалите изисквания. По този начин се осигурява съответствие на крайното решение с дефинираните изисквания, както и съответствие между изискванията и целите на проекта. Важна роля имат процесите по управление на промяната, управление на обхвата, управление на риска, управление на времето, управление на разходите.

1.1.4 Организационен анализ

Организационният анализ включва дейностите, необходими за дефиниране потребностите на организацията и проекта, анализиране на текущата ситуация, така че ще се осигури пълно разбиране на проблематиката и предизвикателствата.
Изпълнителят извършва моделиране и анализ на бизнес процесите, които са в обхвата на проекта.
Събраната информация от проучване на документация и интервюта се използва за моделиране на засегнатата от проекта организационната архитектура, която включва следните аспекти от дейността:

- Организационна структура;
- Бизнес процеси на високо ниво и детайлни бизнес процеси;
- Информационни системи;
- Документи и данни.

В резултат на моделирането се разработват диаграми, които да подпомогнат анализа:

- Диаграма на организационната структура;
- Диаграма на бизнес процесите на високо ниво;
- Детайлни модели на бизнес процесите;
- Класификационна диаграма на информационните системи;
- Класификационна диаграма на ползваните документи.

1.1.5 Анализ на изискванията

Анализът на изискванията включва задачите и техниките, които се прилагат за определяне функционалностите на системата. Изпълняват се следните задачи:

- **Приоритизиране на изискванията.** Приоритизирането на изискванията е процес на вземане на решения, така че ще се определи важността на изискванията. Важността на изискванията се определи на база тяхната ценност за Възложителя, риск при разработка и внедряване, времеви аспекти и др. Изискванията се приоритизират въз основа на редица критерии:
    - Стойност за проекта и организацията на изискването;
    - Наличие на организационни или технически рискове;
    - Трудности при внедряването;
    - Съответствие със законови изисквания и вътрешни разпоредби;
    - Връзка с други изисквания;
    - Консенсус сред заинтересованите лица;

- **Организиране на изискванията.** Основна цел е ще се представи на Възложителя цялостен и консистентен набор от изисквания като се използват UML, Entity-Relationship диаграми с различни нива на абстракция;
- **Специфициране и моделиране на изискванията**;
- **Дефиниране на допускания и ограничения**. Тъй като допусканията са източник на риск в проекта, те се документират и комуникират с Възложителя. Анализират се и

ограниченията към решението, които възникват от организационен или технически аспект;

- **Верифициране на изискванията**. Процесът по верифициране гарантира, че изискванията са дефинирани коректно и са с високо качество. Изискванията ще притежават най-малко следните характеристики:
    - Пълнота – системата от изисквания е пълна и покрива в пълна степен целите на проекта;
    - Консистентност – изискванията са взаимно непротиворечиви, със сходно ниво на детайлност;
    - Коректност – изискванията съответстват на потребностите на заинтересованите лица и проекта;
    - Осъществимост – изискванията могат ще се внедрят в рамките на бюджета, срока, с оглед наличните технически и човешки ресурси по проекта;
    - Възможност за модифициране – свързаните изисквания са групирани, което позволява ще се модифицират и адаптират към целите на проекта;
    - Еднозначност – изискванията ще са ясни и недвусмислени и да не позволяват различни интерпретации;
    - Възможност за тестване – всяко изискване ще позволява ще се провери/тества дали е изпълнено;
- **Валидиране на изискванията**. Процесът по валидиране гарантира, че всички изисквания съответстват на целите на проекта и потребностите на заинтересованите лица.

3 Описание на всички дейности, необходими за изпълнението на поръчката - съгласно техническата спецификация и проектодоговора

3.1 ОБШИ ПОЛОЖЕНИЯ И НЕОБХОДИМОСТ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НАПРОМЕНИТЕ

Информационна система "Интегрирана статистическа информационна система (ИСИС)" в БНБ автоматизира и осигурява информационно дейностите, свързани със събиране, съхраняване, обработка и предоставяне на статистическа информация за целите на платежния баланс, международната инвестиционна позиция и статистиката на ценните книжа. Дейността е регламентирана от Наредба № 27 на БНБ от 13 март 2014 г. с последно изменение в сила от 01.01.2021 г.

Във връзка с промени в декларациите-форми и отчетните форми по Наредба №27 на БНБ, се налагат промени във входните форми и съответните схеми на обработка в ИСИС, както и да бъдат извършени допълнителни подобрения и доработки на функционалностите, касаещи както вътрешните, така и външните потребители на системата. Част от промените са свързани и с промени в изискванията за докладване на статистически данни към ЕЦБ и Евростат, както и в модула за достъп до Портала на ИСИС от външните потребители и в администрирането му с цел по-добра защита на получаваните от отчетните единици данни. Настоящият документ съдържа описание на новите изисквания и функционалности, които ще бъдат разработени в ИСИС.

3.2 ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ВКЛЮЧЕНИ В ЗАЯВКАТА

3.2.1 Оптимизация на модула за получаване и контрол на входните данни (Входна подсистема):

3.2.1.1 Свиване на полетата за деловодна информация при подаване на входна форма на гише

В екрана за разглеждане на входна форма, панелите за информацията за МИС и контакта му и деловодната информация ще могат да се скриват и показват с бутони (бутон за скриване и показване на информацията за МИС, контакт и деловодната такава ще е само добавен в екрана за разглеждане на входна форма). При попълване няма да има скриване на информация. По подразбиране могат да бъдат скрити или показани както предпочитат експертите, които въвеждат или разглеждат формите. По този начин на екрана (вертикално) ще има повече място за извеждане на таблиците с информация. Промяната засяга само вътрешното приложение и ще се приложи за всички входни форми.

3.2.1.2 Създаване на нова входна форма СПБ-5 (SPB 5 BPM6 2021)

Поради създаване на нов форма СПБ-5 в сила от 01.01.2021 г. се налага създаване на нова входна форма SPB_5_BPM6_2021. Формалните проверки при нея са следните:

1. Към съответния булстат има регистрация - извършване на проверка „Изписаният номер на сметка го има в регистъра и е за МИС, за който се отнася входната форма“. Т.е. ако за конкретен булстат няма регистрирани активни сметки, няма да може да подаде форма.

2. Допустимите цифрови стойности са цели числа.

3. Проверка за валидна регистрация - за всяка таблица от формата всяка попълнена в нея сметка се проверява дали е активна за месеца, за който се отнася таблицата. При попълване на информация в таблица за месец, в който сметката не е активна да излиза следното съобщение: Въведените данни са за период, в който сметката не е активна. Например сметката е валидна от 02.02.2020 г., а отчетната единица иска да подаде движения от 02.01.2020 г. Тъй като във формата ще има три идентични таблици с информация за всеки месец от тримесечието, в случая с този пример би следвало да бъдат попълнени само таблиците за втория и третия месец от тримесечието и да не могат да попълват данни за неактивен период (в случая януари 2020). Същото съобщение ще се отнася и за закрити сметки. Например, когато сметката е закрита в първия месец от тримесечието, за втория и третия месец да не е възможно попълването на данни за сметката (при проверката ще се гледа не само валидността на регистрацията, но и статуса на сметката- когато е С, не ще изисква подаването на данни.).

4. Проверка за липса на празно поле - задължително ще има стойност, дори 0 (нула). В такъв случай с описания в т.6 пример - не ще са попълнили таблицата за първия месец от тримесечието.

5. Допустими отрицателни стойности във всички полета.

6. Проверка за дублиране на регистрация в една отчетна форма, т.е. не е разрешено изписването на номера на сметката на два или повече реда във всяка една от таблиците за съответния месец от тримесечието.

7. Проверка за изписване на сметката във всяка една от таблиците за месеците, за които е активна - извършване на следната проверка: „Проверка за наличие на данни по сметка за

всеки месец от тримесечието, при който сметката е активна (преди да бъде създадена и след като е закрита не ще е възможно попълването на данни).

8. Проверка за неравнение между крайното салдо от предходен месец от отчетната форма и началното салдо от следващ месец от същата отчетна форма - за таблица 2 и таблица 3 от формата, при положение, че сметката е активна през тези месеци. В случай на неравнение още при подаване да излиза съобщение „Неравнение между началното салдо и крайното салдо от предходния месец“.

9. Проверка, която не допуска подаването на форма с три празни таблици.

Създадената нова входна форма ще бъде включена за автоматично планиране на събирането на отчетни форми, както и да бъде реализирана възможността за конфигуриране на изпращането на регулярни събития за нея. При планирането на формата се запазва досегашното правило, че ще бъдат планирани всички регистрации, чиито статус на активност към края на отчетното тримесечие е ACTIVE = A. При положение, че сметка е закрита през м. ноември, то няма да бъде планирана за събиране форма СПБ-5 за четвърто тримесечие.

3.2.1.3 Промени във входна форма СПБ-7

В съществуващата входна форма СПБ-7 (SPB7_BPM6) ще бъде добавен нов ред в Таблица 3 относно данък върху дивидента, удържан при източника и това води до следните промени във формата:

1. Таблица 3 Дивиденти и промяна на основния капитал за сметка на МИС се преименува на Дивиденти, данък и промяна на основния капитал за сметка на МИС;

2. В номенклатура CL_DIVIDENT_SPB7_12 се добавя нов код 04 - Данък върху дивидента, удържан при източника (Taxes on income). Този нов код да е допустим и видим за потребителите и за него да има възможност ще се попълват дробни положителни числа, нула, непопълнена стойност (във валутата на отчета, в хиляди валутни единици) за всеки един от месеците от тримесечието;

3. Допустимите стойности за съществуващите стойности ще бъдат както следва:

код 01 - цели числа, нула, непопълнена стойност

код 02 и 03 - цели положителни числа, нула, непопълнена стойност

В резултат на това Обработка Преки инвестиции в чужбина се модифицира, така че:

1. Попълнените стойности по новия код за Данък върху дивидента, удържан при източника ще се включат на входа на обработката;

2. Попълнените стойности по новия код за Данък върху дивидента, удържан при източника ще се включат на входа на обработката;

3. Ще се превалутират в BGN по среден (AVG) курс на месеца от тримесечието в който/които са посочени;

4. Ще се извеждат на изхода на обработката в квадрат BOP_IIP_NSI OUT в колона TAXES_PAID с OPD_DATE месеца, през който са посочени във входната форма.

3.2.1.4 Промяна във форма Активи и пасиви на ИФ (IF BALANCE INPUT BPM6)

Промените са следните:

1. Във връзка с излизането на Великобритания от ЕС код GB ще бъде преместен от *ЕС, извън Еврозоната* в *Други страни и международни институции;*
2. Необходимо е да бъдат коригирани кодовете на държави Чехия и Дания - Чехия да е с код CZ (във формата е посочен код CS, който се е използвал за Чехословакия, след разделянето Чехия е CZ, а Словакия SK). Дания ще е DK, а не DM;
3. Ще бъдат добавени допълнителни колони с детайлен сектор на насрещната страна:

   Сектор S120 Други финансови предприятия (S.125+S.126+S127) да бъде разделен на:

   - Финансови посредници (S.125);
   - ФПАСФД (S.126);
   - Каптивни финансови институции и заемодатели (S.127);
   - Сектор S1M -Домакинства и НТООД (S.14+S.15) да бъде разделен на:
   - Домакинства (S.14);
   - НТООД (S.15).

Досегашната форма Активи и пасиви на ИФ (IF BALANCE INPUT BPM6) ще бъде преработена съгласно описаните по-горе промени, като за стари периоди за корекции и за нови периоди ще бъде използвана само тя.

3.2.1.5 Промени при формалния контрол на форма СПБ-8

При подаване на форма СПБ-8 няма да е възможно подаването й от юридическо лице. Считаме, субект в МИС за юридическо лице ако:

Лицето е регистрирано в Регистър МИС със SUBJECT_TYPE = L от номенклатура CL_SUBJECT_TYPE

Или

Броят на символите на LEGALJ4UMBER в Регистър МИС е по-малък от 10.

Ще се извежда следното съобщение на отчетните единици, ако форма СПБ-8 се попълва за местни юридически лица: „Форма СПБ-8 се подава за местни физически лица.“

3.2.1.6 Създаване на входна форма с коментари при експертния контрол на форма СПБ-11

Формата ще има 2 колони - ЕИК/Булстат на местното лице и коментар на експерт, като се зарежда с файл и Event дата. Информацията от формата служи при експертния контрол на форма СПБ-11 за по-лесно определяне дали даден отчет да бъде одобрен или отхвърлен. Колоната с коментар ще има възможност за въвеждане на текст с максимална дължина.

3.2.1.7 Промени в експертния контрол на форма СПБ-8

Форми СПБ-8, които вече са одобрени на предишен експертен контрол да влизат отново ма последващ експертен контрол само когато има подадена нова, непреминала експертен контрол форма за същия период (от едно и също МЛ).

3.2.1.8 Промени в експертния контрол на форма СПБ-5

Във връзка с въведената нова входна форма СПБ-5 в сила от 01.01.2021 г. е направена нова схема за експертен контрол.

1. В квадратче CURRENT PERIOD влизат данните от трите таблици за текущия период. Това са форми, които не са минали експертен контрол и форми, които са били одобрени на експертен контрол. Вторите се използват само за проверката за дублирани форми;
2. Квадратче DOUBLE CHECK реализира проверка *1. Дублирана регистрация за същия отчетен период* - DBL_REG_F0RM>1. Флаг Y в колоната IS_DOUBLE показва, че регистрацията се дублира.
3. В квадратче PREVIOUS PERIOD се обединяват данните от трите таблици за предходни период (само от одобрените на експертен контрол входни форми).
4. Квадратче PREV SALDO реализира проверка *2. Проверка за равнение на салда с предходен отчетен период.* В проверката се сравняват само входни форми за текущия период, които не са преминали експертен контрол с форми за предходен период, които са одобрени като се търси равнение между крайно салдо в трета таблица от формата за предходен период и началното салдо в първа таблица от формата за текущ период. В квадратчето са изведени и двете суми, както и резултата от проверката в колонка STATUS - OK при равнение и NOK - при неравнение;
5. Квадратче PREV OTCHET реализира проверка *3. Проверка за липса на отчет за регистрация за предходен отчетен период* - ако липсва такъв, излиза NOK. Ако има отчет на регистрация за предходен отчетен период, пише OK.
6. За сметки възникнали в тримесечието, резултатът от проверките PREV_SALDO_CHECK и PREV_PERIOD_CHECK са OK. В квадратче CURRENT PERIOD може ще се види датата на регистрацията (ACC_DATE), а флаг NEW_ACCOUNT показва дали сметката е възникнала в тримесечието.
7. Форми, които вече са одобрени на предишен експертен контрол да влизат отново на последващ експертен контрол само когато има подадена нова. непреминала експертен контрол форма за същия период за една и съща сметка.

В схемата за експертен контрол е създадена и отделна схема (PLAN), от която да може ще се изтегли актуална информация за всички сметки от Регистъра, а именно:

1. Отчетна дата;
2. ЕИК/Булстат;
3. Име на местното юридическо лице. открило сметка в чужбина:
4. Сектор на местното лице, открило сметка в чужбина
5. Крайна контролираща единица на местното лице, открило сметка в чужбина
6. Номер на регистрация на БНБ- номер на сметката;
7. Валута на сметката;
8. Име на чуждестранното лице, при което е открита сметката;
9. Държава, където е открита сметката;
10. Сектор на чуждестранното лице, при което е открита сметката;
11. Тип на чуждестранното лице;
12. Салдо при откриване на сметката в чужбина в оригинална валута
13. Салдо при откриване на сметката в чужбина в национална валута

[redacted]

[redacted]

14. Салдо по сметката към края на периода в оригинална валута;

15. Салдо по сметката към края на периода в национална валута.

3.2.1.9 Промени в експертния контрол на форма СПБ-7

Във връзка с промяна във отчетна форма СПБ-7 и събирането на данни за дивидентите в таблица 3 ще бъде направена промяна в схемата за експертен контрол, като ще бъдат добавени следните проверки:

1. Проверка за плащането на дивидент през текущия месец да не надхвърля натрупаните към момента дивиденти, вкл. начислените през отчетния месец дивиденти. Ако за поне един от месеците проверката не е вярна, резултатът е NOK. Изчисленията се правят във валутата на подадената форма. Ако е необходимо валутата на натрупания дивидент се превръща във валутата на формата по курс към края на отчетния период (EOP) към датата на натрупване. В Квадратче [EXPERT CONTROL EDIT] се добавя колона PAID_vs_ACCR_DIV за резултата от проверката с натрупаните, начислени, но не изплатени до момента дивиденти от квадратче ACCR DIVIDENT CHECK;

2. Проверка съгласно формулата:

Сборът на начисления дивидент в таблица Дивиденти, данък и промяна на основния капитал за сметка на МИС

Разделен на

Дял в капитала към края на тримесечието (%) от таблица Участие в капитала на ЧЛ - размер

Умножен по -1

Стойността, посочена в колона Увеличение(+)/Намаление(~) на ред Натрупана печалба/загуба от минали години на таблица Капитал на предприятието в чужбина (хил.)

При неизпълнение на условието, резултатът ще е NOK.

Сравнението ще става с предварително зададената и заложена в обработката допустима относителна разлика от 5% по аналогия на квадратче [TAB2 PREV CHECK], поради разлики в резултат на закръглението до цяло число.

В квадратче [EXPERT CONTROL EDIT] се добавя колона DIV_RIE за резултата от проверката в квадратче DIVIDENDS CAPITAL CHECK.

3. Проверка capital_code = '09' (Текущо оперативно представяне) от таблица 2 Капитал на предприятието в чужбина (хил.) да НЕ участва в проверката дали началното салдо е равно на крайното от одобрената форма за предходното тримесечие (ERRORS_CNT TAB2 в квадратче [TAB2 PREV CHECK];

Ще бъде въведена допълнителна колона в квадратче [EXPERT CONTROL EDIT] за проверка „въведена от експерт“ - ако една форма е въведена от експерт - резултатът в колоната е ОК, ако е въведена през Портала - NOK. Целта е да не се преглеждат отново, въведените от експертите форми, тъй като се предполага, че трябва само уточнени форми за одобряване ще бъдат въвеждани в програмата. Статусът от проверката ще бъде последна колона.

[redacted]

[redacted]

3.2.1.10 Файлове, свалени за подписване да не могат да се променят

Един от основните проблеми, с които се сблъскват потребителите на портала на ИСИС е, че при изтеглянето на PDF файл за подпис, съдържащ декларации, отчетни форми и заявления, без умисъл от тяхна страна модифицират файла, след което го подписват, а за системата това е недопустимо и при опит за подаване се извежда съобщение за грешка. Генерираният от системата PDF файл за подписване ще бъде заключен за модификация при изтеглянето му.

3.2.2 Оптимизация на модул Регистри

3.2.2.1 Изменения в Регистъра на Местните икономически субекти

1. Първоначално одобрение на нова регистрация (нов МИС) от експерт на БНБ

Когато регистрацията на ново местно лице се извършва от експерт на БНБ посредством формата за регистрация на нов местен субект (Основно меню -> Регистри ->Създаване на нова регистрация -> Нов местен икономически субект) чрез избор на бутон Запази, освен съществуващите действия по запазване на новата регистрацията, ще се извършва и Първоначално одобрение на регистрацията, без допълнителни потвърждения.

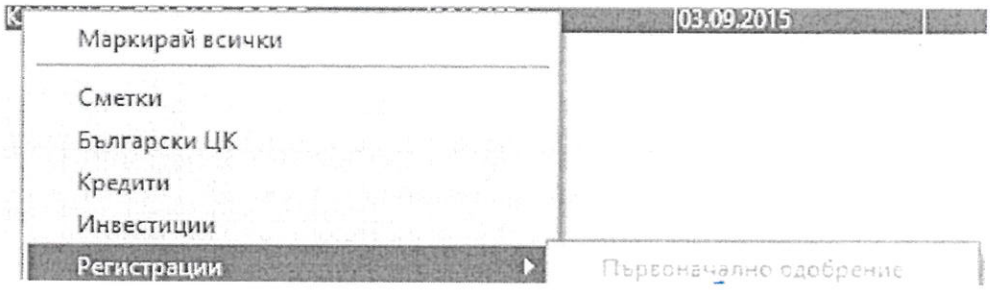

Изборът на бутона **Запази** ще инициира действащите към момента проверки за консистентност, като при липса на попълнен/избран задължителен атрибут, се визуализира съобщение за грешка и полето/атрибутът, което не е попълнено/който не е избран да светва в червено.

След потвърждение от експерта на БНБ на регистрацията с избор на бутон **Да** в съобщението *Сигурни ли сте, че искате да създадете нов икономически субект?* , ще се визуализира съобщение, само в случай на грешка . Ще отпадне следното съобщение:

2. **Попълване по подразбиране на определени полета при създаване на нова регистрация (нов МИС) от експерт на БНБ**

Когато регистрацията на ново местно лице се извършва от експерт на БНБ посредством формата за регистрация на нов местен субект (Основно меню -> Регистри ->Създаване на нова регистрация -> Нов местен икономически субект) ще се попълват по подразбиране следните атрибути:

- В полето IS ACTIVE (Активност) по подразбиране системата ще попълва стойност 1-Развиваща дейност. Експерт от БНБ ще може да променя тази стойност чрез избор от съществуващия списък на стойности;

- При избор на тип регистрация Физическо лице в полето INST SECTOR ESA 2010 (Институционален сектор ESA 2010) по подразбиране системата ще попълва стойност S14 - Домакинства. Експерт от БНБ ще може да променя тази стойност чрез избор от съществуващия списък на стойности;

- При избор на тип регистрация Физическо лице в полето ID TYPE (Тип идентификатор) по подразбиране системата ще попълва стойност PNO-ЕГН. Експерт от БНБ ще може да променя тази стойност чрез избор от съществуващия списък на стойности;

- При избор на тип регистрация Юридическо лице в полето ID TYPE (Тип идентификатор) по подразбиране системата ще попълва стойност NTR-Булстат. Експерт от БНБ ще може да променя тази стойност чрез избор от съществуващия списък на стойности.

3.2.2.2 Изменения в Регистър Сметки в чужбина

Поради промени в декларация - форма СПБ-2 в сила от 01.01.2021 г. ще бъдат направени следните промени в Регистър Сметки в чужбина

1. Добавяне на ново меню CASH POOL, което не е задължително;
    a. Ново подменю FR_CASH_POOL_NAME;
    b. Ново подменю ACC_COUNTRY_CASH_POOL;

    В тази връзка добавяне на нова номенклатура CL_CASH_POOL със следните стойности:

    - Сметка по договор за управление на средства (cash pool)

    - Единна сметка по договор за управление на средства (single account cash pool)

    - Физическа сметка по договор за управление на средства (physical cash pool)

    - Виртуална сметка по договор за управление на средства (notional cash pool)

    Полета *Лидер на сметката по договор за управление на средства* (текстово поле) и *Дърлсава на лидера на сметката по договор за управление на средства* (избор от номенклатура CL_CURRENCY версия 1) ще бъдат допустими за попълване, само ако е избрано полето CASH POOL.

2. В HOMeHraiaTypa(CL_SECTOR_ESA2010) за атрибут "Чуждестранно лице: сектор" (FP_SECTOR_ESA2010) се добавят нови допустими стойности, а именно:

    - Депозитни институции (Банки) (S122);

    - Фондове на паричния пазар (S123);

    - Дружества за електронни пари;

3. Добавяне на нова стойност в номенклатура FP_SECTC)R_ESA_2010 - S122ZEM - Дружества за електронни пари (Electronic money institutions principally engaged in financial intermediation). Актуализиране на регистъра, след въвеждане на новата стойност, като тя

ще бъде валидна от датата на валидност на регистрацията (която съвпада със стойността на атрибут ACC_DATE „Дата на откриване на сметката“);

4. Премахване на поле „Салдо при деклариране“ (остава видимо само за експерти);
5. Премахваме на атрибут PP_8ECT(Ж(Чуждестранно лице: сектор (стар)) за стари (съществуващи) и нови сметки;
6. За всички активни сметки със срочност над 1 година атрибут ACC_MAT със стойност *Дългосрочен оригинален матуритет (над 1 година или без срок) Long-term original maturity (over 1 year or no stated maturity)* ще бъде зададена стойност на атрибут ACC_TYPE: TRANS - Прехвърляема;
7. За всички активни сметки със срочност под 1 година атрибут ACC_MAT със стойност *Краткосрочен оригинален матуритет (до 1 година) Short-term original maturity (up to 1 year)* ще бъде зададена стойност на атрибут ACC_TYPE: NTRANS - Непрехвърляема;

Промяната по т.6 и т.7 ще бъде валидна от Датата на валидност на регистрацията, която съвпада с атрибута ACC_DATE *Дата на откриване на сметката.* Промяната ще бъде валидна за всички периоди на валидност на сметката, ако периода е бил коригиран/разделен със заявка за пререгистрация.

3.2.3 Оптимизация на модул за обработка и съхранение на данните по видове статистики (Схеми на обработка)

3.2.3.1 Промяна в схема за Валутна структура на стоки и услуги (IRE)

Валути ата структура на стоки и услуги се изчислява годишно. Файлът, който ще се попълни, се получава от ЕЦБ през м. февруари. В него ще се посочат следните данни:

Износ на стоки:

- Отн. дял на еврото (EUR) при износа на стоки G-credit за страни извън EC- 28 (D5);
- Отн. дял на еврото (EUR) при износа на стоки G-credit за страни извън EC-(вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на щ.долари (USD) при износа на стоки G-credit за страни извън EC-28 (D5);
- Отн. дял на щ.долари (USD) при износа на стоки G-credit за страни извън EC-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при износа на стоки G- credit за страни извън EC-28 (D5);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при износа на стоки G- credit за страни извън EC-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при износа на стоки G-credit за страни извън EC-28 (D5);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при износа на стоки G-credit за страни извън EC-27 (вкл. GB) (D6).

Износ на услуги:

- Отн. дял на еврото (EUR) при износа на услуги S-credit за целия свят (W1); Отн. дял на еврото (EUR) при износа на услуги S-credit за страни извън EC-28 (D5);
- Отн. дял на еврото (EUR) при износа на услуги S-credit за страни извън EC-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на щ.долари (USD) при износа на услуги S-credit за целия свят (W1);
- Отн. дял на щ.долари (USD) при износа на услуги S-credit за страни извън EC-28 (D5);

[redacted]

- Отн. дял на щ.долари (USD) при износа на услуги S-credit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при износа на услуги S- credit за целия свят (W1);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при износа на услуги S- credit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при износа на услуги S- credit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при износа на услуги S-credit за целия свят (W1);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при износа на услуги S-credit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при износа на услуги S-credit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);

Внос на стоки:

- Отн. дял на еврото (EUR) при вноса на стоки G-debit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на еврото (EUR) при вноса на стоки G-debit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на щ.долари (USD) при вноса на стоки G-debit за страни извън ЕС-28 (D5)
- Отн. дял на щ.долари (USD) при вноса на стоки G-debit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при вноса на стоки G- debit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при вноса на стоки G- debit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при вноса на стоки G-debit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при вноса на стоки G-debit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6).

Внос на услуги:

- Отн. дял на еврото (EUR) при вноса на услуги S-debit за целия свят (W1) Отн. дял на еврото (EUR) при вноса на услуги S-debit за страни извън ЕС-(D5)
- Отн. дял на еврото (EUR) при вноса на услуги S-debit за страни извън ЕС- 27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на щ.долари (USD) при вноса на услуги S-debit за целия свят (W1) Отн. дял на щ.долари (USD) при вноса на услуги S-debit за страни извънЕС-28 (D5)
- Отн. дял на щ.долари (USD) при вноса на услуги S-debit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при вноса на услуги S- debit за целия свят (W1);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при вноса на услуги S- debit за страни извън ЕС-28 (D5);
- Отн. дял на валути, различни от EUR, USD и BGN при вноса на услуги S- debit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при вноса на услуги S-debit за целия свят (W);
- Отн. дял на национална валута (BGN) при вноса на услуги S-debit за страни извън ЕС-28 (D5);

[redacted]

[redacted]

- Отн. дял на национална валута (BGN) при вноса на услуги S-debit за страни извън ЕС-27 (вкл. GB) (D6).

Схема на обработка *Компилиране на IRE съгласно BPM6*

Входни данни

- Стат.множество GOODS от схема на обработка Обобщаваща схема за Стоки за ПБ;

- Стат.множество SERVICES от схема на обработка Обобщаваща схема за Стоки за ПБ.

Обработка

Валутна структура на стоки:

Данните от стат. множество GOODS:

- За определяне на валутната структура за износа и вноса на стоки за/от страни извън ЕС-28 (D5) и за извън ЕС-27 (D6) се вземат данните от източник TRADE и държави извън ЕС, както и тези от източник SERVICES (GOODS SERVICES).

Валутна структура на услуги:

Ще се определи валутната структура на износа и на вноса на услуги за/от целия свят (W1), като последните се разделят на видове:

- За SERVICES - за други транспортни услуги и други услуги се използват данни стат. множество SERVICES от схема на обработка Обобщаваща схема за Стоки за ПБ, където ще се вземат данните за източник SERVICES;

- За TRANSPORT - има валутна разбивка за част от данните и тя ще се използва. За другите, за които няма валутна разбивка - няма ще се прави нищо;

- За TRANZIT CHARGE - има валутна разбивка.

За валутната структура на услугите ще се използват само данни, за които има валутна структура в първичните данни без използване на стари структури от E-gate.

Крайният резултат ще показва валутна структура на всички услуги, а не по видове услуги.

Изходни данни

Изходните данни ще съдържат следните полета:

- Y ear Freq - Y
- REF_AREA - BG
- COUNTERPART_AREA - Екстрастат(05), Екстрастат (D6) и СВНТ(WI) ACCOUNT_ENTRY
- C, DINT_ACC_ITEM - Стойност от номенкатура 9 INT_ACC_ITEM_revl- G и S
- CURRENCY__DENOM - EUR, USD, BGN и X41 (-All currencies except: EUR, USD, BGN)
- VALUE - %

Особености:

Сумата от процентите на EUR, USD, BGN и X41 за определена посока (ACCOUNT_ENTRY), код от платежния баланс (INT_ACC_ITEM) и географска разбивка (COUNTERPART_AREA) ще бъде 100.

[redacted]

[redacted]

3.2.3.2 Промяна в схема Подготовка на извадката относно справка за сумите от регистъра на НСИ за участващите в извадката за СПБ-11

След определяне на извадката ще се прецени новите и продължаващите фирми какъв процент от генералната съвкупност покриват и дали е нужно ще се правят дооценки. Справката ще използва за вход готовата извадка (след като са направени корекциите относно смяна на категорията в квадратче EXCTRACT) и регистъра на НСИ, като ще бъде реализирана като допълнителна част от схемата за извадката и ще представлява оценка на получения резултат. Изчисленията ще бъдат по категории NEW, PROCEED и TOTAL- NEW + PROCEED. Необходимите изчисления са следните:

1. Сумата на всички приходи по колона F_ 15710 от чуждестранни контрагенти за всички фирми в извадката и всички разходи по колона F__31010 от чуждестранни контрагенти за всички фирми в извадката, съответно и за код F_2820 и F__2920, което се отнася за фин.посредници, за всички които са с категория NEW и PROCEED по отделно;
2. Сумата на всички приходи от чуждестранни .контрагенти от Бизнес регистъра на НСИ (без значение дали са в извадката или не) и съответно всички разходи от чуждестранни контрагенти от Бизнес регистъра. В тези две суми не ще бъдат включвани тези фирми, чиито КИД 2008 започва с 55 (хотели), 49, 50, 51, 52 и 53.

62

Сумата на всички приходи ще служи за генерална съвкупност на всички приходи, а сумата на всички разходи за генерална съвкупност за всички разходи;

3. Приходите на всички фирми от извадката ще бъдат разделени на генералната съвкупност и резултатът да е колко процента от генералната съвкупност участват в извадката;
4. Разходите на всички фирми от извадката ще бъдат разделени на генералната съвкупност и резултатът да е колко процента от генералната съвкупност участват в извадката.

Примерен изглед на справката:

	SOURCE	F 15710	F 31010	F 2820	F_2920
NEW	SPB11	a			
PROCEED	SPB11	b			
TOTAL	SPB11	Xl=a+b	X2	X3	X4
TOTAL	NSI	Y1	Y2	Y3	Y4
% TOTAL		X1/Y1*100	X2/Y2*100	X3/Y3*100	X4/Y4*100

Ще бъде реализирана и справка, свързана с КИД 2008, която да съдържа следната информация:

1. За всеки четири разряден КИД 2008 от файла с данни от НСИ (за конкретна година, само активни фирми) ще се съдържа информация за общ брой на фирмите по конкретния КИД, както и брой на фирмите от извадката за СПБ-11 по категории (NEW, PROCEED);
2. По КИД - обща сума на показател „INC" за всички ЕИК от масива на НСИ и по сумата на ЕИК за участващи в извадката;
3. По КИД - обща сума на показател „F_15710" за всички ЕИК от масива на НСИ и по сумата на ЕИК за участващи в извадката;
4. По КИД - обща сума на показател „P_31010" за всички ЕИК от масива на НСИ и по сумата на ЕИК за участващи в извадката;

[redacted]

[redacted]

5. По КИД - обща сума на показател „F2820" за всички ЕИК от масива на НСИ и по сумата на ЕИК за участващи в извадката;
6. По КИД - обща сума на показател „F2920" за всички ЕИК от масива на НСИ и по сумата на ЕИК за участващи в извадката.

Целта на справката ще бъде да се види представителност в извадката по КИД2008, въпреки че тя е направена с праг.

3.2.3.3 Промяна в експертния контрол на форма СПБ-11 - добавяне на КИД и вътрешен коментар на експерта в квадратчето за приемане

До значителни улеснения в работата на експертите и до едновременното правене на контрола върху формите от няколко експерта биха довели следните промени в схема Експертен контрол на форма СПБ-11:

1. Отхвърлените форми няма ще се виждат на таб „PREV CHECK";
2. Ще бъде създадена нова входна форма SPBll_RESPONDENT_COMMENTS, която ще се зарежда с файл към определена Event дата. Информацията от нея ще се извежда в текстово поле в квадратче EXPERT_CONTROL_EDIT. Това поле представлява коментарите и разясненията и/или потвържденията, които са получени от отчетните единици по отношение на подадените от тях данни;
3. Ще се извежда информация за КИД 2008 на фирмата, като освен кода ще се извежда информация и за наименованието на кода - тази информация е сравнима доста често с вида на услугите, които отчитат респондентите и би улеснила експертите във вземането на решение дали да бъде одобрена или отхвърлена конкретна форма;
4. Ще бъде въведена допълнителна колона за проверка „въведена от експерт" - ако една форма е въведена от експерт - резултатът в колоната е ОК, ако е въведена през Портала - NOK. Целта е да не се преглеждат отново, въведените от експертите форми, тъй като се предполага, че трябва само уточнени форми за одобряване да бъдат въвеждани в програмата.
5. Във връзка с прекратяване на входни данни от E-gate ще бъдат изтрити всички квадрати в схемата, а именно:
    - TRANSFERS EGATE FOR REGLIST EGATE
    - SPB11 EMPTY EGATE
    - EMPTY WITHOUT EGATEDATA
    - EMPTY WITH EGATEDATA
    - EMPTY WITH SPBDATA.

    както и свързаните с тях колони в квадрат EXPERT CONTROL EDIT:

    - EMPTY_SPB11_ANDJEGATE
    - EMPTYSPB11 _ WITH_EG ATED AT A
    - EMPTY_WITH_SPB 11 DATA
6. Ще се добави колонка „Is empty" в квадрат EXPERT CONTROL EDIT и с флаг Y ще е отбелязано, при положение, че формата е празна.

3.2.3.4 Промяна в схема ПрИ в страната - първична, месечни данни

Във връзка получаването на месечни данни за размера на чуждестранното участие в капитала на банките се налагат промени в схема ПрИ в страната - първична, месечни данни:

[redacted]

[redacted]

1. Клон Banks Capital ще се отдели напълно от Participation, като бъде със същата структура - с два входа Banks Capital и FP_PARTICIPATION_BPM6_M, в които ще постъпват месечни данни. За целта ще се създаде нова входна форма FP_PARTICIPATION_BPM6_M, аналогична на FP PARTICIPATION BPM6, но месечна, която ще може ще се зарежда като екранна форма, както и чрез файл. Тъй като данните в този клон са само месечни, няма разделяне на 3 и посочване на месеца на промяната в основния капитал, както в клон Participation. Добавя се квадратче [BANKS PARTICIPATION], което обработва месечните процентни участия за банките. Изхода от това квадратче се използва като вход за [BANKS PARTICIPATION PREPARE], в което е обработката за капитала. Обработката за капитала не е променяна. Дивидентите се отчитат месечно, така че и при тяхната обработка ще се взимат месечните данни за процентите на чуждестранното участие от клона ИСПС за банките, а не тримесечните от Participation. На последния квадрат преди Munion ще се добави възможност за изключване на данни от потока за капитала на банките.
2. Клон Participation остава само за тримесечните данни на финансовия сектор с досегашната си структура, от него единствено се маха разклонението, което води към клон Banks Capital. Задължително ще се запази възможността за изключване на записи, понеже данните от този клон ще влизат само веднъж на тримесечие, често непълни и със закъснение.
3. Създаване на приоритет в Munion. така че данните за банките от ИСПС да са с приоритет спрямо потоците, които се генерират от Participation. Смисълът на това е. когато има тримесечни данни за финансовия сектор, да не трябва ръчно да бъдат изключвани от там банките, а това да го прави създаденият приоритет.
4. При тримесечните данни в Participation има специфична особеност при данните за първо тримесечие - изчисляването на потока на T-RIE не е като разлика спрямо предходния период, защото започва от 0, а сумата на T-RIE в края на годината се пренася като елемент на капитала - по същия начин ще бъде и при месечните данни за януари.
5. След промените клон Participation ще бъде преместен най-долу до клона с данните от форма СПБ-12, защото това са двата тримесечни източника.

3.2.3.5 Промяна в третиране на дивиденти по инструмент F89 в преки инвестиции в чужбина и пропускане за обработка на преки инвестиции, за които в Регистъра на инвестициите е посочен ISIN код

Във връзка с взето решение начислените и изплатени дивиденти да се отнасят към функционална категория Преки инвестиции, вместо както досега във функционална категория Други инвестиции и натрупване и „превлачване“ на салда за целите на Международната инвестиционна позиция (МИП) ще бъдат направени следните промени:

Обработка Преки инвестиции в чужбина

Стойностите изчислени в колона DIVIDENT_ACCR ще се третират като увеличение на инструмент F89, транзакция.

Стойностите изчислени в колона DIVIDENT_PAID ще се третират като намаление на инструмент F89, транзакция.

1. LE_SUM_BGN ще се увеличава с разликата между начислените през отчетния месец и изплатени през отчетния месец дивиденти (DIVIDENT_ACCR минус DIVIDENT_PAID) по инструмент F89 и платеният за сметка на местното лице данък върху доходите от дивидент. Съответно тази LE_SUM_BGN е LS_SUM_BGN за следващия месец. Останалите димензии (Direction, REF_Area .... са както в горната таблица).

[redacted]

2. Ще се натрупа някакво неотрицателно салдо за начислени, но неизплатени дивиденти (DIVIDENTACCR минус DIVIDEN1 _РАШ) към някаква дата - 31.12.2018 по номер на инвестиция, което салдо да бъде входно за изпълнение на обработката за първо тримесечие на 2019 и да започне ще се увеличава/намалява при последователно изпълнение на обработката за първо тримесечие на 2019, второ тримесечие на 2019 и т.н. В тази връзка в ново изпълнение ще се направи допълнителна обработка, която ще се пусне еднократно, за да зареди натрупаните начални позиции за начислените, но все още неизплатени дивиденти. Натрупват се *независимо* начислените и изплатените дивиденти от 01.01.2014 г. Прави се разлика между тях. Не се отчита дали позицията е отрицателна за всеки месец. Само към 31.12.2018 се проверява и ако позицията е отрицателна, натрупаните, но не изплатени дивиденти стават нула.

3. След първоначалнот натруване към 31.12.2018 позициите се натрупват месец за месец и се отчита дали позицията в даден месец става отрицателна. Ако се получи така, тя се занулява. В квадратче [SPB7 ALL DIVIDENDS] ще бъдат извлечени всички подадени начислени и платени дивиденти от подадените и одобрени входни форми на експертен контрол. Резултатите ще са с месечна детайлност, превалутирани според валутата, която е подадена във входната форма. В квадратче [SPB7 CUMULATIVE DIVIDENDS] ще са натрупаните начислени и платени дивиденти. Натрупването е независимо едно от друго. За всяка месечна отчетна дата, за всяка от инвестициите, независимо дали има или не начислени или платени дивиденти за периода ще се изведат в отделни колонки натрупаните начислени и платени дивиденти. Последващото натрупване на дивидент след 01.01.2019 г. се извършва в оригинална валута. В случай, че е има промяна на валутата (т.е . натрупаният досега дивидент е в една валута, а фирмата подава СПБ-7 с дивидент в друга валута), то се извършва превалутиране на натрупаният дивидент в новата валута по курс EOP(M) периода, за който се отнася СПБ-7 с променената валута.

В случаите когато натрупаният дивидент е по-голям от 0 разликата:

- Натрупан дивидент в BGN към края на периода = Натрупан дивидент във валута X курс EOP
- Натрупан дивидент в BGN към началото на периода - Натрупан дивидент във валута X курс EOP(t-l)

DIV__ACCR в BGN = DIV_ACCR във валута X курс AVG(t)

+

DIV_PAID в BGN - DIV_PAID във валута X курс AVG(t)

+

TAXES_PAID в BGN = TAXES_PAID във валута X курс AVG(t)

се отчита в колона K7A_EXC_RATE (валутно-курсови разлики) на реда за дивидента.

4. В случаите когато натрупаният дивидент е по-малък от нула и занулваме натрупания дивидент, корекцията на занулването се отчита в колона КА на реда за дивидента.

5. При превлачването на натрупания размер на дивиденти за следващи периоди, ще се прави проверка дали инвестицията е валидна в този период (Date_To в регистъра на инвестициите > от Target/Spec Date) и дали местното юридическо лице е активно дружество в Регистър МИС. Ако не е изпълнено едно от тези условия, дивидентът спира ще се превлачва и разликата до нула се посочва в колона КА на реда за дивидента (проверява се към 31.12.2018 дали МИС и регистрацията са активни и ако не са натрупаното ще се занулява само към тази дата).

[redacted]

[redacted]

6. Натрупаните позиции за начислени дивиденти ще се включват в текущия отчетен период дори и в случаите, когато няма начислени или платени дивиденти; например няма СПБ-7; ще се отчита активността на МИС и регистрацията на инвестицията. В редовете, които преминават по този начин ще има само LS, LE и валутни преоценки с месечна детайлност.

7. Изчисляване на потока и позициите за отделения ред с дивиденти - залегнал е принципа за свързани потоци и позиции - позицията в началото на следващияпериод е равна на позицията в предишния и позицията в края на периода е равна на позицията в началото плюс всички потоци за периода. При реализацията това ще има отделни колонки за транзакция, валутни преоценки, такси (данък) и други ако се налага. За ще се съобрази този принцип, в отчетните периоди, когато ще се сложи позиция нула, защото няма достатъчно начислени, ще се изчисли компенсиращ поток.

8. В случаите, когато LE се установява на нула по логиката за недостатъчна сума за изплащане, разликата LE-LS-ACCR+PAID+TAX да отива в колона KA_SUM_BGN (други промени в обема), без изчисляване на валутни преоценки. Тази разлика е в резултат на грешка - не можем да твърдим, че са ценови преоценки, не можем да твърдим, че са валутно-курсови разлики и единствена колона за реконсилиране на салда и потоци остава КА.

9. Да не се допуска LE_SUM_BGN/LS_SUM_BGN да са отрицателни числа. Отрицателна стойност означава плащане на дивидент, без той да е начислен. (Необходимо е да бъде начислен тъй като се записва в текущата сметка като доход и намаление на реинвестираната печалба в периода на начисление). В случай на получаване на отрицателна стойност ще се замества с нула.

10. Начислените дивиденти във финансовата сметка (увеличение на инструмент F89) и изплатените дивиденти във финансовата сметка (намаление на инструмент F89), поток и позиция, ще се извеждат във всички изходи на обработка Обобщаваща за преки инвестиции. С йерахия инструмет F89, функционална категория D се агрегира до инструмент FL (засега). Изискванията на ЕЦБ/Еростат за ПБ са дългови инструменти F3, F4, F81 ще се докладват отделно, а дългови инструменти F2+F6+F89 ще се докладват сумарно като инструмент FLF.

11. Промените по-горе се отнасят за изходи BOP_IIP_NSI_OUT и DI_OUT.

12. Тъй като инструмент F89 е дългов инструмент, то изчислените в тази обработка стойности за инструмент F89 ще бъдат доведени като вход за обработка Външен дълг - тоест ще се реализира изход Външен дълг със структурата на входа на обработка Външен дълг. (Независимо, че са активи; имат отношение при бъдещото изчисление на нетен външен дълг).

13. Възможно е ще се наложат промени и в обработки Обобщаваща за изходи за Преки инвестиции, Компилиране на ПБ версия 6, Компилиране на ПБ6 за МВФ. Като минимум вдигане с йерахия на F89 с функционална категория D (вкл. деца) до FL и корекция на макети.

14. От обработката на портфейлните инвестиции не са постъпвали ЦК, докладвани със СПБ-7. Поради това в обработка Преки инвестиции в чужбина ще бъдат пропуснати тези инвестиции да продължат напред (CASE_IND = 3). Всички формули за изчисляваме на потоци (не само за транзакцията) да бъдат коригирани, така че да включват и CASE_IND=3. Преди са били сложени ограничения, тъй като е имало идея за тези инвестиции ще се използва по някакъв начин Таблица №4 от форма СПБ-7. След промяната за всички инвестиции изчисленията се правят по един и същи начин; с изключение на KEXCH_BGN, което се изчислява само за CASE_IND=2 и остава без промяна.

[redacted]

[redacted]

15. С цел недопускане третиране на дялове в инвестиционни фондове в чужбина като преки инвестиции, каквото е настоящето становище на ЕЦБ, в обработка Преки инвестиции в чужбина няма да се допускат инвестиции, за които за сектор на чуждестранното лице в Регистъра преките инвестиции е посочен S124 (и деца).

3.2.3.6 Промяна в третиране на дивиденти по инструмент F89 в преки инвестиции в страната

Поради спецификата на компилирането на преките инвестиции в страната, данни за начислените и изплатени дивиденти може да идват от схема *ПрИ в страната - първична, месечни данни*, както и от схема *ПрИ в страната - НСИ*, затова промените ще са налични като изход в остър квадрат BOP_IIP_NSI_OUT и в *двете схеми.* Също така, тъй като данните за дивиденти ще са налични както за ПрИ (обобщаваща схема) така и за ПБ, МИП и ВД (защото е дългов инструмент, пасив), промяната ще бъде направена след квадрат [PREVLE КА] в схема *ПрИ в страната - първнчна, месечни данни* и съответното място в схема *ПрИ в страната - НСИ.*

Подобно на направеното в обработка „Преки инвестиции в чужбина“, нека в отделен квадрат се извличат с **месечна** детайлност всички подадени начислени и изплатени дивиденти, като третирането е еднакво, независимо от източника на данните. Данните се извличат с детайлност по държава на прекия инвеститор, сектор и BULSTAT и така влизат като вход на схема *Обобщаваща за изходи за преки инвестиции.* Данните за дивиденти ще бъдат на отделен ред с инструмент F89 и ще се премахнат от реда, в който са в момента с оригиналния инструмент на инвестицията.

Начислените и изплатени дивиденти ще се изчисляват с натрупване и ще се изчислява като салдо разликата между тях както следва: **LE** = *начисленидивиденти*0.95* **минус** *изплатени дивиденти.* Това салдо не може да е отрицателно, отрицателните стойности ще се заместват с нула. Първоначално натрупване на салда няма ще се прави, а само текущо натрупване на салдото по F89 по време на обработките. При текущото натрупване за идентификатор се ползва BULSTAT и държава на прекия инвеститор. Редовете с дивиденти ще бъдат на отделни редове, за които формулата на потоците е следната: LE(t) = LE(t-l) +Da**0.95* - Dp - Tx + Cx, където Da, Dp са съответно начислените и изплатените дивиденти, Tx е данъкът върху дивидента, Cx е корекция, която изравнява формулата в случаите, когато се налага зануляване на LE(t) тъй като не се допуска LE(t) да е отрицателно. При зануляване, корекцията ще се отнася в колонка КА. Последващото прилагане на описаните по-долу формули ще бъде с детайлност по BULSTAT и държава. За разлика от схема *ПрИ в чужбина*, тук всички стойности са в BGN и няма прсвалутиранс и преоценки.

Всички останали колонки, които са за изходи за ПБ. МИП и ВД, както и за Обобщаващата за ПрИ, се запазват така, както са на входа - например функционална категория D1, валута BGN, секторът и държавата на чуждестранното лице, оригинален матуритет (за новия ред за F89, оригиналният матуритет е S).

От този нов квадрат, стойностите от колона DIVIDENT_ACCR ще се третират като увеличение на инструмент F89, транзакция, в колона TSUMJBGN. Също така, в колона TAXES_PAID ще се изчисли, пропорционално по държава на прекия инвеститор, 5% данък върху дивидента, платим при източника на дохода; данъкът ще е положително число (кредит в текущата сметка).

Стойностите от колона DIVIDENT_PAID ще се третират като намаление по F89, транзакция:

DIRECTION.

Данъкът TAXES__PAID ще се изчислява с DIRECTION 1 (нашето правителство го получава) и сектор на МЛ - S13.

[redacted]

Стойностите за данъците (TAXES_PAID) са с функционална категория D1, валута - BGN, оригинален матуритет - S, сектор на чуждестранното лице - S1.

Стойностите за TAXES_PAID няма ще се използват в обработката за ВД и Обобщаващата за преки инвестиции.

По-нататъшното придвижване на данните от инструмент F89, например като вход за обработка Външен дълг, както и евентуални промени в обработки Обобщаваща за изходи за Преки инвестиции, Компилиране на ПБ версия 6, Компилиране на ПБ6 за МВФ (вдигане с йерархия на F89 с функционална категория D (вкл. деца) до FL и корекция на макети) са аналогични на преките инвестиции в чужбина - става въпрос само за номенклатури и макети, които ние управляваме самостоятелно.

3.2.3.7 Промяна в схемата за обработка на данни от Инвестиционните фондове Описание на необходимите промени

В схема Обработка DR, SPB-10A и CR ще се направи нов изход по подобие на BNBP1IF, но в него да продължават данни за T_BGN, K7A_BGN, IC7BJBGN,

KA_MV2_BGN. Месечните данни от новия изход [BNB_PI_IF MT] да влизат в SIMPLE: Monthly transactions в схемата за *Обработка за Инвестиционни фондове*, където ще се обединяват с балансовите данни. Изчислените стойност да бъдат агрегирани по съответните инструменти, валути, сектор, държава и Булстат. Остатъчната категория KA (прекласификации) да обира разликите.

- T BGN от схемата за ЦК да отива в TPINDR

  TBGN = THNDR

- K7A_BGN и K7B_BGN от схемата за ЦК да отива в K7A_HNDR

  K7A BGN + K7B BGN = K7A HNDR

- KA_MV2_BGN от схемата за ЦК да отива в KAHNDR + да обира останали разлики в последния месец от тримесечието

  KAMV2BGN = KA HNDR

Данните от схемата за ЦК ще се взимат с приоритет при изчислението на T_HNDR, K7AHNDR и KA_HNDR. В случай че липсват данни от схемата за ЦК, а от подадените балансови данни има разлика между позицията в края и началото на тримесечието, ще се запази текущия принцип на изчисление и установената разлика ще се дели на три.

В новия изход BNB_PI_IF_MT в схемата за ЦК продължават всички изчислени стойности за K7BJBGN, K7A BGN, KA_MV2_BGN и T BGN CLEAN.

Прекласификации, които ще бъдат добавени към вече изчислените KAHNDR.

При използване на месечните данни от схемата за ценни книжа се очаква да има и разлика между позициите в началото и края на тримесечието при докладваните балансови данни и потоците от DR. Разликата ще бъде разпределяна по равно във всеки месец от тримесечието и да бъде добавяна към KA_HNDR.

Прекласификации, добавени към KA_HNDR =

Крайно салдо (балансово число) - Начално салдо (крайно от предходния) + Транзакции (от DR общо за трите месеца от тримесечието) + Преоценки ((от DR общо за трите месеца от тримесечието K7A_BGN + K7B_BGN) + прекласификации (от DR общо за трите месеца от тримесечието/

Приложено е как ще изглежда разпределението.

[redacted]

ДФ АДВАНС ВЪЗМОЖНОСТИ В НОВА ЕВРОПА - използваме T, K7A (K7A+K7B) и KA от схемата за ценните книжа и LS_HNDR и LE_HNDR в първия и последния месец от тримесечието от балансовата форма.

ACCOUNT_ENTRY	INSTR_ASSET	LS_HNDR	T_HNDR	K7A_HNDR	KA_HNDR	LE_HNDR	KA_HNDR_2
A	F52	14,919.00	0.00	403.47	0.00	15,324.15	1.69
A	F52	15,324.15	0.00	427.12	0.00	15,752.96	1.69
A	F52	15,752.96	32.90	-1,292.54	0.00	14,495.00	1.69
Общо			32.90	-461.96	0.00		
Разлика за разпределение KA_HNDR_2 **KA_HNDR_2 = LE_HNDR- LS_HNDR+ T_HNDR(SUM)+ K7A_HNDR(SUM)+ KA_HNDR(SUM).**							**5.06**

Ще се уеднаквят данните от ЦК към ИФ като ще бъдат приложени следните мапинги за всеки атрибут:

- Матуритет

ORIG_MATURITY	
Елемент (източник) ЦК	**Елемент (резултат) ИФ**
S	**T**
Y12	**T**
02	T
_Z	T
LL	T

- Сектор на насрещната страна- всички сектори от схемата за ЦК да влизат със сектор S1.
- Държава - Държава BG от ЦК остава BG в ИФ. Всички останали държави -W1.
- Валута- всички валути от ЦК отиват в схемата за ИФ с код Z01.
- Инструмент

INSTRUMENT ЦК	**INSTRUMENT ИФ**
F3	**F3AA**
F511	F51
F512	F51
F519	F51

F521	F52
F522	F52
F7	Да не влиза в обработката на ИФ

В схемата на ИФ в MONTHLY_TRANS инструмент F3AA и F89H са отделени. В MONTHLY СК се обединяват в F3. Тук се взима общата стойност подадена в балансовата форма за F3, F5.

4. Ценни книжа, различни от акции	A	F3
16. Ценни книжа, различни от акции	A	F3AA
17. Начислени лихви по ценни книжа, различни от акции	A	F89H
5. Акции и други форми на собственост	A	F5
5.1 Акции	A	F51
5.2 Акции в инвестиционни фондове		F52

В схемата ще се направи така, че при наличие на данни от ЦК за изчисление на LS HNDR и LE_HNDR в първия и последния месец от тримесечието, в които ще се използва балансовото число, инструмент F3AA да бъде агрегиран с F89H.

LS_HNDR	F3AA + F89H
LE_HNDR	F3AA + F89H

В случай че липсват данни от схемата за ЦК, а от подадените балансови данни има разлика между позицията в края и началото на тримесечието, ще се запази текущия принцип на изчисление и установената разлика ще се дели на три и F3AA и F89H не се агрегират.

Ако от схемата за ЦК имаме данни за първите два месеца от тримесечието, но нямаме за третия, тогава взимаме T, KA и K7A от ЦК за месеците за които имаме, а за третия слагаме нули за T, KA и K7A. Ако нямаме данни от ЦК за нито един месец от тримесечието, балансовите данни продължават както и до сега - не се променяме нищо.

След това сумираме T, KA и K7A за трите месеца от тримесечието (както и до сега), без да идва нищо излишно от балансовите данни. Разликата между позициите в началото и края на тримесечието при докладваните балансови данни и потоците от ЦК се разпределя по равно в месеците от тримесечието, за които има данни от ЦК- в случая първия и втория месец.

Когато има агрегиране на инструмент (F3AA + F89H) само в един месец от тримесечието, тъй като само за него са пристигнали данни от ЦК, се прилага същият принцип на изчисление.

Промяната в схемата на обработка на ИФ касаеща структурата на ЦК се отнася до това ще се използва структурата на ЦК не само за позициите към края на периода LE_SUM_BGN, но и за потоците от ЦК. За целта е нужно да бъде изчисляван коефициент и за транзакции, преоценки и преквалификации. Изчислената структура да бъде приложена към съответните потоци за правилно разпределение по сектор, матуритет, валута и държава. Ще се създаде нова входна форма „IF_STRUCT_COEF ИФ - Структура за разбиване на балансовите данни коефициенти“ за

зареждане на коефициенти от експерт, която да включва (и в двете входни таблици) коефициенти за Т, КА, К7А.

В квадратче [APPLY L30 STRUCT], се запазва настоящият принцип на изчисление и за потоците (Т, КА и К7А) и позицията в края на периода (LE) се прилага коефициент за позиция в края на периода (LE). При позицията в началото на периода (LS) се прилага коефициент за LE от края на предходния период. В квадратче [APPLY LIAB STUCT], колона T_RIE се умножава по коефициент за позиция в края на периода (LE).

Коефициентите ще се изчисляват на база реалната, а не абсолютната им стойност за по-коректно разпределение по структура при потоците. В случай, че за някой месец липсва коефициент за транзакции (Т), преоценки (К7А) и прекласификации (КА) при актива може ще се прилага този за позиция в края на периода (LE). Липсващите коефициенти могат да бъдат зареждани с входна форма „IF_STRUCT_COEF ИФ - Структура за разбиване на балансовите данни коефициенти“

За правилното разпределение на потоците и позициите в началото и края на отчетния период по сектор, матуритет, валута и държава при инструмент F51 и F52 е направена корекция на формулата за изчисление на коефициентите за Т, К7А, КА, LE и LS спрямо предходната схема. Коефициентите се изчисляват отделно 3aF51 и F52, а не общо F5. Промяната има отражение само при изчисление на данните за актива. При пасива инструмента е винаги F52, F5. Корекцията е в SIMPLE:CK STRUCT, като във формулата за AMOUNT_TOT, INSTRUMENT_IN (F3,F5) е заменен с по-детайлния INSTRUMENT_OUT (F3, F51 и F52).

Формула от предходната схема: sum(abs(AMOUNT)) over (partition by TARGET_DATE, TARGETFREQ, SUBJECTJD,

ACCOUNT_ENTRY, INSTRUMENT IN)

Формула от новата схема: sum(abs(AMOUNT)) over (partition by TARGETJDATE, TARGET_FREQ, SUBJECTJD,

ACCOUNTJENTRY, INSTRUMENT OUT)

В JOIN:APPLY CK STRUCT има заложена формула за TY_HNDR, която обира разликите. След това в UNION ALL: PUBLICATION COLLECT, TY HNDR се добавя към T_HNDR. В новата схема е направена корекция и TY_HNDR се добавя към КА_ HNDR, защото по-коректно би било ще се разпредели като други промени в размера, а и така няма ще се изменят реалните изчислени транзакции от схемата за ценни книжа.

Във връзка с разработването на изход от схемата за ИФ. от който да влизат данни в ПБ, МИП и дълга ще бъдат направени следните допълнителни промени:

1. Към изхода за ПБ/МИП/МУФА инструмент F522 да бъде заменен с F52B. Промяната може да стане като бъде променена формулата в SIMPLE: FIND_T_RIE за INSTR_ASSET_CODE и F522 да бъде заменен с F52B.

Ще бъде променена и формулата в SIMPLE:PREPARE DEBT за INCLUDE_IND - F522 ще бъде заменен с F52B.

case when COUNT_AREA_CODE != 'BG' and INSTR_ASSET_CODE not in (T5227F7') and LE HNDR is not null OR INT_ACCR is not null then 'Y' else TNT end

Инструмент F52B ще продължава към изхода за ПБ/МИП/МУФА с функционална категория Р-портфейлна инвестиция. Направена е корекция във формулата за FUNC_CAT_CODE в UNION ALL: MODIFY FOR BOPJIP_MUFA и е добавен код F52B.

[redacted]

case INSTR_ASSET_CODE when 'F71' then 'F' when 'F522' then 'P' when 'F52B' then 'P' else 'O'

end

2. Ще бъде коригирано разпределението на F89E Други активи/пасиви - Вземания/задължения по начислени лихви (FVC). В UNION ALL: Modify__for_bop_iip-mufa да бъде направен следния мапинг:

   Код F89E- F2M. при актив DIRECTION = 1;

   Код F89E- F4 При пасив. DIRECTION = 2.

3. За да имаме константност в данните от изходите за ПБ/МИП и MUFA OUT (BG/BG) същата промяна ще се направи и в JOIN: ISIS_SITE PUBL_PREPARE, като освен промяната в F89E ще се коригират и инструментите F29C, F2M,F81 и F89G.

4. За цените на публикацията инструментите са агрегирани, като към изхода SIMPLE:SITE PUBL OUT ще бъде приложена следната агрегация:

	В момента в схемата		Промяна за целите на
ACCOUNT_	INSTRUMENT_ORIG на	INSTRUMENT на изхода нов след промяната	INSTRUMENT на изхода
A	F21	F21	F21
	F29C	F29C	F2M
	F2M	F2M	F2M
	F3	F3	F3
	F4	F4	Г4
	F51	F51	F51
	F52	F52	F52
	F71	F71	F71
	F81	F81	F8
	F89E	F2M	F2M
	F89G	F89	F8
	NYN	NYN	NYN
L	F29C	F29C	F2M
	F4	F4	F4
	F52	F52	F52
	F71	F71	F71
	F81	F81	F8
	F89E	F4	F4
	F89G	F89	F8

5. Към изхода за ПБ/МИП при AREA код 18 ще бъде заменен с U29. Същата промяна ще бъде отразена и в UNION ALL PUBLICATION COLLECT. В изхода MUFA BG/BG не е необходима промяна , защото там насрещната страна е BG.

   I8 Euro area 19 (fixed composition) as of 1 January 2015

   U29 Euro area (changing composition) not allocated

6. Към изхода за ПБ/МИП при AREA ще бъде ограничен код D5.

В балансовата форма за инструмент F21 има допустими стойности само за _X - Некласифицирани. Има заложена формула, в която държавите се разпределят според валутата. За валута различна от EUR и BGN, COUNTRY= U8. След това се прилага схема на съответствие и 2069 и U8=D5. Ако ограничим D5 няма да влизат данни за инструмент F21. Ще бъде заменен с друг. След съгласуване кодът е променен на D09.

[redacted]

7. Остава и ограничението към разработения изход за ПБ, МИП да продължават само инструменти различни от ЦК и COUNT_AREA различна от BG. Не са включени също:

   F21- Currency - currency_code = BGN, count_area_code = BG;

   F4 - Loans;

   NYN - Non-financial assets (includes total produced fixed assets and land underlying dwellings).

3.2.3.8 Промени в схема Компилиране на MUFA/AFA

В изпълнение №52 на схема на обработка "Компилираща за MUFA/AFA" ще бъдат реализирани следните промени:

1. Реинвестирана печалба - от входен кръг [B2_MUFA_AFA] данните от колона AMOUNT_RIE_BGN (реинвестирана печалба) да продължат към квадрат [ISIS__MAKET_APPLY]$_s$ като резултатната колона AMOUNTJBGN да сумира стойностите и от двете LOAN_TRANS_BGN и AMOUNT_RIE_BGN;
2. Добавяне на характеристика функционална категория - промяната засяга всички квадрати и характеристиката ще се пренесена от източниците до изхода [ROW MUFA OUT],
3. Преобразувания на инструменти в квадрат [DATA UNIONJnpn следните условия:
   a. инструмент INSTRASSET F4, ACCOUNT_ENTRY=A, с матуритет ORIG_MATURITY=S, сектор на местното лице REF_SECTOR= S122 и насрещен сектор COUNT_SECTOR= S121, S122, S123 се трансформира в INSTR_ASSET F29A;
   b. инструмент INSTR_ASSET F4, ACCOUNT_ENTRY=L, с матуритет ORIG_MATURITY=S, сектор на местното лице REF_SECTOR= S122 и всички насрещни сектори COUNT_SECTOR се трансформира в INSTR_ASSET F29A;
   c. инструмент INSTR_ASSET F29C, ACCOUNT_ENTRY=A, с матуритет ORIG_MATURITY=S, сектор на местното лице REF_SECTOR= S122 и насрещен сектор COUNT_SECTOR различен от S121, S122, S123 се трансформира в INSTR ASSET F4 и ORIG_M ATURIT Y=S;
   d. инструмент INSTRASSET FK, ACCOUNT_ENTRY=A, с матуритет ORIG_MATURITY=L, сектор на местното лице REF_SECTOR= SI21 и всички насрещни сектори COUNT_SECTOR се трансформира в INSTR ASSET F229;
   e. инструмент INSTR_ASSET F519R, ACCOUNT_ENTRY=L, сектор на местното лице REF_SECTOR= S14 се трансформира в INSTR ASSET F519R и сектор на местното лице REF_SECTOR= SI 1 .(т.е. сменя си само сектора).
4. Премахване на условия (where clause) и добавяне на нови:
   a. Премахване на where clause в кръг HIER преди квадрат [HIER COUT SECTOR] и добавянето й в кръг DATA след квадрата. В условието ще се включат следните кодове: 'SI', 'Sir, 'S12Г, 'S122', 'S123', 'S124[1], 'S125', 'S126', 'S127', 'S128', 'S129', 'S13, "S12M', 'S120', 'S12T[1], 'SIM', 'SIN', 'S1P'.
   b. Премахване на where clause в кръг HIER преди квадрат [HIER REF SECTOR] и добавянето й в кръг DATA след квадрата. В условието остават следните кодове: 'S1 'Sll', 'S121'S122[1], 'S123', 'S124', 'S125', 'S126', 'S127', 'S128', 'S129*, 'S1311', 'S1313', 'S1314', 'S14', 'S15'. Отпадат следните кодове: 'S13', 'S12T', 'S12M', 'S1V, 'S1P'.

[redacted]

[redacted]

c. След агрегация по съответния сектор в изхода да останат само изброените в условията сектори. Резултата и по двата сектора е в квадрат [HIER AREA],

3.2.3.9 Реализиране на реконсилация на потоци и позиции на ПБ и МИП за целите на ТФС

1. Логиката на реконсилацията е подобна на тази за МИП. Представлява изчисление на изравняваща позиция на формулата на потоците по следния начин: Неравнение = Размер в края на отчетното тримесечие (LE t) - Други промени в обема (KAt) - Преоценки (K7t) - Транзакции (Tt) - Размер в края на предходното тримесечие (LE t-1);
2. Изчислението на реконсилацията ще се направи в последователност от квадратчета [RUNS DATA] [RUN PREVIOS] , след квадратче с агрегация [HIER AREA], като всички потоци да са в отделни колони. В отделна колона да бъде и изчислената по начина от точка (1) изравняващата стойност, като нов отделен тип поток (FLOW STOCK ENTRY-INCONS). Потокът FLOW STOCK ENTRY=INCONS се изчислява поотделно за всеки инструмент INSTR__ASSET с детайлност по всички характеристики/колони CO UNT_ ARE A_D AT A, COUNT_AREA, COUNTS ECTOR, REFJSECTOR, ACCOUNT_ENTRY, ORIG_MATURITY, CURRENCYJDENOM;
3. Изходът ще представлява квадратче със структурата на [HIER AREA], с вертикално развити потоци. В изхода изравняващата стойност (неравнение) ще бъде отнесена както е описано в следващите точки (3.9.4) и (3.9.5);
4. В изхода, квадрат [ROW MUFA OUT] полученият поток FLOW STOCK ENTRY-INCONS при инструменти (F.11A), (F.l IB), (F.12), (F.21), (F.221), (F.229), (F.29A), (F.29B), (F.29C), (F.3), (F.5I1), (F.512), (F.519), (F.5190), (F.519R), (F.521), (F.522), (F.529), (F.6), (FK), (FL) отива като преоценки, т.е сумира се с поток FLOW_STOCK_ENTRY=K7;
5. В изхода, квадратче [MUFA OUT], полученият потокът FLOW STOCK ENTRY=INCONS при инструменти (F.4), (F.71), (F.81), (F.89) отива като други изменения, т.е сумира се с поток FLOW_STOCKJENTRY=KA;
6. Създаване на колона K7__OUT, която да бъде сума на K7+K7A+K7B+ INCONS независимо дали изравняването се прави в KA или в K7. Създаване на колона KA_OUT, която да е равна на сумата от колони KA и INCONS. Колона INCON__TARGET ще показва в коя колона (KA_OUT или K7_OUT) се насочва INCONS;
7. В изхода изравняващата стойност FLOW STOCK ENTRY=INCONS ще бъде добавена на отделен ред. Към изхода в квадратче [ROW MUFA OUT] да преминава само K7_OUT=K7, K7A и K7B да бъдат спрени в топката [DATA] [ROW MUFA OUT] и да не преминават към изхода.
8. Изход на схемата

   - Ще се изтрие изхода [ANNUAL DATA].

   - Новият изход ще бъде с тримесечна честота с име [ROW_MUFA OUT],

   - Колоните в изхода [ROW_MUFA OUT] ще бъдат подредени в следния ред:

1. ID
2. PROCINST_ID
3. TARGET_DATE

[redacted]

4. TARGET_FREQ
5. AMOUNT_BGN
6. FUNCTIONAL CAT - НОВА
7. COUNT_AREA
8. COUNT_SECTOR
9. REF_SECTOR
10. ACCOUNT_ENTRY
11. INSTR_ASSET
12. ORIG_MATURITY
13. CURRENCY DENOM
14. FLOW_STOCK_ENTRY

Други

- Ще се изтрият сивите квадратчета в ляво от предишната версия, които не се използват;

- След успешно приключване на тестовете и внедряване на промените ще се смени името на схемата в менюто на "Компилиране на МИП за ТФС".

3.2.3.10 Схема трансфер на данни от ИСПС към ИСИС

Във връзка с методологически различия между месечните отчетите на банките, които получаваме от отдел ПФС и изискванията за включване само на сделки между резидент-нерезидент в платежния баланс и международната инвестиционна позиция ще бъде направено ограничение по отношение на класификацията на резидентност. Съгласно методологическите указания към банките по отношение на тяхната отчетност всички позиции, за които не се изисква секторна класификация са обособени като некласифицирани. Некласифицираните записи не ще се разглеждат нито като отношения с резиденти, нито с нерезиденти. За БНБ има изключения, които се отчитат некласифицирано, но са част от международните резерви. Те са - каса, монетарно злато, притежавани СПТ и лихвите по тях. специални отношения и разчети с МВФ, емитирани банкноти и монети. По дефиниция на ПФС вътрешно- банковите отношения, както и капиталът и неговите подкомпоненти за БНБ и за банките, са некласифицирани. По отношение на платежния баланс е необходимо ясно ще се разграничат отношенията резидент-нерезидент. Затова записите, влизащи като некласифицирани по резидентност (държава), ще не влизат за целите на ПБ и МИП, като се имат предвид само ясно указаните по-горе изключения.

Във връзка с това ще бъдат реализирани промени в мапинга на държавите и прилагане на допълнително условие, което ще се заложи в квадратче MAP в схема Трансфер на данни от ИСПС (форми версия 2018). Условието е:

Ако ISPS6_RESIDENCE=NC, то за изброените в таблицата инструменти, COUNTRY (BOP)=W19

ISPS instrument	BOP instrument	BOP COUNTRY
MG	FI 1	W19
XDR	F12	W19
C	F21	W19

Ако кодът е F229 (код Z3D1 от ИСПС) и валутата е XDR, то NC-W19 За всички останали инструменти, влизащи с ISPS6_RESIDENCE=NC, държавата COUNTRY (BOP)=_X.

3.2.4 Оптимизация на модула за потребители на ИСИС (Приложна администрация):

3.2.4.1 Промени в модулите за обслужване на заявления за достъп

1.1.5.1.1 Нов МИС и нов контакт с автоматично извличане на данни от заявления и възможност за редакция

При създаване на нов МИС (Регистри - Браузър на регистрации - Местни икономически субекти, бутон Добави или Регистри - Създаване на нови регистрации - Нов местен икономически субект) на екран Регистрация на нов местен икономически субект ще се добави нов бутон (например Извлечи данни от заявление) с функционалност за извличане на данните от заявление. При избора на бутона Извлечи данни от заявление ще се отваря екран, от който ще се избира конкретното заявление. Номерата на заявления ще се показват низходящ ред и ще са достъпни всички с изключение на тези със статус: потвърден, деактивиран, отхвърлен и отменен. Т.е. всички необработени и с междинен статус. След избор на заявление, (например под новия бутон) ще има възможност за избор на опции за извличане на данни от заявлението за създаване на МИС от декларатора или МИС от задълженото лице. Данните от заявлението ще се попълнени в съответните полета вкл. полето Тип регистрация (попълването на полето да бъде съобразено с промяната описана в т.2). Извлечените данни ще са достъпни за редакция и допълнение. При запазване на информацията ще има проверка за дублиран МИС, ако до сега няма.

1.1.5.1.2 Промени при създаване на нов контакт

При избиране на бутон Нов, на екран Създай контакт, ще има нов бутон (например Извлечи данни от заявление) с функционалност за извличане на данните от заявление. При избора на бутона Извлечи данни от заявление се отваря екран, от който ще се избира конкретното заявление. Номерата на заявления ще се показват низходящ ред и са достъпни всички с изключение на тези със статус: потвърден, деактивиран, отхвърлен и отменен. Т.е. всички необработени и с междинен статус. Ще има проверка (ако няма) за уникалност на записа - да не може ще се създаде втори контакт в комбинация еднакви “IsHatld” и ЕГН,

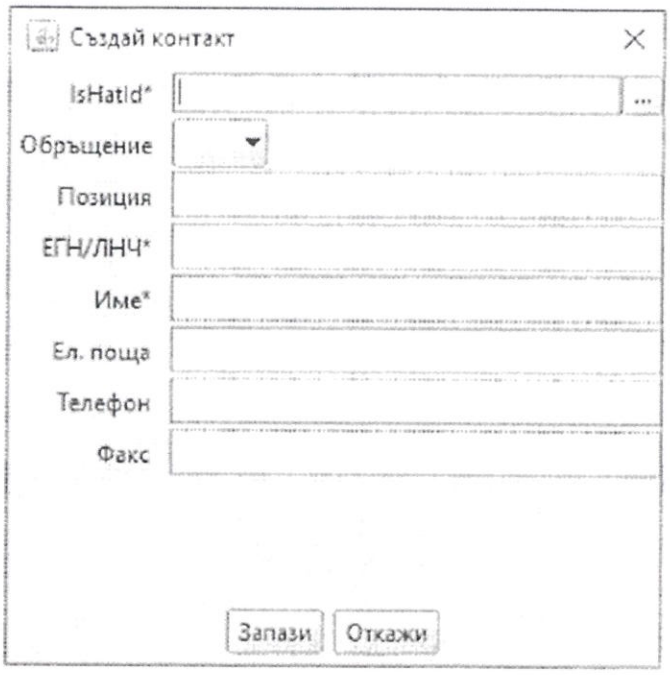

Всички съществуващи функционалности няма да бъдат променяни и ще се запазят. Системата ще работи паралелно със съществуващите и с новите функционалности.

1.1.5.1.3 Създаване на МИС с идентификатор различен от ЕГН/ЛНЧ/Булстат

При подадено заявление с подпис на физическо лице в ИСИС, където в подписа е въведен за идентификатор номер на паспорт или номер от НАП и др. системата не създава автоматично МИС и не се обработва заявлението автоматично.

Ще бъде добавен атрибут в регистъра МИС, който ще се списък от изброени стойности (LoV). Тези стойности са: Булстат и стойностите за идентификатор в т. 5.1. от стандарта ETSI EN 319 412 Electronic Signatures and Infrastructures (ESI); Certificate Profiles. При автоматично създаване на МИС стойността на този атрибут се взема от сертификата. При създаване на МИС от потребител на ИСИС стойността на този атрибут се изтегля от сертификата, заедно с останалите данни (автоматично извличане на данни от заявления), а ако няма извличане на данни от заявление, то тогава се попълва ръчно по преценка на потребителя.

За създадените до сега МИС полето ще се попълни:

- Ако е 9 или 13 позиции да е Булстат;
- Ако е с 10 позиции и е валиден алгоритъма* за ЕГН да е ЕГН;
- Ако е с 10 позиции и е валиден алгоритъма* за ЈТН4 да е ЛНЧ;
- Забележка:

Пресмятане на контролна цифра за ЕГН

Всеки български гражданин има ЕГН и това го идентифицира еднозначно. ЕГН се поддържа от ЕСГРАОН. В него има около 12 милиона записа (включени са и записи за български граждани, които не са между живите вече).

Полето Тип на идентификатора да има следните допустими стойности:

Ако е юридическо лице може да е: 1) Булстат (NTR) - прави се проверка за валиден Булстат; 2) Дан.номер (VAT) - няма проверка за валидност; 3) *друго* - не се прави проверка за валидност.

Ако е физ. лице: 1) ЕГН (PNO) - проверка за валидно ЕГН ; 2) ЛНЧ (PI) проверка за валидно ЛНЧ; 3) Номер на лична карта (IDC) - няма проверка за валидност; 4)Номер на паспорт (PAS) - няма проверка за валидност; 5) Номер от НАП (TIN) - няма проверка за валидност; 6) *друго* - няма проверка за валидност.

Полето Тип на идентификатора ще се проверява за задължителност във всички случаи, освен когато булстата е FAKE(с проверка за консистентност). Проверяват се следните кодове за Тип на идентификатора:

- За Булстат - NTR - Прави се проверка за валиден булстат
- За ЛНЧ - PI: - Прави се проверка за валидно ЛНЧ
- За ЕГН - PNO - Прави се проверка за валидно ЕГН

1.1.5.1.4 Промени в таб Обслужване на заявленията относно поле Коментар

Полето „Забележки“ няма да е видимо за външните потребители. Ще се добави поле „Коментар на експерт от БНБ“ (както е на портала), което да е видимо за външните потребители. При автоматична обработка на заявление текста „Автоматично потвърждение“ ще се слага в полето „Коментар на експерт от БНБ“.

1.1.5.1.5 Създаване на възможност за прикачване на документи при обслужване на заявленията

Ще се създаде функционалност (екран Обслужване на заявления за достъп в уеб портала -> таб Обслужване на текущо избраното) за прикачване/добавяне на сканирани документи относно упълномощаване на деклараторите от задължените лица. Всички получени по ел. поща или изтеглени от деловодната система Микси пълномощни/прил. обр. **4** ще се добавят към вече подаденото заявление за достъп. Ще се поддържат различни форматите pdf, doc, rtf, jpg, bmp и др. и ограничение от най-много 5 файла. Файловете ще се прилагат в обособен за целта панел, който ще представлява списък с приложените до момента файлове и функционалност за добавяне на нови. В екранната форма за обслужване на заявленията се добавя отделен панел, след панела „Междинна обработка“. Както е и за всички останали панели, така и в този, информацията се отнася за текущо избраното заявление от списъка. Този панел има таблица с приложените файлове. Всеки файл може ще се сваля като се избере реда в таблицата и се натисне бутон „Разгледай файла“. Всеки файл може ще се изтрие като се избере в таблицата и се натисне бутона „Изтрий файл“.

Над таблицата има следните компоненти:

a) Бутон „Избери файл за качване“, с който се избира файла за качване. Това е само избор и файла още не е качен.

b) Комбобокс, с който се указва ролята на файла, т.е. какво представлява той - пълномощно, оттегляне, друго.

c) Кутийка за кратка забележка, ако потребителя иска да направи някакви уточнения за този файл.

d) Бутон „Приложи файла“ - натискането на този бутон прави самото прилагане и съхраняване на файла.

e) След използване на бутона (d), компонентите се зачистват и файла се добавя в таблицата.

1.1.5.1.6 Промени при генериране и изпращане на временна парола на нов контакт

Обединяване на електронни съобщения до потребител за одобрение на заявление и изпращане на временна парола за достъп. Системата да генерира и изпраща временна парола на нов потребител (нов контакт) при изпълнение на две условия - 1. потребителят да е нов за системата и 2. заявлението, в което този потребител участва с роля Декларатор да бъде одобрено от експерт от БНБ. Промяната ще се отнася за ръчната обработка на заявления от експерт на БНБ.

В екрана за контакти, при запазване (бутон Запази) на създаден нов контакт ще се добави флаг (за нов запис в таблицата или нещо подобно) и контакта става активен. На този етап имейл не се изпраща. При потвърждаване на заявление с участие па контакт с такъв флаг системата генерира временна парола и изпраща имейл, който освен текст за одобрение на заявлението, да съдържа и паролата за достъп, и флага се премахва. При потвърждаване на заявление с контакт, който вече съществува и е активен (контакта не ще има флаг) системата изпраща имейл, който съдържа само текст за одобрение на заявлението, без парола.

При избор на бутон **Приеми** на заявлението (Основно меню -> Обслужване на заявления за достъп в уеб портала -> Обслужване на текущо избраното), в което дадения нов контакт участва с роля Декларатор, ще се активира контакта и ще се генерира временна парола на новия потребител. След това ИСИС да генерира електронно съобщение, което освен досега съществуващия текст за одобрение на заявлението, да съдържа временната парола за достъп на новия потребител и линка за промяна на паролата с нова.

1.1.5.1.7 Нови възможности за търсене

В основно меню Календар -> Конфигуриране на докладването от локални субекти в двата таба *Локални субекти, за които отговарят респондепти* и *Респонденти, отговарящи за локални субекти* ще се добавят полета за търсене по ЕГН/Булстат по подобие на съществуващото поле за търсене в частта *Избор на респондент.* В това поле след въвеждане или поставяне на идентификатор и потвърждение с **Enter** или бутон **Търси,** системата да извлича информация за въведения идентификатор.

Гореописаното поле за търсене ще се добави на три места до Критерии за търсене, както следва:

в частта *Локални субекти* на приложения таб,

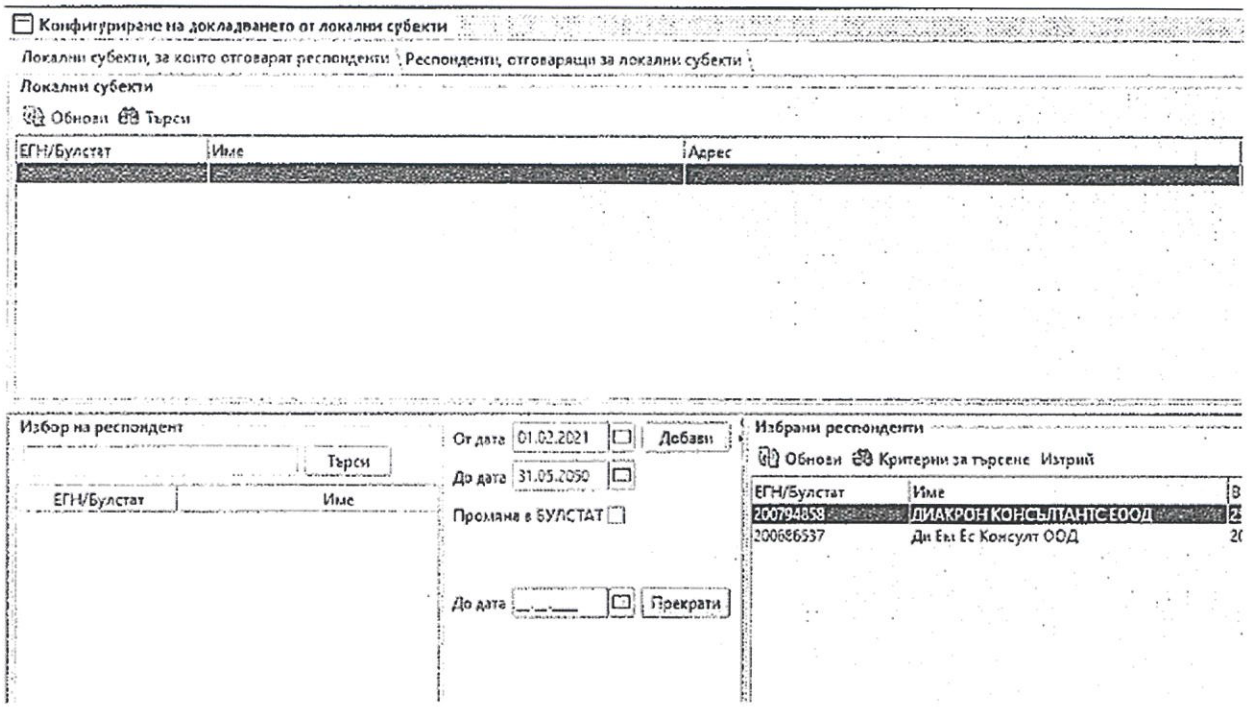

в частта *Респонденти* и в частта *Избор на контакти* на приложения таб.

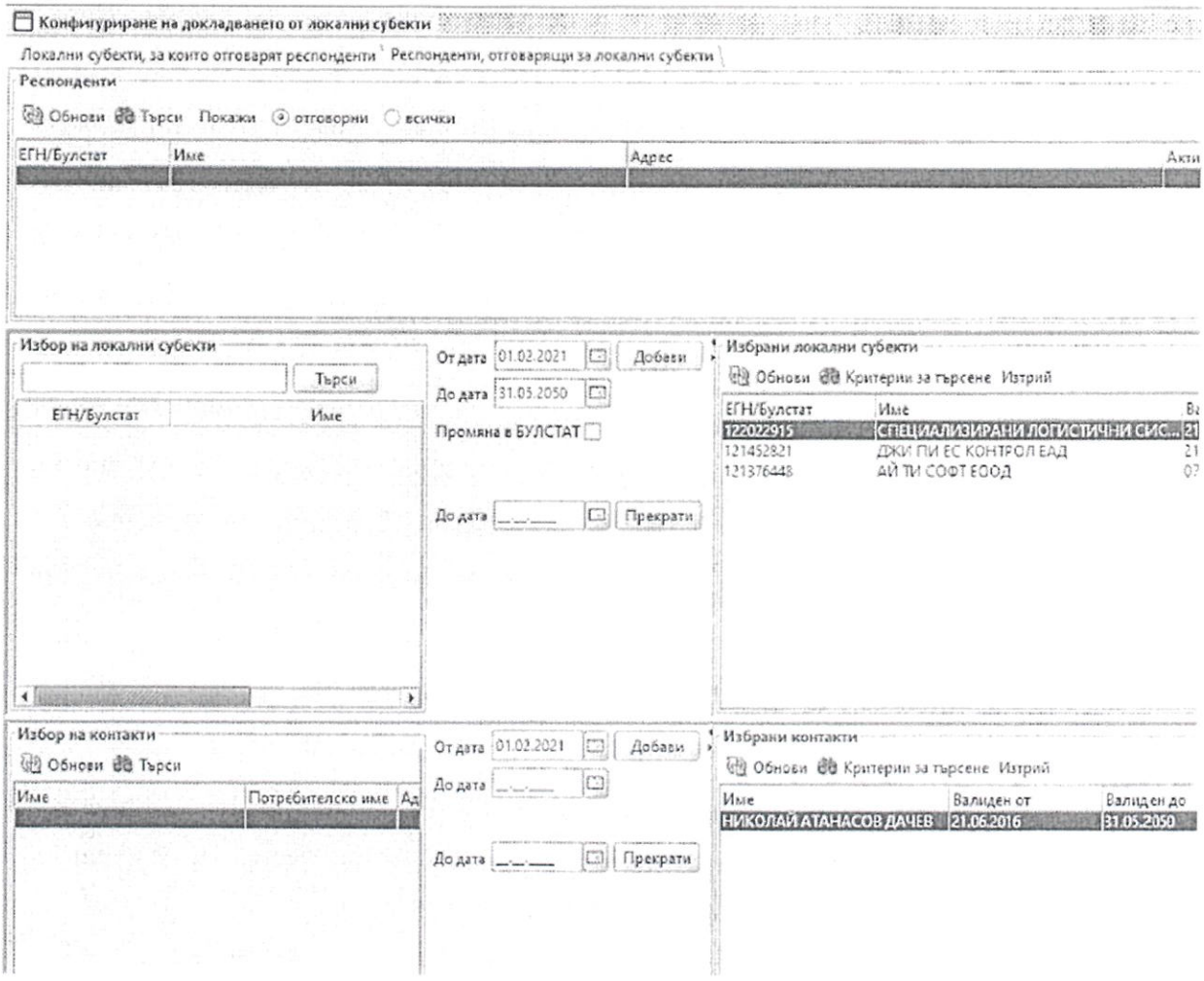

В частта Избор на контакт след колона Име ще се визуализира нова колона ЕГН/ Булстат на съответния потребител.

1.1.5.1.8 Промени по образците на заявленията

Външните потребители достъпват ИСИС след подаване на заявление Образец 1 или Образец 2, в които избират какъв достъп да получат - стандартен, специфичен или пълен. Подробни описания за видовете достъп и указания за потребителите могат ще се видят в Приложение 1 - Видове достъп в ИСИС и Приложение 2 - Указания за видовете заявления и видовете достъп в Портала.

При влизане в системата ще се визуализират полета за попълване, спрямо вида на КЕП (личен или професионален), с който потребителят достъпва ИСИС (касае само Образец 2 и Образец 4).

При стандартния достъп лицето подава заявление, в което декларира, че е лице, което ще достъпва Портала и ще подава информацията и заявлението се одобрява автоматично. До сега използвания термин „задължено лице“ се заменя с „отчетна единица“.

При специфичния и пълния достъп лицето подава заявление (Образец 1 или Образец, като при избор на един от тези видове достъп на екрана става активен линк/бутон за подаване на Образец 4, който служи за упълномощаване. При избор на този линк/бутон се зарежда Образец 4, в който автоматично се извличат полетата от КЕП/попълненото вече заявление. Потребителят записва заявлението в статус „предоставяне на документи“, а Образец 4 предоставя на представляващия задълженото лице да го подпише с КЕП. Потребителят прикача в системата подписаният с КЕП Образец 4 и подава заявлението. В случай, че не е възможно представляващите да подпишат Образец 4 с КЕП, ще го приемаме разпечатано, подписано и нотариално заверено, изпратено на хартия. Служител на БНБ ще прикача полученият сканиран Образец 4 към заявлението по начина, който се прави в момента. В случай, че имаме преупълномощаване документите, които ще се прикачат могат да бъдат повече от един.

Подаването на Обр.4 и Обр.5 през Портала е с attached подпис. Подаването на и Обр.6 е с detached подпис. Всичко останало (Обр.1, Обр.2, декларации, отчетни форми и заявки за корекция) остава по действащия сега начин (detached подпис).

Използване на attached подписи - добавяне на HMAC. Във файла се добавя (в примера в долния ляв ъгъл на първа страница) криптографски хеш, аналог на електронния подпис, но използващ симетричен ключ. Такъв хеш не може ще се проверява от потребителите, а само от програмата (в случая ИСИС), която го е генерирала. За задачата, която имаме - проверка, че файлът, който се прилага, е генериран от ИСИС и се отнася за конкретно заявление.

За целта ще бъде необходимо да бъде добавен още един статус в процеса на обработка на заявленията - „предоставяне на документи“. Този статус е необходим с цел потребителите да не могат да подават заявления, при които има разминаване на информацията в заявлението и в Обр.4.

Ще бъде направена промяна в системата с цел да има повече от едно активно заявление, тъй като ако остане както е досега да има само по едно активно копие за редакция за обр. 1 и обр.2 ще затрудним потребителите, които имат достъп да подават информация за повече от едно юридическо лице.

Служител на БНБ разглежда електронно подписания Образец 4/хартиения вариант и одобрява /отхвърля/ избира междинен статус за заявлението.

[redacted]

[redacted]

В случай, че с подпис на физическо лице - представляващ дружеството, искат пълен достъп, се подава на всеки 2 г. заявление без пълномощно. Служител на БНБ одобрява заявлението въз основа на информацията в ТР.

Достъпът с одобреното заявление за пълен/специфичен до системата е предоставен Образец 4 е за срок от 2 год. независимо от валидността на КЕП. В случай, че сертификатът изтече преди края на 2-те години, потребителят може да си поднови достъпа чрез бутон „Обнови данни за сертификат“. След изтичането на 2-те години, подновяването на достъпа е с подаване на ново заявление и нов Образец 4. При изтичането на срока от 2 год. на заявление за пълен/специфичен достъп се изпраща напомнителен имейл един месец преди изтичане на срока. Ако потребителят не подаде ново заявление с нов Образец 4, достъпът му се прекратява, вкл. изпращането на имейли и заявлението се отменя автоматично.

При попълване на Образец 4, след като се копират всички полета от основното заявление, те не могат ще се модифицират от потребителя. Потребителят може да редактира/ попълни само полета за тримата представляващи в секция 1. Ако потребителят забележи грешка, тя се коригира в основното заявление. 2. В Образец 4, полетата за номер и дата (най-горе на втора страница) се попълват с номера на основното заявление и датата, когато то е проверено и е преминато към попълване на Образец 4. Образец 4 може ще се попълва винаги (незадължително) в системата, когато достъпа в основното заявление е пълен или специфичен. Не се правят проверки в системата за случаите, когато се иска пълен или специфичен достъп, но не се изисква упълномощаване - например - физическо лице докладва за себе си или управителя на фирмата докладва за собствената си фирма. Когато се използва бутона „Изтегли/ Разпечатай“ се извежда попълнен с данните от основното заявление Образец 4. После той се дописва с химикал и се прилага към заявлението или се изпраща на хартия.

Достъпът с одобреното заявление за стандартен достъп до системата е за срока на валидността на КЕП. Подновяването на достъпа е чрез Обнови данни за сертификат, независимо дали е персонален или професионален КЕП.

Фрагментите за номера и идентификатора на сертификата се премахват от генерирания pdf-формуляр.

Ще се актуализират съобщенията за грешка, които се генерират след „Проверка“ при подаване на заявления. Разработен е файл с проверките и съобщенията за грешки.

Предвижда се да има гратисен период, през който потребителите да ползват предоставения достъп по предходните заявления. След изтичането на този период всички заявления подадени и потвърдени по старите указания ще бъдат отменени. Тъй като отмяната ще се случи веднага след изтичането на гратисния период, то това ще бъде извършено от разработчика.

1.1.5.1.9 Промени в Регистър МИС във връзка с промените при достъпа до Портала

При потвърждаване на заявление, в което е въведена информация за МИС и този МИС липсва в регистъра се създава автоматично. Полето *Дата на създаване* (за ЕТ и юридически лица) отпада от заявленията и не е задължително поле при автоматично създаване на МИС. Прието е, когато няма попълнена информация за това поле, ще се слага стойност по подразбиране и това да е 1.1.1900. Ще се промени „Дата на създаване“ на „Дата на създаване/раждане“.

Полетата за *представляващи* няма да бъдат задължителни в регистър МИС и няма ще се извличат от заявления, отпада и полето за факс. Информацията за представляващите лица ще може ще се попълни ръчно в Образец 4 и не се съхранява в системата. Проверката за представляващ отпада, това поле не се изисква да е попълнено. При автоматичното създаване на МИС, полето за представляващ не се попълва. В обр.4 полето за представляващ се попълва ръчно от потребителя, това поле не се записва никъде в системата. Ще се ползва само при проверката от експерт от БНБ

дали лицето, което е подписало (и е записано като представляващ) и е подписало обр.4 е същото и в търговския регистър.

Ще бъде добавено ново поле за официален имейл на МИС, който ще се включи в регистъра. Имейлът от заявлението, който е най-отдолу под името Електронна поща (на лицето, подаващо информация или на отчетната единица - имейлът е на отчетната единица, в секция 2) ще се съхранява в регистър МИС в ново поле, което ще се казва Имейл на МИС (ново поле за Регистър МИС, което не е задължително).

Полето за *адрес* се разделя на 3. Трите полета ПК, Населено място и Адрес не са задължителни за Регистър МИС, но са задължителни за заявленията за отчетната единица и незадължителни за упълномощеното/предоставящото лице. Отчетните лица са местни лица и е редно да имат адрес в България. Лицата предоставящи информация/упълномощените лица обаче може би могат да са с адрес в чужбина. Полето Населено място да бъде направено както е за полето HQ_CITY (Град (седалище)). Ще се избира от номенклатура, при въвеждане името на град, ако намери съвпадение да го избира, при повече от едно съвпадение се отваря списъка с номенклатурата с намерените съвпадения и да може ще се избира по кода по ЕКАТЕ.

При попълване на Обр. 1 с персонален сертификат Адрес е задължително поле. Ще променим думите от „Пълен адрес на седалище“ на „Пълен адрес“ и в указанията да им пишем с червени букви за юридически лица се пише адрес на седалището.

Полето ЕГН и Булстат се обединява в заявленията като се добавя поле *Тип на идентификатор*, с което се определя дали е ЕГН или Булстат. При възможност тази информация ще се извлича от КЕП.

Полето *Име/Наименование на латиница* се визуализира в заявленията, информацията се извлича от КЕП (при възможност) и се записва в регистър МИС, като това не е задължително поле при автоматично създаване на МИС. Полето е задължително само за юридически лица.

При попълването на заявление при въвеждане на идентификатора, в случай че съществува такъв МИС, информацията се извежда от системата и се визуализира на екрана (в полетата, в които пише Извлича се от ИСИС). В указанията е заложен текст, според който ако информацията не е актуална, корекцията ще бъде извършена от служител на БНБ и с подаване на Заявление не се позволява редакция. След одобряване на заявлението, потребителите ще могат да правят промени по данните за задълженото лице. Техните промени ще генерират заявка за промяна, която служител на БНБ да одобри.

Ще се създава автоматично МИС само с идентификатор, име и имейл и тези полета (включително дата на създаване) да са задължителни за Регистър МИС. Полетата Име на латиница, ПК, Населено място и адрес са задължителни само за заявленията. В приложението за експерти работят бутоните Използвай информация за упълномощено лице и Използвай информация за МИС, като информацията се изтегля от секциите, в които се съдържа. За бутон Използвай информация за задължено лице считаме, че няма да има промяна в логиката.

Взаимовръзките между задължителните полета за попълване в заявленията и полетата от Регистър МИС могат подробно ще се разгледат в Приложение 3 и Приложение 4 - Полета в регистър МИС - задължителни и незадължителни.

1.1.5.1.10 Промени в изпращането на уведомителни съобщения от системата във връзка с промяната в достъпа до Портала

При одобрено заявление за стандартен достъп потребителят получава имейли за дължими отчетни форми, без да е указано за кои регистрации и какви форми. Имейлите за получена отчетна

форма и резултатите от експертен контрол за приета форма, отхвърлена форма и причини за отхвърляне на формата също се получават. Вижда само подадените от него (като контакт) декларации и отчетни форми. В имейла ще присъства ЕИК на отчетните единици, за които дължи съответните форми.

При потребители със стандартен достъп имейлите се получават винаги, докато не се откажат от достъпа си до нашата система с Образец 5 или Образец 6 или ако администратор от БНБ не отнеме достъпа.

При одобрено заявление за пълен достъп потребителят получава имейли за дължими отчетни форми, с прикачена информация кои са. Имейлите за получена отчетна форма и резултатите от експертен контрол за приета форма, отхвърлена форма и причини за отхвърляне на формата също се получават. Вижда всички подадени декларации и отчетни форми за този МИС. При пълен достъп няма промяна спрямо сегашното положение.

При одобрено заявление за специфичен достъп потребителят получава имейли за дължими отчетни форми, без да е указано кои са. Имейлите за получена отчетна форма и резултатите от експертен контрол за приета форма, отхвърлена форма и причини за отхвърляне на формата също се получават. Вижда само подадените от него (като контакт) декларации и отчетни форми и според посочения достъп в заявлението (конкретна форма и/или декларация или форма и декларации подадени от конкретен контакт).

Онагледената и синтезирана информация за всички видове достъп може ще се разгледа в Приложение 1 - Видове достъп в ИСИС.

1.1.5.1.11 Отмяна на достъп

Задължените лица могат да подадат уведомление за отнемане на права на достъп в Образец 5, което да е подписано с електронен подпис на представляващите задълженото лице или на хартия подписано (без нотариална заверка). В случай, че лице желае да прекрати достъпа си до ИСИС, подава Образец 6, електронно подписан от самото лице или Образец 6 се подава от дружеството, чийто служител е лицето, чийто достъп ще се прекрати. Образецът се подава електронно подписан от представляващия дружеството или на хартия, подписан и без нотариална заверка. Тези образци се подават през системата, но ще се обработват ръчно, тъй като се очаква да са малко на брой. В случай, че след въвеждането на промените се окаже, че са много, ще се търси вариант за автоматизация.

1.1.5.1.12 Необходими промени за защита от автоматизирано изпращане на заявления

Системата ще има възможност да следи за нереално голям брой подадени заявления или декларации/отчетни форми от един потребител и да изпраща съобщение към администраторите на системата. Ще се прецени какъв интервал от време да изберем. Например, подаване на няколко форми в рамките на 60 секунди от един потребител е нереално и е възможно формите да са изпратени от програма.

Ще се следи броя на заявки от един потребител (контакт) и сертификат с цел защита от автоматизирано изпращане на заявления. Ще се отчитат само *подаванията* на заявления, входни форми, декларации и заявки за промяна. Ще бъде добавена обща формална проверка, която ще се изпълнява заедно с другите (на бутоните Провери и при проверка преди подаване), която ще казва, че се подава твърде често. Например ако се подава отново 3-то (или друго число) в рамките на последните 5 минути (или друго число), проверката ще извежда съобщение „Моля изчакайте с подаването на заявление или входна форма или декларация или заявка за промяна“. При подаване на повече от

зададеното (например 40) за определен интервал (например час) ще се прави временно блокиране, което ще се разблокира след зададен от вас интервал от време (например 1 час). Разблокирането ще се прави асинхронно, от допълнителна задача във фонов режим (която ще работи/ проверява например през 5-10 минути) и е възможно разблокирането няма да стане точно на секундата, а след зададения интервал от време.

Защитата ще сработва автоматично. Информация за блокирането ще се направи в Работа с WEB потребители, в нов таб с кой, кога, за колко време, причина за блокиране и възможност за филтър по идентификатор, за период (от дата до дата) и на този екран да има опция за слагане на отметка вкл./изкл.„Блокиран“. Няма да има уведомяване по имейл за блокиран потребител. Ако вътрешен потребител на ИСИС има необходимост да провери има или няма блокирани потребители - ще провери в системата. Но ако се включи много пъти блокирането - много потребители (например над 50), много пъти се блокира един потребител (например над 10 пъти в рамките на един месец) да има уведомяване по имейл (както е при схемите, които работят прекалено дълго време). Известяването за твърде много блокирания ще се направи също асинхронно, програмата да следи за твърде много блокирания и ще известява експерт, по стандартния за ИСИС начин - със имейл по нерегулярно събитие. Допълнително вътрешен потребител на ИСИС ще може да блокира потребител и ако е блокиран ръчно, ще се разблокира отново ръчно.

Служителите обработващи заявления ще имат възможност да деактивират/активират заявления, с цел блокиране на достъпа или възстановяване след блокиран достъп. Потребител с КЕП на деактивирано заявление няма да може в следващите час (два или колкото решим време) да ползва системата.

С цел временно блокиране на достъпа или възстановяване след блокиран достъп ще се активира/деактивира потребител (контакт) за определено юридическо лице, а не целия достъп на потребител (контакт). Деактивирането и активирането да е автоматично, но ще има възможност за намеса на вътрешен потребител на ИСИС.

3.3 Гаранционна поддръжка на съответните актуализации на системата.

ТехноЛогика ще осигури безплатна гаранционна поддръжка за срок от 1 (една) година за всички приети актуализации на информационната система, извършени в рамките на договора. Срокът на гаранционна поддръжка на всяка приета актуализация започва да тече от датата на приемането ѝ, удостоверена с подписване на съответния двустранен предавателно-приемателен протокол.

След изтичане на съответния срок на гаранционна поддръжка, обслужването на съответните актуализации става част от абонаментното обслужване на системата въз основа на уведомление/искане от страна на възложителя.

В рамките на гаранционната поддръжка, ТехноЛогика ще отстранява всички инциденти и/или проблеми, възникнали във връзка с или по повод извършените от него актуализации. В гаранционната поддръжка не се включва добавянето на нова функционалност. Задълженията на ТехноЛогика по гаранционната поддръжка остават валидни до изтичане на съответните гаранционни срокове за извършените актуализации на системата и при прекратяване на договора.

[redacted]

Гаранционната поддръжка ще се извършва през работни дни, във времето между 8:30 и 18:00 часа или до завършване на работата при проблем/инцидент с най-висок приоритет, освен в случаите на аварийна ситуация.

Времето за реакция и времето за отстраняване на проблеми/инциденти са както следва:

№	Ниво на приоритет на проблем/ инцидент	Описание	Време за реакция	Време за отстраняване на проблем/ инцидент
1.	**Най-висок приоритет**	Възникналият проблем/инцидент предизвиква прекъсване на работата по изпълнение на значими по важност задачи на банката, свързани с репутационния риск	до **4 (четири) часа** след уведомяването на изпълнителя	до **1 (един)** работен ден след уведомяването на изпълнителя
2.	**Висок приоритет**	Възникналият проблем/инцидент предизвиква спиране на работата на определени бизнес процеси в банката	до **1 (един) работен ден** след уведомяването на изпълнителя	до **3 (три) работни дни** след уведомяването на изпълнителя
3.	**Среден приоритет**	Възникналият проблем/инцидент предизвиква трудности при изпълнението на определени бизнес процеси в банката	до **2 (два) работни дни** след уведомяването на изпълнителя	до **5 (пет) работни дни** след уведомяването на изпълнителя
4	**Нисък приоритет**	Възникналият проблем/инцидент предизвиква неудобства при изпълнението на определени бизнес процеси в банката	до **3 (три) работни дни** след уведомяването на изпълнителя	до **7 (седем) работни дни** след уведомяването на изпълнителя
5	**Аварийна ситуация**	Ситуация, при която системата не работи изцяло или частично	Отзоваване до **2 часа на място** – сградата на БНБ	Продължаване на работата с екипите на БНБ **до отстраняване на проблема/инцидента**

Нивата на приоритет на проблемите/инцидентите се определят от възложителя,

[redacted]

като същият уведомява чрез своите служители своевременно изпълнителя за всеки инцидент и/или проблем, възникнал в рамките на срока на гаранционната поддръжка.
Редът на отстраняване на проблемите се определя в зависимост от техния приоритет.

3.3.1 Център за обслужване на клиенти (Helpdesk) в рамките на гаранционната поддръжка

ТехноЛогика притежава център за обслужване на клиенти (Helpdesk), в който се регистрират възникналите проблеми/инциденти.

Процедура за отстраняване на проблем/инцидент (идентификация → регистрация → реакция) при гаранционната поддръжка:

Идентификация

Идентификацията на проблеми (инциденти) се извършва от служителите на дирекция „Статистика“ или от служител на дирекция „Информационни системи“ при системни ИТ проблеми. Съответният служител регистрира проблема (инцидента) в системата Service Desk на БНБ и системата Helpdesk на изпълнителя и при необходимост уведомява изпълнителя по телефон и/или e-mail, като изпраща типова форма за описание на проблема (инцидента).

Регистрация

Регистрацията на проблеми (инциденти) включва уведомяване и изпращане на минимум следните задължителни атрибути:

- Уникален пореден номер;
- Описание на проблема (инцидента);
- Степен на влияние;
- Приоритет за разрешаване;
- Дата и час на възникване;
- Дата и час на регистрация;
- Име на служител или система, идентифициращи инцидента;
- Свързан ли е с други инциденти.

Реакция

ТехноЛогика ще реагира и отстранява проблемите и инцидентите в сроковете, описани в настоящото техническо предложение.
ТехноЛогика ще информира служителя на БНБ, извършил идентификацията на проблема (инцидента), за фактически извършената работа в първия работен ден след края на съответния срок, чрез протокол за извършена работа.
Отстраняването на инциденти в системата, свързани със сигурността, ще се извършва в съответствие с процедурата за действия при инциденти, свързани със сигурността на информационните системи в БНБ.
При подаване на заявка за промяна или извършване на други дейности в обхвата на абонаментното обслужване, които по същество не са проблеми или инциденти, възложителят изготвя писмено запитване, детайлно бизнес описание и/или спецификация,

на база на които се съгласуват и определят начинът и срокът за изпълнението им.
Изпълнителят изпълнява заявките за промяна и другите дейности в сроковете, съгласувани с възложителя.

Защита на информацията
ТехноЛогика се задължава да пази в поверителност и да не разкрива или разпространява информация за другата страна, станала й известна при или по повод изпълнението на заявката, включително и след прекратяването на същите, неограничено във времето.

4 Организационна структура на екипа, която позволява адекватно управление на всички дейности, предмет на поръчката

За изпълнението на проекта се създава целева организационна структура с регламентирани роли, права и отговорности на участниците в нея. Те се осигуряват чрез ясни документирани описания на функциите им по дейности в проекта и на изискванията към техните компетенции.

- **Ръководител на екипа**

Екипът на Изпълнителя се оглавява от ключов експерт на позиция „*Ръководител екип*“, който е отговорен за успешното изпълнение на дейностите и задачите от поръчката в рамките на установените срокове, изисквания, ресурси и качество.
Ръководителят на екипа от страна на Изпълнителя (наричан в настоящия документ и Ръководител проект) има следните функции:

- Осъществява детайлно планиране на проекта в рамките на обхвата;
- Осъществява мониторинг и контрол на оперативно ниво на напредъка на проекта в рамките на обхвата;
- Осъществява мониторинг и контрол на качеството на работата, извършвана от целия проектен екип;
- Координира дейността на екипа;
- Следи за изпълнението на плана и постигане на качеството;
- Поддържа регистъра с идентифицирани рискове: идентифициране и оценка на нови рискове, текуща оценка и проследяване на идентифицирани рискове; планиране на действия за овладяване на риска;
- Следи за изпълнението на планираните действия за овладяване на риска;
- Докладва на Възложителя за наличието на проблеми и непредвидени рискове, за които ще бъдат предприети коригиращи действия;
- Отчита извършената работа от членовете на проектния екип.

Работата на Ръководителя на екипа се подпомага от *Координатор по проекта.*

За изпълнение на отделните дейности от обхвата на проекта се формират целеви екипи:

- **Екип „Анализ“** със следните отговорности:
    - Извличане и анализ на изискванията на Възложителя;

- Спецификация на изискванията към софтуерното решение;
- Докладване към Ръководителя на екипа за идентифицирани нови рискове, състоянието на предишни идентифицирани рискове и за изпълнението на дейности по овладяването им;
- Дейности за овладяване на риска, назначени за изпълнение от екипа.

Водещ член на екип **„Анализ“** е ключов експерт на позиция: *Бизнес анализатор.*

- **Екип „Проектиране и разработка“** със следните отговорности:
  - Проектиране и разработка на софтуерните компоненти в обхвата на обособената позиция;
  - Изготвяне на техническа и експлоатационна документация за разработените софтуерните компоненти;
  - Докладване към Ръководителя на екипа за идентифицирани нови рискове, състоянието на предишни идентифицирани рискове и за изпълнението на дейности по овладяването им;
  - Дейности за овладяване на риска, назначени за изпълнение от екипа.

Водещите членове на екип **„Проектиране и разработка“** са ключови експерти на позиции *Софтуерен разработчик, Разработчик база данни, Администратор база данни.*

- **Екип „Внедряване“** със следните отговорности:
  - Подготовка на средата за внедряване на разработените софтуерни компоненти;
  - Доставка, инсталация и конфигурация на софтуера;
  - Миграция на данни;
  - Докладване към Ръководителя на екипа за идентифицирани нови рискове, състоянието на предишни идентифицирани рискове и за изпълнението на дейности по овладяването им;
  - Дейности за овладяване на риска, назначени за изпълнение от екипа.

Водещите членове на екип **„Внедряване“** са ключовите експерти на позиции *Софтуерен разработчик, Разработчик база данни, Администратор база данни.*

- **Екип „Поддръжка“** със следните отговорности:
  - Планиране на поддръжката;
  - Профилактика на софтуера;
  - Извършва дейности по гаранционна поддръжка – обслужване на заявки, отстраняване на проблеми и др.;
  - Докладване към Ръководителя на екипа за идентифицирани нови рискове, състоянието на предишни идентифицирани рискове и за изпълнението на дейности по овладяването им;
  - Дейности за овладяване на риска, назначени за изпълнение от екипа.

[redacted]

Водещите членове на екип **„Поддръжка“** са ключовите експерти на позиции *Софтуерен разработчик, Разработчик база данни, Администратор база данни.*

- **Екип „Осигуряване на качеството“** със следните отговорности:
  - Планиране и координация на дейностите по осигуряване на качеството;
  - Дефиниране на тестове и тестови сценарии;
  - Подготовка на тестова среда;
  - Подбор и зареждане на тестови данни;
  - Планиране, организиране и провеждане на тестове;
  - Отчитане на резултатите от тестовете;
  - Управление на конфигурацията;
  - Докладване към Ръководителя на екипа за идентифицирани нови рискове, състоянието на предишни идентифицирани рискове и за изпълнението на дейности по овладяването им;
  - Дейности за овладяване на риска, назначени за изпълнение от екипа.

Водещ експерт в екип **„Осигуряване на качеството“** е ключов експерт на позиция *Специалист по качеството*.

Списък на ключовите експерти с подробно описание на техния професионален опит, квалификация и образование, е представен в документа еЕЕДОП.

Целевите екипи са насочени към изпълнение на отделни групи дейности от обхвата на проекта, т.е. изготвяне на конкретни работни продукти и се формират динамично в хода на проекта, като експертите в тях се подбират съобразно оценката на обема работа, текущата натовареност и компетенциите.

Допуска се едно и също лице да участва в няколко роли, когато е част от няколко екипа.

5 Описание на средствата и начините за постигане на резултатите по конкретните дейности, включително и конкретните инструменти за изпълнение на услугата, приложими стандарти и добри практики

5.1 Използвани инструменти и технологии

Като основен инструмент за документиране на изискванията ще се използва Enterprise Architect – мощен инструмент за моделиране, с поддръжка на всички видове UML модели и централизиран склад за моделите на проекта, поддържащ съвместна екипна работа.
Изготвят се детайлни диаграми използващи стандартна UML нотация за модел на потребителските случаи.

Модел на потребителските случаи - дефинира и детайлизира дейностите, които може ще

се автоматизират и управляват чрез системата (функционалност) и поведението на системата при взаимодействието й с външни участници – потребители и системи, с които обменя данни. Системните функции са описани чрез потребителски случаи.

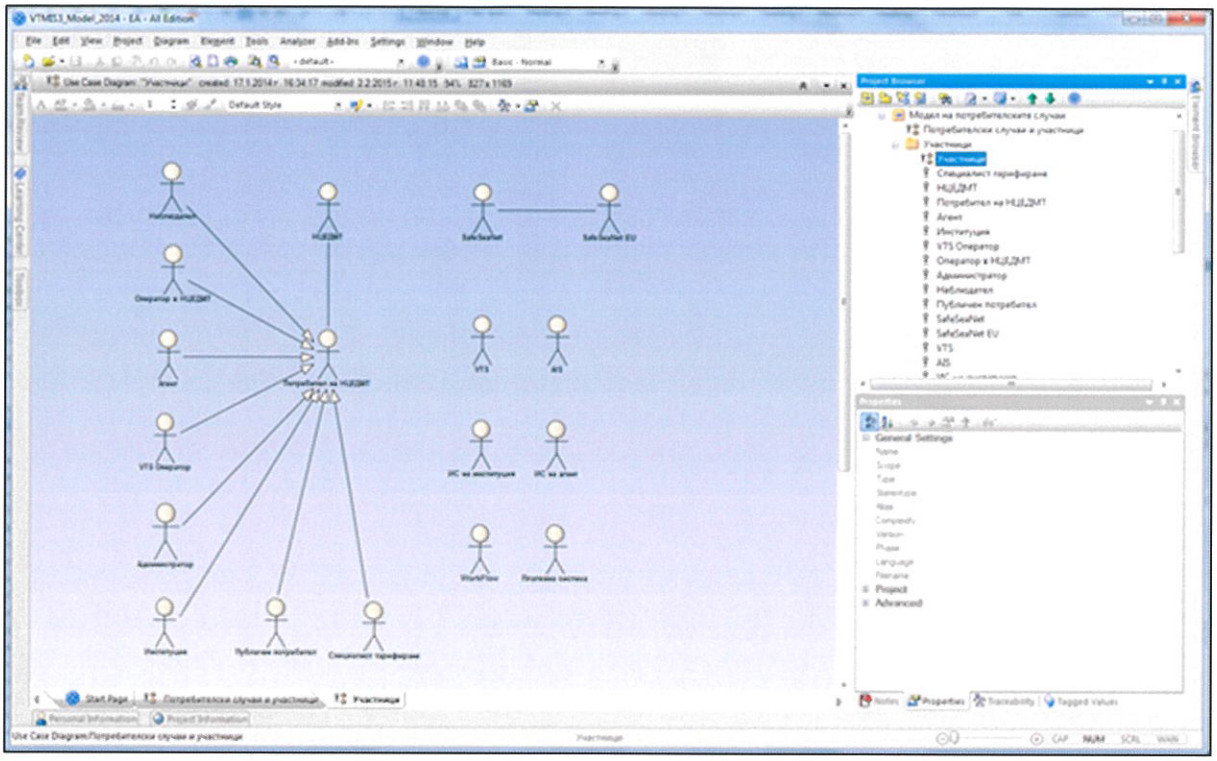

Диаграма на участници в бизнес процесите

Всеки потребителски случай (Use case) описва стъпка от бизнес процес или допълнително изискване, които сами по себе си носят стойност за системата. Сам по себе си потребителският случай е елементарен бизнес процес, в който се разглежда поведението на системата при взаимодействието й с останалите участници - част от предметната област на автоматизиране.

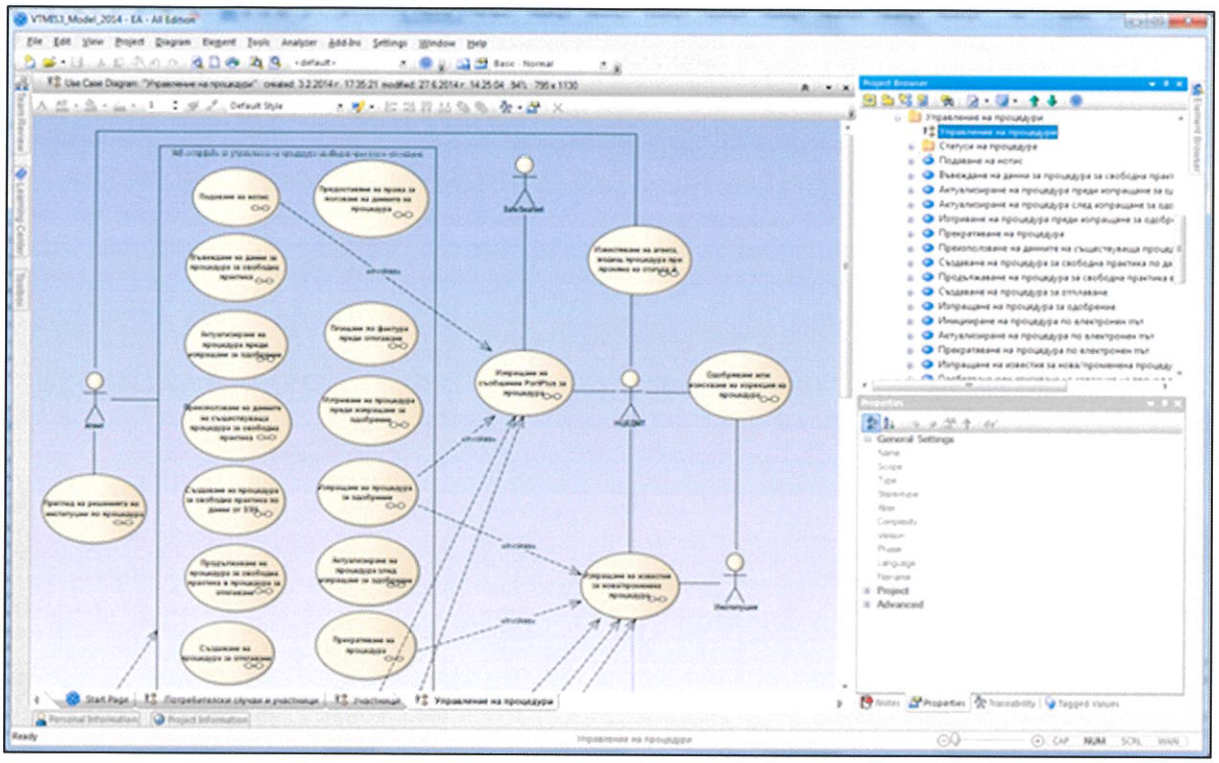

Диаграма на потребителски случаи

Потребителските случаи са обединени в пакети на база принадлежност към системен модул.

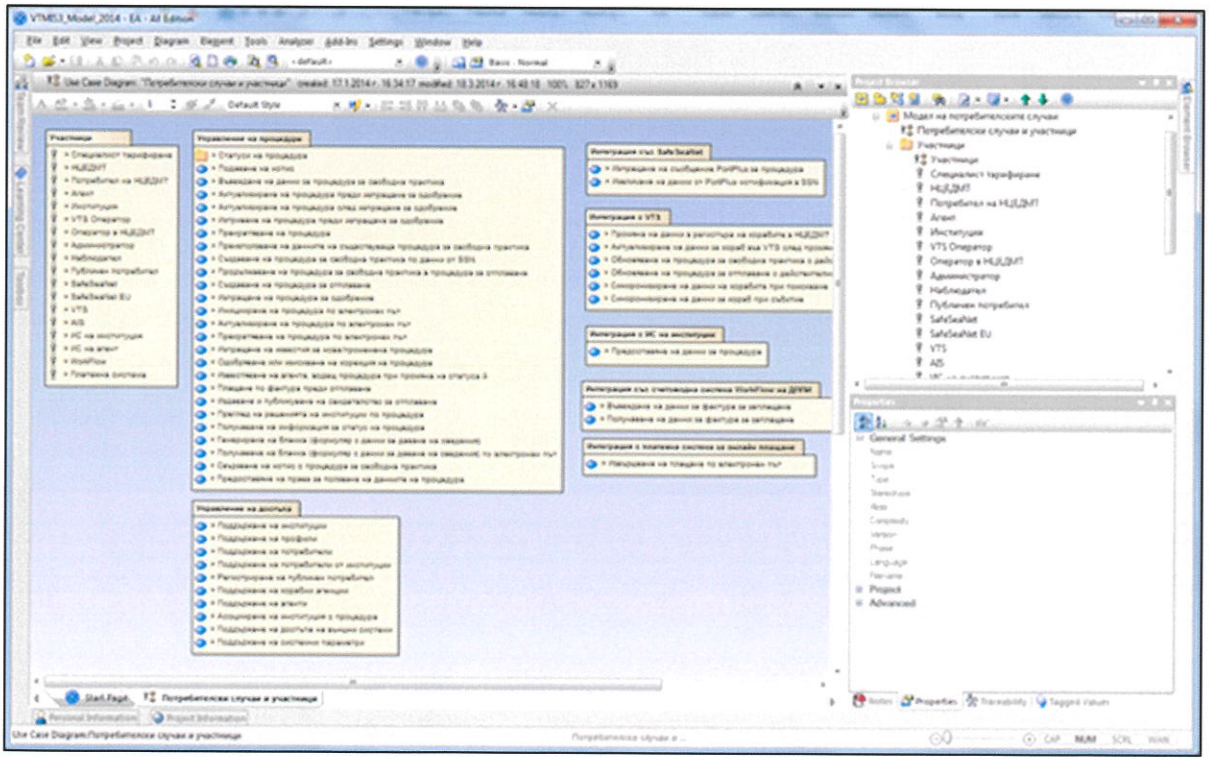

Диаграма на пакети от потребителски случаи

За различните потребителски случаи се разработват диаграми, в които се специфицират дейностите, тяхната последователност и от кой участник се извършват.

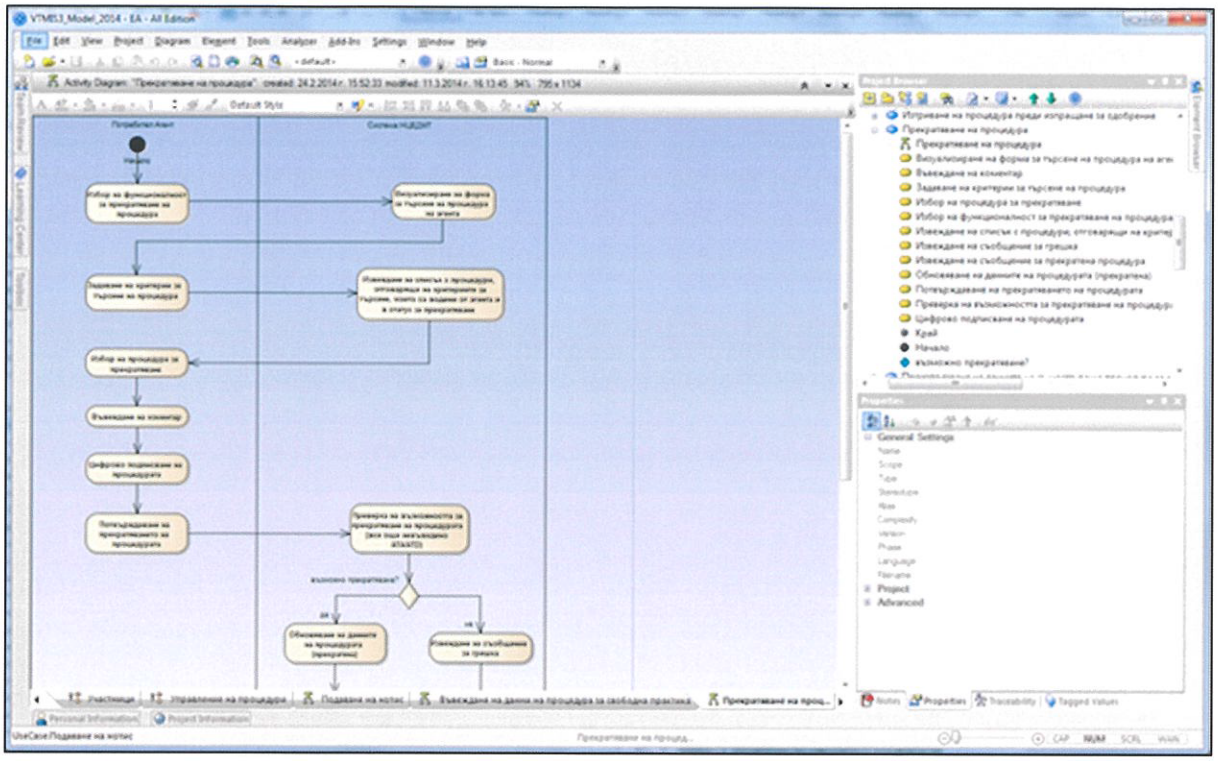

Диаграма на дейностите

5.2 Подход за изготвяне на системен проект

Изпълнителят използва утвърдени международни стандарти при подхода си за изработване на системния проект.

Системният проект описва:

- Системна архитектура на високо ниво;
- Слой за управление на бази данни;
- Бизнес слой – системно програмно осигуряване;
- Обмен на информация;
- Интерфейс за външни потребители.

За изготвяне на системния проект се създават следните модели:

- Архитектура на системата – разделянето на модули, компоненти на отделните модули и интеграция/комуникация между модулите. Системният проект съдържа диаграми, класове, функции, описващи модулите. Функциите на модулите обхващат всички функции описани в заданието и спецификацията на изискванията;
- Инфраструктурен модел на системата, като се вземе предвид наличната инфраструктура и интеграцията с останалите части на системата и външни системи;
- Логически модел на данните - създава се чрез използване на съвременни средства за дизайн на логически модел на данните, като се подготвя ERD диаграма. Моделът се описва подробно с коментари;
- Физически модел на базата данни – описание на таблици, колони, индекси, ограничения и др.;

[redacted]

- Прототип на потребителски интерфейс – описание на навигацията на потребителя и компоненти на потребителския интерфейс – менюта, форми, справки и др.;
- Входящи и изходящи информационни потоци.

Отправна точка за създаване на системния проект е спецификацията на изискванията към софтуера. Системният проект е основата, върху която се извършва разработването на системата и се одобрява от Възложителя. Основните елементи на системния проект, също както и спецификацията на изискванията, се описват чрез използване на универсалният език за моделиране UML.

5.3 Логически модел на данните

Чрез логическия модел на данните се описват всички типове обекти, техните атрибути, връзки между типовете обекти, ключови атрибути, множество от валидни стойности, ограничения върху данните и др.
Логическият модел на данните се изгражда на базата на спецификацията на изискванията. Логическият модел се описва с UML с помощта на Enterprise Architect. UML въвежда композитните структурни диаграми, за да повиши нивото на абстракция при представянето на идейния проект, без ще се реферира към конкретен език за програмиране, база данни, софтуерна платформа, операционна система или друг конкретен имплементационен детайл.
За представяне на структурата на данните на регистъра се използват UML структурните диаграми - клас диаграми. Те дават възможност да бъдат описани подробно и представени нагледно данните, имената и вида на типовете данни на отделните полета, семантичните връзки и релации между тях, кардиналност или потенциален брой от всяка страна на връзката и т.н.
Като резултат се създава модел с детайлно описание на всички обекти.

[redacted]

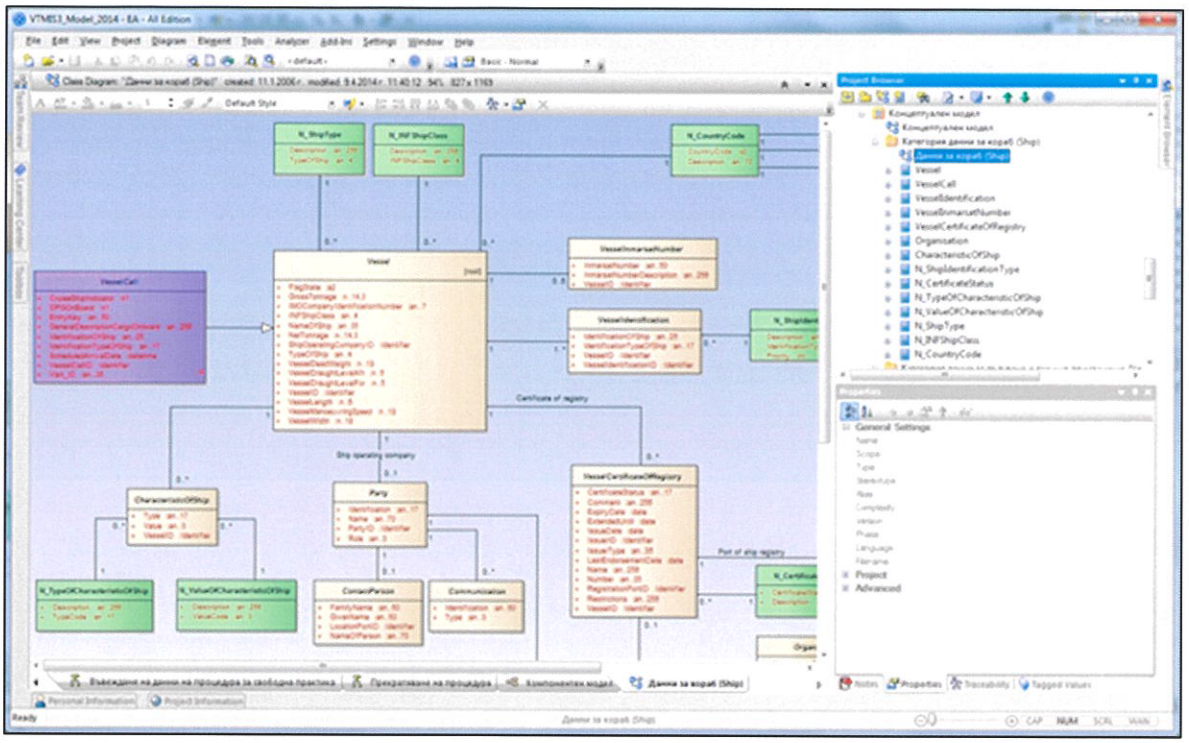

Диаграма на логически модел на данните

5.4 Физически модел на данните

Източник на физическия модел на данните за конкретната база данни е логическият модел на данни. Физическият модел се описва с помощта на Enterprise Architect.

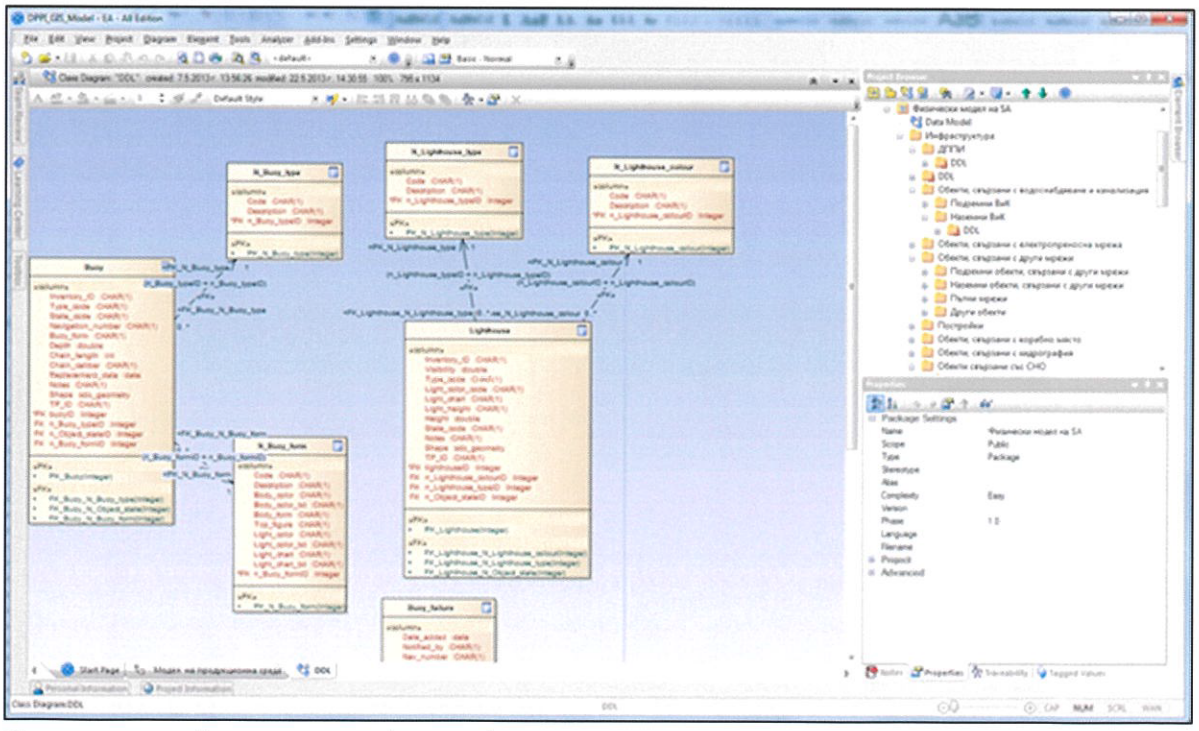

Диаграма на физически модел на данните

В резултат се създава описание на всички компоненти на физическия модел:

- Таблици;
- Колони;
- Взаимовръзки;
- Индекси;
- Тригери.

6 Подход за осигуряване на качеството при изпълнението на предмета на поръчката

Подходът, който ТехноЛогика ЕАД използва, се базира на определени политики, процедури и документи, регламентирани в система за управление на проекти, която е част от системата за управление на качеството и информационната сигурност (СУКИС) на ТехноЛогика ЕАД.

Системата за управление на проекти на ТехноЛогика ЕАД съчетава процеси, методи и средства, разработени в рамките на световно утвърдени методологии и възприети като стандарти и най-добри практики за управление на проекти, и по-специално PMBOK® Guide и други практически стандарти (Practice Standards) на Института по управление на проекти (Project Management Institute - PMI).

Като неразделна част от СУКИС, процесите за управление на проекти в ТехноЛогика ЕАД са разработени и одобрени за съответствие с изискванията на международния стандарт ISO 9001:2015 и съюзната публикация на НАТО AQAP 160. СУКИС на ТехноЛогика ЕАД е сертифицирана за съответствие и със стандарта ISO 27001:2013.

С конкретно предложения подход за изпълнение на дейностите по поръчката се цели постигането на следните качества:

- Последователност, осигурена от прилагане на стандартизирани процедури за планиране, организиране, изпълнение, следене и контролиране на дейностите в целия ход на проекта;
- Гъвкавост, осигурена от възможността за модифициране на подхода, при необходимост, за да бъдат отразени специфичните изисквания на Възложителя, очакванията на всички заинтересовани страни, особеностите на средата или други условия, които може да наложат това.

Избраният подход за управление и изпълнение на дейностите, съчетан с процесите по осигуряване на качеството, дава възможност за изпълнение на процесите по Plan-Do-Check-Act (Планиране-Изпълнение-Проверка-Действие/Реакция) цикъла на Деминг/Шухарт, което гарантира непрекъснато повишаване на качеството през целия жизнен цикъл на проекта.

В зависимост от специфичните особености на конкретните технически задания, подходът ще бъде адаптиран, като от базовите методики бъдат избрани приложимите процеси, методи и практики, така че да бъде осигурено ефективно и ефикасно постигане на поставените цели.

[redacted]

6.1.1 Методика за управление на качеството

Целта на процесите по управление на качеството е да бъдат удовлетворени потребностите и очакванията, поради които е предприет проектът. Тези процеси включват всички дейности от цялостното управление на проекта, които определят политиката, целите и отговорностите по качеството и ги осъществяват чрез планиране на качеството, гарантиране на качеството, качествен контрол и подобряване на качеството в рамките на системата за качество. Управлението на качеството обхваща всички дейности, които се изпълняват и всички отчетни продукти, които се създават/доставят по проекта.

6.2 Описание на необходимите дейности за осигуряване на качеството при изпълнението на предмета на поръчката

1.1.6 Планиране управлението на качеството

Планирането на управлението на качеството включва идентифициране на изискванията и стандартите за качество за конкретния проект и неговия продукт, както и начините за постигане на съответствие с тях. Това е един от ключовите процеси при планиране на качеството и се изпълнява паралелно с останалите процеси по планиране на проекта.
В настоящия проект Изпълнителят може да използва стандартни процеси от своята Система за управление на качеството и информационната сигурност (СУКИС), която е сертифицирана за съответствие с международния стандарт ISO 9001:2015 и съюзната публикация на НАТО AQAP 160.
Във фазата на планиране при всяка възложена разработка по настоящата поръчка, Изпълнителят ще съгласува с Възложителя критериите за качество и приемане на резултатите.

1.1.7 Текущ контрол на качеството

Осигуряването на качеството включва всички планирани и систематични действия в рамките на системата за качество, които дават увереност, че проектът отговаря на съответните стандарти. Извърша се в хода на целия проект от вътрешни специалисти по качеството.
За осигуряване на текущ контрол на качеството, всеки работен продукт, който е в процес на изготвяне, се преглежда на всяка итерация, за ще се осигури навременно идентифициране на реални или потенциални отклонения от заложените критерии за качество.
Текущият контрол на качеството се извършва оперативно в рамките на екипа, като действията за корекции се включват в плана за следващата итерация.

Откритите несъответствия се регистрират в Trac за БНБ като на компетентните експерти се възлагат задачи за извършването на необходимите корекции.

1.1.8 Контрол на крайния продукт и критерии за приемане на резултатите

Контролът на качеството включва проследяване на конкретни резултати, за ще се определи дали отговарят на зададените изисквания и стандарти и ще се набележат начини за

[redacted]

отстраняване на причините за незадоволителните резултати. Извърша се в хода на целия проект, за ще се осигури създаването и доставката на желания продукт от изпълнението на проекта.
За проверка на качеството на крайния продукт, преди предаването му на Възложителя, за всеки отчетен продукт се определя метод за верификация и критерии за приемане. Констатираните отклонения от зададените критерии за приемане се докладват на екипа, отговорен за изготвяне на съответния отчетен продукт и след корекция, отчетният продукт повторно се верифицира.
Методите за верифициране, които се използват са следните:

- Преглед на документацията. Проверяваният документ се преглежда по следните критерии: изчерпателност, коректност, непротиворечивост. Проверява се също така съответствието с изискванията за маркиране и оформление на документа. Този метод се прилага за доклади, анализи, спецификации и техническа документация, които се изготвят при изпълнението на дейностите от обхвата на проекта;
- Провеждане на тестове на софтуера по предварително изготвени сценарии.

Всеки краен продукт подлежи на верификация преди първото му предаване на Възложителя и след всяка промяна, наложена от забележки или препоръки на Възложителя.
Приложимите критерии за приемане на резултатите са, както следва:

- За документация: документът е верифициран спрямо критериите изчерпателност, коректност и непротиворечивост, като всички забележки и препоръки са отразени;
- За софтуер: всички планирани тестови сценарии се изпълняват коректно и няма отворени дефекти, асоциирани със софтуера, обект на приемане.

1.1.9 Управление на конфигурацията

Целта на управлението на конфигурацията е да бъдат идентифицирани всички взаимосвързани компоненти на софтуера и документацията и промените в тях да бъдат контролирани по време на етапите от жизнения цикъл на системата, включително следпроектния период.
Основните елементи на управлението на конфигурацията са:

- идентифициране на компонентите;
- контрол на версиите;
- генериране на конфигурацията – как в даден момент от отделните компоненти да бъде сглобена актуалната и коректна конфигурация;
- контрол на промените.

Управлението на конфигурацията на софтуера включва дейностите:

- обозначаване;
- идентифициране;
- проследяване и контрол на промените на софтуерните компоненти;
- управление на версиите.

За управление на конфигурацията Изпълнителят използва комбинацията от софтуерните инструменти Trac и Subversion SVN за БНБ. При необходимост, на упълномощени

[redacted]

представители на Възложителя се предоставя достъп до този инструмент.

7 Описание на процеса на тестване, видове тестове, които се планира да бъдат извършвани за осигуряване на дейностите по поръчката

Тестването на информационни системи включва следните дейности:

- Изготвяне на план за провеждане на тестове;
- Създаване на тестови случаи, сценарии, скриптове, пакети;
- Установяване на тестова среда;
- Зареждане на тестови данни;
- Изпълнение на планираните тестове;
- Управление на дефекти.

Предпоставките за успешното изпълнение на горните дейности са:

- Системата е доставена и конфигурирана в предоставената от Възложителя среда;
- Техническата документация на системата е налична и съгласувана от Възложителя;
- Техническият персонал на Възложителя е преминал обучение.

В резултат на дейностите, изброени по-горе, ще има система, готова за въвеждане в експлоатация. Успешното изпълнение на тези дейности се удостоверява с двустранни протоколи.

Приемането на услугите по разработка и внедряване се извършва по програма, изработена от Изпълнителя и утвърдена от Възложителя.

Приемните изпитания се считат за успешни, ако бъде установено безпроблемно функциониране на съответния модул, функционалност или модификация.

Ако по време на изпитанията бъде констатиран съществен или критичен проблем, то изпитанията се прекратяват и се провеждат отново след отстраняване на проблема.

Предварително ще бъдат заложени критерии за успешно изпълнение на тестовете, както и критерии за край на тестването, които да определят кога системата е проверена в достатъчна степен, за да бъде приета за годна за внедряване и експлоатация.

7.1 План за провеждане на тестове

В тази точка е описан подходът, който Изпълнителят прилага за тестване на софтуера на всички нива. Настоящото описание ще послужи като предварителен План за провеждане на тестове.

Тестването се използва, за ще се провери дали даден резултат съответства на поставените изисквания. Обхватът на тестването включва:

- тестване на компоненти;
- интеграционно тестване;
- системно/приемно тестване.

Дейностите по тестването включват:

- планиране;
- създаване на тестови случаи, сценарии, скриптове, пакети;

- зареждане на тестови данни;
- установяване на тестова среда;
- изпълнение на планираните тестове;
- управление на дефекти.

Тестването се извършва в съответствие с изискванията, заложени в Системата за управление на качеството и информационната сигурност на ТехноЛогика ЕАД, която е сертифицирана за съответствие със стандарта ISO 9001:2015 и съюзната публикация на НАТО AQAP 160. Тестването се изпълнява по предварително разработен и съгласуван с Възложителя План за провеждане на тестове, който може да съдържа:

- Обхват - какво ще се тества;
- Подход за изпълнение - видове тестове, начин за изпълнението им и отчитане на резултатите;
- Подготовка за тестове - описание на тестовата среда; хардуер, софтуер, комуникационна инфраструктура;
- Планирани тестове – списък с тестове, които ще бъдат изпълнени;
- Обработка на дефекти;
- Регресионна политика;
- Матрица за проследимост на изискванията – осигурява съответствие на тестовете със специфицираните изисквания, за да осигури, че няма непокрити изисквания и няма тестове, които не проверяват нито едно изискване (достатъчност и минималност на тестването).

В зависимост от контекста на конкретната разработка, Планът за тестване може да обхване следните нива:

- Първоначални функционални и интеграционни тестове в тестова среда при Изпълнителя;
- Цялостни функционални, интеграционни, системни и за производителност тестове в продукционна среда – изпълняват се съвместно от Възложителя и Изпълнителя, на място при Възложителя;
- Провеждане на тестове за приемане на системите от сформирана за целта комисия по приемане от страна на Възложителя, като Изпълнителят осигурява съдействие на комисията по време на провеждане на тези тестове.

7.2 Тестване на компоненти

Тестването на компоненти има за цел да провери работата на отделните компоненти (модули) на системата. В съвременното развитие на методологиите за разработка на софтуер има сериозен уклон към автоматизиране на тестването и верификацията на софтуерните продукти, като самият процес на тестване се измества от прерогатив на специализирани софтуерни инженери – тестери към отговорност на самите разработчици. В т.нар. Agile методологии за разработка програмния код на теста за даден модул (unit test) се пише преди да е написан програмния код на самия програмен модул, който се тества реално (т.нар. Test Driven Development или TDD). Писането на програмен код за модулни тестове (unit tests) е стандартна практика, част от процеса на разработка на ТехноЛогика ЕАД, и се прилага по

преценка при разработката на софтуера. Тестването се провежда в информационната среда на разработката, без формално отчитане. Целевото покритие на програмния код с модулни тестове е минимум 60%.

7.3 Интеграционно тестване

Интеграционното тестване има за цел да провери комуникацията между отделните модули на системата, както и комуникацията на системата с други системи. Конкретният обхват на интеграционното тестване се определя след проектиране на архитектурата на системата, където се открояват отделните модули и връзките между тях, както и връзката с външни системи. Тестването се извършва в информационната среда на разработката, без формално отчитане.

7.4 Системно тестване

Тестването на системно ниво има за цел да провери доколко системата реализира заложените функционални и други изисквания. Конкретният обхват на системното тестване се определя след утвърждаване на Спецификацията на изискванията и дизайна. Тестването се извършва в тестова среда на територията на Изпълнителя. Системното тестване се изпълнява по предварително изготвен тестов модел, съдържащ тестови сценарии за проверка на специфицираните изисквания.

За осигуряване на проследимост на покритието на спецификацията на изискванията с тестове, ТехноЛогика ЕАД използва инструмента Trac, където за всеки тест се въвежда тикет, а след това дефектните тестове също се въвеждат като тикети, блокиращи съответните тестове, при които са се появили. За ще се удостовери коректната реализация на специфицираните изисквания на системно ниво се провеждат следните тестове:

- **Функционални тестове** – Фокусират се директно върху изискванията, които произтичат от потребителски случаи (бизнес функции) и бизнес правила. Целта на тези тестове е да провери правилното въвеждане, обработка и извличане на данните и имплементацията на бизнес правилата, както и изискванията за сигурност. Този тип тестове се базира на „black box" техники, които проверяват приложението чрез работа с него през потребителския интерфейс и анализ на резултатите.

Цел на теста:	Посочва се коректната проверявана функционалност, като се описват и навигацията, входните данни, обработка и извличане на данни.
Изпълнение:	Изпълнява се всеки use-case, use-case диаграма или функция, като се използват валидни и невалидни данни за ще се провери следното: - При използване на валидни данни се връща очаквания резултат. - При използване на невалидни данни се връща подходящо съобщение. - Всички бизнес правила са правилно имплементирани и спазени.

Критерий за приключване:	Всички планирани тестове са изпълнени. Всички открити дефекти са обработени.
Забележки:	Описват се всички обстоятелства, които могат да повлияят на реализацията или изпълнението на функционалния тест.

- **Тестове на потребителския интерфейс** – проверяват комуникацията на потребителя със софтуера. Целта е ще се осигури, че потребителският интерфейс дава на потребителя подходящ достъп и навигация до функциите на системата. В допълнение тестовете гарантират, че елементите на интерфейса функционират според очакванията и съответстват на възприетите стандарти и конвенции.

Цел на теста:	Проверява се, че: - Навигацията съответства на изискванията; - Прозорците/формите, елементите в тях и техните характеристики (менюта, размери, състояние, позиция, фокус и др.) съответстват на възприетите стандарти и конвенции
Изпълнение:	За всеки прозорец/форма се изпълняват тестови случаи, които да проверят поведението на прозореца и елементите в него.
Критерий за приключване:	За всеки прозорец/форма е потвърдено съответствие с възприетите стандарти и конвенции.
Забележки:	Описват се всички обстоятелства, които могат да повлияят на реализацията или изпълнението на функционалния тест. Например, при използване на готови компоненти, разработени от трета страна, не всички характеристики на компонентите са достъпни за проверка и модификация.

- **Тестове на жизнения цикъл на процесите**, които включват поредни стъпки във времето – емулират дейностите, които се изпълняват във времето. Дефинират се времеви интервали и транзакциите и дейностите, които ще бъдат изпълнени през съответния интервал се изпълняват. Интервалите могат да бъдат произволни, в зависимост от бизнес процесите, както и могат да бъдат специфични за определени дати.

Цел на теста:	Посочва се коректната проверявана функционалност и бизнес процес, съобразно бизнес изискванията и графиците.

Изпълнение:	Симулират се няколко бизнес цикъла като се изпълнява следното: - Тестовете на функциите се модифицират така, че ще се увеличи броят на изпълненията и ще се симулира изпълнение от няколко различни потребителя през зададения период. - Всички функции, които са специфични за време или дата се изпълняват с валидни и невалидни дати или периоди. - Всички функции, които се изпълняват на периодични интервали се стартират в коректното време. Тестът включва използване както на валидни, така и на невалидни данни за да провери следното: - При използване на валидни данни се връща очаквания резултат; - При използване на невалидни данни се връща подходящо съобщение; - Всички бизнес правила са правилно имплементирани и спазени.
Критерий за приключване:	Всички планирани тестове са изпълнени. Всички открити дефекти са обработени.
Забележки:	Описват се всички обстоятелства, които могат да повлияят на реализацията или изпълнението на функционалния тест. Например, системните дата и събития могат да изискват специална поддръжка.

- **Тестове за производителност и бързодействие**.
  Измерват се и се оценяват времена за отговор, брой транзакции и други „скоростни" изисквания. Целта е ще се провери, че изискванията за производителност и бързодействие са удовлетворени. Изработват се профили за производителност за ще се постигне и настрои очакваното бързодействие и производителност, като функция на работното натоварване и хардуерното осигуряване. В случая под транзакции се разбират бизнес/логически транзакции – избрани потребителски функции/процеси, типични за работата в системата. Тестването за производителност по своята същност представлява процес, който проверява как работи и се държи дадена софтуерна система при различно натоварване с голям брой виртуални потребители/операции. Този вид тестване има за цел не откриването на дефекти в софтуерната система, а елиминирането на неочаквани ситуации по отношение на производителността. По време на изпълнението на тестове за производителност се събира количествена информация за различни показатели. Въз основа на тях се вземат решения за промените, които е необходимо ще се направят в софтуерната система, така че поставените в плана цели да бъдат постигнати. На базата на събраната информация може ще се определи дали системата се доближава до поставените изисквания по отношение на производителността или не. Например, от изключителна важност са метрики като време за отговор, капацитет и консумация на системни ресурси. При

тестването за производителност акцентът се поставя върху следните характеристики на софтуерната система:

1. Скорост – установяване дали системата предоставя бърз отговор на заявките на потребителите;
2. Мащабируемост – установяване на максималния брой потребители, с които системата може ще се справи;
3. Стабилност – установяване дали системата остава стабилна при различни нива на натоварване.

Цел на теста:	Проверява се производителността с изпълнение на избраните транзакции / бизнес функции в условия както на нормално натоварване, така и при очаквано по-високо натоварване.
Изпълнение:	Използват се тестовите случаи за проверка на избраните функции и бизнес сценарии. В базата от данни се зареждат достатъчно данни за ще се изпълнят предвидения брой транзакции или се създават скриптове, които да изпълнят всяка транзакция многократно. Скриптовете се изпълняват на един компютър (за случая „една транзакция/един потребител") и също се изпълняват с повече от един клиент (физически или виртуален).
Критерий за приключване:	„Една транзакция/един потребител": успешно изпълнение на всички тестове, без дефекти и в границите на очакваното време за изпълнение. „Много транзакции/много потребители": успешно изпълнение на всички тестове, без дефекти и в границите на очакваното време за изпълнение.
Забележки:	Задълбоченото тестване за производителност включва симулиране на „фоново" натоварване на сървъра. Тестването се изпълнява на специално предвиден за целта сървър, за ще се гарантира пълен контрол и точно измерване. Базата от данни за тестването ще е с реален размер или мащабирана до него.

- **Стрес тестове** – това са тестове за производителност, които се изпълняват за откриване на евентуални грешки, породени от недостиг на ресурси или конкуренция за ресурси. Недостиг на оперативна памет или дисково пространство може да „отключат" дефекти в проверяваните функции, които при нормални условия не се проявяват. Конкуренцията за споделени ресурси също може да разкрие дефекти като заключвания в базата от данни или блокиране на мрежовата комуникация. Стрес тестовете също така се използват за установяване на пиковото натоварване, което може да поеме системата.

Цел на теста:	Проверява се функционирането на избраните функции при следните стресови условия: - недостиг или липса на свободна памет (оперативна и дискова) на сървъра - максимален брой клиенти (физически или симулирани) достъпват системата - много потребители изпълняват едни и същи операции върху едни и същи данни - най-лош сценарий за обем на транзакциите Целта на стрес тестовете може да бъде и определяне на прага на натоварване, отвъд който системата не може да функционира коректно.
Изпълнение:	Използват се тестовете за производителност и натоварване. За осигуряване на ограничени ресурси се използва специално избран компютър с недостатъчно памет и дисково пространство. За проверка на стресово натоварване се използват множество клиенти, които изпълняват същия или допълнителни тестове за достигане на най-лошия случай на натоварване.
Критерий за приключване:	Всички тестове са изпълнени успешно и е достигнат или надвишен определения стресов лимит като системата функционира коректно (или условията, при които системата спира да работи коректно са отвъд специфицирания лимит).
Забележки:	„Стресирането" на мрежата може да изисква допълнителни инструменти за натоварването й със съобщения/пакети. Дисковото пространство ще е ограничено, за да не позволява свободно нарастване на базата от данни. Клиентите, които достъпват едновременно едни и същи данни ще са синхронизирани.

7.5 Приемно тестване

Приемното тестване има за цел да провери годността на системата за експлоатация от потребителите в продукционна среда. Представлява пълно или частично повторение на системните тестове, но се провежда от предварително обучени потребители, в средата за разполагане на системата при Възложителя.

Изпълнителят, съвместно с Възложителя, организират и провеждат тестови изпитания съгласно „План за провеждане на тестове". Резултатът от изпитанията се документира в двустранен протокол. При констатирани грешки и/или недостатъци ИЗПЪЛНИТЕЛЯТ изготвя план за отстраняването им и го съгласува с ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ.

Приемното тестване се изпълнява по предварително съгласувани с Възложителя процедури, които представляват комбинации от отделни тестови сценарии от системния тест, които комбинации ще покрият основни работни процеси в обхвата на автоматизацията.

Резултатите от изпитанията се записват в двустранно подписани протоколи.

При констатирани грешки и/или недостатъци в работата на системата се извършва следното:

[redacted]

- Изпълнителят анализира причините за възникването на тези грешки, след което изготвя план-график за отстраняването им и съгласува последващите си действия с Възложителя;
- Изпълнителят отстранява констатираните грешки и/или недостатъци в работата на системата в сроковете определени в съгласувания план;
- При необходимост тестовите изпитания могат да бъдат повторени.

7.6 Управление на дефекти

Резултатите от тестовете и откритите дефекти се регистрират от Изпълнителя и след извършване на необходимите корекции тестовете се повтарят. Едва при успешно преминаване на повторните тестове дефектите се закриват.
Изпълнителят съдейства на Възложителя да извърши анализ на резултатите от проведените изпитания. При констатирани грешки и/или недостатъци по време на тестовете Изпълнителят изготвя и съгласува с Възложителя план за отстраняването им, след което отстранява тези грешки и/или недостатъци в определените срокове.
Изпълнителят отстранява всички грешки и/или недостатъци, регистрирани при провеждане на приемните тестове в сроковете, определени в съгласувания план за отстраняването им.
Съгласно методиката за управление на качеството, всеки продукт, който е бил променен при корекция на дефект, се тества за потвърждаване на корекцията.

7.7 Регресионна политика

Тестването при промени, наричано още регресионно тестване, има за цел да провери дали след промени в системата не са възникнали дефекти в променяните или други нейни компоненти. Проверката за регресия се прави след промяна, като освен тестване на самите изменения се изпълняват и тестове на функционалностите, които зависят по някакъв начин от функциите, чиято реализация е била обект на промяната.
За верифициране на промените в интегрираната система се изпълняват следните тестове:

- Тестови сценарии за проверка на променената функционалност;
- Тестове за проверка на функциите, които в работния процес или тестовата процедура са позиционирани преди или след променената функционалност;
- Тестове за проверка на функциите, които четат или изменят данни, които променената функционалност изменя.

Конкретният набор от регресионни тестове се определя на етапа на оценка на всяка промяна, преди започване на същинската й програмна реализация. Критерий за верифициране на промяната в софтуера е успешното преминаване на целия набор от тестове за регресия.

8 Подход за управление на риска, основни процеси по управлението на риска, използваната методика за оценка на риска, съответстваща на предмета на поръчката

8.1 Методика за управление на риска

Управлението на риска е систематичния процес по идентифициране, анализиране и реагиране на рисковете по проекта. То включва максимизиране на вероятността и ефекта от благоприятните събития и минимизиране на вероятността и ефекта от нежелателни за проекта събития. Риск за проекта е всяко възможно (вероятно) събитие или състояние, което, ако се случи, може да има положително или отрицателно влияние върху целите на проекта. Рискът се характеризира с причина или предпоставки за проявление, и ако се прояви, с определени последици или ефект върху целите на проекта.

Управлението на риска е много важно за успеха на даден проект. Ще има ангажимент и от Възложителя, и от Изпълнителя за идентифицирането и контролирането на рисковете на проекта. Дори когато всички представители на Възложителя/Бенефициента и Изпълнителя са наясно с всички възможни рискове, това не означава, че последствията от тях са определени и категорични, и че не е изключено, въпреки всички предприети мерки, те да окажат негативно влияние върху прогреса и/или качеството на проекта. Ето защо, тази тема изисква специално внимание от всички заинтересовани страни през всички фази на проекта и ще се разглежда на всички срещи за обсъждане на статуса на проекта. Ще се осигури, че всички заинтересовани страни са информирани навреме относно вероятността за поява на рискове за проекта и относно възможните (планирани) мерки за реакция в случай на проявление – за елиминиране или минимизиране на неблагоприятния им ефект.

Планиране управлението на риска – процес за определяне на подхода и дейностите по управление на риска. Важно е ще се планират и последващите процеси по управление на риска, за да има съизмеримост между нивото, вида и прозрачността на управление на риска, от една страна, и самият риск и важността на проекта за организацията, от друга.

Идентифициране на риска – определяне на рисковете, които могат да повлияят на проекта, и документиране на техните характеристики в Регистъра на рисковете. Участници в процеса на определяне на риска са: основният екип на проекта, екипът по управление на риска, специалисти от други звена на фирмата, клиенти, крайни потребители, други ръководители на проекти и външни експерти. Определянето на риска е итеративен процес. Първата итерация може ще се осъществи от част от екипа на проекта или от екипа по управление на риска. Целият екип на проекта и основните заинтересовани лица могат да осъществят втората итерация. Щом се идентифицира даден риск, се разработват и дори внедряват прости и ефективни мерки за преодоляването му.

Качествен анализ на риска – оценка на влиянието и вероятността от даден риск. Този процес приоритизира рисковете според евентуалното им влияние върху целите на проекта. Качественият анализ на риска е един от начините за определяне важността на дадени рискове и насочване на усилията към справяне с тях. Времето за реакция може да е критичен фактор при някои рискове. Оценката на качеството на наличната информация също спомага при преоценката на риска. Качественият анализ за оценка на вероятностите и ефекта на рисковете използва различни методи и средства.

[redacted]

Количествен анализ на риска - приложение на мощни статистически и други количествени методи за анализ на най-важните рискове за проекта. В този процес се използват методи като симулации "Монте Карло", дърво на решенията, анализ на чувствителността и други с цел получаване на количествени оценки за вероятността от проявлението на даден риск и на ефекта му върху срока, бюджета или характеристиките на продукта на проекта. Тези оценки са основа за избор на стратегия и за планиране на адекватни действия за реакция в случай на проявление на всеки риск.

Планиране реакция на риска - разработване на варианти и определяне на действия, които увеличават възможностите и намаляват заплахите за осъществяване на целите на проекта. Този процес включва възлагане на отговорности на отделни лица или звена във връзка с планираните дейности относно рисковете, както и използването на други необходими ресурси. Този процес гарантира адекватна реакция на идентифицираните рискове в случай на тяхното проявление.

Следене и контролиране на риска - проследяване на идентифицираните рискове, наблюдаване на остатъчни рискове и откриване на нови рискове. Този процес служи за осъществяване на планираните действия за реакция на риска и за оценка на тяхната ефикасност. Той се изпълнява многократно в хода на проекта. С времето рисковете се променят, появяват се нови, някои очаквани рискове не се проявяват. Доброто наблюдение и контрол на рисковете дава информация, която подпомага взимането на адекватни решения за предотвратяване на неблагоприятните рискове и за използване на всички благоприятни фактори и условия.
Контролът на риска може да включва избор на алтернативна стратегия, прибягване до резервен план, извършване на коригиращи действия или пре-планиране на проекта. Ръководителят на проекта и ръководителят на екипа за риска периодично получават информация за ефективността на плана и наличието на неочаквани влияния и взимат съответните мерки в хода на проекта.
Ключови фактори за успех

Управлението на риска може да е успешно при наличието на:

- Достъп до надеждна и актуална информация за рисковете
- Регулярна оценка и анализ на критичните рискове
- Непрекъснато следене и контролиране на ефекта от предприетите действия за реакция на рисковете
- Осигуряване на баланс между процесите за управление на риска и останалите процеси за управление на проекта

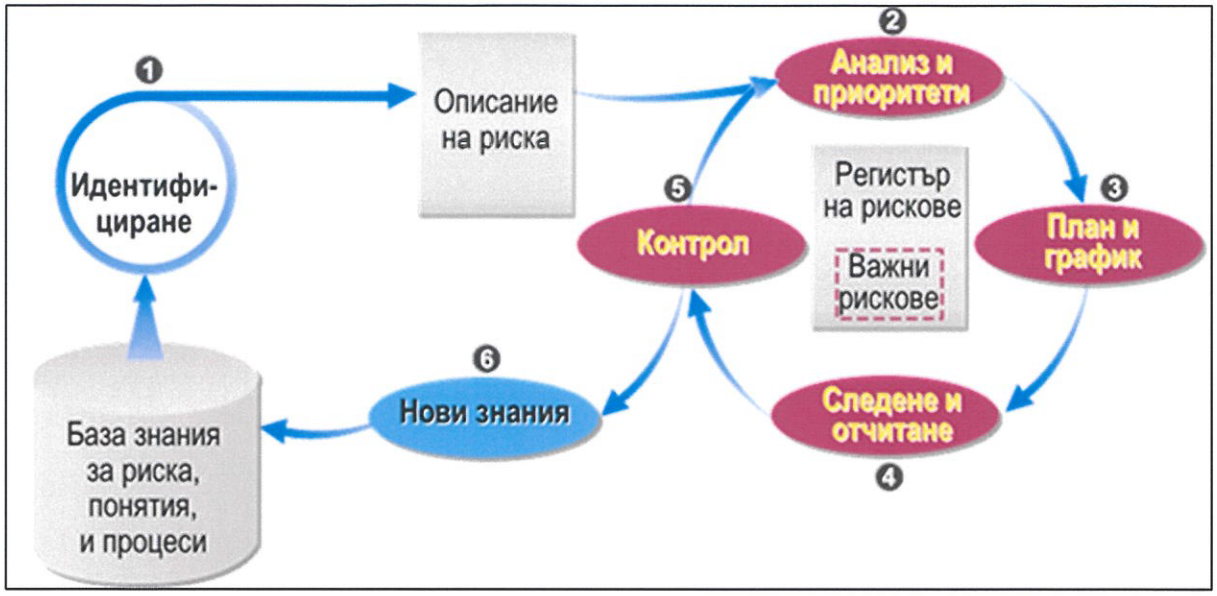

Идентифициране на рисковете

Тази стъпка идентифицира потенциалните рискове на проекта. Основни методи за идентифициране на рисковете са:

- Периодична проверка и анализ на вътрешни и външни фактори, които имат пряка или косвена зависимост с резултати от проекта;
- Следене за възникване на събития, свързани с:
- свързани проекти;
- промени в законодателството;
- отклонения от спецификациите;
- предоставяне на информация необходима на продукт на проекта;
- взимане на решения;
- отделени ресурси и внимание от участниците в проекта;
- промени в процедурите;
- техническата среда;
- сигурност на информация.

Веднъж идентифицирани, рисковете се документират в Регистъра на рисковете. Той съдържа детайли за всички рискове, тяхната оценка, собственици и статус в хода на проекта.

Оценка на рисковете

Оценката на рисковете се прави експертно въз основа на възможността ще се случат и влиянието, което биха имали върху целите на проекта:

- Възможността е оценената вероятност ще се появи риска;
- Влиянието е преценения ефект или резултат от появата на риска.

Влиянието се оценява на база на:

- Време;
- Разход;
- Качество;

- Обхват;
- Ползи;
- Хора/ресурси.

За оценка на вероятността за проявление на рисковете е възприета следната скала:

- Малка (М) – вероятност за проявление до 30 %
- Средна (С) - вероятност за проявление над 30 % до 70 %
- Висока (В) - вероятност за проявление над 70 %

За оценка на влиянието на рисковете е възприета следната скала:

- Незначително (Н)
- Слабо (Сл)
- Средно (Ср)
- Голямо (Г)
- Критично (К)

Избор на стратегия за реакция на рисковете

Изборът на действие е баланс между множество фактори. След идентифицирането и оценката на рисковете, е необходимо ще се изготви и план за управление на риска, в които са описани контролните действия. Всяко контролно действие, от своя страна, е обвързано с асоцииран разход. Контролното действие е такова, че разходът за него ще е по-приемлив от риска, който контролира.

Планиране и ресурсно обезпечение

Планирането включва:

- Определяне на количеството и типа ресурси, необходими за извършване на споменатите дейности;
- Разработване на подробен план за действие;
- Потвърждение на желанието за извършване на дейностите, идентифицирани по време на оценка на рисковете;
- Получаване на одобрение от ръководството;
- Определяне и възлагане на задачи на ресурси за извършване на определените дейности;
- Ресурсите, необходими за дейностите по превенция, редуциране и прехвърляне на рисковете, ще се финансират от бюджета на проекта.

Мониторинг и отчитане

Изпълнителят обръща специално внимание на мониторинга и отчитането на дейностите по рисковете. Дейностите включват:

- Наблюдение на идентифицираните рискове за промени в техния статус;
- Проверка, че планираните дейности имат очаквания ефект;
- Наблюдение за ранни сигнали за поява на риск;
- Проверка, че цялостното управление на риска се прилага ефективно.

Отговорностите на членовете от проектния екип във връзка с дейностите по управление на

риска са описани в **т. IV. Организационна структура на екипа.**

8.2 Допускания

За успешното изпълнение на дейностите в поръчката е необходимо да бъдат изпълнени следните допускания/предпоставки:

- Ще бъде осигурен адекватен капацитет за управление на проекта и взимане на решения от страна на Възложителя;
- Ще бъде осигурен ангажимент от страна на Възложителя за предоставяне и валидиране на информация;
- За осигуряването на ефективно и безпрепятствено изпълнение на дейностите ще бъде осигурен достъп на Изпълнителя до техническа и технологична информация и документация, вътрешноведомствени правила и документи, които има отношение към изпълнението на поръчката.

8.3 Идентифициране на рисковете, съответстващи на дейностите, предмет на поръчката. Възможни аспекти на проявление и области на влияние на описаните рискове, степен на въздействието им върху изпълнението на всяка от дейностите по поръчката и предложение за мерки за управлението им.

В тази точка е даден предварителен списък от рискове, с оценка за вероятност и влияние, и са предложени действия за реакция на рисковете. При идентифицирането на рисковете са отразени и посочените в документацията на Възложителя рискове.
Във фазата на планиране списъкът с рисковете се актуализира, а в хода на изпълнение на проекта актуалното състояние на рисковете се докладва с отчетите за напредъка на проекта. Списъкът с рискове също така е входен елемент на регулярните срещи за проследяване на напредъка по проекта.
Стойностите за вероятност и влияние в предварителния регистър на рисковете са базирани на експертна оценка, основана на опита на ТехноЛогика ЕАД в изпълнението на сходни проекти.
В различните случаи предложените действия за реакция на рисковете могат ще се изпълняват едновременно или да бъдат разглеждани като алтернативи.

Рисковете се оценяват въз основа на възможността ще се случат и влиянието, което биха имали върху целите на проекта:

- Възможността е оценената вероятност ще се прояви даден риск.
- Влиянието е оцененият ефект или резултат от проявлението на риска.

Влиянието се оценява въз основа на:

- време
- разходи
- качество
- обхват
- ползи

[redacted] [redacted] [redacted] [redacted]

- хора/ресурси

За оценка на вероятността за проявление на рисковете е възприета следната скала:

- Малка (М) – вероятност за проявление до 30 %
- Средна (С) - вероятност за проявление над 30 % до 70 %
- Висока (В) - вероятност за проявление над 70 %

За оценка на ефекта (влиянието) на рисковете е възприета следната скала:

- Незначителен (Н)
- Слаб (С)
- Среден (Ср)
- Голям (Г)
- Критичен (К)

№	Описание	Отговорник	Индикатор	Вероят -ност	Влияние	Последствия	Стратегия за ограничаване Действия за реакция
1	Недобра комуникация между екипите на Възложителя и Изпълнителя по време на аналитичните етапи на проекта	Възложител/ Изпълнител	Забавени отговори на запитвания; Необходимост от повторна комуникация по един и същ въпрос Отложени / отказани срещи	С	К	Изоставане от графика на проекта. Лошо качество на работните продукти. Непостигане целите на проекта.	Мобилизиране на управляващите органи на проекта (ръководители на проекта, координатори). Съгласуване на План за управление на проекта, с установени канали за комуникация. Осигурен ангажимент от всички засегнати страни към процесите за управление на проекта. Ескалация.
2	Недостатъчна яснота по правната рамка и/или променяща се правна рамка по време на изпълнение на проекта	Възложителя	Идентифицирани колизии в правната рамка. Стартирани инициативи по промяна на правната рамка (работни групи, нормативи в процес на изготвяне или изменение).	С	Г	Концептуални непълноти и разминавания между целите и резултатите. Промени в обхвата, увеличена нужда от ресурси, изоставане от графика на проекта.	Ще бъде осигурена информация за предстоящите промени в правната рамка максимално рано, за да може резултатите да бъдат съобразени с тях. Нормативните актове в процес на промяна с пряко влияние върху резултатите от проекта ще бъдат идентифицирани още на етап Планиране. Осигуряване на контакт с екипите по законотворчество или при възможност участие в работните групи за изготвяне на изменения в нормативната уредба. Идентифицираните колизии в правната рамка, които блокират изпълнението на

№	Описание	Отговорник	Индикатор	Вероят-ност	Влияние	Последствия	Стратегия за ограничаване Действия за реакция
							дейностите се представят на Възложителя за вземане на решение.
3	Ненавременно изпълнение на всяко от задълженията от страна на Изпълнителя	Изпълнителя	Планираните в итерациите задачи не се изпълняват в определените срокове	М	Г	Изоставане от графика на проекта. Непостигане на целите на проекта.	Стриктно наблюдаване и отчитане на напредъка. Компресиране на графика.
4	Забавяне при изпълнение на проектните дейности, опасност от неспазване на срока за изпълнение на настоящата поръчка	Възложител/ Изпълнителя	Неспазване на сроковете за изпълнението на планирани задачи/ангажимент и.	С	Г	Изоставане от графика на проекта. Ниско качество на работните продукти.	Прилагане на адаптивен подход за планиране и отчитане на по-кратки интервали за недопускане на натрупване на изоставане по графика. Обучение на персонала. Разясняване на целите и задачите в проекта. Ясно разпределяне на отговорностите. Компресиране на графика. Ескалация.
5	Грешки при разработване на функционалностите на системата	Изпълнител	Неуспешни тестове. Повтарящи се дефекти.	М	Г	Ниско качество на работните продукти. Непостигане целите на проекта.	Подбор на експерти с необходимите знания и компетенции. Прецизно и изчерпателно планиране на осигуряването на качеството. Осигуряване качеството на софтуерната разработка.
6	Неправилно и неефективно разпределяне на	Изпълнител	Неспазени срокове за изпълнение на поставени задачи.	С	К	Невъзможност за изпълнение на дейностите в срок,	Оперативно наблюдение и отчитане на напредъка. Гъвкаво разпределяне на ресурсите.

№	Описание	Отговорник	Индикатор	Вероят-ност	Влияние	Последствия	Стратегия за ограничаване Действия за реакция
	ресурсите и отговорностите при изпълнението на договора		Претоварени ресурси. Задачи без определен изпълнител. Неалокирани ресурси.			обем и качество.	
7	Липса на задълбоченост при изследването и описанието на бизнес процесите и данните	Изпълнител	Текущият контрол на качеството идентифицира незадоволително качество на събраните данни. Необходимост от повторно събиране и/или валидиране на данните.	М	Г	Ниско качество на работните продукти. Изоставане от графика.	Обучение на персонала, ангажиран с анализа. Оперативен контрол на качеството. Осигуряване на експертно съдействие и методически указания.
8	Бавно изпълнение на непродуктивни задачи като одобрение, формална комуникация между заинтересованите страни и др., от които зависи изпълнението	Възложител/ Изпълнителя	Забавени отговори на запитвания. Забавена обратна връзка относно представени за преглед работни продукти.	В	Г	Изоставане от графика на проекта	Сроковете за изпълнение на непродуктивните задачи ще са съгласувани предварително. Осигуряване на адекватен капацитет и ангажимент от всички заинтересовани страни. При наличието на индикации за забавяне ще се потърси решение в

№	Описание	Отговорник	Индикатор	Вероят-ност	Влияние	Последствия	Стратегия за ограничаване Действия за реакция
	на продуктивните такива						оптимизирането на процесите и въвеждане на по-оперативни практики.
9	Зависимости между дейностите по проекта	Изпълнителя	Планирана дейност не може da стартира или е спряна, защото очаква вход от друга дейност.	М	К	Изоставане от графика на проекта	Гъвкаво планиране и управление на риска. Адекватно ресурсно осигуряване.
10	Не информиране на Възложителя за всички потенциални проблеми, които биха могли да възникнат в хода на изпълнение на дейностите	Възложителя	Отказ за предоставяне на информация. Отказ за провеждане на срещи.	С	К	Блокиране на дейностите. Изоставане от графика. Ниско качество на изготвените продукти.	Установяване на ефективна и ефикасна форма за управление на проекта, включваща управление на всички заинтересовани страни. Установяване на канали за комуникация със засегнатите страни, включително с възможност за ескалация при възникнали проблеми.

ДАТА: 23.03.2022 г.

ПОДПИС и ПЕЧАТ: .....

Упълномощено лице на
„ТехноЛогика“ ЕАД

СПИСЪК НА ПЕРСОНАЛА,

който ще изпълнява услугите и на ръководния състав на проекта, които ще отговарят за изпълнението на обществената поръчка, в който е посочена професионалната компетентност на лицата

I. РЪКОВОДИТЕЛ НА ЕКИПА:

ИМЕНА:	[redacted]
ОБРАЗОВАНИЕ:	
МЕСТОРАБОТА:	
ДЛЪЖНОСТ:	
СЕРТИФИКАТИ:	
ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ:	
УЧАСТИЕ В РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ (изброени неизчерпателно):	

[redacted]

ТехноЛогика ЕАД

Централен офис
ул. "Червена стена" 46, София 1421

Развоен офис
п. "Софийско поле" 3, София 1756

тел: /+359 2/ 91 91
факс: /+359 2/ 963

office@technologica.com
www.technologica.com

	[redacted]

2. БИЗНЕС АНАЛИЗАТОР:

ИМЕНА:	[redacted]
ОБРАЗОВАНИЕ:	
МЕСТОРАБОТА:	
ДЛЪЖНОСТ:	
ПРЕДХОДНА МЕСТОРАБОТА И ДЛЪЖНОСТ:	
ПРЕДХОДНА МЕСТОРАБОТА И ДЛЪЖНОСТ:	
СЕРТИФИКАТИ:	
ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ:	
УЧАСТИЕ В РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ (изброени	

неизчерпателно):	[redacted]

3. СОФТУЕРЕН РАЗРАБОТЧИК (I):

ИМЕНА:	[redacted]
ОБРАЗОВАНИЕ:	
МЕСТОРАБОТА:	
ДЛЪЖНОСТ:	
СЕРТИФИКАТИ:	

ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ:	[redacted]
УЧАСТИЕ В РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ (изброени изчерпателно):	[redacted]

ТехноЛогика ЕАД

Централен офис
ул. "Червена стена" 46, София 1421

Развоен офис
ул. "Софийско поле" 3, София 1756

тел: /+359 2/ 91 91 2
факс: /+359 2/ 963 16 10

office@technologica.com
www.technologica.com

- JAVA технологии.

[redacted]

ТехноЛогика ЕАД

Централен офис
ул. "Червена стена" 46, София 1421

Разкоен офис
ул. "Софийско поле" 3, София 1756

тел: /+359 2/ 91 91 2
факс: /+359 2/ 963 1 J

office@technologica.com
www.technologica.com

5. СОФТУЕРЕН РАЗРАБОТЧИК (2):

ИМЕНА:	[redacted]
ОБРАЗОВАНИЕ:	
МЕСТОРАБОТА:	
ДЛЪЖНОСТ:	
СЕРТИФИКАТИ:	
ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ:	
УЧАСТИЕ В РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ (ИЗБРОЕНИ НЕИЗЧЕРПАТЕЛНО):	

	[redacted]

6. РАЗРАБОТЧИК БАЗА ДАННИ:

ИМЕНА:	[redacted]
ОБРАЗОВАНИЕ:	
МЕСТОРАБОТА:	
ДЛЪЖНОСТ:	
СЕРТИФИКАТИ:	
ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ:	
УЧАСТИЕ В РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ (изброени неизчерпателно):	

[redacted]

ТехноЛогика ЕАД

Централен офис
ул. "Червена стена" 46, София 1421

Развоен офис
ул. "Софийско поле" 3, София 1756

тел: /+359 2/ 91 91 2
факс: /+359 2/ 963 16 10

office@technologica.com
www.technologica.com

[redacted]

8. „Проектиране, разработване и внедряване на информационна система „[illegible]

ТехноЛогика ЕАД

Централен офис
ул. "Червена стена" 46, София 1421

Развоен офис
п. "Софийско поле" 3, София 1756

тел: /+359 2/ 91 91
факс: /+359 2/ 963

office@technologica.com
www.technologica.com

	[redacted]

2. БИЗНЕС АНАЛИЗАТОР:

ИМЕНА:	[redacted]
ОБРАЗОВАНИЕ:	
МЕСТОРАБОТА:	
ДЛЪЖНОСТ:	
ПРЕДХОДНА МЕСТОРАБОТА И ДЛЪЖНОСТ:	
ПРЕДХОДНА МЕСТОРАБОТА И ДЛЪЖНОСТ:	
СЕРТИФИКАТИ:	
ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ:	
УЧАСТИЕ В РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ (изброени	

неизчерпателно):	[redacted]

3. СОФТУЕРЕН РАЗРАБОТЧИК (I):

ИМЕНА:	[redacted]
ОБРАЗОВАНИЕ:	
МЕСТОРАБОТА:	
ДЛЪЖНОСТ:	
СЕРТИФИКАТИ:	

ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ:	[redacted]
УЧАСТИЕ В РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ (изброени изчерпателно):	

[redacted]

ТехноЛогика ЕАД

Централен офис
ул. "Червена стена" 46, София 1421

Разкоен офис
ул. "Софийско поле" 3, София 1756

тел: /+359 2/ 91 91 2
факс: /+359 2/ 963 1 J

office@technologica.com
www.technologica.com

5. СОФТУЕРЕН РАЗРАБОТЧИК (2):

ИМЕНА:	[redacted]
ОБРАЗОВАНИЕ:	
МЕСТОРАБОТА:	
ДЛЪЖНОСТ:	
СЕРТИФИКАТИ:	
ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ:	
УЧАСТИЕ В РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ (ИЗБРОЕНИ НЕИЗЧЕРПАТЕЛНО):	

	[redacted]

6. РАЗРАБОТЧИК БАЗА ДАННИ:

ИМЕНА:	[redacted]
ОБРАЗОВАНИЕ:	
МЕСТОРАБОТА:	
ДЛЪЖНОСТ:	
СЕРТИФИКАТИ:	
ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ:	
УЧАСТИЕ В РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ (изброени неизчерпателно):	

7. АДМИНИСТРАТОР НА БАЗА ДАННИ (1):

ИМЕНА:	[redacted]
ОБРАЗОВАНИЕ:	
МЕСТОРАБОТА:	
ДЛЪЖНОСТ:	
ПРЕДИШНА МЕСТОРАБОТА И ДЛЪЖНОСТ:	
СЕРТИФИКАТИ:	
ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ:	
УЧАСТИЕ В РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ (изброени неизчерпателно):	

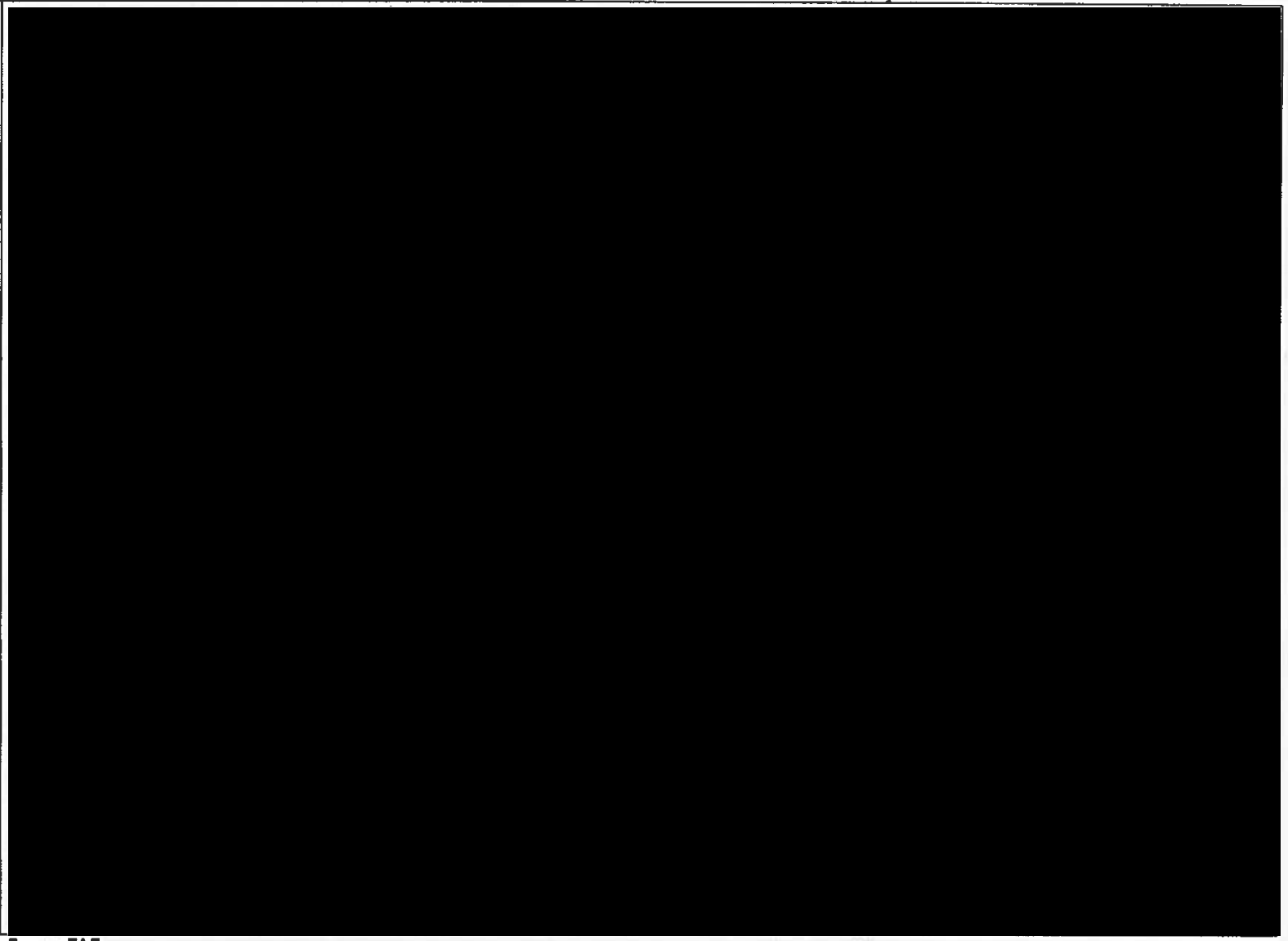

ТехноЛогика ЕАД

Централен офис
ул. "Червена стена" 46, София 1421

Развоен офис
ул. "Софийско поле" 3, София 1756

тел: /+359 2/ 91 91 2
факс: /+359 2/ 963 16 10

office@technologica.com
www.technologica.com

	[redacted]

8. АДМИНИСТРАТОР НА БАЗА ДАННИ (2):

ИМЕНА:	[redacted]
ОБРАЗОВАНИЕ:	
МЕСТОРАБОТА:	
ЗАЕМАНА ДЛЪЖНОСТ:	
ПРИТЕЖАВАНИ СЕРТИФИКАТИ:	
ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ:	
УЧАСТИЕ В РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ (ИЗБРОЕНИ НЕИЗЧЕРПАТЕЛНО):	

[redacted]

ТехноЛогика ЕАД

Централен офис
ул. "Червена стена" 46, София 1421

Развоен офис
ул. "Софийско поле" 3, София 1756

тел: /+359 2/ 91 91 2
факс: /+359 2/ 963 16 10

office@technologica.com
www.technologica.com

	[redacted]

9. СПЕЦИАЛИСТ ПО КАЧЕСТВОТО:

ИМЕНА:	[redacted]
ОБРАЗОВАНИЕ:	
МЕСТОРАБОТА:	
ДЛЪЖНОСТ:	
ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ:	
УЧАСТИЕ В РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ (изброени неизчерпателно):	

TechnoLogica

We make Information Technologies work for you

[redacted]

Дата: 06.11.2019 г.
гр. София

Подпис и печат: [redacted]

Упълномощено лице на
„ТехноЛогика“ ЕАД

ТехноЛогика ЕАД

Централен офис
ул. "Червена стена" 46, София 1421

Развоен офис
ул. "Софийско поле" 3, София 1756

тел: /+359 2/ 91 91 2
факс: /+359 2/ 963 16 10

office@technologica.com
www.technologica.com